

Hãy để lớp trẻ

tự lựa chọn

hay

Nghệ thuật

yêu thương

Barry Neil Kaufman

Đoàn Đoàn biên dịch

Hãy để lớp trẻ

tự lựa chọn

hay

Nghệ thuật

yêu thương

Barry Neil Kaufman

Đoàn Doãn biên dịch

Nhà xuất bản Thanh Niên – 1998

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>
Tham gia cộng đồng chia sẻ sách : Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>
Cộng đồng Google :<http://bit.ly/downloadsach>

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU TÁC GIẢ.. 3
GIỚI THIỆU TÁC PHẨM... 4
CÂU CHUYỆN AMELI 5
CÂU CHUYỆN CỦA ANGEN.. 25
CÂU CHUYỆN DOMINIC.. 44
CÂU CHUYỆN CỦA JANNET. 65
CÂU CHUYỆN DAVID.. 80
CÂU CHUYỆN CỦA ROBERTITO.. 107

GIỚI THIỆU TÁC GIẢ

Tác giả Barry Neil Kaufman hướng nghệ thuật yêu thương và cách nhìn nhận vấn đề được vận dụng trong giáo dục và phương pháp trị liệu. Ông và vợ hướng dẫn, giảng dạy các cá nhân, gia đình và từng nhóm người ở Học viện Lựa chọn và tình bạn (The Option Institute and Fellowship). Ông bà đã nói chuyện, hội thảo ở các trường đại học, bệnh viện, được báo chí phỏng vấn và viết nhiều phóng sự.

Dựa vào chương tình cải hóa có kết quả chính đưa con họ, ông bà khuyến khích các gia đình có những đưa con cá biệt, chỉ dẫn họ làm thế nào để tạo cho chúng một chương trình tập luyện ở nhà. Ông bà cũng hướng dẫn phương pháp tiếp cận nghề nghiệp.

Ông Kaufman đã viết tám cuốn sách, hai vở kịch; những vở kịch này ông cộng tác với vợ (được giải thưởng Christopher kỳ diệu hai lần và giải thưởng Humanitas). Tác phẩm của ông được trân trọng phổ biến rộng. Tác phẩm này của ông đầy tình thương yêu, nêu lên hình ảnh thân thiết và kịch phát của lớp trẻ ông tiếp xúc và giải quyết kết quả đúng vào lúc họ gặp khủng hoảng trầm trọng.

GIỚI THIỆU TÁC PHẨM

Đây là một số nam nữ thanh thiếu niên tôi đã gặp gỡ. Những khuôn mặt trẻ măng với những đôi mắt tinh nhanh từ nay khắc sâu vào lòng tôi sống động, thân yêu và cởi mở hẳn trò chơi mặt nạ che đậy những ý nghĩ, tình cảm của các cháu trước đây. Lớp trẻ đã tưởng khi bộc lộ nội tâm sẽ đấu tranh ghê gớm với những khó khăn, những khó sở phải giấu giếm. Các cháu đã học cách đối mặt với tà thần, không guom, không giáp trụ. Mặt nạ được bỏ ra và cuối cùng khi các cháu tự nhìn nhận mình với một thái độ dịu dàng, độ lượng hơn thì sự thay đổi, những tiến bộ không còn nhỏ nhoi hâu như không nhận thấy...mà là những chân hoan hỉ của người không lồ.

* * *

Một câu chuyện thường là công cụ hoàn mỹ phác họa mọi vẻ đẹp, những ý nghĩa và tiềm lực của một cuộc vận động về con người. Vì vậy, thay vì nêu lên những khái niệm, ý nghĩ, tôi muốn để mỗi thanh thiếu niên kể câu chuyện mình với bạn và nhìn bạn như đã coi tôi trước đây: một người thầy, người bạn và sự thách thức ném vào chính lòng nhân từ của tôi.

Khi người ta để lớp trẻ tự thể hiện bản chất và tìm đúng sự thật của mình, họ có muôn vàn phương pháp tìm điều gì cần biết. Những tiến bộ của họ tổng hợp thành những kinh nghiệm đặc biệt được gọi ra cho chúng ta.

Tôi muốn nhấn mạnh chữ “gọi ra” vì chúng ta có khi đứng trước những hoàn cảnh tương tự, những hoàn cảnh chúng ta coi cái chúng ta phải đương đầu: Ameli, cô gái mới trưởng thành lần tránh bản năng giới tính trở thành béo phì; Anggen, thiếu nữ mảnh dẻ, nhiệt tình, muốn vượt qua vết thương lòng bị cưỡng hiếp mang thai; Dominic, cô gái nhỏ tính lễ trôn tránh sự giận dữ, hất hủi tự cảm thấy khi bố mẹ ly dị nhau; Jannet, ít muốn tự khẳng định mình dù thầy cô giáo cho cô là một cô bé dụt dè và ngớ ngẩn; David, cậu con trai bảy tuổi bị mọi người trách mắng cho là hay quấy rầy, vô kỷ luật. Robertito, một trẻ em cá biệt mà mọi chuyên gia cho là trường hợp vô vọng.

Mỗi câu chuyện có một dấu ấn riêng; những chuyện này phản ánh một bước nhảy tự phát, sau mỗi cuộc gặp gỡ; những chuyện khác diễn biến cụ thể, từng bước trong nhiều tháng.

Vì vậy tôi tập hợp lại từng phần vào một cuốn sách – Dù tôi có giảm bớt một ít của phần lớn chuyện kể nhằm tôn trọng đời tư của lớp trẻ và “cô đọng” chúng để dễ đọc, mục đích của tôi là trình bày sự nhìn nhận tiên bộ và sự phát triển thái độ khoan dung, tham gia vào những cuộc đối thoại của từng người.

Sự vươn lên trong mỗi trường hợp, tuy riêng biệt và chi tiết cũng trở thành một tia sáng rọi vào bối cảnh chung, tạo cơ hội diễn tự những liên quan sâu sắc với người quan sát để cân nhắc, lựa chọn..., đơn giản chỉ bằng cách giơ bàn tay thân thiện và độ lượng.

Trẻ em từ chúng ta sinh ra nhưng chúng ta không sở hữu chúng. Chúng không phải là tài sản. Không phải vì chúng nhỏ mà ít giá trị. Đó là những trí tuệ tự do chúng ta phải yêu mến và thưởng thức sự hiện diện. Chúng có thể đưa lại cho chúng ta một kinh nghiệm tuyệt vời và giúp chúng ta phát hiện ra nhân tính.

Tác giả - Kaufman

I

CÂU CHUYỆN AMELI

Con đường lượn giữa những kiến trúc cổ, một di tích được gìn giữ trọn vẹn. Một bà già bận áo choàng xám và đi bột trắng cào đất gần bức tường đá. Bên kia đường những người đang san bằng con đường dọc quanh chiếc đầm rộng. Chim hải âu và ngỗng trời kêu vang trên không.

Chiếc xe Zeep của chúng tôi vượt cao hẳn các xe khác, tôi ngồi sau tay lái được ngắm một phong cảnh đặc biệt. Xa xa, những chiếc xe hãm phanh đèn đỏ nhấp nháy như một trò chơi Domino vô tận, Giao thông bị ngừng hẳn. Kẹt giữa mớ sắt thép âm ỉ bốc khói đó, tôi nhả khỏi xe ngồi trên thanh chắn phía trước. Khuất dần sau mái nhà, mặt trời hắt lên cây cối vàng hào quang sang chói.

Một toán học sinh trung học chuyện trò rôm rả đi qua gần chỗ tôi ngồi. Một cô gái lớn, mảnh mai tách ra tiến lại gần phía tôi. Đôi mắt xanh ánh lên.

Xin chào, tôi đây – cô nói.

Một thoáng nghi ngờ thể hiện trong lời giới thiệu vô vị đó. Tôi mỉm cười nhớ lại cuộc đàm phán gần hai năm trước đây, cũng bắt đầu bằng những lời như vậy.

* * *

Xin chào, tôi đây - tiếng nói đầu dây réo lên.

Chào “tôi”. Vì không nhận ra giọng nói, tôi rất vui được biết cô cho biết tên.

Thôi, đừng vờ vĩnh nữa! Mẹ tôi bảo gọi điện thoại cho ông vào lúc năm giờ.

Đồng hồ chỉ mười bảy giờ bốn mươi lăm phút. Cười thầm, tôi giở một tập giấy, vui vì cô gái muốn tôi nhận ra ngay. Giở xem toàn bộ những tờ giấy xé ra và những mẫu ghi chú xem ai đã hẹn gọi điện cho tôi vào lúc năm giờ chiều, tôi không tìm thấy nữa mà hỏi người đôi thoại xem tôi có thể giúp ích được gì.

Không đâu. Giọng cô nói có vẻ không chắc chắn lắm.

Cô có muốn giúp tôi không? – Tôi hỏi, ý thức được câu hỏi có vẻ khôi hài tuy với ý đồ nghiêm túc.

Không, đó là câu trả lời.

Thế vì sao cô gọi cho tôi?

Vì cần phải thế.

Theo cô, “cần phải thế” là sao?

Rất đơn giản, cô nói - Nếu tôi không gọi ông, mẹ tôi sẽ giao tôi với ông chú mà ông này dọa sẽ đưa tôi vào bệnh viện thần kinh. Tôi không có sự lựa chọn nào khác.

Ồ! Tôi nói, nhận ra ngay cô gái. Đáng lẽ cô có thể quyết định để người ta chở cô vào một bệnh viện thần kinh.

Tôi không muốn, dĩ nhiên rồi. Chính vì thế mà tôi gọi điện thoại cho ông.

Thế “cân phải” gọi hay cô muốn gọi?

Đầu giây im lặng. Tôi nghe cô nuốt nước bọt và giọng nói rõ ràng hơn.

Tôi nghĩ là tôi muốn – cô gái thì thầm.

Đồng ý....thế thì có việc gì nào?

Thôi thật! Cuộc nói chuyện này thật ngây ngô. Ông hoàn toàn biết rõ nguyên nhân tôi gọi ông.

Cô thực sự nghĩ thế à? Tôi hiểu vì sao mẹ cô muốn cô gọi tôi. Bà có lý do của bà, còn lý do của cô là gì?

Tôi coi như là cần một cuộc gặp mặt.

Cô có cần gặp tôi hẹn gặp không?

Có, buồn cười thật!

Đồng ý – Tôi trả lời. Biết được người ta muốn gì và hỏi cho ra có lẽ là một kinh nghiệm tuyệt vời.

Được, được rồi! Cô nói. Trước khi thống nhất giờ hẹn, tôi muốn nói với ông một điều. Mẹ tôi nói là ông rất cởi mở. Tôi muốn biết việc đó đúng đến mức nào! Tôi không có ý định ngồi nhìn ông trong văn phòng suốt một giờ. Chúng ta có thể gặp nhau gần bờ đầm ở thành phố cô không?

Tôi đã có nhiều cuộc tiếp xúc với một số học sinh của tôi trong khu vườn này. Tôi không chút ngần ngại.

Tốt thôi, nếu cô thích.

Với những điều kiện của tôi.

Đây là cuộc hội kiến của cô mà.

Hay lắm, cô nói.

Mười sáu giờ ngày thứ tư, có phù hợp với cô không?

Chà chà. Ông có dáng vẻ thế nào?

Một mét tám mươi, tao cao, râu rậm, tóc nâu để dài, mũi to.

Tôi nhận ra mình mỉm cười khi nghe tả mình

Ông có vẻ kỳ cục như vậy à?- cô hỏi

Có lẽ theo cái nhìn của một số người nào đó. Còn cô, tôi nhận ra cô như thế nào?

Cô trả lời có chút tinh ranh:

Thế này! Tôi bận chiếc veston đen, khoác áo ngoài cổ trắng.

Tốt lắm. Tôi sẽ ngồi trên một chiếc ghế bên đầm.

Hết rồi chứ?

Đúng, tôi trả lời. Nếu cô không hỏi tôi việc gì khác.

Không

Tuyệt. Vậy thứ tư sẽ gặp nhau

Chờ đã!

Cô gái nghĩ một lúc lâu.

Tên tôi là Ameli

Xin chào Ameli. Nhiều người gọi tôi là Gấu; vợ con tôi thì cứ gọi là “Bar” rồi “Gấu” đôi khi là “Gấu lớn”.

Tôi sẽ gọi ông là Kaufman, hay tôi phải gọi là ông Kaufman?

Tùy cô

Đồng ý, Kaufman. Hẹn ngày thứ tư.

* * *

Trích nhật ký của Ameli, ngày mùng 3 tháng năm

...Tôi không ngờ ông ta hiền lành đến thế, nhưng tôi không thích ông- vợ con gọi ông là Gấu, thật cảm động. Có lẽ trước đây, ông quản lý một vườn thú. Bộ râu! Bộ râu! Tôi không muốn nói với

ai, không cần nói với ai. ở tôi chẳng có gì trực trặc cả.

Người đàn bà bạn thiếu! Bớ tôi định bỏ rơi nhưng có lẽ bà ta nản nì. Nhìn bà ta cùng với Potié, người ta sẽ bảo bớ tôi “bị đá”.

Tinet và tôi có vẻ ngốc nghếch, ngồi trên cầu tiêu vừa hút thuốc, khi đi vào văn phòng vẫn còn phi phèo. Tôi chỉ nghĩ đến ăn đá và sôcôla. Norman mời tôi thứ sáu đi chơi. Tôi biết rõ anh ta muốn gì. Ameli béo hay đúng hơn Ameli to lớn. Tôi không bao giờ nhìn vào gương nữa. Chỉ Alan là người bạn thực sự độc nhất của tôi.

Con đĩa hút máu. Ông Thomas nhìn chằm chằm vào đôi vú của Johan. Ông ta không dám nhìn Lise vì cô đã tống khứ ông ta. Tôi gặp Catherine trong hành lang sau buổi tập. Tôi không thể nhìn thẳng vào cô. Tôi làm ra vẻ không thấy cô nhưng cô ta biết thế. Tôi thật khó chịu về trường hợp Catherine...

* * *

Bầu trời công viên u ám khi tôi chờ Ameli trong cuộc tiếp xúc đầu tiên. Một làn sương mỏng, ánh bạc bao trùm đồng ruộng, che mờ những khía cạnh sắc nét, phủ trùm lên những màu sắc rực rỡ. Tôi nhìn ra xa trên con đường bao quanh bờ đầm. Không có cô gái nào bận veston đen cổ áo trắng. Tôi ngần ngại ngồi lên một chiếc ghế gỗ dài. Mấy phút sau, sương mù hầu như không nhận thấy, thấm ướt quần tôi. Những con chim bay lượn xung quanh làm tôi lảng ý. Hai cậu con trai chơi ném đĩa. Một đoàn trẻ nhỏ chạy trên đồng cỏ đến một chiếc cầu cũ.

Mười phút dần dần trôi qua. Không có bóng dáng Ameli. Tôi lại nhìn vào các góc công viên và nén ý muốn bỏ đi. “Theo những điều kiện của tôi”, cô ta đã nói thế và tôi cũng đã chấp nhận.

Đàn hải âu cất tiếng kêu, bay theo một cô gái mới lớn đang máy móc tung lên trời những nắm bông ngô. Điều bộ duyên dáng tương phản với sự bất động lạ lùng của khuôn mặt. Chiếc áo bluson bó lượn quanh mình. Đôi ông quân bó sát đùi. Mặc dù béo phì, cô gái bận quần áo thích hợp với một người thon thả hơn. Tuy ở cách xa tôi mấy trăm mét, tôi thấy cô nhiều lần nhìn về phía tôi. Cô liếc nhìn tôi tò mò và bí mật. Đó là Ameli, tôi nghĩ, nhận ra cô theo bản năng.

Thấy tôi nhìn chăm chú, cô quay lưng lại, đi đến một con đường nhỏ khuất mắt tôi. Hai mươi phút sau trôi qua. Bỗng cô gái xuất hiện trước mặt tôi ở phía bên kia đầm. Lần này cô ném hai miếng cho vịt và bỏ vào miệng miếng thứ ba. Thậm chí hôm nay phong cách nhai bánh của cô gái vẫn rõ rệt trong ký ức tôi. Miếng cô thực hiện một động tác máy móc như rời khỏi thân mình.

Lúc tôi đứng dậy, cô gái nhìn thẳng vào tôi, giơ cao bảy ngón và tôi hiểu. Chỉ còn bảy phút nữa cho cuộc gặp gỡ, hay đúng ra là cuộc không gặp gỡ của chúng tôi. Tôi lại ngồi xuống, quan sát cô trong lúc cô tiếp tục cho vịt ăn. Đứng bảy phút sau, cô quay lại rời công viên.

* * *

Trích nhật ký của Ameli, ngày mùng 10 tháng năm

Tay kiêu căng bản thiếu đó ngồi lỳ trên ghế, thái độ phớt tỉnh hoàn toàn. Nhưng tôi biết ông ta tự cảm thấy như một con lừa, tìm kiếm một chiếc bluson có cổ trắng. Mục tiêu rõ quá! Tôi chỉ nghĩ trò chơi nhỏ này làm tôi thích thú...như dắt mũi con chó.

Tôi có lý trong trường hợp anh Norman. Anh ta có bàn tay dài. Trông anh thật gớm guốc. Anh chỉ nghĩ đến hôn, nhưng tôi không hôn. Anh ngạc nhiên quá trời khi tôi tát anh!

Janne và Maclen thuyết về sự giải phóng phụ nữ trong giờ rảnh; họ nản nì tôi theo lời họ nhưng tôi không quan tâm đến cuộc khởi loạn của họ. Hơn nữa, Crista cho họ là đồng tính luyến ái. Sudan nói lái nhại với chúng tôi về buổi tối tuyệt vời với Hugo. Và khi không phải với Hugo thì là với một anh khác. Cô ta phải có những đôi vú từng trải nhất cả trường. Thật chối tai! Tôi bảo cô im đi. Cô cho là tôi ghen ghét. Tôi chán ngấy thì đúng hơn. Nhưng cô cũng có lý. Ngoài Alan, Norman mặt trứng cày là người duy nhất mời tôi đi chơi đã hai tháng nay. Đúng là buồn trong những tôi thứ bảy ngồi ngán ngơ trước màn hình vô tuyến...

Cuộc gặp gỡ lần thứ hai của chúng tôi cũng bắt đầu như lần trước trừ việc tôi ngồi ở một chiếc ghế khác. Ameli vẫn mang bông ngô ném choc him và một chiếc bánh khác cho vịt. Không chào hỏi. Tuy vậy mỗi người càng ý thức hơn sự có mặt của người kia.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 17 tháng năm

Tôi vẫn chơi màn kịch ấy với Kaufman trong công viên. Tôi chắc hẳn ông ta sẽ đến chỗ tôi kêu lên là hai chúng tôi phải trò chuyện với nhau hay đại loại như thế... Nhưng không. Tôi tự nhủ ông chơi trò gì. Nhưng tôi có thể vững vàng trong thời gian lâu như ông ấy. Cũng lạ, thực sự ông có vẻ như một con Gấu. Và cứ tiếp tục là con người thờ ơ, thoải mái, chỉ ngồi trong công viên.

Tôi không thấy Catherine. Có lẽ cô đau ốm nhưng tôi không muốn gọi điện thoại cho cô.

Đôi khi tôi có cảm tưởng như điên lên: hôm nọ, khi tôi đang mơ màng trong lớp, tôi thấy Norman đang đứng gần cửa sổ. Anh ta kể với mọi người đã hôn tôi như thế nào, bịa ra cả một câu chuyện bậy bạ. Mọi người cười ô lên. Tôi bèn chạy lại, đẩy anh ta qua cửa sổ. Tôi sung sướng nghe anh ta kêu lên, ngã trên hè phố. Nhìn lại mặt khi không phải Norman mà là Pohn, không chịu được Norman và bà Hung hãn...

* * *

Trong cuộc gặp gỡ thứ ba, Ameli lại gần ghé tôi ngồi cách ba mét, đôi mắt dán với mắt tôi. Một cái nhìn nghi ngờ nhưng có nét dịu dàng. Giận dữ nhưng dễ cảm. Muốn tránh đi nhưng cũng muốn lại gần. Tôi mỉm cười với cô, thành thật xúc động vì sự có phần đặc biệt của cô.

Bỗng cô quay lưng lại và bỏ đi. Thời gian trôi qua, phía bên kia đầm cô có một cử chỉ ngạc nhiên. Cô giơ tay chào tôi nhưng nét mặt vẫn bất động, vô cảm. Cô làm tôi nhớ lại cuộc du lịch của chúng tôi với đứa con trai Raul; cháu tập những động tác đơn giản nhất một cách khó khăn.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 24 tháng năm

Tôi không hiểu vì sao nhưng hôm nay tôi đã giơ tay chào ông ta. Có lẽ vì thương cảm, tôi không muốn ông cảm thấy đơn độc. ồ, mặc kệ ông ta! Kaufman đã chấp nhận cho tôi đặt điều kiện, thế thì ông phải đi đến cùng. Khi tôi gần lại ông, ông mỉm cười với tôi như một gã ngu xuẩn. Có lúc tôi có cảm giác ông thành thật, ông yêu thương tôi. Tôi muốn cho ông một năm đắm vào mặt đồng thời cũng muốn ôm lấy ông. Anh có thể nghĩ rằng có người chịu đựng được tôi? Cô bạn thân luôn luôn đẩy vào lưng bảo tôi đến các cuộc gặp gỡ. Tôi những muốn cô để tôi yên. Bỏ tôi than phiền tôi không tiến bộ gì. Không, thật đấy! Bây giờ thậm chí tôi muốn gặp một người chữa bệnh thần kinh. Mẹ tôi bảo tôi cần một người bạn chứ không cần thầy thuốc. Một người bạn? Bà biết thế nào về điều đó? Có lẽ tôi điên hơn người ta tưởng nhiều...

* * *

Cuộc gặp gỡ thứ tư bắt đầu như thường lệ. Tôi ngồi một mình trên ghế. Ameli lười biếng tản bộ trên cánh đồng dọc theo con đường. Nhưng thay vì cho chim ăn, cách tôi hai trăm mét cô thông thả lại gần ghé và lặng lẽ ngồi xuống. Tôi quan sát mặt cô, nhận thấy đôi mí mắt hơi rung rung. Cô mỉm cười môi như muốn không thốt ra lời nói phản lại lòng cô.

Rồi không nhìn tôi, cô nói:

Thật ngu ngốc, đúng không?

Cô nghĩ thế à?

Này, Kaufman! Tôi biết trò chơi của ông. Ông ăn miếng trả miếng với tôi chứ gì.

Một nhân vật từ bức tranh của Rénoa toát ra. Tạc tượng trên cảnh vật cây cối, thân hình tròn của cô có vẻ nhẹ đi, hầu như có thể bông bênh. Đôi mắt đỏ khác thường tạo cho cô dáng dấp lịch sự tự nhiên mà con giận vừa làm giảm bớt.

Tôi chẳng cần biết điều cô nghĩ... Đây là cuộc gặp trao đổi của cô – tôi bác lại – Cô cho là thế nào?

Tôi nghĩ thật vô lý – cô vừa nói vừa cười.

Cô nhảy ra khỏi ghế, bỏ đi, dừng lại, ngấp ngừng rồi trở lại chỗ tôi. Gần như muốn khóc, cô dục dề hỏi tôi cô đã xử sự như vậy có hợp lý không?

Tôi gật đầu và nói:

Hợp lý lắm, nhưng như vậy có phù hợp với cô không?

Cô lấy lại can đảm và ngồi xuống. Nét mặt có vẻ nghiêm nghị, đôi môi mím lại khinh khỉnh.

Ông là một con chim sẻ kỳ cục, Kaufman – cô nói với giọng chua cay- Tôi tưởng ông khá thông minh

để bây giờ bỏ đi.

Cô quan sát kỹ khuôn mặt tôi, tìm ra những biểu hiện giận dữ, phiền lòng, không đồng tình... mọi cảm xúc có thể xoá tan những sợ hãi của cô.

Ông không nói gì à?

Để làm gì?

Có đấy! Có đấy.

Cô nhăn trán lại, máy móc đâm nắm tay xuống ghế.

Ông nói điều gì đi, điều gì cũng được ...nhưng đừng nêu cho tôi một câu hỏi ngu ngốc khác.

Tôi muốn hỏi cô vì sao những câu hỏi làm cô khó chịu đến vậy, nhưng tôi không hỏi. Tôi tìm cách thể hiện mình rõ hơn.

Đồng ý, Ameli. Chúng tôi cố gắng làm mọi việc thật tốt và mỗi người theo cách riêng.

Một nụ cười làm rạn khuôn mặt nạ cứng rắn. Rồi mắt cô tối sầm lại trong khi miệng cô nói lời hoan nghênh nhẹ nhàng:

Rất tốt...rất tốt. Ít nhất ông được điểm C cộng. Tôi rất thích khen thưởng những cố gắng đáng khen – cô nói và đứng ngay dậy – Hôm nay tôi về sớm. Chào ông!

Không một lần quay lại, cô vững vàng bước đi.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 30 tháng năm

Không dễ dàng xa cách cỡ đại – Tôi nghĩ một nửa số học sinh luôn luôn hư hỏng. Giữa giờ đổi tiết học, chỉ cần vào nhà vệ sinh để ra khỏi trường...sang nay tôi bắt đầu có những cơn đau rút, có lẽ đã đến kỳ hành kinh. Thật rủi ro! à phải! Nhật ký thân yêu, có vài lời về cuộc tiếp xúc với Gấu: Ông ta đã làm tôi phải nói ra nhưng tôi lật ngược tình hình và ông cực hứng...Tôi không thể chịu đựng được đôi mắt ông, trông dịu hiền đến thế...

* * *

Lần gặp thứ năm của chúng tôi bắt đầu hoàn toàn khác. Ameli đi thẳng đến chỗ tôi, ngồi xuống và nở một nụ cười bí hiểm. Tuy cử chỉ còn cứng rắn (cô khoanh tay trước ngực như một vị tướng tức bực), cô có vẻ không phải không thể bị tổn thương dễ dàng tự bộc lộ hơn.

Ông biết không, Kaufman? Tôi vẫn không có bluson đen cổ trắng.

Chúng tôi cùng mỉm cười. Ameli miệng tục tục như một bé gái. Thấy tôi cười với cô, cô ngừng ngay lại gần như ngọt ngào. Khôn khéo, cô lại điều chỉnh thái độ mình, tỏ ra quen tự chủ kỳ lạ.

Tôi đã suy nghĩ về điều ông nói với tôi tuần trước – cô nói – Ông biết, đó là mẹo để chúng tôi gắng làm tốt mọi cái. Tôi quyết định đổi điểm của ông, thực ra ông đáng được một con B cộng.

Thay đổi tư thế, cô ngoảnh lưng lại phía tôi trước khi tiếp tục. Cô dang hai cánh tay rồi vòng chéo lên đầu.

Tôi đã muốn ngồi trên chiếc ghế này ngay từ đầu – Giọng cô hạ xuống một nấc – Đúng vậy, và tôi biết thâm tâm ông cũng đã biết vậy.

Bỏ tay xuống, ngồi tựa lưng, vô nhắm mắt và thở mạnh ra qua đôi môi:

Tốt lắm, Kaufman, bây giờ chúng ta làm gì?

Cô muốn làm gì?

Cũng bắt đầu cho tốt để kết thúc

Bắt đầu việc gì? Tôi hỏi.

Bắt đầu từ việc làm của ông. Phát hiện có gì trục trặc trong tôi.

Tôi không tìm cách phát hiện có gì trục trặc trong người nào cả. Như vậy là một sự phê phán. Điều tôi biết làm là đặt ra những câu hỏi...từ chỗ cô nói ra. Thực ra đó là những vấn đề của riêng cô, cô muốn thế nào thì làm như thế. Ameli, không thể đi đến bất cứ nơi nào trừ nơi cô muốn đến.

Ngừng lại thôi ông Kaufman ? Toàn là những điều yó vắn. Ông muốn tạo ra tôi theo cái nhìn ngó ngán của mẹ tôi, là một cô gái đồng trinh mười lăm tuổi không bao giờ hút, không về chậm, không cãi

lại. Như thế! Nhưng tôi thích là tôi!

Cô khóc nhưng rồi đột nhiên thôi khóc.

Vớ vẩn, vớ vẩn!

Điều gì làm cô nổi giận?

Ông, tôi, việc tôi chấp nhận ngồi đây, việc tôi nói ra với ông.

Ai làm cho cô nổi giận vì việc ngồi đây và nói ra với tôi?

Tôi không biết.

Cô xoa trên đùi, lại ngoảnh lưng về phía tôi, thông thả đung đưa người từ trước ra sau.

Này! Tại sao cô không thể tìm một lời giải đáp – tôi đề nghị.

Ông có vẻ khác những người khác...nhưng có lẽ chỉ là một mưu mẹo thôi.

Cái gì là một mưu mẹo?

Sự việc ông ngồi đó, để mặc tôi trong những buổi gặp gỡ, không chỉ trích tôi để thì giờ cho chim ăn. Việc đó làm tôi kính sợ!

Ai làm cô kính sợ?

Mọi việc phải thật rõ ràng. Có lẽ tôi sẽ làm một điều ngu ngốc gì lớn hay nói điều gì không tha thứ được...đó là điều bà Hung hẳn sợ hãi.

Bà Hung hẳn là ai?

Việc đó không liên quan gì đến ông, là vấn đề giữa tôi và chính tôi. Ông quên điều đó đi.

Đồng ý, tôi tiếp tục. Vừa rồi cô nói sợ làm một điều ngu ngốc lớn. Như vậy là sao?

Mẹ tôi đấy

Sao, mẹ cô à?

Bà Hung hã đấy. Đó là bí danh tôi đặt cho bà. Ameli nói, về then thùng - tất cả những gì người ta luôn nói với tôi là tôi không biết gì cả. “Không thể để Ameli quyết định vì nó sẽ làm rối tung lên”. Tôi luôn luôn không được có mặt, hoặc quá trẻ con hoặc quá đại dốt, coi như tôi là một con ngốc. Thế thì cuộc cùng khi tôi có may mắn làm điều gì tôi thích thì có lẽ sẽ đúng vậy.

Điều gì đúng vậy?

Là tôi không biết gì cả, tôi chỉ làm những điều đại dốt.

Cô nghĩ thế à?

Ameli lại khóc, lần này để nước mắt chảy tự do. Những tiếng nấc mạnh, khô, dồn lên cổ họng làm rung đôi vai. Sau một lúc, cô vươn người lau nước mắt.

Tôi cho là mình tưởng thế. Tôi có cảm tưởng có điều gì quặn lại trong người tôi.

Cô đứng dậy, đặt lòng bàn tay phải trước mặt tôi, một cử chỉ có dấu ấn dịu hiền và một thất vọng âm thầm. Trong lúc này, cô con gái - người đàn bà nhỏ đó muốn tôi câm lặng. Hít sâu ba lần, cô bỏ bàn tay xuống và nói:

Chúng ta vừa đi vừa nói được không?

Trong lúc chúng tôi đang rảo bước theo con đường mòn, Ameli bắt đầu chạy. Thân hình đồ sộ của cô làm cử động chậm đi. Cách xa khoảng bốn mươi lăm mét, cô duyên dáng quay quanh một cây thông nhỏ, ngã một cách ít duyên dáng hơn nhiều, mũi vùi vào cỏ. Cô đứng lên sau mấy giây và chạy lại phía tôi.

Ông chờ cho một phút, cô giơ cao ngón tay trở và hỏn hển nói. Một làn mồ hôi mỏng phủ lên trán.

Bây giờ chúng ta đi thôi.

Thường chúng ta có lý lẽ tin vào những điều chúng ta nghĩ, Ameli ạ. Vì sao khi cô làm điều gì mình muốn lại nghĩ rằng mình làm những điều đại dốt?

Vì tôi đã làm như thế!

Làm điều gì?

Tôi không muốn nói ra.

Sao lại không? Tôi cần vận.

Vì tôi không thích.

Liếc nhìn đồng hồ, cô nói thêm:

Hơn nữa, hết giờ rồi. Chào ông, Kaufman, tôi phải về.

Không nói tôi, cô chạy vào con đường mòn và mất hút sau một ngọn đồi nhỏ.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày mùng 2 tháng sáu

Tôi suýt thổ lộ, suýt nói với ông ta điều đó. May thật! Tôi không được nói ra với ai cả. Như vậy sẽ làm cho sự việc rõ ràng hơn, kinh khủng hơn. Lần này tôi gặp Gấu chóng vánh hơn. Tôi cho là vì chúng tôi đã nói chuyện với nhau. Tôi khá phiền lòng thấy mình vì đã khác. Hóa ra ông ta thẳng thắn (tôi nghĩ, tôi mong như vậy). Không việc gì làm ông ngạc nhiên, tôi thích điều đó. Có cái gì đó rất trôi chảy trong giọng nói của ông. Tôi nghĩ ông rất yêu thương tôi. Tôi phải khôn ngoan, thật khôn ngoan. Tôi cũng không kể lại với Tinet.

Tôi thấy thiếu Catherine. Cô ta đã đi học lại nhưng chúng tôi không nói chuyện với nhau.

Lại đấu khẩu với bà Hung hãn. Bà ngửi thấy mùi cỏ trên quần áo khi tôi đi học về (bà không nói với tôi vì sao bà nhận biết. Và thế là sự việc xảy ra! Không hỏi han gì tôi, bà cho tôi là đã la cà hư hỏng suốt ngày. Bà muốn biết trong đợt trị liệu tôi có tranh cãi gì không về “vấn đề của tôi”. Tôi chẳng còn gì để mất nữa vì dù sao người ta cũng đã kết tội tôi. Giả như bà ít nhất cũng tin tưởng ở tôi. Trong lúc này tôi không thể cãi cọ với bà nữa.

Tuần lễ này đã chán ngán về việc Jannet nôn ọe buổi sang rồi. Liệu bọn bạn có đoán được không?

Norman lại mời tôi cùng đi chơi. Anh ta không nản lòng. Lần sau nếu anh ta đụng đến tôi, tôi sẽ nhõ toẹt vào anh...

Trong giờ sinh vật học, chúng tôi có một màn khiêu vũ - Một trong những vũ nữ thật tuyệt vời. Tôi dán mắt vào cô. Thân hình cô quá đẹp, di chuyển thật... Ôi, lạy Chúa, tôi không biết mình nói gì nữa...

* * *

Trước khi cuộc gặp gỡ tiếp theo, Ameli điện thoại cho tôi. Tôi khó nhận ra giọng cô, tuy cô đã xưng tên. Giọng nói hiền lành và vui vẻ.

Thường ông thực hiện phương pháp Chọn lựa ở đâu? Một câu hỏi trực tiếp. Rất nhanh miệng, tôi trả lời:

Khắp nơi. Mỗi lần tôi nêu câu hỏi với thái độ thân ái và chấp nhận. Trong bếp, ở nhà trường, trên tàu điện ngầm, trong công viên.

Cô cố gắng cười thay cho phản ứng. Rồi tôi tả chỗ tôi thích nhất: một căn nhà nhỏ bằng kính ở trên ngọn đồi sau ngôi nhà tôi ở với gia đình. Con gái tôi, Thέα nghệ sĩ ranh mãnh tám tuổi của chúng tôi, đã vẽ về ngôi nhà nhỏ đó làm quà tặng bất ngờ cho tôi. Thích thú về công việc của mình, cháu dán lên giữa khung cửa sổ phía trước “Ngôi nhà Chọn lựa vui sướng của Gấu lớn...với tình thương yêu, Thέα”.

Ameli tỏ ra muốn gặp tôi lần sau trên đồi. Tôi chấp nhận dù tôi có ý thích công viên là một nơi để thám cứu và chia sẻ tâm sự.

Thứ tư tiếp đó Ameli đến, lại với nét mặt lạnh lùng. Nhìn chung quanh mình như một người trang trí nội thất, cô lên giọng cao điệu người Anh:

Không tồi chút nào, ông Kaufman thân mến, nhưng cũng không “cừ không”, không xịn như tôi nghĩ. Tôi cho ông một điểm B trừ.

Bỏ thái độ cao điệu, cô vui vẻ chỉ bức ảnh một anh lính tiêu tụy trong tay một bé sơ sinh.

Chà, ông đây à?

Không, nhưng chính tôi chụp từ một bức vẽ đầu thế kỷ mười ba. Đây là một bức tranh tôi ưa thích.

Ồ! – Cô ông ọ nói - người ta có những tài nghệ giấu kín. Giơ ngón tay sờ vào chiếc máy chữ để trên bàn nhỏ, cô hỏi:

Có phải ông viết sách ở đây hay làm công việc thư ký những lúc rảnh rỗi? Không, ông đừng trả lời. Tôi không muốn làm ông lung tung.

Cô lơ đãng nghiêng rằng. Đôi mí mắt nháy liên hồi.

Tôi phải ngồi ở đâu?

Cô ngồi đâu tùy ý – tôi trả lời.

Ameli nặng nề buông mình xuống chiếc ghế dựa trước mặt tôi, quăng giày xuống đất và với một điệu bộ rất kịch, bỏ đôi chân trần lên chiếc bàn cà phê ngăn cách chúng tôi. Những ngón chân giật giật như có luồng điện vô hình tác động.

OK, Kaufman, tôi sẵn sàng rồi đây.

Tôi ngẩng cao đầu.

Cô lại nghiêng rằng trước khi nói.

Tôi muốn gặp ông ở đây vì tôi chịu trị liệu nghiêm túc hơn.

Một nụ cười lạ lùng làm rạn khuôn mặt cô.

Cô muốn tác động ở mặt nào? Có điều gì làm cô khổ sở?

Ông đi thẳng vào việc phải không? Tôi bị chứng béo phì.

Cô băn khoăn gì về điều đó?

Tôi không chịu nổi điều đó nữa, cô nói vừa véo thịt quanh người mình. Tôi không chịu đựng vẻ bề ngoài của tôi được nữa.

Bề ngoài của cô làm cô phiền lòng điều gì?

Tôi không đẹp. Không ai nhìn tôi hai lần, trừ Norman, tất nhiên, như một sinh vật do một người hủi thềm muốn. Thật ghê tởm!

Cô muốn nói gì vậy?

Ví dụ như Alan. Chúng tôi là bạn thân đã nhiều năm. Cậu ấy kể với tôi về tình yêu với Tinet hoặc Lise; xem tôi như chị em và là người đưa tin. Chưa bao giờ cậu ấy nhìn tôi như nhìn họ.

Và thế thì ảnh hưởng gì đến cô?

Tôi thấy khổ sở tôi tệ.

Vì sao?

Tôi chỉ còn biết suy nghĩ.

Như thế nào?

Tôi luôn luôn suy nghĩ về thời kỳ tôi không to béo và lẻ loi.

Lúc đó xảy ra việc gì vậy Ameli ?

Cô cúi kính xoa đùi và không ngừng liếm môi.

Nào, cứ đi cho đến cùng. Nếu không nói bây giờ thì sau này rồi tôi cũng nói. Cách đây hai năm, tôi gặp một người con trai tên là Pohn. Anh ấy nhiều tuổi hơn tôi và rất đẹp trai...có cái gì đó đặc biệt, ít nhất là tôi tưởng thế - Chúng tôi đi chơi với nhau nhiều lần, đã dám âu yếm nhau. Tôi sợ nhưng anh ta muốn đi xa hơn nữa, đến cùng. Anh nói sẽ tốt cả thôi. Tất cả những gì tôi nhớ lại và đau đớn. Sau đó anh tỏ ra lạnh lùng và nói tôi không thạo lắm. Tôi khóc không ngớt. Tôi bảo anh nói rõ với tôi nhưng anh bỏ đi. Tôi biết ông sẽ cho tôi là ngọc nhưng hôm sau, tôi đến gặp anh ấy, nói lần sau sẽ làm tốt hơn, rằng tôi đã đọc một cuốn sách nói về cách làm tình. Anh ta cười, thật lạ! Tôi dám cho tất cả để có được một nụ cười – và chấp nhận tạo một dịp nữa cho tôi. Lần nghỉ cuối tuần đó, tôi nói dối mẹ để đi chơi đến khuya. Chúng tôi dừng xe lại trên đường ra bãi biển. Và ...

Cô ngừng lại, giọng run lên.

Và, anh ta bật đèn sang ở bảng đèn xe. Tôi quá sợ hãi không hỏi anh ta làm gì. Chúng tôi tụt quần áo, anh ép chặt tôi vào tay lái. Thật đau đớn và tôi cầu khẩn cho chóng xong đi.

Khi nói, Ameli để nước mắt chảy tràn má.

Anh ta không ngừng dồn ép tôi. Cuối cùng....Anh ngừng lại - Bỗng nhiên, ồ, Chúa ơi! Tôi thấy những khuôn mặt dán vào kính xe...những khuôn mặt quen thuộc.

Cô rên lên một tiếng dài. Mặt trắng bệch ra, cô ở trong trạng thái quá ngột ngạt.

Ameli, nhìn tôi đây, tôi nói với cô vừa để đôi tay mình trước miệng cô.

Cô thở trong lòng bàn tay như thế này. Làm đi, sẽ giúp cô thở đều đặn đây.

Trong mấy phút, cô chủ động lại nhịp thở.

Vừa khóc, đầm tay xuống bàn, cô tiếp tục.

Ông biết thằng súc vật ấy làm gì không? Nó mời bạn bè đến xem... vì vậy nó bật đèn trong xe. Tiếp đó mọi việc nhòa đi trong mây mù. Tôi muốn giết nó, giết chết nó.

Ameli đứng dậy tựa vào cánh cửa sổ.

Hai ngày sau nó định xin lỗi đứng trước cổng trường. Ông có tưởng tượng được không? Như là để nói “Em thân yêu, anh xin lỗi vì đã cắt cổ em”. Lúc đó tôi cho tên súc vật đó một cú đá và hạ bộ.

Về chuyện đó thì lúc này đây điều gì làm cô phiền lòng?

Tôi nghĩ...

Cô ngừng lời và nuốt ừng ực.

Mỗi lần tôi nghĩ đến việc đó, tôi chán ghét tôi. Tôi đã để lời kéo quá dễ dàng. Tôi quá ngây thơ đại dốt.

Điều gì làm cô phiền lòng đến mức độ ấy?

Tôi cũng đã tự hỏi mình lại: việc đó làm tôi sợ hãi.

Điều gì làm cô sợ hãi?

Điều đó chứng tỏ mọi người nói về tôi là đúng, như tôi là một con ngốc; bà thường nhắc lại với tôi như vậy. Thậm chí bà không biết rõ toàn bộ câu chuyện. Chà, lạy Chúa! Nhất định tôi có điều gì không ổn!

Cô tưởng thế à?

Nếu không thì việc đó làm sao xảy ra với tôi được?

Cô nghĩ về việc đó thế nào?

Phải có đầu óc rối loạn mới lao mình vào trường hợp tương tự.

ý cô muốn nói gì?

Thực sự tôi không giải thích được, cô nói, nhưng tôi sợ hãi về bản thân tôi.

Sợ thế nào?

Tôi không ngót xét đi xét lại việc rắc rối với Pohn đó. Tôi đã cố gắng nhưng không tìm ra một nghĩa lý gì... như tôi bệnh hoạn hoặc đại loại như thế.

ép chặt tay vào mắt, cô nói tiếp:

Cái cười đều giả của nó. ánh sáng ở rìa xe. Những khuôn mặt dán chặt vào kính.

Đôi nắm tay bỗng đầm mạnh xuống bàn

Sao cô lại giận dữ đến vậy?

Tôi ghét bọn chúng, tôi ghét bọn chúng, tôi ghét bọn chúng, tôi... chán ghét tôi.

Vì sao vậy Ameli ?

Mặt cô đầy nước mắt.

Vì sao tôi không hiểu rõ nó? Vì sao tôi không thấy được những việc gì sẽ xảy đến?

Cô giải thích việc đó thế nào?

ồ không! Cô giơ tay kêu lên - thật quá dễ khi nói tôi là một đứa con gái mới lớn ngây thơ và ngu dốt với mọi sai trái đó.

Tại sao lại quá dễ?

Vì phải có cái gì khác, có cái gì không ổn trong tôi.

Có tìm thấy được cái gì đó không?

Không.

Thế sao cô nghĩ là có nó?

Tôi nghĩ thế, vậy thôi.

Tại sao lại nghĩ về một điều làm cho cô khổ sở mà chẳng có lý do gì?

Điều đó có vẻ ngu ngốc, đúng không? Nhưng dù sao việc đó cũng làm tôi đau khổ.

Cô thở dài.

Theo cô, việc gì sẽ xảy ra nếu cô không đau khổ về vấn đề ấy?

Thật may, có lẽ tôi sẽ lặp lại, sẽ để cho người ta dụ dỗ mình lần nữa và lần nữa.

Vì sao cô tưởng thế?

Tôi không biết. Tôi không quên được tôi đã cảm thấy như thế nào, đã cảm hờn nó đến mức nào,

Nếu quên đi thì cô sợ có việc gì sẽ xảy ra?

Sự việc tương tự. Việc đó sẽ xảy ra lại.

Có phải cô muốn nói cô cứ khổ sở, đau đớn thì tự bảo vệ mình khỏi việc rắc rối như thế?

Đúng, cô trả lời. Nếu tôi chấp nhận bình tĩnh lại, có lẽ tôi cũng không khôn ngoan như cần phải có.

Lý do gì cô tin như vậy?

Tôi không biết. Thực sự không biết.

Cô có nghĩ dù sự việc xảy ra, cô vẫn không hề gì và cần tiếp tục giữ gìn sức khỏe không?

Tôi không chắc như thế.

Cô muốn suy nghĩ về điều đó không?

Cô nhắm mắt lại và trả lời trong hơn thở:

Tôi cho là tôi có thể thư thái trong người khi bảo vệ sức khỏe của mình. Bây giờ tôi cảm thấy điều đó nhiều hơn, nhất là trong lúc này.

Một nụ cười thoáng hiện trên mặt cô.

Việc đó mỗi lúc càng thấy rõ. Là thật!

Cái gì lạ?

Hiểu ra là tôi không cần phải khổ sở, giận dữ, không cần phát điên lên mà phải chăm sóc bản thân. Biết được rằng khi nhìn vào mình tôi thấy chẳng có gì không ổn. Đúng là kỳ lạ. Tôi cảm thấy như là tự do. Tôi không sợ hãi nữa.

Cô vươn vai như đứa bé vừa thức giấc, thở hắt ra và chép miệng ồ ào. Đôi tay cô ôm lấy khoảng không quanh mình trước khi rơi xuống bên người, hoàn toàn thư giãn. Nháy mắt, ngón chân giật giật mất hẳn.

Chúng ta đã đi từ đâu. Việc đó liên quan đến sự béo phệ của tôi ra sao?

Theo ý cô như thế nào ?

Ameli cười.

Cô muốn nói về điều đó à? Tôi hỏi

Hừm! Tôi vừa nhận ra tôi béo lên gần hai năm nay. Tôi bắt đầu to ra ít lâu sau đêm gặp Pohn. Tôi cho là có một sự liên quan nhưng tôi không biết. Chúng ta có thể bắt đầu lại từ đầu không?

Được chứ! Cô to lúon lên thì sao lại khổ sở?

Vấn đề là tôi không còn được hấp dẫn.

Không được hấp dẫn thì sao?

Vì con trai không mời tôi đi chơi nữa.

Và lúc đó cô cảm thấy thế nào?

Rất tệ hại. Vì tôi đơn độc. Chà, chúng ta trở lại số không rồi!

Thế đây! Lúc trước cô nói khi lẻ loi, cô nghĩ đến buổi đêm ấy cùng với Pohn và cảm thấy rất nặng nề. Hiện nay, nếu lẻ loi cô còn nghĩ đến nữa không?

Không. Và nếu tôi nghĩ đến, tôi cũng sẽ không đau khổ nữa. Bây giờ ở một mình là OK rồi.

Vậy thì, nếu béo phì nghĩa là ít hấp dẫn, có nghĩa là lẻ loi và nếu sự lẻ loi từ nay không nặng nề đối với cô nữa thì béo phì có làm khổ cô nữa không?

Tôi cho là không. Nhưng như thế không phải là tôi thích béo phì. Tôi muốn bao giờ cũng thanh mảnh.

Tất nhiên, nhưng béo phì và thanh mảnh thì rất khác nhau. Khi cố gắng trốn tránh điều làm cô sợ hãi cô trở nên béo phì, nhưng sự béo phì lại làm cô khổ sở, còn nếu cô áp dụng những phương pháp cần thiết để trở nên thanh mảnh, thì thực ra cô vẫn tiến gần đến mục đích chứ không phải càng xa nó.

Tôi hiểu điều ông nói, nhưng tôi không thể hình dung mình sẽ thanh mảnh được.

Cô tin như vậy à?

Không thực sự thế.

Cô sợ điều gì xảy ra nếu cô sẽ thanh mảnh hơn?

Chẳng có gì. Ồ! Không, đúng... Thực sự tôi đã không nói ra điều mình nghĩ trước tiên. Tôi phải nói “thanh mảnh sẽ đẹp hơn”, nhưng thế là ngốc.

Cô sẽ sợ gì nếu cô đẹp hơn?

Có mà điên. Người thanh mảnh, tôi hình dung có hàng đàn con trai mời tôi đi chơi.

Thế thì cô sợ hãi gì?

Ồ! Người ta càng mời tôi càng có nguy cơ bị lừa.

Cô tin như vậy?

Không thực ra bây giờ thì không? Tại sao tôi sợ trở thành đẹp hơn, vì chính đó là điều tôi luôn ao ước?

Đôi mắt cô tràn đầy nước mắt.

Tôi thấy rồi, tôi thấy. Như vậy thực ra có sự liên quan giữa Pohn và thể trạng béo của tôi. Phương pháp tự bảo vệ của tôi thật ngu ngốc.

Ngu ngốc? Không. Nặng nề thì có lẽ, Cô có nhớ điều tôi nói với cô trong buổi chúng ta nói chuyện lần đầu không? Rằng tất cả chúng ta cố gắng làm tốt hết sức mình. Có lẽ điều đó bây giờ hình như rõ ràng hơn. Giận hờn, sự béo phì là những phương pháp duy nhất cô biết để chăm sóc bản thân mình.

Tôi không muốn làm theo cách đó nữa, cô nói. Tôi không cần thiết làm như vậy nữa. Tôi không... không giận hờn chút nào nữa.

Cô cười nhiều hơn làm rạng rỡ căn phòng. Trí óc cô minh mẫn làm tôi hoan hỉ. Chúng tôi vừa vứt bỏ được những định kiến của một đứa trẻ hay một kẻ vừa trưởng thành suy nghĩ theo lứa tuổi đó. Và thấy “sự hiểu biết” đó lóe sáng là một kinh nghiệm thân kỳ.

Ameli, - tôi nói trong lúc cô đi giày và chuẩn bị ra về - hôm nọ cô có nói với tôi không tin mình thoát khỏi được, rằng cô bệnh hoạn lắm “đại loại thế”. Có lẽ cô hiểu rằng từ hôm nay, khi cô phát hiện ra bản thân mình, rằng chẳng đau yếu gì, chẳng có gì khó hiểu hay khó thay đổi trong mỗi chúng ta,, ở cô cũng như ở tôi. Đó là những tin tưởng, phán xét chỉ đúng khi ta tin vào đó.

Xin cảm ơn về những gì hôm nay, cô thì thầm.

Cô chẳng phải cảm ơn gì tôi cả. Những gì đến với cô hôm nay là công trình của cô. Tôi có thể vỗ vai cô chỉ cảnh mặt trời đang lặn nhưng cô có thể không nhìn vì không có thì giờ. Hoặc giả cô có thể ngoảnh lại và mê mải với cảnh đẹp bầu trời. Thế đấy! Việc cô ngắm nhìn mặt trời lặn là cô đã làm cho cô. Nếu cô quay lại ngắm nhìn, đó là vì cô đã chọn làm việc đó. Nếu cô thấy bản thân mình rung động, nếu cô thấy vui sướng, là do phản ứng của cô trước những gì mình thấy. Điều đó đã làm, điều người ta có thể làm là ...vỗ vào vai cô.

Đôi mắt cô sang lên. Đôi môi dần dần hé mở nhưng không nói một tiếng nào. Cô gật đầu không dứt. Rất bình tĩnh, cô rời căn nhà trên đồi.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày mùng 10 tháng sáu

Không thể tả lại cuộc gặp gỡ của tôi với Gấu hôm qua. Tôi cảm thấy mình khác hẳn, khoan khoái hẳn. Mong cho tình trạng đó kéo dài. Tôi đã muốn nói với ông hết nhưng không thể. Tôi

không nói ra thành lời. Tôi biết ông mặc tôi (mong rằng không phải thế) nhưng tôi vẫn muốn nói ra với ông. Có lẽ lần sau tôi sẵn sàng nói. Kỳ cục là bao giờ ông cũng sẵn sàng nghe. Tôi hôm qua mẹ tôi cho tôi một liều thuốc thần kinh như thường lệ. Tôi đã làm một điều thật kỳ lạ, lần đầu tiên! Thay vì kêu xin, tôi đã xúc động và ôm hôn bà. Bà hoàn toàn sững sốt rồi chạy ào ra khỏi phòng tôi. Sáng nay Norman chặn tôi lại trong hành lang sau tiết học thứ hai. Thực ra nếu cố gắng một tí, người ta vẫn thấy được những khoảng da trơn giữa những nốt trứng cá của anh ta. Tôi nhún nhún với anh đến mức anh không ngớt hỏi tôi có khỏe không ? Tôi cố gắng để nghìn Catherine bước xuống ô tô buýt sáng nay, vẫn chưa thể nhìn thẳng vào mặt cô. Tôi nghĩ cô có cùng suy nghĩ với tôi vì cô cũng không bao giờ nhìn tôi. Christ nói Jozet không phải có mang. Tôi không cần chú ý.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 14 tháng sáu

Tôi đã quyết định về căn nhà trên đồi và hôm nay đã điện cho Kaufman. Tôi hẹn đôi cuộc gặp gỡ ra chỗ công viên. Ông không hỏi vì sao nhưng tôi cũng không nói lý do. Tôi nghĩ ở trên đồi tôi nói quá nhiều. Hôm nay tôi nghĩ đến Pohn, thật là khác hẳn như thế! Tôi đã để Norman ôm lấy tôi. Anh ta ngốc nghếch nghiêm chỉnh làm tôi bật cười. Do tôi không ngừng cười (cảm thấy buồn cười), anh nói tôi làm anh không tập trung được.

Jozet sang nay vẫn nôn ọe...có lẽ cô ta có khả năng về nhạc kịch. Họ lại mời các vũ công vào giờ sinh vật học của chúng tôi. tôi không thể nhìn cô gái đặc biệt và rất đẹp lần trước. Suốt thời gian tôi cứ nhìn đi chỗ khác. Tôi báo cáo với giáo viên cảm thấy có bệnh ngồi ở quán cà phê với Tinet và Christ cho đến cuối giờ.

* * *

Trời nắng xen lẫn với ngọn gió phương Bắc. Cây cối tỏa rộng, cành lá đung đưa trước gió. Lại một lần nữa chúng tôi gặp nhau trong công viên. Ameli không giải thích gì cho tôi nhưng tôi cho rằng cô muốn thay đổi tốc độ, làm chậm tiến trình lại. Đó là cách của cô muốn làm đợt trị liệu có kết quả.

Đến sớm, tôi tranh thủ mấy phút ngồi xuống cỏ phơi mặt ra ánh mặt trời. Bỗng một bong râm che ánh nắng. Tôi chờ đợi cô đi qua nhưng cô vẫn đứng yên. Đôi mắt tôi tất nhiên phải mở ra nhưng vì lý do nào đó, tôi vẫn nhắm lại.

Tuyệt lắm, Kaufman, ông đừng động đây. Cứ nhắm mắt như thế, Ameli nói. Tôi thích ông ngồi như thế trên cỏ, tự nhiên hơn trên ghế. Tôi muốn nói với ông một số việc nhưng không muốn ông nhìn vào tôi và đừng hỏi tôi tại sao.

Tôi nhắm mắt cũng được. Nào cô nói đi.

Dựa vào tiếng sột soạt quần áo, tôi biết cô ngồi xuống cỏ trước mặt tôi. Tiếng nghiền răng quen thuộc dội và tai tôi.

Lần trước tôi kể chuyện tôi với Pohn, ông còn nhớ không ?

Còn.

Tôi có quan sát ông. Ông không cau mày. Vì thế tôi thú nhận với ông một số việc khác. Trước hết, năm ngày trước đêm đi với Pohn, tôi đã hút chung với một chàng trai khác. Thứ hai, tôi không chỉ hút mà và đã hít cocain một lần. Thứ ba, tôi đã có ý nghĩ giết mẹ bằng con dao trong bếp. Thứ tư, tôi thường nghĩ đến tự vẫn. Thứ năm, tôi nghĩ bỏ tôi là một tay ba láp. Và Chúa trời cũng thế.

Ameli dừng lại, chờ phản ứng nhưng không có.

Thứ sáu, tôi lấy gậy đánh em gái tôi từ phía sau và nói với bố mẹ em bị ngã. Thứ bảy, tôi đối xử tệ với Maria. Thứ tám, tôi nói dối rất nhiều. Thứ chín, tôi...không có thứ chín. Nào?

Nào cái gì?

Ông nói sao về những việc đó?

Cô có vẻ có tài liệt kê – tôi nhận xét.

Nào, ông Kaufman, làm công việc của ông đi.

Tôi nghĩ tôi vẫn làm cho đến bây giờ.

Điều!... Ông ngồi nhắm mắt lại ở đó trong khi tôi nôn ra một đồng kinh tế. Tất cả việc ông làm là

chỉ nghe.

Không chỉ nghe, Ameli ...mà chấp nhận. Có lẽ đó cũng là việc cô làm.

Tôi mở mắt. Ameli tránh nhìn tôi, đầu hơi cúi xuống đất. Rồi cô bỗng ngẩng nhanh lên cười với tôi, một nụ cười nhiệt tình, cởi mở và thông cảm.

Cuộc nói chuyện còn lại giữa chúng tôi là quan hệ với mẹ cô. Ameli hiểu rằng cô giận dữ vì cô sợ mẹ cô có lý. Phân tích ý đó đến cùng cô nghi ngờ bản chất tình thương yêu của mẹ đối với cô, bà thể hiện tình thương yêu bằng thái độ giận dữ. Ameli kết luận những người khôn khố có những thái độ khôn khố, qua đó tình yêu của bà mẹ dành cho cô hoặc muốn dành cho cô không có ý nghĩa gì.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 17 tháng sáu

Tôi không rõ tôi đã thay đổi đến mức nào, cách nhìn nhận mẹ tôi đã thay đổi ra sao trước tôi hôm qua. Bà không ngớt quả mắng tôi thiếu trách nhiệm. Tôi không nói một lời nào, chỉ im lặng nghe. Bà có vẻ buồn, khô sở quá đôi. Khi bà im tiếng, tôi hỏi bà cách xử sự của tôi như thế nào mà bà phiền lòng đến thế. Tôi không tin vào tai mình nữa: giọng nói của tôi đúng như giọng của Kaufman. Và không phải giả đồ, tôi thực sự như thế. Dịu lại ngay, bà trả lời ngay lập tức! Tôi hỏi một câu khác. Chúng tôi đã nói chuyện với nhau đến bốn giờ sang. Lần đầu tiên bà nói về bà ngoại, một người nghiện rượu chết ở bệnh viện trước khi tôi sinh ra. Bà đã khóc. Chúng tôi cùng khóc. Đó là đêm đẹp nhất trong đời tôi.

* * *

Chúng tôi tiếp tục những cuộc trao đổi trong công viên. Thỉnh thoảng Ameli khiêu khích để thử tôi, đâm vào đầu để tỏ ra thô lỗ. Đôi khi xen vào lời nói những từ tục tằn. Nhưng cô không còn gây gổ nữa và con nóng giận đã gần như mất hẳn.

Trong lúc chúng tôi nói về Norman, có câu hỏi là chúng ta có trách nhiệm về hạnh phúc của những người khác không. Cô ta có thể làm Norman khô sở không ? Nhận định về nguồn gốc những tình cảm của cô đối với Pohn và đối với mẹ, nhớ lại cô cảm thấy rã sao khi đã thay đổi sự tin chắc của mình. Ameli khẳng định lại chỉ có bản thân cô mới làm mình khô sở được và do đó, chỉ riêng Norman có quyền làm chính anh ta khô sở.

Trong hai tuần, lần thứ ba cô nói đến tên Catherine. Cố cố gắng dịu giọng lại hầu như che giấu được nỗi lo. Chỉ một lần, lời cô nói về Catherine làm tôi hỏi thẳng cô về sự khó chịu cảm thấy khi trách người bạn thân hoặc trước đây là bạn thân. Cô dứt khoát không trả lời và lảng sang chuyện khác.

* * *

Trích nhật ký Ameli, ngày 14 tháng tám

Tôi vẫn thử tìm sự vui thú khi gặp Norman. Không may mắn. Tôi sợ. Maclen nằn nì tôi tham gia vào toán phụ nữ của cô. Sao lại tôi? Mọi người đều nhận xét tôi có gây đi. Tinet không tin nổi khi tôi nói không tập theo chế độ sinh hoạt nào cả - bản thân tôi cũng khô khản mới tin được. Và bạn biết sao không ? Alan, người bạn cũ lý tưởng của tôi đã mời tôi đi chơi. Lạ lùng, nhưng bây giờ tôi có thể thấy rõ tại sao mình đã trở thành khô sở, như đứng ngoài nhìn vào vậy. Tuy vậy nhiều hoàn cảnh cũ không làm tôi phiền lòng chút nào. Mẹ tôi và tôi vừa trải qua một buổi nghỉ cuối tuần tuyệt vời. Bà không như trước đây với tôi nữa. Và tôi cũng không như trước đây với bà nữa. Chúng tôi không như trước đây với bố tôi nữa. Ông cũng đã thay đổi. Catherine không ngừng xen lẫn vào những câu chuyện của tôi với Gấu. Tôi nóng lòng chờ những cuộc gặp gỡ đó, nó thực sự giải phóng cho đầu óc tôi...tôi muốn nói tôi thực sự giải phóng cho đầu óc tôi. Có lẽ đã đến lúc trở lại căn nhà nhỏ trên đồi.

* * *

Cánh cửa mở, Ameli cười ngượng ngịu với tôi nhưng vẫn đứng phía ngoài. Tôi nghe tiếng cô nghiêng răng. Cô làm như vậy mỗi khi sắp phát hiện được điều gì mới. Không bước vào, cô khép cửa, ngồi xuống chiếc ghế ngoài thềm và nhìn tôi qua cửa kính. Rồi cô đi mất, mấy phút sau trở lại cầm những cành hoa trên tay. Bước vào phòng với bước đi quyết tâm, cô lấy ngay chiếc cốc không bỏ hoa vào. Cô thả mình xuống ghế tựa bên cạnh tôi, rút giày ra rồi kiêu kỳ đặt đôi chân lên chiếc bàn cà phê. Tôi có cảm giác chứng kiến việc lặp lại nhất thời cuộc gặp gỡ đầu tiên của chúng tôi ở nơi này.

Bây giờ, chúng ta đi thẳng vào đích, cô nói. Tôi muốn kể về Catherine.

OK. Có điều gì trong vấn đề Catherine ?

Thật khó bắt đầu – cô thờ dài – Catherine luôn luôn là người bạn tốt nhất, người bạn lớn nhất của tôi. Chúng tôi có thói quen ở cùng nhau, cùng đi mua bán, đi thư viện, xem chiếu bóng, đi phố với nhau. Chúng tôi có thể nói chuyện hàng giờ và hàng giờ. Chúng tôi không giấu giếm gì nhau. Tôi nói cô ấy mọi chuyện, cả trường hợp của Pohn. Chúng tôi đã là những người bạn thân thiết thực sự. Tinet dễ thương và Sudan cũng thế nhưng Catherine thì khác hẳn. Và Bây giờ tôi không thể nhìn vào mặt cô ấy.

Vì sao?

Nhiều phút trôi qua.

Ameli, cô làm sao thế?

Một sự khó chịu vô cùng.

Vì sao?

Vì tại tôi – cô khản giọng trả lời.

Cô muốn nói gì?

Không phải không có gì, ông biết đấy.

Cô điều chỉnh tư thế trên ghế dựa và dựa vào cửa sổ. Bỗng cô đột ngột quay mình, bàn tay nắm chặt. Tôi tưởng cô sẽ kêu lên nhưng cô thì thầm tuyên bố:

Tôi là một kẻ đồng tính luyện ái.

Cô muốn nói gì? – Tôi hỏi cô.

Thôi thật! Kaufman! Ông hiểu rất rõ tôi, cô kêu lên. Một đứa con gái phóng đảng, đồng tính luyện ái!

Đó chỉ là những danh từ, Ameli, nó có nghĩa khác nhau đối với mỗi người. Cô muốn nói gì khi cho mình là một kẻ đồng tính luyện ái?

Chà, tôi không nói về những người con gái thường hay nắm tay nhau.

Cô bực bội bước mạnh trong gian phòng.

Cách đây ba tháng bố mẹ tôi ra ngoài thành phố nghỉ cuối tuần. Thay vì gửi tôi cho bà cô, ông bà đồng ý để tôi ở nhà nếu Catherine đến ngủ với tôi. Chúng tôi tán chuyện với nhau đến ba giờ sáng. Rồi chúng tôi xoa lưng cho nhau. Tôi xoa cho cô ấy trước rồi cô ấy xoa lại cho tôi.

Im lặng lâu. Ameli thở khó nhọc, cổ thất lại.

Thật thích, thích mê mẩn. Bỗng tôi thấy cô luồn tay xuống bên dưới tôi. Khi cô sờ vào ngực tôi, tôi tưởng ngất đi. Tôi nằm hoàn toàn im lặng. Cô tiếp tục. Dần dần chúng tôi ôm nhau trần truồng, xoa vuốt nhau khắp nơi.

Mặt cô đỏ thẫm lên.

Ameli, cái gì làm cô rối loạn lên như thế trong chuyện này?

Tôi không muốn là đồng tính luyện ái.

Sao cô nghĩ mình là đồng tính luyện ái?

Không phải bằng chứng đó là gì? Tôi đã nằm ngủ với một cô gái, không phải là con trai.

Khi cô hút hay hít cocain một hai lần như cô đã nói với tôi, cô cũng cho mình là kẻ nghiện ngập à?

Không, chắc chắn không, cô tuyên bố.

Đồng ý. Vậy thế thì vì cảm thấy thích thú với một người con gái mà cô cho mình đồng tính luyện ái à?

Ameli thờ dài.

Còn một việc khác. Khi dự buổi biểu diễn ở trường, tôi không thể rời mắt khỏi cô vũ nữ đầu tiên.

Theo cô, như thế có ý nghĩa gì?

Như thế chứng tỏ tôi đúng là luyện ái cùng giới.

Thể hiện việc đó như thế nào ?

Bị hấp dẫn bởi người cùng giới với mình là không bình thường.

Cái gì làm cô tưởng thế?

Ông đùa đấy à? Vì...đó là điều người ta dạy tôi, là điều mà mọi người cũng tưởng thế.

Đúng rồi, đó là điều người ta dạy cô. Và có lý nhiều người tưởng thế. Nhưng mỗi người chúng ta có lý lẽ của mình để tin tưởng. Vấn đề là một. Tại sao cô lại nghĩ cô bị phụ nữ hấp dẫn là không bình thường?

Ông đùa à?

Cô nghĩ gì về việc đó? – Tôi hỏi.

Thâm tâm tôi không thực sự tin. Trước câu chuyện với Catherine, tôi có thể nhìn một nữ diễn viên đẹp nhảy múa, ngoáy móng hàng giờ trên sân khấu. Tôi thấy chẳng có gì sai cả.

Thế ngày nay có điều gì đã thay đổi?

Tôi nhận ra một điều là tôi không hề biết về bản thân tôi.

Điều gì?

Là tôi có xu hướng luyến ái đồng giới. Và, ông nghĩ thế nào về trường hợp Norman? Tôi để cho anh ta sờ mó, âu yếm, ôm hôn tôi. Tôi hy vọng được vui thích nhưng chẳng cảm thấy gì.

Cô muốn nói sao?

Anh ta không kích thích được tôi.

Vì sao cô nghĩ anh ta không kích thích được cô?

Vì con trai không hấp dẫn tôi chẳng?

Đó là câu hỏi hay câu trả lời?

Tôi cho rằng cả hai. Tôi không biết – cô bảo – tôi còn bị đàn ông hấp dẫn không ?

Sao cô không lấy Norman làm ví dụ vì chính anh ta không kích thích được cô?

Ồ, chuyện trò thật ngớ ngẩn. Norman là một ví dụ tồi. Anh ta là một chàng trai dễ mến nhưng không hấp dẫn đối với tôi, cả đầu, cả người anh ta. Thật nặng nề.

Điều gì nặng nề?

Gắng bị kích thích bởi một ai đó mà mình không quan tâm.

Tại sao cô muốn làm thế?

Một nụ cười thoáng qua làm sáng nét mặt cô.

Câu hỏi hay đấy, Kaufman. Nếu tôi thành công với Norman thì sự việc xảy ra với Catherine sẽ thay đổi?

Sao?

Đây nhé! Điều đó chứng tỏ đàn ông có thể kích thích tôi. Nhưng điều xảy ra với đàn ông không làm tôi có rung động gì.

Vì sao cô nghĩ nếu Norman không làm cô rung động thì không người đàn ông nào có thể kích thích được cô?

Tôi cho rằng không phải ngẫu nhiên. Có lẽ nếu David hay Grégue mời tôi đi chơi chắc sẽ khác.

Như vậy điều cô muốn nói điều đó không phải ngẫu nhiên?

Đúng, điều đó không ngẫu nhiên. Tôi cũng có thể yêu những người con trai khác mà vẫn không rung động với Norman. Nhưng điều đó không xóa được điều đã xảy ra. Tôi không vì thế mà kém phần đồng tính luyến ái.

Cô tự cảm thấy ra sao khi cho mình là đồng tính luyến ái?

Ghê tở. Khó sở.

Vì sao?

Vì tôi không muốn bị như vậy, cô nói.

Không muốn một điều như thế và khó sở vì vốn đã vậy là hai việc khác nhau. Theo cô, nếu cô không khó sở vì điều đã xảy ra giữa Catherine và cô thì sẽ có chuyện gì?

Chúng tôi có nguy cơ sẽ tái phạm.

Có phải cô nói nếu cứ khổ sở thì sẽ ngăn cản được cô tái phạm?

Vâng. Như vậy bắt đầu có vẻ ngu ngốc, đúng không ?

Chúng ta đi cho tới cùng. Tại sao cô nghĩ cô phải khổ sở để ngăn cản mình làm điều không muốn làm?

Tôi không tin như vậy nữa – cô thử dài – Nhưng tôi cho rằng tôi đã tin khi tôi nói. Tôi cũng như thế với câu chuyện của Pohn. Tôi điên lên để tự bảo vệ mình. Chắc chắn tôi không cần làm như vậy.

Ameli ngẩng cao đầu:

Đã rõ hơn một ít nhưng tôi còn bối rối.

OK. Điều gì làm cô bối rối?

Tôi tự nhủ tại sao tôi lại làm thế

Cô có trả lời được câu hỏi đó không ?

Không. Thực sự không – cũng như tôi không giải thích được tại sao lúc bảy tuổi Jozé và tôi hay chơi trò bác sĩ và vượt ve nhau. Không một lý lẽ nào nào sâu sắc. Tôi cho rằng chúng tôi khám phá.

Thế sao lần này lại khác đi?

Vì tôi đã nhiều tuổi hơn.

Và như vậy hai việc đó khác nhau ở chỗ nào?

Tôi cho là không nên như vậy. Có lẽ chỉ là vấn đề danh từ. Đồng tính luyến ái. Như là nói nên điều xấu. Nếu là xấu có nghĩa là cấm làm! Nhưng trong thâm tâm tôi không nghĩ Catherine và tôi làm là xấu.

Cô ngẩng cao đầu lên và cười cười mở với tôi.

Tôi không thể ngờ tôi đã nói như vậy. Việc chúng tôi đã làm không phải là xấu.

Cô nhìn buồn bã hơn.

Tôi xác nhận sở thích của tôi là gần gũi đàn bà. Nhưng không giống trường hợp đồng tính luyến ái. Thậm chí sau việc xảy ra với Pohn, tôi vẫn thích ngủ với một chàng trai. Không phải để chứng minh điều gì đơn giản về mình thư thái và gặp một sự may mắn nào đó.

Cô cảm thấy ra sao?

Ông nhớ lại khi tôi hiểu ra tôi chẳng có gì trục trặc ở bản thân...tôi cảm thấy như vậy đấy. Được giải phóng. Tôi muốn gặp Catherine và nói với cô tôi không sợ phải là bạn cô nữa. Tôi thấy thiếu cô ấy. Ông đừng hỏi vì sao nhưng tôi thực sự sung sướng.

Tôi giơ tay tỏ dấu hiệu bất lực và cười.

Kaufman – cô nói – Tôi nghĩ thế là xong. Hết rồi. Tôi không biết người ta nói ra sao. Tôi cảm thấy hoàn toàn thoải mái, sung sướng. Lần đầu tiên trong đời, tôi tin tưởng ở bản thân. Ông nghĩ thế nào?

Sao cô lại hỏi tôi điều đó?

Tôi muốn biết ông có đồng ý với tôi không?

Tôi đồng ý hay không có gì quan trọng?

Cô bật cười.

Không. Thực sự không. Nên chẳng ông nói chuyện trước với mẹ tôi?

Cô muốn tôi làm việc ấy à?

Cô lung túng:

Không, tôi không nghĩ cần thiết như vậy. Ông để tôi tự quyết định mọi việc cho đến cuối cùng, đúng không Kaufman ?

Cách nào thì bây giờ cũng cô quyết định. Chỉ có bây giờ cô vui sướng hơn và tự tin hơn khi quyết định.

Cô thở sâu và vươn cánh tay lên trên đầu.

Những cuộc trao đổi kết thúc ra sao đây, tôi muốn nói tôi phải ra về thế nào? – cô hỏi tôi.

Thường thường người ta đi ra cửa – tôi gợi ý. Ameli cười thông cảm. chúng tôi lắc đầu như hai đứa trẻ.

OK., Cô nói, nhưng tôi không chào ông đâu.

Cô bắt tay tôi rất chặt và ra đi.

* * *

Sau hai năm gặp lại lần đầu tiên tôi cảm thấy Ameli rất tươi vui. Nhìn cô cái gì cũng ánh lên. Người mảnh mai, cân đối, tôn giá trị thân hình cao lớn; đôi mắt nhanh, vui.

Tôi không quên điều gì cả. Tôi muốn ông biết cho như thế, những việc đã qua thực sự ở trong tâm trí tôi.

Tôi thấy điều đó trong đôi mắt cô – tôi trả lời.

Rất cảm ơn ông đã vỗ vai tôi – cô thì thầm.

Chúng tôi cùng cười rộ lên.

Các bạn cô nóng lòng chờ trên lề đường, lớn tiếng gọi cô. Ameli giơ tay vẫy họ lại. Khi họ tới gần, một chàng trai nâng tay cô với thái độ âu yếm rõ rệt. Cô nheo mắt nói:

Tôi muốn giới thiệu với các bạn... giới thiệu với các bạn ông Gấu.

Rồi cô giới thiệu với tôi bạn thân của cô Patric, Carole và Philip. Cô gái trẻ đứng gần Philip cười rất nhiệt tình với tôi. Đôi mắt cô hơi ướt. Cô liếc nhìn Ameli rồi nắm chặt tay tôi:

Tôi là Catherine. Tôi thực sự rất sung sướng được biết ông.

Tôi cũng thế Catherine – tôi trả lời.

Chúng tôi chào nhau. Trong lúc toán người đi trên thêm đường. Ameli chậm lại một lát.

Catherine và tôi, chúng tôi luôn đọc cuốn sách của ông. Tôi cũng thuyết phục Patric đọc. Anh ấy đúng là một người tốt.

Cô sắp nói điều gì đó nhưng ngần ngại, mãi suy tư. Rồi cô thoải mái lại.

Tôi muốn gửi cho ông một vật gì đó.

Từ xa, Patric gọi cô.

Hê, cảm ơn đã trao đổi với tôi mấy phút – tôi nói.

Cô bắt tay tôi rồi bước đi. Tôi nhìn theo cô bước nhanh đến với các bạn. Và một cử chỉ bất thường ở cô, cô ngoảnh lại giơ tay chào tôi. Tôi chào lại nhưng bỗng tiếng còi phía sau đưa tôi về thực tại. Đường đã thông, xe cô tiếp tục tiến lên. Tôi từ bức chắn trước xe nhảy xuống để tiếp tục đi vào làng.

Một tuần lễ sau đó tôi nhận được một bưu kiện nhỏ do Ameli gửi tới, một món quà rất đặc biệt. Đó chính là những đoạn trích nhật ký của cô trong giai đoạn chúng tôi gặp gỡ nhau.

II

CÂU CHUYỆN CỦA ANGEN

Bóng ba người nổi lên dưới vòm cửa trước, cùng ly để chúc rượu mừng theo phong tục. Âm nhạc nhẹ nhàng vang ra từ phòng đón tiếp, sau lễ trao bằng, bao trùm ngôi nhà một không khí ngày lễ. Những tiếng cười nổi lên giữa tiếng rì rào nhẹ nhàng của giọng nói toát ra từ tòa kiến trúc trang nghiêm bằng đá.

Một cô gái mảnh mai phong cách non trẻ dựa vào cánh tay một chàng trai có dáng lực sĩ. Cả hai tắc lưỡi và ôm nhau sau hai ngụm rượu sâm panh còn bạn họ thì đang nốc một cốc rượu mạnh. Hai tình

nhận bỏ rơi bạn để vui vẻ bước xuống con đường đá dẫn đến chỗ đậu xe. Họ ngân nga một bài hát cũ chẳng hề ý đến sai đúng. Người bạn đi theo họ, đáng người nặng nề bước chập chững trên con đường nhỏ, chứng tỏ đã nốc khá nhiều rượu.

Một chiếc cốc vỡ tan trên con đường đá. Cô gái trẻ chống nạnh làm điệu bộ ra vẻ bức mình rồi lại chặc lưỡi. Bạn cô đưa cốc của mình cho cô thay thế chiếc cốc cô vừa đánh rơi. Vừa cười vừa hát, cô uống một mạch cốc rượu hồng rồi tung chiếc cốc lên không, sau đó cô bịt tai lại chờ tiếng cốc vỡ trên đường. Mấy giây trôi qua. Không có tiếng cốc vỡ nào. Cô chào với điệu bộ sâu khầu. Hai chàng trai vỗ tay thật kêu với nội vui sướng. Nhưng cô bạn quá suy tư về những thất bại của mình, không trông thấy gì. Cô ôm lấy cô người yêu đặt một nụ hôn dài vào môi anh. Anh nhiệt tình hôn lại cô.

Nào, Anggen, anh muốn gần gũi em hơn nữa, anh nói.

Nhưng, Lozan, còn đêm liên hoan?

Vứt đêm liên hoan đi. Em là của anh, đúng không ?

Cô bẽn lẽn gật đầu, nhớ lại mối quan hệ đã ba tháng rồi. Họ lách theo con đường giữa đám xe cô đậu ở bãi. Không khí ẩm ban đêm se lạnh không gian. Tiếng nhạc từ xa vẫn vang theo họ. Đôi bạn không nói cũng không nhìn nhau. Họ luồn vào chiếc ghế dài phía sau một chiếc xe ngựa hòm xanh. Bạn họ ngồi một mình phía ghế trước. Anh mở nút đai vừa nhìn ra phía trước qua thanh gạt và gạt gù theo âm điệu một bản nhạc rock điên loạn.

Phía sau chàng trai bắt đầu ôm cô gái, đôi bàn tay sờ khắp thân hình cô. Cảm thấy anh mở một cúc áo lót của mình, cô đẩy anh ra thì thầm:

Không, em không muốn làm thế. Alan đang ngồi ngay phía trước.

Anggen, cậu ấy chỉ đóng vai canh chừng thôi. Lozan trấn an cô.

Trong lúc đó Alan ngoảnh lại, nghiêng đầu. Trên đôi môi thể hiện một nụ cười lạ lùng. Cả sau khi quay về tư thế cũ, anh tập trung chú ý vào hoạt động ở ghế sau.

Tuy an tâm khi thấy phía sau đầu của anh ta, Anggen vẫn còn ngần ngại.

Em đừng lo – Lozan nói – anh không muốn làm ảnh hưởng đến tiếng tăm của em. Nào! Em là em bé của anh. Em hãy hiểu cho anh vì anh quá yêu em mà. Anh thong thả cởi cúc áo cô, luôn tay dưới vải mịn và vuốt ve làn da nóng hổi. Cô tiếp tục ôm hôn anh vừa đẩy anh ra.

Lozan, dừng lại.

Anh xin lỗi, chỉ một tí nữa thôi.

Đôi mắt cô quan sát bên trong xe. Alan vẫn hướng về phía trước làm cô yên tâm. Cô choãi người và để mặc đôi tay sục sạo của Lozan. Anh đẩy cô nằm ngửa ra và ép thân mình trên người cô. Cô lơ đãng đi một lúc vì bàn tay anh trên da mình. Choáng váng và cảm thấy buồn nôn vì rượu, cô lùi ngay đầu về phía sau khi anh cần đôi môi làm cô đau.

Em van anh, dừng lại, anh làm em đau.

Cô đẩy anh ra nhưng vô hiệu.

Thôi đi, Lozan, cô nói, bức mình vì sự tấn công của anh.

Đôi mắt cô mờ đi trong lúc gắng xua tan sương mù trong đầu óc. Cô biết họ đã uống quá nhiều. Bị lện chặt vào giữa những chiếc ghế, cô bắt đầu thấy sợ.

Lozan nâng váy cô lên phía trên, Cô chống cự để hạ váy xuống nhưng anh mạnh hơn và ghì đôi tay cô dưới người anh. Khi cô cảm thấy anh lột chiếc quần đùi của cô, cô đập anh liên hồi. Cựa người rút được đôi tay, cô đánh vào mặt và ngực anh. Để tự bảo vệ anh đưa chiếc váy lên mặt cô, vừa bóp được tay cô lại.

Nghi ngờ, cô cầu khẩn anh:

Lozan, em van anh, đừng làm thế. Anh điên rồi à? Dừng ngay lại!

Thấy anh buông lỏng mình, cô thở ra, phút chốc nhẹ người. Rồi tiếng kéo khóa quần đập vào tai, cô ngẩng đầu lên thấy anh đang cởi quần.

Khi cô cố gắng cào vào mặt anh. Lozan gọi bạn đến hỗ trợ.

Cánh cửa sổ phía sau đầu cô. Hai bàn tay to nắm lấy tay cô kéo lên phía trên đầu. Vừa kêu, cô vừa cựa quậy cặp đùi, hy vọng tránh việc sắp xảy đến. Lozan cầm đùi giữa đôi chân cô và tàn bạo thọc sâu

vào cô. Một cơn đau nhói làm cô mất tỉnh táo.

Cô muốn nhảy lên đánh anh nhưng khi muốn cựa quậy, thân cô vẫn bất động. Người rã rời tê cóng. Cô cố thuyết phục mình một cách vô vọng rằng những việc xảy ra chỉ là giấc mộng và cô sẽ tỉnh lại ngay. Bỗng Alan xuất hiện làm tan cõi mơ. Khi anh ta chuẩn bị cởi thắt lưng, một bàn tay nắm lấy cổ anh kéo ra khỏi xe. Nghe có tiếng đầm và cánh cửa xe đóng sập lại. Nằm một mình, Anggen nghe tiếng nhạc và tiếng cười phía xa. Cô ngồi lại, tay đung phẩy chiếc quần đùi. Một ánh sáng mờ lọt qua cửa kính xe. Cô hí hục với nắm đầm cửa và mở ra được. Không khí ban đêm phả vào mặt. Tỉnh lại, cô luôn ra khỏi xe, bực bội sửa lại váy áo. Cô khóc và khấp khểnh đi qua bãi đỗ xe. Dựa vào đường rào, cô cố hết sức để bình tĩnh lại vì sợ người khác thấy hoặc nghe thấy. Cô úp mặt vào tay và dần dần lấy lại can đảm.

Một tiếng thở gấp đập vào tai khi cô đang trong cơn thất vọng. Cô cứng người và đứng ngẩn ra thấy có bóng người trước mặt cô: Lozan. Cô cố sức chạy nhanh khỏi bãi cỏ.

Lúc đầu anh đứng yên nhưng rồi bỗng đuổi theo bóng cô. Anh đuổi kịp cô ở đoạn giữa từ ngôi nhà ra bãi đỗ xe. Sợ quá không dám kêu, cô dừng lại. Đôi tay anh đặt nhẹ lên vai cô. Cô thấy anh run lên và nghe tiếng thì thào. Ngẩng lên nhìn, cô thấy anh khóc.

Chúa ơi! ô lạy Chúa! Anh xin lỗi. Anh không biết điều gì đã làm anh mất trí. Có bao giờ em có thể...

Anh nấc lên, nắm chặt tay lại.

Có bao giờ em có thể tha thứ cho anh không ? Anh...anh đã ngăn không cho Alan đến gần em. Anh xin em, nói điều gì đi.

Anh quỳ xuống ôm chân cô.

Cô lùi lại, bàng hoàng vì thấy đau trong người. Cô cảm thấy có nước chảy theo đùi. Cô đưa tay vào và bàn tay đầy máu. Nước mắt làm cô nhòa đi. Cô giơ tay, đưa bàn tay trước mặt anh. Khi Lozan ngẩng đầu lên, anh mở tròn mắt. Anh ho lên và gắng gượng, đứng ngay lên, quay gót và bỏ đi.

Anggen đứng một mình, bàn tay vẫn giơ ngang trong lúc tiếng nhạc vang tận bãi cỏ.

* * *

Anggen là một con bé đại và bướng như con lừa – bố cô cần nhẫn – Đã hai năm nay con gái tôi cãi lại vì bố mẹ cô, kém hiểu biết và thể là vai trò đổi thay, tôi trở thành ông bố tự do có ý kiến thoáng đạt. Không phải chúng tôi không thương yêu nhau. Trong gia đình chúng tôi ân cần, âu yếm với nhau lắm. Và tôi quý Anggen hơn mọi thứ trên đời.

Macxen Lonpré – Cha Anggen đưa mắt lơ đãng nhìn mảnh vườn nhấp nhô bao quanh khu đất rộng. Những đứa trẻ chạy trên hè, tiếng nói líu lo vang lên qua những con đường hẹp. Những ngày thứ năm, trong ngôi làng nhỏ miền núi này, người bán bánh mì đỗ xe bên cạnh người bán cá. Vào cuối buổi sang đây nắng này, các bà bận áo quần bình thường, yếm cài kín đáo đến cổ, mặc cả giá hàng với những người bán. Một cậu con trai đi qua chiếc xe bán hàng, mang một dây bánh trong tay. Chiếc giêng phun trước ngôi nhà thờ cô tóe ra làn nước mỏng. Người phục vụ mang lại cho chúng tôi hai ly chè khác.

Anggen là ...tôi quý cháu lắm – ông Macxen tiếp tục nói – tôi yêu cháu hơn mọi thứ trên đời. Đôi khi tôi tự nhủ như vậy hơi quá đáng. Tôi cho rằng khi người ta chỉ có một đứa con thì thường là thế. Bà Francois và tôi có nội sẽ có những đứa khác nữa nhưng không biết tại sao. Chúng tôi bận quá, cuốn hút vào công việc. Ồ, thôi thật! Tôi không đến đây để kể chuyện đời tôi với ông.

Ông đưa tay ôm đầu, ra vẻ chán đời:

Tôi lại không đúng rồi. Tôi đến để mong ông nghe chuyện và giúp tôi. Ông chờ đã! Đừng nói gì. Tôi không muốn rối trí vì những câu hỏi của ông ...Tôi biết ...những câu hỏi của ông không làm tôi rối trí, tôi chịu trách nhiệm trong trường hợp này. Đôi khi tôi cũng nói như ông. Có lẽ truyền nhiễm chăng?

Macxen cười dẹt dề.

Ông nhớ không, ông Barry, tôi biết ông khi ông còn đại dốt như tôi ...không, đại hơn nhiều. Ít nhất tôi phải công nhận: ông thực sự thay đổi tất cả và tôi muốn được như ông.

Ông ngừng ngay lại và nở một nụ cười tài tử điện ảnh.

Rất tốt là thỉnh thoảng tôi được gặp ông, nếu không tôi đoán chắc trong thân hình ông có trí tuệ một người khác.

Ông đứng dậy, tựa vào cột đá sau ghế ngồi. Mặt trời chiếu vào chiếc trần hói. Bên một chiếc quần loe là cẩn thận và chiếc áo tương xứng, ông bạn tôi giống một hình nhân. Ông rút một điều thuốc, châm lửa và hít một hơi dài muốn ngạt thở.

Ông để tôi nói về Anggen – Macxen tiếp tục – Cháu trở thành một cô gái rất đặc biệt, có sắc đẹp làm ai cũng phải nhìn và ăn mặc tuyệt vời. Một nữ sinh xuất sắc đạt kết quả tối ưu trước khi vào trường tự do tôi tệt đó... Có Chúa biết điều gì sẽ xảy đến! Điểm số không có trong chương trình. Học sinh chỉ lên lớp hoặc rớt lại, thế thôi. Một cô gái thông minh, nhạy cảm, đặc biệt ...trở thành một học sinh kỳ dị. ồ! Và rồi, thôi thật! Cô mang thai. Anggen mang thai. Tôi biết, đây không phải là một tai họa nhưng làm tôi choáng váng. Một điều ngạc nhiên khó chịu. Như có ai đó gửi cho anh một hộp đầy thối tha vào ngày lễ Giáng sinh. Nhưng phải lao vào trò chơi. Ông biết đấy, nó mới mười lăm tuổi. ồ tuổi ấy mà ngủ với con trai. Đôi khi tôi tự nhủ thiên hạ tiến nhanh quá.

Macxen lắc đầu rên lên một tiếng.

Nhưng chúng tôi vượt qua cơn choáng. Cuối cùng rồi cũng phải cho quan. Nhưng vấn đề không phải chỗ đó. Ông biết không? Anggen không chịu phá thai. Bà Francois nắm sự việc cũng tốt. Chúng tôi sẵn sàng giúp nó, làm mọi điều cần thiết nhưng cô nàng muốn để suy nghĩ. Đã một tháng nay rồi cháu vẫn không quyết định. Lại thật! Ông biết cháu nói gì không? Đây là thân hình của nó và chính nó quyết định. Thế đấy! Nếu nó đứng là giữ gìn “thân hình nó” thì nó đã không ở trong vũng lầy đó... Không dễ dàng gì công hiến cho bất cứ thằng ngu nào chột đến. Công chúa còn muốn suy nghĩ. Nó vẫn mong ước một đứa con. Nhưng lạy Chúa! Không phải bằng cách đó! Cứ nói đi nói lại! Trong lúc đó thì nhiều tuần lễ quý giá trôi qua. Nếu cháu còn chờ lâu nữa, nó không thể phá thai mà không nguy hiểm. Tôi luôn to tiếng về việc phá thai. Dĩ nhiên Anggen phản đối sự gợi ý của tôi.

Đây là việc của bố hay của con!

Ông nghe chọ. Barry, tôi biết rõ Anggen của tôi. Cháu có vẻ kiệt sức, tôi có thể xác định với ông điều đó qua quang thâm ở mắt cháu. Nếu cháu muốn ngủ với trai, tôi không ngăn cản, không xích nó lại được. Chúa ạ! Nó còn quá trẻ, còn phải học hỏi nhiều. Tôi nghĩ nó đã có được một bài học. Nhưng nếu không từ bỏ sự dại dột đó...Macxen ngừng lời – Tôi nói đi nói lại mãi cũng vô ích.

Ông muốn tôi giúp ông à? – Tôi nói

Chà... Cháu bao giờ cũng yêu mến ông. Nó sẽ đồng ý tâm sự với ông. Có lẽ sẽ có cách đối với nó?

Ông muốn nói cách nào?

Ông rõ quá chứ, những cuộc trao đổi, phương pháp Chọn lựa. Tôi biết nếu cháu không quá thách thức chúng tôi, nó biết nghe lẽ phải.

Thế cháu theo ý muốn của ông là cháu biết nghe lẽ phải?

ồ! Đừng đưa sự vật dưới góc độ hạn chế như vậy.

Đây chỉ là một câu hỏi thôi mà. Vậy thực ra là ông muốn gì?

Ông có muốn tôi giúp cháu làm sang tỏ nguyện vọng và ý nghĩa của nó...hay ông mong tôi bảo vệ quan điểm của ông, nghĩa là can phá thai?

Một nụ cười làm nhăn nét da sạm. Ông Macxen nói:

Nào! Không thể chê trách ông không thẳng thắn. Dĩ nhiên, tôi biết ông không làm thế ngay. Tôi hiểu con bé nhà tôi sẽ làm thế nào nếu không kháng cự lại chúng tôi. Ông hãy giúp cháu tìm giải pháp. Tôi đã biết quyết định của nó rồi.

* * *

Những ngôi làng nhỏ lẩn trong quang cảnh những vườn nho và những trang trại bé. Con đường từ núi xuống biển lượn lờ qua đồng lạng. Thật là một cuộc hành trình thú vị của gia đình tôi. Sudi - vợ tôi và tôi ngắm nhìn mặt hồ xanh biếc trong lúc chiếc xe lướt đến một khúc quanh dốc thẳng xuống mép nước. Bám vào lưng ghế tôi ngồi, mấy đứa trẻ nhà tôi Bryn giương mắt tò mò nhìn phong cảnh. Théo và Raul đang hớ hớ với những ô tô nhỏ xíu ở ghé sau chiếc xe Renon của gia đình tôi. Chúng tôi điều chỉnh lịch làm việc, khất lại một số hẹn gặp và lùi công việc viết lách của tôi để giành thời gian gặp Anggen. Để gia đình lại chỗ bạn bè, tôi tiếp tục đi dọc bờ biển, thích thú trước miền đất đỏ và những ngôi nhà bằng đá nổi lên bên bờ Địa Trung Hải.

Qua thị trấn có một tám biển chỉ đường đến Théul, ngôi làng chài nhỏ bé nằm phía trong một vịnh

nhỏ. Bà Francois đứng gần con gái bên chiếc xe thuê. ở bà toát ra mọi vẻ dễ trông, từ chiếc áo dài đến cách lúc lắc đầu và cánh tay. Theo gương chồng, bà thích nghi nhanh chóng với mọi hoàn cảnh. Gần sáu năm trước, lúc Macxen chưa xây dựng công ty, bà làm việc từ sáng đến chiều cùng ông không một lời phàn nàn. Người ta cho bà là một đạo phủ trong công việc, xem thái độ của bà thực tiễn đến điên cuồng. Thời kỳ đó bà ăn mặc quần áo màu tối và đơn giản, cho mình là một “con người chai sạn”. Hôm nay bận bộ đồ lịch sự màu trắng, bà ra dáng một người tao nhã. Chỉ một số từ với giọng nói đặc biệt chứng tỏ nguồn gốc bình thường của bà.

Anggen ngược lại, thu mình trong chiếc quần zin và chiếc áo choàng xanh. Nhìn qua, thân hình nhỏ bé, mảnh mai tuy đã đầy đặn nhưng giống vốc dáng một đứa trẻ mười hay mười hai tuổi. Phía trên đôi gò má cao, đôi mắt đen tinh nhanh nhìn vào chiếc xe của tôi đang đến gần. Cô nhảy từ xe xuống chạy đến bên tôi. Chúng tôi ôm chặt nhau vui mừng. Francois vỗ vai tôi và ôm hôn vào má. Ba vừa rời quê nhà mới chừng ba ngày mà đã làm theo thủ tục địa phương này.

Sau khi trao đổi xã giao thường lệ, bà nói:

Tốt quá, tôi ra tỉnh có việc. Anggen đưa ông về nhà nếu muốn tránh nắng. Chúc ông chơi vui. Xin cảm ơn, Barry. Bà âu yếm ôm hôn con gái lên trán rồi với một điệu rất Pháp, bà nổ máy cho xe chạy. Anggen tò mò nhìn tôi.

Ta nhảy một bước ra bãi biển, cháu thấy thế nào? – tôi đề nghị.

Cô gật đầu. Chúng tôi cùng nhau chạy dọc chiều song, chân chúng tôi lún dưới những hòn đá cuội nhỏ. Chạy được khoảng 500m, chúng tôi dừng lại.

Cháu rất vui mừng được gặp bác, Anggen hớn hớn nói.

Bác cũng vậy, Anggen ạ.

Bác đến thăm cháu hay thăm bố cháu?

Cháu nghĩ thế nào? – tôi hỏi

Anggen ngược đôi mắt sắc sảo nhìn tôi. Nghiêng đầu về một bên, cô nhún vai nói:

Chắc thăm cả hai chúng tôi.

Như vậy làm phiền cháu ư?

Cô gật đầu.

Anggen ạ, bố cháu đề nghị bác nói chuyện với cháu...bác đến đây vì cháu, bác muốn cháu hiểu điều đó.

Cháu chưa bao giờ đi chơi nói chuyện với một người đàn ông có gia đình – cô cười rất lạ - Cháu nói trước hay bác?

Cháu thích thế nào?

Cháu không biết điều cháu muốn làm...về mọi việc.

Cháu cảm thấy mình ra sao?

Mặt cô nhăn lại, cổ họng khô khốc.

Thật tồi tệ, không thể tả được.

Sao vậy?

Cháu cảm thấy cô đơn đến thế. Cháu cho là đã như vậy từ lâu. Bây giờ cháu có “vấn đề” như bố cháu gọi, cháu phải chịu lời trách mắng. Không ai...

Cô khó thở. Mấy phút trôi qua. Anggen ngồi xuống, duỗi dài đôi chân vùi trong cát. Tôi ngồi cạnh để giúp cô. Cô chắc lười thấy tôi làm thế. Trong mấy giây chân cô bị vùi trong đông cát và những hòn cuội tròn nhỏ.

Cháu muốn nói về việc đó không?

Cô gật đầu vừa san bằng mặt cát trên chân. Cô dùng ngón tay trở viết chữ “có”. Dàn dụa như do song vỗ. Cô xóa chữ ấy đi.

Cháu cảm thấy ra sao?

Cháu khổ sở lắm.

Về vấn đề gì?

Mọi cái.

Ví dụ?

Ví dụ, chuyến đi này để gặp bố. Mẹ gọi đó là cuộc đi nghỉ. Bố suốt ngày ở trên tỉnh còn mẹ thì chạy hàng.

Và sự thực thì việc gì làm cháu phiền lòng?

Họ giả vờ. Họ muốn cháu đến để thuyết phục cháu việc... Giọng cô trở nên lê thê. Không ai hỏi cháu muốn ra sao, cũng không hiểu việc đó có ý nghĩa như thế nào đối với cháu!

Đúng ra là cháu muốn thế nào?

Thành thực là cháu không rõ. Nhưng cháu không chịu được người ta giảng đạo đức cho cháu.

Sao vậy?

Họ xem cháu như một đứa đại dốt.

Cháu muốn nói gì?

Đôi mắt Anggen mờ đi.

Họ không bao giờ hỏi thực ý kiến của cháu, họ chỉ đơn giản nói với cháu dự định của họ. Họ không bao giờ muốn hiểu, chỉ nghĩ đến việc xóa bỏ “vấn đề” đi. Bác biết cho, cháu cũng là một con người chứ.

Nước mắt đầy, chảy xuống má cô.

Thái độ của họ làm cháu đau khổ ở chỗ nào?

Vấn đề là...họ bận đến thế, họ chẳng chú ý gì. Đúng là thêm một việc phải làm. Một cách hiệu quả...họ nói như vậy, nhưng cháu...cháu sẽ ra sao?

Cô nói tiếp:

Cháu có tình cảm, có quan điểm. Đúng là cháu trước đây không ranh mãnh, nhưng nếu thực sự họ lo cho cháu, họ sẽ quan tâm đến điều cháu cảm thấy và bản thân cháu ra sao chứ.

Cháu tin như vậy à?

Tin gì? – Anggen hỏi.

Tin rằng nếu họ yêu cháu, họ phải biết điều cháu cảm thấy?

Ồ vâng.

Tại sao cháu tin thế?

Vì khi người ta yêu mình, họ muốn biết. Khi người ta không thực sự yêu, người ta không hỏi han gì.

Cháu muốn nói do bố mẹ không tính đến ý nghĩ và tình cảm của cháu là họ không thực sự yêu cháu à?

Anggen nở một nụ cười ngây ngô.

Nghe bác hỏi cháu cách đó, cháu bỗng muốn sửa lại câu trả lời của cháu. Đúng là khi cháu nổi giận, cháu nói không thận trọng đối với bố mẹ tuy cháu vẫn yêu họ.

Vậy là khi họ không làm điều cháu muốn hay nghĩ là cần làm, có phải là họ không yêu cháu hoặc không muốn lo lắng về cháu nữa không?

Không, hoàn toàn không có nghĩa như vậy. Có lẽ họ cũng khổ sở như cháu bây giờ. Mẹ thật là lạ, bà cười luôn miệng tỏ ra chẳng hề đến mọi việc, nhưng thực ra không phải thế. Và bố thì quá nóng nảy. Ông không thể tin “con gái bé bỏng” của ông có...

Có gì?

Ngủ với một ai đó.

Cô đảo mắt xung quanh trước khi nhìn vào tôi, theo dõi nét mặt tôi rồi hình như dẫn người.

Chắc bác đã nghe bố cháu nói: “Mười mười lăm tuổi”. Ông kêu lên. Rồi sực nghĩ lại: “Người ta sẽ đi đến đâu, hay thật!” Ông đỏ mặt lên. Cháu sợ ông lên một cơn đau tim. Bố khôn khéo! – Anggen bốc cát để rơi qua kẽ tay – Cháu cho rằng họ yêu cháu theo cách của họ.

Và như thế cháu thấy thế nào?

Đôi khi cũng tạm ổn.

Và bây giờ?

Cũng được thôi.

Trong câu chuyện này phần nào vẫn làm cháu còn băn khoăn?

Đôi khi cháu sợ.

Sợ gì, Anggen?

Cuối cùng rồi sẽ ghét họ.

Tại sao cháu sợ phải ghét họ?

Vì cháu không muốn.

Anggen, không muốn ghét họ và sợ phải ghét họ là hai việc khác nhau. Vì sao điều đó làm cháu sợ?

Cũng lý do ấy thôi. Vì cháu không muốn.

Nếu cháu không sợ việc phải ghét họ thì cháu lo việc gì sẽ đến?

Cháu nghĩ ...thì cháu sẽ ghét họ thật.

Có phải cháu nói vì sợ ghét họ mà cháu tự ngăn cản mình làm thế?

Có vẻ ngốc, đúng không? Nhưng nếu cháu không sợ, có lẽ cháu sẽ ghét họ, đơn giản thế thôi.

Cô giơ bàn tay lên.

Bác chờ cho tí. Để cháu lặp lại điều đó. Nếu ghét họ là hợp lý thì cháu sẽ ghét họ.

Cháu tin như vậy à?

Cô lắc đầu cương quyết và viết chữ “không” trên cát.

Lúc này cháu không sợ và cháu không ghét họ.

Lạ thật, cháu dễ chấp nhận họ hơn sợ với việc cháu nghĩ đã ba tuần nay...từ đầu câu chuyện này. Bác Barry, bác biết không, cháu cũng chẳng biết mình muốn gì khi cháu nói ghét họ. Khi cháu nghĩ họ không yêu cháu, cháu sợ không yêu họ nữa.

Trong lúc này cháu cảm thấy thế không?

Không. Bây giờ thì không nữa. Thậm chí khi cháu thét lên với họ hoặc không muốn thấy họ, cháu vẫn yêu họ. Cháu cho rằng họ cũng như vậy. Trước đây, cháu không nhìn sự việc dưới góc cạnh này. Nhưng bác ạ, điều đó chẳng thay đổi điều họ muốn cháu làm.

Họ muốn cháu làm gì?

Bác cũng biết...cháu phải phá thai đi.

Thế cháu cảm thấy thế nào với ý kiến đó?

Chúng ta cùng đi dạo, bác đồng ý không? – Cô đề nghị.

Theo ý cháu muốn, - tôi trả lời.

Anggen nhảy dậy, kiểu cách phui cát dính ở quần. Trong lúc chúng tôi lang thang trên bãi biển, cô nói:

Cháu không thể quên chuyện đó. Lúc đầu khi cháu báo tin cháu mang thai, họ hành động đúng như cháu dự kiến. Bố nói phải phá thai và cháu bảo không. Cháu nghĩ nếu lúc đó họ khuyên cháu giữ lấy đứa con, cháu sẽ nản nì để phá thai. Dù sao, sau đó khi cháu nói để thời gian suy nghĩ, họ tưởng cháu tiếp tục búng bình. Nhưng thực tế không đúng.

Cô ngừng lại, đôi mắt đen nhìn tôi rồi nhìn ra chỗ khác.

Bác Barry, cháu nắm tay bác được không? – cô hỏi trong một tiếng thờ dài.

Tôi gật đầu mỉm cười. Bàn tay bé nhỏ của cô run lên trong tay tôi. Chúng tôi im lặng bước đi trong mấy phút.

Bác biết thế nào không? – Anggen nói

Thế nào?

Cháu nghĩ cháu sẽ khóc òa lên.

Chúng tôi tiếp tục đi dạo trong mười phút. Anggen vẫn không nói gì. Cuối cùng tôi lên tiếng:

Tại sao cháu nghĩ sẽ khóc òa lên?

Cháu có thể không trả lời câu hỏi đó được không?

Tất nhiên! Nhưng vì sao cháu không muốn trả lời?

Chúng ta về nhà đi – cô đề nghị, né tránh câu hỏi của tôi.

Ngôi biệt thự nhỏ gia đình Lonpré thuê dựng xiên ra biển. Cổng vào hình vòm dẫn vào một phòng khách hoàn toàn bằng kính, sàn lát đá men. Phòng này bước ra một sân rộng hơn nhà và quay ra biển. Phía chân trời thành phố giống như một bức tranh đã nhạt màu.

Bác có uống chút gì không? – Anggen hỏi tôi và nhanh nhẹn mở tủ lạnh.

Bà Francois chắc sẽ hoang nghênh cử chỉ lịch thiệp đó. Nhưng trông Anggen bỗng chốc có vẻ già dặn và quyết đoán hơn.

Không, cảm ơn, nhưng cho bác một cốc nước ngọt, tôi nói và quyết định chờ cô ở sân.

Một làn gió nhẹ lẩn vào sức nóng mặt trời làm da người tã đờ khô vì nắng gắt. Tôi xoay chiếc ghế ngồi để đối diện với Anggen. Chúng tôi nhìn vào mắt nhau mấy giây trước khi cô nhìn đi chỗ khác. Cô rõ ràng có vẻ không thanh thản.

Cháu cảm thấy thế nào? – tôi hỏi

Lại trở lại vấn đề à?

Tôi mỉm cười với cô.

Chính cháu quyết định. Anggen ạ. Bác nêu những câu hỏi nhưng cháu không bắt buộc phải trả lời. Không phải vì bác mà cũng không vì bố mẹ cháu.

Thế tại sao lại phải trả lời?

Vì bản thân cháu. Nếu cháu trả lời là vì cháu muốn thôi.

Như vậy có vẻ rất hay bác Barry nhỉ.

Anggen đi lại phía đầu kia sân, ngồi vào một góc và khóc. Ngực cô run lên. Cô lấy nắm tay xát vào phía trên đùi. Thân hình cô run rẩy vì sôi sục trong lòng. Cuối cùng nước mắt cạn dần.

Việc gì làm cháu đau khổ như vậy Anggen?

Nhiều việc. Vấn đề là... mang thai...

Vì sao mang thai lại làm cháu đau khổ?

Bởi vì...bác biết đấy, cháu không muốn mang thai.

Tất nhiên! Nhưng điều đó khác với đau khổ vì cháu đã mang thai. Vì sao việc đó làm cháu đau khổ?

Mặt cô tái nhợt đi. Cô nhắm hắt mắt lại và nói:

Cháu không muốn là kẻ sát nhân.

Đi trở lại phía tôi, cô đứng giáp mặt tôi và nói:

Nạo thai là như vậy...đúng không?

Điều bác nghĩ về nạo thai sinh ra từ niềm tin của bác. Quan điểm của bác có thể cho thấy rõ về bác chứ không có nghĩa gì đối với cháu và điều cháu muốn làm. Anggen, cháu nghĩ sao về ý “cháu không muốn là kẻ sát nhân?”

Nếu cháu nạo thai cháu sẽ giết đi một sinh vật bên trong cháu. Cháu biết mọi lợi hại. Cháu đã xem một cuộc tranh luận trên ti vi vào thời kỳ mà việc đó đối với cháu không có ý nghĩa gì. Trước một thời kỳ nào đó, thai nhi không được coi là một sinh vật. Khi không có thai nhi trong người thì dễ nói thôi. Mục sư phản đối việc đó có vẻ ngu ngốc hơn những môn đồ của sự phá thai. Việc đó chẳng có đầu đuôi gì. Nhưng bây giờ thì khác rồi.

Khác thế nào?

Không phải là một cuộc đấu tranh giữa sinh viên nữa. Cháu thấy đơn giản là một việc giết người.

Nào, chúng ta thử tìm nguồn gốc của niềm tin đó. Vì sao cháu xem nạo thai như một việc giết người?

Vì người ta chấm dứt một cuộc sống đáng lẽ phải có.

Cháu nghĩ thế nào về “đáng lẽ phải có”?

Cô hít sâu.

Thế này! Nếu không nạo thai, người ta sinh ra một đứa trẻ.

Đồng ý, có lẽ việc đó sẽ có nếu cháu không nạo thai – tôi nói.

Còn nếu cháu nạo thai... Anggen thở dài.

Cháu trả lời câu hỏi đó xem sao?

Đúng, cô nói, nếu người ta không muốn có con hặc không thể nuôi nấng nó thì tốt hơn là không nên có. Đồng ý, nếu thai nhi không sống, không nghĩ, không thở, thì việc làm đó cũng như uống một viên thuốc tránh thai như một số bạn cháu đã làm. Cách làm khác nhưng cũng như nhau cả thôi. Người ta cũng có thể nói mỗi trứng có thể trở thành một con người. Ôi lạy Chúa! Phức tạp đến thế!

Vì sao?

Bởi vì cháu có thể bảo vệ luận điểm nạo thai là một việc giết người và tìm lý lẽ để bảo vệ nó.

Chà – tôi nói - Đây là cả một phát hiện. Và phát hiện này có ý nghĩa như thế nào đối với cháu?

Bác có uống nước ngọt nữa không? – Cô hỏi tôi. Tôi ra hiệu có. Cô trở lại ngồi trước mặt tôi:

Cháu có bao nhiêu lý do để xem nạo thai như một việc giết người hơn là ngược lại.

Nếu cháu không xem nạo thai là một việc giết người thì điều gì sẽ đến?

Chắc chắn cháu sẽ nạo thai.

Được, có phải cháu nói vì cho nạo thai là một việc giết người nên cháu không muốn làm?

Vâng, cháu nghĩ đúng như thế.

Tại sao?

Vì cháu không muốn người ta gây áp lực với cháu, cháu muốn tự quyết định lấy.

Nếu cháu không có gì phản đối việc nạo thai thì cháu có buộc mình sử dụng cách đó không?

Không, hoàn toàn không – Anggen trả lời.

Cháu có nghĩ nạo thai là một vụ ám sát không?

Không, lạ thật, nhưng cháu không bao giờ thực sự tin như vậy. Cháu cần làm theo ý cháu vì bố mẹ cháu cứ cố nài ép. Cháu đã để thời gian sang suốt nhất để đấu tranh với họ. Cháu không muốn là yếu đuối.

Cháu nghĩ “yếu đuối” là thế nào?

Nhượng bộ. Không làm như cháu muốn.

Thế cháu cho là cháu yếu đuối à?

Trong lúc đó cháu yếu đuối nhưng bây giờ thì không nữa – Cháu thấy rõ ràng hơn, bác Barry ạ. Nhưng cháu vẫn không biết làm thế nào.

Cháu cảm thấy ra sao về ý nghĩa này?

Cháu cảm thấy khá hơn trước. Nhưng cháu muốn có một quyết định, nếu không thì quá muộn.

Cháu muốn nói sao?

Các bác sĩ bảo nạo thai sau ba tháng thì nguy hiểm. Nếu cháu chờ quá lâu cháu buộc phải sinh con.

Cháu hiểu thế nào với chữ “buộc phải”?

Ồ! ...Cháu biết bác muốn nói gì rồi.

Bác chỉ hỏi cháu thôi, Anggen. Cháu biết cháu muốn nói gì chứ!

Cô chặc lưỡi để tỏ ra mình đã hiểu.

Nếu cháu bị động chờ có nghĩa cháu quyết định sinh con. Vậy, nếu cháu không quyết định gì thì cũng như là cháu đã có một quyết định.

Cứ bị động, dù ý nghĩa ra sao cũng là một cách làm cái gì đó. Chúng ta luôn luôn lựa chọn dù chúng ta không có ý thức. Anggen, cháu muốn gì?

Những ngón tay cô gõ và thành ghế dựa.

Không đơn giản như vậy. Tất cả câu chuyện này ít nhất cũng có một kết thúc tốt đẹp.

Cháu muốn nói sao?

Cháu nói về đứa con.

Có phải cháu nói cháu muốn có một đứa con không?

Cháu không biết. Cháu muốn... chuyện này kết thúc tốt. Bàn tay cô run lên.

Câu chuyện nào?

Mặt cô nghiêm lại. Đôi mắt đen ánh lên trong lúc cô nở nụ cười.

Bác lại đây, cháu muốn chỉ cho bác xem khi đứng trên điểm cao. Chúng ta đi, không xa đâu.

Tôi đi theo cô trên một con đường hẹp dẫn ra đến biển. Lên đến đỉnh, Anggen quay lại phía tôi.

Tuyệt không, bác Barry? Đẹp đến thế.

Phong cảnh làm người ta ngất đi – tôi trả lời, choáng ngợp khi thấy làng Théul theo đường chim bay ẩn trong các hốc đồi. Bên trái và bên phải, bờ biển uốn lượn trải dài dưới chân chúng tôi như một bức tranh rực rỡ gọi cảm. Đất đỏ và vàng bồi đắp những hình tam giác đâm ra biển.

Chúng tôi ngồi ở một chỗ đất trống dưới mỏm núi.

Anggen nghịch đất đất nâu. Cô dùng ngón tay trở viết:

“Chúng ta tiếp tục chứ?”

Cháu muốn tiếp tục như thế nào? – tôi hỏi.

Bỗng mặt cô đầy nước mắt. Thân cô run lên.

Cháu lại nắm tay bác có được không?

Tôi gập đầu và nắm lấy bàn tay trái cô. Cong những ngón tay bên kia, cô viết chữ “h” trên đất. Cô thở gấp hơn. Rồi cô viết tiếp chữ “i” vào bên cạnh. Cô nhìn mặt tôi xem có phản ứng gì không. Thấy tôi mỉm cười, cô khóc. Nắm tay tôi rất chặt, cô viết chữ “ê” sau những chữ trước. Tôi thử đoán xem chữ gì.

Tựa hẳn xuống đất, cô viết thêm chữ “p” để hình thành chữ “hiếp”. Một chữ nhói lên nỗi đau khổ. Cô xóa xóa những chữ đã viết rồi giận dữ nắm tay xuống. Rồi cô đứng dậy, dùng chân dẫm, xóa hết chữ đã viết.

Người cô cứng đờ, ngã xuống đất như một túi quần áo cũ. Cô đã kiệt sức, thả lỏng mình. Một tiếng thét ghê rợn bật lên từ cô họng. Cô kêu to hết sức mình rồi để nước mắt chảy tràn trề.

Sau mấy phút, tiếng thốn thức mất dần. Không ngừng đầu, cô thông thả đưa cánh tay về phía tôi. Tôi nắm lấy, bóp nhẹ để cô cảm thấy có tôi bên cạnh.

Chúng tôi cứ như vậy, chỉ nghe tiếng gió thổi trên biển.

Cháu sẵn sàng – cô phá vỡ sự im lặng với giọng khan khan.

Cháu nói thế nào về chữ “hiếp”? – tôi hỏi.

Cháu biết bác đã hiểu.

Anggen, bác hiểu không không đáng kể. Chính cháu hiểu mới cần bàn. Cháu nói thế nào về chữ “hiếp”?

Vì thế mà cháu mang thai. Thật kinh khủng – Và cháu không nhớ hết được. Cháu luôn luôn nhớ lại... cảnh đó. Cháu không muốn quên đi điều gì về đêm ghê tởm đó, không bao giờ.

Việc gì ghê tởm vậy?

Cô cười đôi lúc lại bật khóc.

Bác đùa đấy à? Bác cứ thử bị hiếp xem!

Nếu bác bị hiếp và cho là kinh hoàng, ghê tởm, bác và cháu không nhất thiết phải nói với nhau. Tất cả chúng ta đều có phản ứng riêng, cảm giác, kỷ niệm riêng. Một tiếng nói có thể có ý nghĩa với bác và có thể hoàn toàn khác đối với cháu.

Đó là bữa tiệc cuối năm học. Lozan và cháu uống rượu quá nhiều. Lạy Chúa! Anh ấy không ngớt nói muốn gần gũi cháu hơn... gần gũi cháu hơn.

Giọng nói cô vỡ ra.

Chúng cháu đi ra bãi đỗ xe, có cả bạn anh là Alan. Cháu không ngờ đã để điều đó xảy đến.

Cháu muốn nói sao?

Đáng lẽ cháu phải nghi ngờ. Mỗi lần nghĩ đến, điều đó đối với cháu có vẻ dĩ nhiên.

Cô hạ giọng, hơi ngọt ngào. Đôi mắt cô quay tròn như những viên bi trong hốc mắt. Cô mở miệng, nét mặt thể hiện những điệu bộ khác như đang xem những hình ảnh nối tiếp nhau trên một màn ảnh bí mật.

Khi chúng cháu cùng ngồi trên ghế sau chiếc xe của bố anh, cháu rất khó chịu. Cháu không dứt nghĩ về Alan đang ngồi phía trước chúng cháu. Lozan nói Alan trông chừng xem có ai đến không. Thế là cháu nhượng bộ.

Cô giận dữ kêu lên, nắm mạnh tay xuống đất dần theo từng tiếng.

Cháu đã nhượng bộ! Cháu đã nhượng bộ!

Cô hít thở sâu và nhắm mắt lại.

Cả khi anh ta nằm trên người cháu, cháu vẫn tưởng chúng cháu chỉ âu yếm nhau. Nhưng khi anh ta kéo váy cháu lên, cháu hiểu việc gì sẽ xảy đến nhưng cháu không dậy được. Cháu hi vọng mọi việc đó chỉ làm một giấc mộng. Việc đó không thể xảy ra với cháu. Không ở chỗ này. Không phải với Lozan.

Đôi bàn tay cô lại run lên.

Cháu không biết thực ra cháu đang làm gì. Cháu...mọi cái rồi tung lên. Cháu đập, đẩy, cào cào...có hết sức. Nhưng chẳng ăn thua gì. Lạy Chúa! Rồi Alan lại giữ đôi tay cháu. Cháu nghĩ mình ngất đi. Cháu đã muốn chết đi. Con đau làm cháu dễ chịu hơn. Có cái gì đó để cháu bầu vịu. Con đau. Đó là con đau của cháu.

Cô chấp hai tay lại, thở một hơi dài.

Tất cả việc còn lại thật mơ hồ. Anh ta ngăn cản Alan, ít nhất thằng đều cũng ngăn không cho Alan hiếp cháu. ít nhất? Đáng lẽ cháu phải gọi cảnh sát. Cháu đã hàng nghìn lần nghĩ đến điều đó. Sau đó còn hơi say, Lozan quỳ xuống trước chân cháu, trên bãi cỏ và khóc rất nhiều.

Hay thật! Anh ta xin lỗi! Hiếp cháu như một con vật và rồi xin tha thứ. Cháu nghĩ lúc đó cháu mong anh chết đi còn hơn.

Vì sao?

Anh cướp đi cơn giận của cháu bằng cách tỏ ra thông khổ như vậy. Cháu muốn ghét anh nhưng không thể được nữa.

Tại sao cháu muốn ghét anh ta?

Để chắc chắn không ghét bản thân mình – cô trả lời.

Thế cháu có ghét cháu không?

Có, hơn tất cả. Cháu không chịu nổi ý nghĩ đã dần dần, đại dột đến thế. Cháu gần như chạy theo việc đó.

Cháu nghĩ thế à?

Cháu không hiểu thật rõ – cô rên lên. Không thực sự không phải. Chúa biết cho là cháu không muốn bị hãm hiếp. Cháu không muốn việc đó xảy ra như vậy, nhất là lần đầu.

Cô khóc nức nở.

Anggen, sao cháu lại khóc?

Để không bao giờ quên.

Sao cháu lại không muốn quên?

Để việc đó không bao giờ lại xảy ra. Không bao giờ.

Có phải cháu nói nếu cháu cứ đau khổ thì sẽ ngăn cản sự cố đó xảy ra lại?

Vâng như vậy chắc chắn việc đó không bao giờ xảy ra nữa!

Thế nếu cháu quên cơn đau và khổ não của mình thì cháu sợ việc gì xảy ra?

Có lẽ cháu sẽ không đề phòng nữa.

Cháu tưởng thế à?

Cháu không rõ – Anggen tuyên bố - Coi như là cháu không cảm thấy đau nữa thì cháu sẽ quên đi sự việc ấy.

Cháu tin như vậy?

Không, cháu không bao giờ quên.

Như vậy có cần cháu phải khổ sở và đau đớn để nhắc nhở mình tự bảo vệ không?

Một nụ cười nửa miệng dần đôi môi cô. Cô nhảy như một vũ nữ. Đôi mắt thông thả lướt nhìn chân trời.

Làm sao mà cháu bỗng nhận ra vẻ đại dột khi mình làm thế? Bây giờ cháu thông minh hơn nhiều rồi, rất nhiều. Đó là một cách học hỏi đáng sợ, nhưng cháu đã học được.

Cháu cảm thấy ra sao?

OK về vấn đề ấy, nhưng còn rất khó chịu.

ở trường hợp nào?

Cháu giận mình đã không làm gì hơn.

Làm về việc gì?

Về Lozan và Alan – cô nói - ồ! Cháu chẳng cần nói đến Alan. Nhưng về Lozan cháu không ngớt tự nhủ phải làm hơn thế.

ý cháu muốn nói?

Tổ cáo anh ta. Làm anh ta bị tù hoặc làm gì tương tự.

Tại sao?

Vì anh làm một việc xấu, ghê tởm, đại dột. Có lẽ anh còn làm nữa. Bây giờ nếu cháu hành động, cháu có thể ngăn cản anh ta.

Thế vì sao cháu chần chừ?

Chắc cháu nghĩ anh không bao giờ làm lại nữa. Trước khi ra nước ngoài, cháu có gặp lại anh. Anh có vẻ như một thầy ma, phải sút đến hàng chục kilô. Anh bảo không thể chịu đựng được nữa và đi tìm phương pháp tâm lý trị liệu. Anh lại khóc và xin cháu tha thứ.

Nước mắt làm nhòe đôi mắt cô:

Anh yêu cầu cháu được giúp đỡ cháu, chi phí cho việc nạo thai. Được cưới cháu. Thậm chí đến cảnh sát nếu cháu muốn.

Anggen ngừng nói và lắc đầu. Cô có thái độ nghiêm khắc và cố chấp:

Nếu bây giờ anh thực lòng muốn làm điều gì đó, anh hãy lấy lại cử chỉ của anh, hãy lấy lại ngày hôm đó và đừng để xảy ra việc gì. Có thể cháu mới có thể nói tha thứ cho anh.

Cô thở dài, xoa vào mặt để đỡ căng thẳng.

Lạ thật, nhưng cháu chắc chắn anh ta có thể suy sụp. Cháu vẫn có thể trạng tốt hơn anh tuy cháu coi như là nạn nhân.

Cô mỉm cười yếu ớt trước lời nói tự hào đó:

Bác biết không, khi cháu chịu suy nghĩ, cháu thấy rõ ràng hơn. Cháu không còn gì để nói về vấn đề Lozan nữa. anh ta đi khám bác sĩ và kết quả hay không mặc anh. Dù sao cháu nghĩ nhà tù sẽ giết chết anh. ồ! Bác Barry, thế là xong.

Cô giang hai tay vòng trên đầu:

Cháu được giải thoát khỏi anh ta. Việc đó không tính đến nữa, trừ...

Trừ gì?

Trừ việc cháu mang thai. Bác hiểu vì sao cháu không thể nói với bố mẹ? Nếu bố mẹ cháu biết, họ có thể buộc cháu nạo thai đúng không?

Bác không rõ họ có quyền trước pháp luật ra sao. Cháu còn bé. Bác ngại họ có thể buộc cháu chịu một sự can thiệp ngoài ý muốn của cháu. Nhưng bác không chắc.

Cháu vẫn còn sợ phải nói với họ.

Vì sao?

Trước khi cháu giải thích rõ về việc mang thai, bố cháu quát mắng cháu xem cháu như dĩ vãng. Theo một cách nào đó, cháu thích chịu đựng thế hơn việc thú nhận đã để người yêu hãm hiếp trong xe của bố

anh ta.

Sao vậy?

Vì cháu cảm thấy khổ sở đã dần dần như vậy, quá dần dần như vậy.

Cháu nghĩ thế nào là “dần dần”?

Không có ý thức. Mù quáng trước sự việc hiển nhiên.

Cháu phân vân gì về ý nghĩ mình đã “không có ý thức”?

Bố mẹ sẽ bảo cháu không biết giữ mình, cháu đại dột – và họ không tin và cháu nữa.

Cô giờ tay ôm lấy đầu.

Việc gì làm cháu rối ren về ý nghĩ đó?

Cô nói trong nước mắt.

Bác biết không, mẹ và bố đều rất ít tế nhị và có một điều họ ghét là sự dần dần. Nếu cháu ngủ với mọi người, cháu và bố mẹ sẽ cãi nhau về đạo đức. Nhưng dù đánh mắng cháu đến đâu, họ cũng sẽ chấp nhận cháu. Ngược lại họ khinh ghét sự dần dần.

Nếu họ khinh ghét sự dần dần và thấy cháu dần dần, tại sao cháu khổ sở về chuyện đó?

Vì họ sẽ không chấp nhận cháu.

Và cái gì làm cháu rối loạn vì ý nghĩ đó?

Họ không yêu cháu nữa.

Cháu tin thế à?

Anggen ngáp ngừng.

Vâng.

Sao cháu lại tin như vậy?

Bác phải nghe họ nói về chú Charle. Chú không lấu lỉnh nhưng là một con người tuyệt vời. Thế là! Cháu không thấy chú ấy nữa vì mẹ và bố cho chú là dần dần.

Cháu nghĩ cháu cũng gặp số phận như vậy ư?

Không, không phải thế. Nhưng họ không nhìn đến cháu nữa, đánh giá trường hợp cháu vô vọng rồi.

Và nếu lo sợ tai hại của cháu là sự thật, nếu họ đánh giá trường hợp cháu vô vọng như cháu nói thì cháu cảm thấy ra sao?

Cháu cảm thấy khổ sở, rất khổ. Cháu không muốn có việc đó. Cháu biết, bác không cần phải nói với cháu, bác Barry ạ...Không muốn một điều gì đó và khổ sở vì điều đó là hai việc khác nhau. Cháu bỗng thấy thật đáng giận.

Về việc gì?

Nếu cháu làm theo điều họ cho là phải, họ sẽ chấp nhận cháu. Nếu không cháu sẽ bị bỏ đi.

Vì sao việc đó lại làm cháu giận?

Sao họ phải có quyền lực đó? Ai cho họ quyền đó? Chỉ vì là bố mẹ cháu thôi ư?

Bố mẹ có thể phán xét con cái nếu họ muốn. Cháu không ngăn cản được điều đó. Cháu không vào trong đầu họ và giật giây được. Chỉ họ có quyền làm. Ngược lại cháu có thể xem xét phản ứng của cháu, những câu trả lời, những ý nghĩ về phán xét của họ. Nếu bố mẹ cháu thấy cháu dần dần, không nhìn đến cháu nữa, sao cháu lại giận dữ?

Vì cháu tin ở họ.

Sao cháu tin họ?

Vì họ thông minh hơn cháu chẳng! – Anggen trả lời với một giọng muốn hỏi.

Đây là một câu trả lời hay câu hỏi?

Cháu tin là cả hai. Bao giờ cũng tin họ thông minh hơn cháu. Họ nói với cháu một nghìn lẻ một lý do để cháu nạo thai...tuổi của cháu, chuyện người mẹ không chồng, trường học, hạnh phúc của đứa trẻ, v.v..v.v..Cháu không suy nghĩ nhanh như họ.

Theo cháu, như vậy có ý nghĩa gì?

Điều đó chứng tỏ họ khôn ngoan. Nhưng cháu không chắc chắn đến thế nữa. Từ khi cháu còn bé tí, họ đã xác định khôn ngoan hơn cháu, rằng cháu còn quá trẻ, cháu chưa trải đời. Thật ngốc nhưng cháu không ngót nghĩ đến ông cháu.

Cháu nghĩ thế nào?

Ông già bằng mẹ và bố cháu gộp lại nhưng không khôn ngoan bằng nửa họ. Một lập luận tôi phải không ạ?

Lập luận nào?

Điều cháu dốt vì chưa trải đời. Và sau nữa. Dù sao cháu cũng biết nhiều điều.

Anggen cố nén một nụ cười.

Đang thay đổi đây, bác Barry

Có gì thay đổi?

Cháu không sợ họ cho cháu là đàn độn nữa. Điều đó không nói là cháu đàn độn. Và nếu họ quyết định trường hợp cháu vô vọng...thì cũng chẳng phải thế giới đã tận cùng. Bây giờ cháu biết như vậy. Tuy thế ngay chính lúc này, thực sự cháu không nghĩ là họ sẽ nghĩ về cháu thế. Và nếu thế, có lẽ cháu sẽ chứng minh là họ nhầm.

Cháu muốn gì?

Bao giờ bác cũng hỏi như vậy à? – cô nói và nhìn tôi như một bà mẹ vừa bắt gặp đứa con cho tay vào lọ kẹo. Nếu cháu nói cháu còn muốn theo đuổi việc này đến cùng thì bác có cho cháu là đại dốt không?

Việc nào, Anggen?

Cái thai của cháu. Có một đứa con. Bây giờ cháu không còn chống đối việc nạo thai, không còn lo việc nạo thai là giết người nhưng cháu chắc chắn không muốn nạo thai nữa. Cháu biết sẽ có điều nói ra nói vào. Nhưng cháu không muốn đấu tranh với bố mẹ nữa. Cũng không đấu tranh với bản thân cháu nữa.

Cô sờ vào bụng mình.

Nó đang bắt đầu lớn lên trong mình cháu; thế là xong. Cháu muốn để mọi việc tiến triển. Có một đứa con là tuyệt vời nhất trên đời. Cháu biết sẽ là một trách nhiệm nặng nề nhưng cháu sẽ xoay sở lấy...vâng, cháu sẽ xoay sở! Cháu đã nghĩ đến việc đó hàng nghìn lần, ngay trước cả sự cố này. Cháu biết cháu có thể thu xếp được.

Cháu có chắc chắn thế không?

Có – cô trả lời – trong tình trạng cháu cứ bình tĩnh và không nổi nóng lên thì cháu có thể.

Bây giờ cháu cảm thấy thế nào?

Như một người khác. Trước đây cháu cảm thấy xấu, mơ hồ đến thên, nhưng bây giờ cháu cảm thấy mình đẹp và linh hoạt. Xin cảm ơn, bác Barry

Anggen cầm tay tôi dắt về nhà. Chúng tôi đứng với nhau trên sân, sưởi ánh nắng mặt trời đang yếu dần. Tiếng mở khóa cổng báo chúng tôi biết là Francois đã về. Bà đi vội vào phòng, vỗ nhẹ vai tôi và hôn tôi theo thường lệ. Anggen ôm chặt bà, thì thầm vào tai:

Con yêu mẹ.

Rõ ràng cảm động. Francois nâng mặt con gái lên. Đôi mắt bà nhòa đi trong khi hôn trán con. Ngoảnh về phía tôi, bà nói:

Tôi không biết hai người đã làm gì nhưng tôi có cảm giác đã thấy lại Anggen tốt bụng cũ của tôi.

Anggen mới của mẹ, mẹ ạ, Anggen bác lại.

Đồng ý, Francois nói, sững sốt vì cảm thấy giọng nói xác định của con gái. Con bà bỗng chốc đã lớn lên.

Mẹ thân yêu, chúng con nói với nhau rất nhiều.

Tôi có một ý kiến, tôi nhìn đồng hồ đề nghị. Tôi còn một giờ nữa mới phải đến đón vợ và các con. Tôi đi dạo một vòng trên bãi biển và để hai người lại với nhau.

Không – Francois khản nài – Chúng tôi đi dạo và để ông giữ nhà. Ông đừng nói gì nữa. Tôi là chủ

nhà mà.

Anggen chạy vào bếp mang ra một cốc nước ngọt lớn. Đôi mắt đen sâu thẳm của cô âu yếm nhìn vào tôi:

Bác có dùng gì khác không?

Không, tốt lắm rồi, cảm ơn.

Chúng cháu sẽ trở lại trước khi bác đi.

Đứng ở sân, tôi nhìn họ quàng tay nhau đi trên biển. Họ bước thong thả, chân lùa vào cát nóng. Bỗng nhiên Francois đứng ngay lại. Tôi biết Anggen vừa nói lên chữ “hiệp”. Tôi những muốn thấy nét mặt Anggen vì chắc chắn cô đã mỉm cười sau khi nói lên từ ghê gớm ấy.

Hai bong người đứng tại chỗ ít nhất trong năm phút. Rồi họ quàng tay nhau, tiếp tục đi dạo càng thong thả hơn, bước chân đi dẹt dẹt hơn.

Thời gian trôi nhanh. Tôi nghe tiếng cười phía dưới sân. Hai người đàn bà đi dọc cạnh nhà, bước lên thềm đi vào cửa trước. Khuôn mặt họ rạng lên một nghị lực mới.

Bây giờ, nói chuyện này với Macxen ra sao đây? Bà Francois vừa cười vừa lắc đầu.

Mẹ đừng nói gì. Con, con sẽ nói chuyện với bố.

Được, con gái nhỏ - bà mẹ trân trọng trả lời.

Bác Barry, bác biết bố cháu - Anggen nói - Cháu phải báo tin này với bố cháu như thế nào đây?

Đây là một dịp tốt để lấy lòng tin - tôi lưu ý cô - Bác không biết cháu đã nói với mẹ thế nào nhưng chắc chắn cháu tìm được cách nói.

Cô gái chặc lưỡi một tiếng rất trẻ con. Đầu cô gật gù.

Thật đặc biệt tự thấy mình như thế này - cô nói.

Hai bác cháu có điều gì không thỏa mãn đây? Francois hỏi đùa.

Đúng lúc dạ dày tôi đang sôi lên - tôi bảo - Suốt ngày nay chúng tôi chưa ăn gì ngoài nước ngọt.

Để tôi chuẩn bị chút gì cho ông.

Không cần, bây giờ tôi đi đây.

Anggen nắm tay tôi bóp mạnh. Chúng tôi ôm hôn nhau.

Còn tôi? Tôi cũng muốn thế - Francois âu yếm nói.

Mặt bà ánh lên niềm cơ mở mới. Bà lao đến ôm cổ tôi với một dáng điệu sân khấu. Dù thành thật, bà cố giữ phong thái lịch sự và tế nhị... hơi quá tự nhiên một chút.

Khi chúng tôi cùng bước ra xe, Anggen cười bảo:

Cháu còn cảm thấy mình đẹp. Không ai tước được điều đó của cháu.

Francois phấn khởi nhìn con gái. Chúng tôi chào nhau và tôi đi.

* * *

Chiều hôm đó Sudi - vợ tôi và tôi cùng ngồi trước hiên ngôi nhà nhỏ ở nông thôn mà chúng tôi thuê thời gian ở lại nước Pháp. Trong giai đoạn ngắn ngủi này, chúng tôi có thói quen lúc chiều đến, ngồi nhìn mặt trời khuất dần sau núi. Hàng cây sô vườn nho trải dài dưới chân chúng tôi đượm một màu xanh. Phía trên làng, những con chim bay lượn trong không gian. Những ngôi nhà ken sát vào nhau và chung với nhau một bức tường, bám trên sườn núi như một lâu đài không lồ thời trung cổ. Những cây bạch dương oai nghiêm trải rộng dưới ngọn gió hiu hiu.

Khi tụi nhỏ đã ngủ, chúng tôi cùng đi dạo trên những cánh đồng xung quanh. Đi về, tôi ngồi trước chiếc máy chữ và để tay lên bàn phím. Nhiều phút trôi qua; bao giờ tôi cũng ngừng lại như vậy trước khi sang một chương sách mới để tìm ý và chữ cho đến khi thấy nên bắt đầu như thế nào. Trên giường, Sudi mãi mê đọc một vở kịch đương thời. Một giờ sau cô ấy ngủ.

Thời gian trôi nhanh cho đến khi có tiếng gõ cửa khẩn thiết cắt đứt công việc của tôi. Đồng hồ chỉ hai giờ rưỡi. ở nông thôn Pháp, ánh sáng cuối cùng của ngày cũng chấm dứt mọi hoạt động.

Đi qua nhà bếp, tôi nhận ra chiếc xe của Macxen trước cửa. Trước đây, chúng tôi chỉ gặp nhau ở vài thành phố, tôi thầm khen Macxen đã tìm được đường đi ban đêm giữa những con đường đất xen kẽ

nhau. Trong môi trường kinh doanh, các đồng nghiệp đã gọi ông là “người đi săn”.

Sau mấy giây ngập ngừng, tôi nghĩ đến Anggen và đôi mắt đen của cô. Tôi rút chốt mở rộng cửa. Macxen Lonpré đứng đó, tay nắm lại. Tóc phủ xuống mặt và quần áo có vẻ bẩn thỉu, điều đó ít thấy ở con người bao giờ cũng ăn mặc chỉnh tề này.

Ông thông thả giơ nắm tay lên nắm thẳng vào nó. Nhịp thở khó khăn và hỗn hển nhưng tỏ ra một thái độ đặc biệt hiền lành, dễ công kích. Rồi như một cự chiến binh theo nghi lễ trang trọng, ông dùng nắm tay đập ba lần vào vai tôi.

Tôi lịch sự nắm lấy cánh tay ông để đáp lại lời “cảm ơn” ngọt ngào.

Sẵn sàng phục vụ anh, Macxen – tôi nói – Khi nào cũng được.

Ông lắc đầu và ra đi không nói một lời. Như con gái ông trước đây, Macxen Lonpré còn nén lại một số cảm xúc...cả những cảm xúc tốt và dỗi dằn chia sẻ. Thế mà đêm nay, ông giảm bớt đề phòng và nắm tay ông đã nói thay lời. Một bước tiến về phía trước. Bước tiến của ông về phía trước. Món quà của Anggen.

* * *

Mười tháng sau, cô gái nhỏ mảnh mai có đôi mắt đen viết thư cho tôi.

Bác Barry thân mến!

Chắc bác cũng biết, cháu sinh con đã năm tuần nay. Khi cháu nhìn Jérémie, cháu biết có một Chúa trời và cháu hiểu vì sao sự việc này xảy ra. Con cháu đẹp lắm nhưng cháu cho rằng mọi người mẹ đều nói như vậy. Nó nặng đúng 3kg, không phải tôi so với việc cháu không phải là người to lớn nhất trên đời.

Nếu bác thấy bố cháu với những điều xì gà và mọi thứ vô dụng trong tay. Mấy tháng nay ông thật tốt nhưng cháu nghĩ ông sẽ phiền lòng khi cháu sinh. Nhưng không hề. Có lẽ Jérémie là đứa con trai ông không bao giờ có. Mẹ cháu cũng thật tuyệt vời. Cả hai người thực sự làm cháu kinh ngạc.

Lúc đầu bạn học cháu nói nhiều về việc đó dù cháu khó chịu. Nhưng bây giờ họ tò mò thậm chí vui mừng.

Cháu thật hạnh phúc. Cháu không bao giờ quên ngày bác cháu nói chuyện với nhau. Cháu nhớ lại từng lời nhất là những câu hỏi của bác. Thật kỳ diệu. Bác Barry, mỗi lần cháu nhìn Jérémie, cháu tự nhủ trong mọi cái đều có vẻ đẹp nếu chúng ta muốn thấy.

Với tất cả sự kính mến của cháu, Anggen.

TB. Cháu không biết bố cháu và bác đã trao đổi gì với nhau đêm đó, nhưng khi trở về, ông cười mở rất nhiều.

III

CÂU CHUYỆN DOMINIC

Một toán con trai reo hò, gọi nhau trong lúc chơi đá cầu ngay giữa đường. Một cú đánh mạnh tung bong lên làm ba trong bốn chúng chen nhau lên vấp bật và mũi những chiếc xe đậu gần đó tìm bóng. Cậu chạy trước trượt chân ngã vào một trong hai mươi thùng rác xếp trước ngôi nhà sáu tầng không tên. Dựng sát vào nhau, những ngôi nhà nhỏ này không còn dấu vết nào của lối kiến trúc thịnh hành vào đầu thế kỷ. Những đoạn nứt, những chỗ nứt sâu và những hình vẽ tục tằn làm xấu đi những mảng tường rào bằng gạch.

Lần đầu tiên tôi đến phố 109 ở vùng phía Tây Mahatan, trí óc tôi cảnh giác cao độ. Những khuôn mặt che mạng và những cái nhìn chòng chọc theo dõi hành động của tôi với sự lạnh lùng của một rada. Tiếng đài phát rống lên đôi lúc xen lẫn tiếng vỡ một vài chiếc chai trên hè phố. Những tháng sau cùng ở đây, một số chi tiết của đường phố đối với tôi đã trở nên quen thuộc tuy tính chất phố vẫn âm u và không lường trước được.

Đậu chiếc xe Zeep hơi xa đoạn đường dùng làm bãi chơi của trẻ con, tôi đi qua một toán người đang tụ tập trước bậc cửa. Trẻ con ngồi đối diện với họ trên thanh chắn một chiếc xe Camion. Một cậu con trai đẹp cười với tôi trong lúc đi tiểu giữa hai chiếc xe. Tôi giơ tay chào Chicole Sansé - người gác cổng nhà ở của Nicole bạn tôi - đang bước vội cùng vợ và bốn đứa con. ẽdua nguyên diễn viên hài, chào tôi từ phía bên kia đường. Một chiếc xe vàng, bánh xe có lốp trắng rít lên ngừng lại. Một người đàn ông đàn ông cao lớn xuống xe, đưa hai người đàn bà trẻ đến toà nhà ở góc phố. Một người đàn ông khác ngồi trước tay lái chiếc Cadizac, cựa đầu một cách máy móc, như viễn vọng kính một chiếc tàu ngầm, quan sát đường phố với vẻ rõ ràng có nghiệp vụ.

Tôi bấm chuông nhiều lần trước khi nghe giọng khàn khàn quen thuộc của Nicole. Anh mở cửa. Mấy tháng nay chúng tôi thường gặp nhau nhiều bị cùng hợp tác xuất bản một cuốn sách về ngôn ngữ tôi viết và anh vẽ hình. Tôi ra khỏi thang máy tầng sáu. Tiếng sáo du dương làm tôi chú ý. Tôi đã biết Dominic, một cô gái trẻ sống ở góc hiên, thường chơi sáo trên mái nhà. Cô vẫn hay quan sát. Nicole múa may chiếc súng ngắn phun hơi, vẽ hình mặt mũi, thân người theo yêu cầu của khách hàng. Cả ba chúng tôi nhiều lần nói chuyện lâu với nhau. Có lần Dominic đã mời tôi đến cùng ăn sang với cả bà nội cô.

Tiếng sáo bỗng ngừng bật. Trong lúc tôi đi đến căn nhà Nicole thì tiếng trẻ con vang lên trên cầu thang. Lúc đầu giọng nói có vẻ trôi chảy vui vẻ; lắng tai nghe, không phân biệt rõ tiếng nói nhưng tôi nhận ra giọng nói chuyển sang nhát gừng thậm chí gầy gò. Rồi tôi nghe Dominic kêu lên “Thôi đi!” nhiều lần. Theo lệnh tính, tôi chạy ngay lên cầu thang. Đến trước cánh cửa mở ra mái nhà, tôi đập mạnh và kêu lên một tiếng. Đôi tay tôi run lên.

Phía bên kia mái nhà, ba cậu con trai và một cô gái bao vây Dominic, trêu chọc cô bằng một vật sang mà cô cố gắng giành lại ở đứa trẻ lớn nhất không được.

Này! Tôi kêu lên và chạy lại chỗ chúng.

Chúng sững người tại chỗ, há miệng nhìn tôi rồi tháo chạy sang mái nhà bên cạnh.

Đứa trẻ lớn nhất có vẻ đầuêu ngừng lại khi đang chạy và quay lại. Cầm chiếc sáo của Dominic trong tay, tiến lại từ từ, chừng cách chúng tôi khoảng ba mươi mét cậu đặt cẩn thận chiếc sáo xuống nền. Rồi giơ lòng bàn tay ra hiệu không làm hỏng hóc gì, cậu quay gót uể oải bước đi.

Dominic nhặt chiếc sáo của mình. Thấy tôi lại gần, cô lùi lại, giấu mặt đi, cầm chiếc sáo áp chặt vào ngực.

Không sao chứ?- tôi hỏi.

Cô gật đầu

Chiếc sáo không bị hỏng?

Chẳng xem xét, cô lắc đầu ra hiệu không hề gì.

Cháu biết bọn chúng chứ?

Vâng - cô nói, rõ ràng miễn cưỡng phải trả lời.

Có cần giúp gì không?

Cháu có thể tự mình xoay sở được, cô nhân mạnh, cháu không cần ai cả.

Ồ! Bác biết thế - tôi nói – Nhưng đôi khi có ai đó giúp mình một tay vẫn hay hơn.

Cô nhìn tôi tỏ vẻ hoài nghi rồi ngoảnh mặt đi.

Không nói gì khác, cô múa ngón tay trên nhạc cụ bằng kim khí ánh bạc, khéo léo đưa lưỡi và hàm thổi hơi vào chiếc lỗ nhỏ. Đôi mắt buồn và ướm nhìn vào những con chim bồ câu đậu trên chuông. Dù chiếc áo ngoài và áo nịt xanh hơi chật, cô vẫn có dáng dấp rất đàn bà. Làn tóc ngắn, cuộn thành từng lọn tạo một tác động ngoại lai đối với nước da màu cát. Cô nhả chiếc trán rộng mỗi lần phải cố gắng để đạt được một âm cao. Khi cô xong bài tập, tôi nhiệt liệt hoan nghênh.

Cô thông thả quay đầu về phía tôi cười. Đường nét những mái nhà cao và gác chuông một ngôi nhà thờ hình thành phong cảnh rất gợi cảm phía sau cô.

Hoan hô, tôi nói.

Đáng ra cháu bị la ó thì đúng hơn – cô đáp lại.

Điều đó thường có hay xảy ra không? – tôi hỏi.

Điều gì thường hay xảy ra?

Những cuộc cãi nhau với trẻ con hàng xóm ấy.

Không, thực sự không – cô trả lời – đó là những đứa mất dạy ở trường cháu. Clote là một tay phá quấy nổi tiếng. Clote da đen là bạn nó, không thì phải coi chừng. Mọi da màu đều là đề tài để nó chế giễu.

Việc đó đối với cháu ra sao?

Chẳng sao cả - cô nói đây xoa vào chiếc áo. Thế đấy. Dù sao hũm là một câu chuyện dài.

Bác sẵn sàng nghe cháu.

Bác Barry, cháu không muốn làm mất lòng bác nhưng cháu không muốn kể chuyện đó.

Đồng ý – tôi nói.

Cô bắt đầu đi xa ra nhưng rồi nghĩ lại. Không quay đầu, cô khẽ nói:

Cháu xin lỗi, cháu không muốn bác bận tâm.

Cô xoay người nửa vòng, nhìn tôi cười:

Bác có muốn nghe bài mới cháu vừa học được không?

Có chứ! Bác sẽ ngồi cùng nghe với đàn bồ câu. Lấy về mặt một nghệ sĩ trình tấu, cô gái nhỏ tốt bụng mười hai tuổi này chơi một bản nhạc của Bach rất thông thạo.

Tôi nhiệt liệt hoan hô cô.

Tuyệt lắm! Cháu đúng là một nghệ sĩ lớn ... một nghệ sĩ tài năng.

Nghe bác nói thế cháu ngượng quá. Nhất là hiện nay. Thầy giáo cháu nói nếu chăm luyện tập, một ngày nào đó cháu có thể chơi trong ban hòa tấu. Bác có tin được thế không?

Cháu có thể làm tất cả những gì cháu muốn.

Cô đỏ mặt rồi chuyển sang vấn đề khác.

Bác Barry, bác và Nicole hôm nay có làm việc không?

Có. Nếu cháu muốn đến xem những hình vẽ mới thì rất hoan nghênh. Và, bác vừa viết xong một phần nữa của cuốn sách, cháu có thể đọc. Như thế là có sự trao đổi mà.

Bác muốn nói về việc gì? – cô hỏi.

Cháu đã cho bác nghe một cái gì đó rất đặc biệt ... một bài đơn tấu thật hay. Đến lượt bác phải trả lại cháu một việc tương tự, không kể việc tránh xa bọn quấy rầy.

Cháu còn phải tập hai mươi phút nữa. Rồi phải xin phép bà cháu, bác đồng ý không?

Tùy ý cháu. Và tại sao cháu không tập trong nhà bà mà lại ở đây?

Cháu biết như vậy là vô lý nhưng cháu tự bảo vệ được.

Thế thì chốc nữa gặp nhau.

Tiếng nhạc êm dịu văng theo trong lúc tôi đi xuống.

Bộ tóc trần rử xuống tai và mặt, Nicole đang vẽ nốt sơ đồ thành phố New York sau một cơn động đất mạnh.

Anh chắc chắn không làm về thành phố chứ? – tôi hỏi.

Đúng sự việc xảy ra như vậy. Bất ngờ. Rầm! Thế lực đất nước sụp đổ. Rồi trung tâm thương mại. Thế giới. Hệ thống tay cáo giả thân mềm Rockfler nát vụn. Có cả phê đây...Ồ! Xin lỗi, có chè trong ấm. Anh về chậm rồi.

Tôi biết – tôi nói vừa đi vào phòng ăn giống như một kho chứa dụng cụ nghệ sĩ – tôi đến chỗ Dominic trên sân thượng. Một toán trẻ con treu chọc cô ấy.

Điều đó cô ấy lo nghĩ ít nhất. Nhân tiện nói, việc này tất nhiên sẽ dẫn ta đến chỗ bàn bạc sau này.

Hê! Nicole, sang nay anh có nhiều cảm hứng đây.

Anh thấy đấy. Thật tuyệt vời. Anh là chứng nhân niềm say mê nghệ thuật của một nghệ sĩ tôn thờ công việc của mình. Anh biết không, khi cầm bút vẽ trên tay, tôi không thể làm sai. Tôi được Chúa dẫn dắt mà.

Tôi đưa cho anh một chén trà và tiếp tục ngắm nhìn phong cảnh rộng lớn.

Hê! Tôi không muốn làm mất hứng thú của anh nhưng có phải đây là sơ đồ New York ngày nay không?

Rất đúng. Tôi dựa vào những bức ảnh chụp mới đây của hội đồng du lịch thành phố. - Bỗng anh tròn mắt nhìn tôi – Chúa ơi, anh nói thật đi. Còn có gì thiếu ư?

Khi tôi đi qua chiếc ở đường phố 59, có một tòa nhà mới làm tôi sững sờ. Anh biết không, tòa nhà mái dốc và sử dụng năng lượng mặt trời ấy

Anh đừng nói nữa – Nicole gầm lên – Anh vỗ tay vào đùi và buông một tiếng chửi.

Ngày mai tôi phải giao bức tranh này mà thiếu mất ngôi nhà quỷ quái đó. OK, ông anh ranh ma khi anh ở đó, còn thấy thiếu gì nữa không?

Nhà thờ xanh Pie.

Thế nào? Của nợ ấy ở đâu?

Ồ! – tôi nói – xin lỗi anh, nhà thờ ấy ở Rome

Anh chĩa khẩu súng phun màu vào tôi:

Anh, quân đều cáng. Tôi miễn thứ cho lần này, nhưng anh cứ đợi đấy.

Nicole, anh có nói về Dominic.

Này, hôm qua bà cô gặp tôi ở hành lang. Hôm nọ trong bữa ăn sang, anh làm bà xúc động lắm. Khi tôi nói về công việc của anh, bà hỏi anh có nói chuyện với Dominic được không?

Rồi sao?

Hay thật! Chỉ cần anh về thành phố đi thôi.

Cái gì cũng mềm dẻo được. Tôi không lựa chọn sống ở khu này nhưng vì có nó nên phải đổi mặt thôi. Anh biết không, từ hai tuần nay tôi nhận thấy Dominic càng ngày càng bối rối...thậm chí hay gât gỏng.

Anh nói đúng – Nicole nói – Cách đây hai hôm tôi suýt đuổi con bé ra. Cô ta phá hỏng một bức tranh nước của tôi. Không bắt buộc cô ấy thích tác phẩm của tôi nhưng tính tình phá phách như muốn hành hạ mình và tôi là người gần gũi nhất. à! Còn việc nữa. Cô ấy có thói quen ở nhà với bà suốt ngày trong lúc bố mẹ làm việc nhưng bây giờ ban đêm cũng ở đây. Có cái gì đó tồi tệ giữa bố và mẹ cô ấy.

Cô ấy đúng là rất đặc biệt, Nicole ạ. Tôi cho rằng khi gặp cơ hội, tất cả những đứa trẻ đều như thế cả.

Chờ một phút. Trước khi rơi vào tấn kịch, tôi muốn anh xem những bức vẽ của tôi đã.

Trong mười lăm phút sau đó, chúng tôi xem xét những hình vẽ sau cùng cho cuốn sách. Trong lúc tôi chuẩn bị mở cặp đưa những trang bản thảo mới, có tiếng chuông vang lên, tiếp theo là ba âm trong sang của tiếng sáo.

Bác sẵn sàng gặp cháu đây. Đôi mắt đẹp – tôi lên tiếng. Sau khi đẩy ba khóa, tôi mở cửa.

Dominic cười với tôi và đi vào phòng khách, để sáo như một chiếc gậy trên vai. Cô bỗng dừng lại

trước bức bích họa.

Hay quá! Không tin được. Nhìn như thật ấy. Bác làm thế nào vậy?.

Rambran và bác có cùng một bút pháp.

Rambran là ai?

Ồ! Nicole trả lời – một nhà danh họa sống cách đây nhiều năm rồi. Những nhân vật trong tranh của ông tràn đầy sức sống.

Cô nghiên cứu bức bích họa, nghẹo cổ một cách khôi hài. Rồi cô quay lại phía tôi:

Bác Barry, cháu có thể đọc cuốn sách của bác một ít nữa được không?

Được chứ - tôi trả lời và đưa chiếc cặp cho cô.

Hừ! Tôi cũng chưa được thấy những trang đó đây – Nicole lên tiếng.

Dù sao chúng ta cũng chưa xem xét những hình vẽ của tuần trước.

Trọng lúc chúng tôi giờ xem những hình vẽ, Dominic ngồi thu mình ở một góc chiếc ghế dựa ngẫu nhiên đọc trang này đến trang khác. Mười phút sau, khi tôi ngoảnh lại xem cô có còn đây không, tôi nhận thấy cô đã khóc.

Tôi vỗ vai Nicole và lại ngồi gần cô.

Cuốn sách dở đến thế à?

Cô gượng gạo cười.

Cháu có muốn nói chuyện về nó không? – tôi hỏi. Cô bối rối nhìn về phía Nicole.

Này Nicole, tôi đi đây. Đã bốn tuần lễ nay không đi chợ... Phải đi kiếm một chút gì với khoai tây và carot.

Không, bác Nicole, cháu phải đi bây giờ - Dominic nói vừa ngược nhìn tôi với vẻ ăn năn - Cảm ơn, bác Barry, cháu tán thành việc bác muốn nói với cháu nhưng thực ra bác không thể làm gì được.

Không phải điều bác có thể làm được mà điều cháu sẽ có thể làm ... ít nhất là cho cháu. Đôi khi, lúc xem xét kỹ một trường hợp, người ta hiểu rõ hơn và nhìn bằng con mắt khác, cảm thấy mình khác đi... thậm chí có thể tìm ra những cách mới để giải quyết những vấn đề cũ.

Thực sự cháu phải đi.

Tốt thôi, Dominic. Bác không muốn ép buộc cháu. Thứ tư sau vậy.

Cô cười ngượng nghịu và nhanh nhẹn bước ra.

Tuần lễ sau đó, bà của Dominic chờ tôi ở lối vào ngôi nhà.

Bác Barry, đường này! – Bà khan giọng kêu lên khi tôi sắp bước vào cửa.

Một nụ cười rạng rỡ làm giãn những nếp nhăn trên mặt. Bà ra hiệu cho tôi lại gần.

Xin chào bà – tôi nói - rất ngạc nhiên được gặp bà. Trông bà có vẻ đầy đặn nên tôi không hỏi thăm sức khỏe của bà. Tôi nắm lấy tay bà vỗ nhẹ. Câu hỏi nêu ra là “Dominic thế nào?”.

Bà niềm ướt môi trước khi trả lời:

Bố mẹ nó luôn luôn cãi cọ nhau nên chẳng biết gì khác thì cho là nó khỏe. ở trường nó là một học sinh xuất sắc và ở đây, trong khu này là một viên ngọc. Thầy giáo dạy nhạc đã thấy trước khả năng của nó và tên tuổi nó luôn được nêu lên đầu bảng. Nhưng và già này thấy đứa cháu gái đang đau khổ. Bố mẹ Dominic muốn ly dị nhau. Nó không nói với bác à?

Không, chúng tôi chưa bao giờ nói chuyện đó.

A! Đó là một dấu hiệu không tốt.

Nếu dấu hiệu đó giúp chúng ta hiểu rõ hơn – tôi nói – thì chẳng phải tốt hay xấu mà đơn giản chỉ là một dấu hiệu... như tấm biển chỉ đường cho ta biết mình đang ở đâu.

Tốt, bác cứ đi theo tám biển chỉ đường – bà cầu nài – Nó từ chối không nói với tôi, bác biết đấy, tôi là một bà già. Chà, bọn trẻ con! Chúng nghĩ những người già đầu óc đầy cát. Này! Đầu tôi không thể đâu, nếu nó tâm sự với tôi, tôi có thể giúp nó. Tôi muốn bác biết cho như vậy, bác Barry.

Tôi gật đầu.

Nhưng nó không tâm sự với tôi, con bé đại dột. Khi tôi còn bé, người ta coi những người già là khôn

ngoan. Bây giờ thì không như thế nữa. Nicole nói bác thường nói chuyện với người ta, giúp họ hiểu được những gì họ có. Có lẽ nhờ bác nói chuyện với Dominic. Tôi không có tiền nhưng tôi không xin bố thí, tôi nghĩ chúng ta có thể mặc cả với nhau. Bác thấy thế nào?

Tôi thấy có vẻ hợp lý đấy. Bà đề nghị thế nào?

Bác thích cây còi không? – Bà hỏi.

Nhất định rồi.

Tôi gây được ba cây cao su đã hơn bốn năm nay. Chúng rất đẹp, khắp Mahatan không đâu có những cây như thế. Nếu tôi tặng bác hai cây cao su và mời bác cùng Nicole ăn một bữa tối, ý kiến bác ra sao?

Như thế có vẻ quá nhiều. Tại sao không chỉ một bữa ăn tối cho Nicole và tôi thôi?

Thế thôi à?

Chỉ thế thôi – tôi xác định chắc chắn.

Tôi không biết ra sao nữa. Nếu bác được xem là rất giỏi, sao bác đòi công xá kỳ lạ đến thế?

Nếu tôi thỏa mãn thì chẳng có gì là kỳ lạ cả. Vả lại tôi muốn có một bữa ăn thịnh soạn.

Bà cười làm nét mặt nhăn lại.

Được rồi ông trẻ, ngã giá nhé.

Tôi nhiệt tình siết chặt tay bà:

Đồng ý.

Không giả dối gì chứ?

Không có gì giả dối – tôi trả lời.

Tốt lắm, tôi sẽ thực hiện – bà nói và nhẹ nhàng dẫn tôi lại thang máy.

Bà nói với cháu gái một giờ nữa gặp tôi ở nhà Nicole hoặc đến ngay xem chúng tôi làm việc nếu thích. Tôi đưa cháu đi chơi khoảng nửa tiếng thì có phiền gì bà không? Tôi muốn đưa cháu đi xem cái gì đó trước năm giờ. Việc này làm cháu vui đấy.

Điều đó có nằm trong thỏa thuận của chúng ta không?

Có, nếu bà muốn. Nhưng thực ra tôi cũng thích. Tôi muốn đưa cháu đến nhà bảo tàng cách đây không xa.

Nếu thế thì đồng ý, điều đó nằm trong thỏa thuận của chúng ta – bà cố gắng – Bác à, tôi là một người đàn bà biết điều, bác chần chừ không muốn cây cao su chứ?

Hoàn toàn chắc. Mỗi cuộc trao đổi đáng giá một bữa ăn thôi.

Trong lúc thang máy lên tầng sáu, bà già không ngớt lắc đầu:

Cái gì đúng là đúng. Nếu không đồng ý thì tôi cho là đúng.

Vậy, tôi tin như vậy.

Tôi cười và nheo mắt nhìn bà.

Chiều nay tôi không ở lại ăn cơm tối được nhưng tôi sẽ báo với Dominic hôm nào Nicole và tôi sẽ đến. Có cần tin trước cho bà không?

Này, con trai, ở tuổi tôi bao giờ người ta cũng sẵn sàng. Bác đến lúc nào cũng được.

Bà dừng bắn khoả, thế nào tôi cũng đến.

Bà lạch cạch đi đến cuối hành lang rồi ngoảnh lại ra hiệu bảo tôi chờ. Lại gần tôi bà nói:

Tôi muốn bắt tay bác lần nữa. Bàn tay mạnh mẽ thế

A! Tôi rất hân hạnh sờ vào ngón tay của những cây cao su ấy – tôi nói.

Hân hạnh quá chứ - bà mơ màng lẩm bẩm – Được, tôi về đây. Bà đi một bước rồi dừng lại.

Cám ơn bác, và cái cảm ơn này không nằm trong thỏa thuận của chúng ta. Tôi nghĩ bác rất xứng đáng.

Một giờ sau, khi Nicole và tôi xong việc, thấy Dominic chưa xuống, tôi quyết định đi tìm cô. Tôi không phải đi xa vì thấy cô đứng chỗ cầu thang sân thượng.

Cháu đây à? Bác đến tìm cháu đây.

Cháu biết, bà đã nói với cháu. Cháu không rõ có thích hợp lắm cho việc này không?

Việc gì?

Nói chuyện.

Không quan trọng. Đôi mắt đẹp ạ. Chúng ta đi đi! Chúng ta bắt đầu bằng ghé qua nhà bảo tàng gần đây đã.

Đi qua đường, cô nắm lấy tay tôi:

Bác Barry, cháu không biết nói gì. Cháu hỏi bác một câu được không?

Cháu hỏi đi.

Có phải bác chỉ nói chuyện với người điên không?

Tôi bật phì cười.

Không, sự thực là bác chưa bao giờ nói chuyện với một người điên nào. Những tiếng đó chỉ là do đánh giá thôi. Khi trí óc lẫn lộn, người ta thường trở nên khổ sở và xử sự lạ lùng. Họ không phải là điên mà chỉ khổ sở thôi. Bác chỉ việc nêu câu hỏi, thường để giúp họ phát hiện ra mình nghĩ gì và tại sao lại thế. Khi người ta xem xét kỹ một tình trạng và thấy rõ nó, người ta có thể thay đổi nó hay ít nhất thay đổi thái độ trước tình trạng đó.

Điều đó có vẻ đơn giản.

Những câu hỏi thì đơn giản. Có khi con đường dẫn tới câu trả lời cũng khúc khuỷu như một con đường núi nhưng chúng ta cần phải tìm được câu trả lời đó. Đối với nhiều người, cuộc hành trình đó thật tuyệt vời.

Chúng tôi rẽ sang phải đến nhà bảo tàng. Trước cổng ngôi nhà cổ kính, treo tấm bảng thông báo bảo tàng đóng cửa mười lăm phút.

Thay vì chờ lâu ở đây, sao ta không đi dạo trong công viên nhỉ?

Dominic ưng thuận, nghiêng đầu theo cách làm tôi nghĩ đến con gái Bryn của tôi. Chúng tôi bước xuống các bậc thang đến những con đường mòn đan chéo giữa cây cối và những cánh đồng trồng trọt.

Nếu bà cháu nhờ bác nói chuyện với cháu thì cháu cho là khả hiển nhiên rồi – cô nói.

Điều gì hiển nhiên?

Là cháu cãi nhau cò kè. Việc đó quá sức cháu. Cháu giận dữ đến thế.

Về việc gì?

Bà cháu không nói với bác à?

Không, Dominic, thực ra k. Chúng tôi không đi vào chi tiết – tôi nói trong lúc đi dọc theo con đường bờ song – bà có ám chỉ về một số vấn đề gì đó trong gia đình.

Bác ạ! Không phải là những vấn đề. Bố mẹ cháu muốn ly dị nhau.

Nét mặt cô rung động.

Việc đó làm cháu ra sao?

Cháu giận lắm. Họ phải hỏi ý kiến cháu..Họ làm. Thế thôi. Thối thật! Cháu là một thành viên trong gia đình, đúng không? Qua việc đó rồi cháu sẽ ra sao?

Cô vừa đi và ngo ngo xuống chân.

Cháu sợ quá, bác Barry ạ.

Sợ gì?

Cháu không rõ. Mọi cái khác đi hết. Việc gì sẽ xảy đến cho mọi người?

Cháu nghĩ thế nào? Tôi hỏi.

Bố cháu sẽ ở một mình trong một căn nhà ông đã thuê. Ông bảo cứ cuối tuần cháu đến thăm, có thể là cứ hai ngày một lần. Nhưng cháu không muốn thế. Cháu muốn gặp ông mỗi buổi tối như trước đây.

Cô bật khóc nức nở.

Điều gì làm cháu khổ sở?

Các buổi tối cháu không gặp bố được nữa.

Tại sao điều đó làm cháu rối loạn đến vậy?

Nhiều bạn cháu có bố mẹ ly dị nhau. Lúc đầu bố đến thăm chúng đều đặn. Sau một thời gian, mỗi tuần mới đến một lần, có khi bỏ hẳn một tuần.

Cô ngừng lời, đưa móng ngón tay trở cà vào răng hàm dưới.

Cháu sợ rồi sự việc cũng sẽ như thế.

Sao cháu tin như vậy?

Chỉ việc nhìn vào bọn bạn cháu thì biết.

Tại sao cháu nghĩ rồi cháu cũng như bọn họ?

Bác muốn nói việc đó xảy ra với những người đó nhưng không xảy ra với cháu à? – Cô nói giọng sùng sốt.

Không, bác chỉ nêu với cháu câu hỏi, thế thôi.

Tôi dừng lại để cô hiểu rõ lời tôi.

Tại sao cháu nghĩ việc đó cũng xảy ra với cháu như các bạn?

Thực ra không vì lẽ đó mà cháu tin. Suy nghĩ về điều đó, cháu tự nhủ không “nhất thiết” xảy ra với cháu. Có lẽ cháu ...nhưng cháu biết rõ bố cháu.

Cháu biết không thế nào?

Ông hơi lười bác ạ. Do đó khi trời mưa ông không bao giờ đi ra ngoài vì ngại phiền phức. Cháu tự nhủ nếu trời mưa và hôm đó ông phải đến thăm cháu thì ông cũng không đi nốt.

Dominic ngồi trên một chiếc ghế dài nhìn ra sông. Một chiếc tàu lớn chở dầu hỏa đi qua. Đôi mắt cô xoài mới vào chân trời.

Nếu bố cháu không đến thì sao?

Sẽ thật đáng sợ, cô nói giọng chắc chắn và đáng thương.

Vì sao Dominic?

Vì sẽ là một bằng chứng.

Cháu muốn nói gì?

Là thực ra ông không yêu cháu.

Giọng nói của cô vỡ ra.

Tại sao nếu ông không đến thăm cháu chứng tỏ là ông không yêu cháu.

Vì nếu ông thực sự yêu cháu, ông phải đến thăm cháu.

Cháu tin như vậy à?

Vâng.

Tại sao? Tôi hỏi.

Bởi vì ở địa vị cháu, cháu sẽ làm thế.

Đồng ý, nhưng nếu bố cháu không làm như cháu sẽ làm hay như cháu mong muốn, tại sao điều đó chứng tỏ ông không yêu cháu?

Cháu không rõ, bác Barry ạ. Cháu đã nói với bác cháu không thích hợp nói năng.

Cô khẳng định lời mình bằng cách lắc đầu từ trái sang phải.

Dominic, sao cháu không thử trả lời?

Như vậy là đại dột – cô nói.

Có lẽ không đâu. Sao cháu không thử xem?

Cô giơ tay che mặt:

Nhưng câu hỏi thế nào?

Thử nhớ lại đi.

Cái gì như là “nếu ông không làm như cháu sẽ làm hay cháu muốn, tại sao điều đó chứng tỏ ông

không yêu cháu...” thế, đúng rồi.

Cháu có muốn trả lời không?

Đây này! Khi yêu một người nào đó, người ta không muốn ở xa người đó, thế thôi.

Cháu muốn nói sao?

Nếu bố yêu cháu, ông sẽ không đi.

Thế cháu bảo khi ông đi thì ông không yêu cháu à?

Vâng – Cô ngoảnh mặt lại – cháu có thể nói lại không? – Cháu không nghĩ như thế là ông không yêu cháu. Cháu biết bao giờ ông cũng yêu cháu, cháu cảm thấy ...bây giờ còn yêu hơn trước. Nhưng cháu thấy cháu nói cũng có phần đúng.

Nếu cháu không nghĩ thế thì sẽ xảy ra chuyện gì?

Lúc đó cháu chấp nhận ông sống ở chỗ khác. Và như vậy không thể được, bác Barry, không thể được.

Cô thở nặng nhọc.

Và nếu sự việc như thế thì làm sao cháu lại rối loạn lên?

Có lẽ ông nghĩ cháu không cần.

Có phải cháu muốn phải khổ sở để chứng tỏ cháu yêu bố cháu?

Chà, cháu cho là thế. Nếu không làm sao biết được?

Cháu nghĩ về điều đó thế nào?

Cháu có thể nói với bố, nhưng cháu đã nói rồi. Có vấn đề khác.

Vấn đề gì?

Đêm nọ cháu nghe họ nói. Mẹ cháu bảo họ phải sống với nhau cho đến lúc cháu già dặn nhưng bố không đồng ý.

Thế thì sao?

Cháu không biết, cháu khổ sở, thế thôi.

Còn nếu cháu không khổ sở?

Bố sẽ chẳng bao giờ trở về, không bao giờ!

Vậy là cháu khổ sở để thuyết phục ông trở về?

Dominic đi ra xa. Mặt cô đỏ lên trong lúc cô chùi mắt.

Cháu cho rằng cháu muốn làm thế. Nếu cháu muốn thì sao cháu không thể làm?

Cháu có thể! - Việc làm đó có đưa lại điều muốn không?

Lúc đầu cháu nghĩ là có. Nhưng lần vừa rồi, đến thăm cháu, ông nổi giận vì cháu cầu nhàu và đi sớm hơn. Cháu có cảm giác việc đó quá sức cháu.

Cháu nghĩ thế à?

Lúc đó cháu nghĩ thế.

Còn bây giờ?

Không. Cháu thấy rồi tại sao cháu lại lán như vậy. Bỗng cô nhìn tôi cười cười mở.

Sao cháu cười?

Cháu cảm thấy khá hơn. Cháu buồn cũng không đưa họ lại với nhau được. Đôi khi cháu nghĩ như vậy bác ạ.

Cháu không thể ép buộc họ làm điều họ không muốn làm, nhưng cháu có thể xem xét tình hình và có lẽ thay đổi thái độ và cách đối xử với họ. Nhưng phải là cháu muốn cơ, Dominic.

Cháu muốn thế, cô nói.

Tôi nhìn đồng hồ.

Này! Còn năm phút nữa bảo tảng đóng cửa, chúng ta trật xem bảo tàng đấy. Cháu chạy có giỏi không?

Cháu sẽ theo được bác.

Chúng tôi nắm tay nhau cùng chạy, nhảy lên các bậc thang nhà bảo tàng chúi mũi vào cửa ra vào. Một tấm biển bằng đồng chỉ rõ bảo tàng đóng cửa.

Chúng tôi đến không đúng ngày rồi, tôi thở hắt hên nói. Để tuần sau ta đi vậy nhé?

Đồng ý – Dominic cũng thở dốc trả lời.

Nhận thấy mặt mày đỏ gay, chúng tôi cùng phá lên cười. Tuần lễ sau, Dominic đến chỗ Nicole sớm hơn một tiếng. Vừa nghe chúng tôi nói chuyện vừa nhìn các hình vẽ qua vai chúng tôi, có có vẻ xa cách dù nét mặt tươi cười. Tôi đoán cô muốn tiếp tục cuộc trao đổi của chúng tôi tuần trước. Thái độ giữ ý có lẽ chỉ là một dấu hiệu sót ruột.

Khi ra đến ngoài trường, tôi bảo:

Bác cảm thấy cháu đáng trí khi ở nhà Nicole. Cháu nghĩ gì vậy?

Cô nhú lông mày như khi cô muốn thổi những âm cao trên chiếc sáo.

Cháu vội kể cho bác nghe những gì xảy ra trong tuần vừa rồi.

à! Đúng như bác nghĩ. Này sao không để xem bảo tàng xong ta nói chuyện sẽ thoải mái hơn. Nicole muốn bác xem một hai bức tranh, sau đó toàn bộ thì giờ dành cho cháu, được không?

Xin đồng ý.

Lần này, cô gái ạ, tôi nhận thấy tĩnh lặng phía trong tòa nhà. Tôi nhẹ nhàng kéo nắm đấm. Cửa khóa. Dominic chập lười.

Vội thế bác, để cháu gõ đã!

Tôi cũng đập vào cánh gỗ dày. Máy giây sau một người có vẻ đáng kính, quần áo chỉnh tề mở cửa.

Chào các vị đến thăm bảo tàng Roeric – Ông chào chúng tôi như những người khách được chờ đợi và tôn trọng.

Xin cảm ơn – tôi nói.

Tuy đã đến thăm bảo tàng một lần, tôi vẫn để ông già trình bày về Nicola Roeric. Mở to mắt, Dominic nghe câu chuyện về nhà họa sĩ Nga này đã đi khắp thế giới tuy chủ yếu thì giờ vẽ núi non và dân cư Tây Tạng. Cô nắm chặt tay trong lúc người hướng dẫn giới thiệu những tác phẩm được trưng bày.

ở tầng một, một người Nga luống tuổi hơn giới thiệu cho chúng tôi những bức vẽ khác của Roeric trong đó có những bức treo trên tường vẽ những ngọn núi trắng và xanh có đường nét âm u nổi lên trên một bầu trời thấp. Một người đàn bà dẫn chúng tôi lên tầng hai vừa không ngớt nói về khí sắc đặc biệt tỏa ra từ các tác phẩm của nhà họa sĩ.

Khi chúng tôi chuẩn bị đi, nhân viên tiếp tân đưa cho chúng tôi tập tranh lưu niệm về bảo tàng này.

ồ! Bác Barry, thật tuyệt vời. Làm sao có thể tìm ra một chỗ như thế này ở ngay đường phố? Cảm ơn bác, đúng là đẹp thật. Họ xem cháu như một người lớn.

Bác biết cháu rất thích những cái đó. Trong bảo tàng có gì đó rất phù hợp với chiếc sáo. Khi người ta thích cái này tất nhiên cũng thích cái kia. Cháu có muốn chúng ta trở lại ghé ngồi nói chuyện không?

Ta có thể lên gác thượng chăng?

Nếu cháu muốn thì ta đi.

Chúng tôi đi qua đường, trở lại khu vực nhà ở

Cháu vừa nói muốn nói chuyện với bác những gì xảy ra trong tuần?

Cháu có kể với bố về cuộc trao đổi của chúng ta. Ông nghe nhiều nói ít. Ông cười lẩn lộn về những ý nghĩ của bà, nói bà thật buồn cười. Chúng cháu ... chúng cháu cười nhiều lắm. Nhưng không phải như cháu mong vì cháu không cảm thấy thoải mái nữa đối với ông, cả với mẹ nữa ... ít nhất cũng không như trước đây.

Vì sao thế - tôi hỏi.

Cháu có cảm tưởng cả hai đều gắng kéo cháu về phía họ. Bố cháu nói mẹ công kích ông về công việc. Và mẹ, mẹ không ngớt nói bố chẳng được tích sự gì, không thể làm một việc gì quá một năm, rằng bố luôn trách mắng mẹ vô cớ. Cháu biết mẹ không muốn cháu yêu bố hơn mẹ, nhưng mẹ làm cháu

nổi gai ốc.

Tại sao?

Bà nằn nì đến mức cuối cùng cháu phải đồng ý với bà. Rồi đêm đến khi còn lại một mình, cháu hối hận đã bảo vệ mẹ. Cháu không muốn ghét bố như ghét mẹ. Dù thế nào cũng là bố cháu.

Cháu có ghét bố không?

Không, chắc chắn không.

Thế sao cháu nghĩ cuối cùng cháu có thể ghét ông?

Bởi vì cháu đã gần đến chỗ ấy khi chỉ trích ông không ngừng. Dù sao thì ông đã bỏ chúng cháu đi... phải ngu dại mới không thấy điều đó.

Cô bước thong thả dần khi chúng tôi theo đường về nhà cô.

Họ có thói quen tối nào cũng cãi nhau. Có lần cháu đứng ở cửa nghe. Có lần bố đánh mẹ. Cháu nghĩ mẹ cũng đánh bố. Rồi bố kết tội mẹ dùng cháu để trói buộc bố. Và rồi...

Cô bỗng đứng im lặng.

Rồi xảy ra chuyện gì, Dominic?

Mẹ cháu nói chẳng phải điên khùng gì mà đi làm suốt ngày rồi về nhà làm bếp, dọn dẹp nhà cửa cho một... - Cô nhắm mắt để nước mắt chảy tự do – Cho một kẻ quấy phá.

Một tiếng thốn thức làm ngực cô phập phồng. Dominic khộc thâm, rứt cổ vào vai như đầu con rùa tự vệ trong chiếc mai. Cô cố gắng bước đi và ghì nén tiếng nấc nhưng vẫn không dựa vào tay tôi. Nhiều người hàng xóm nhìn chúng tôi đi qua với vẻ lạ lùng, khó hiểu.

Khi chúng tôi vào tòa nhà, cô che mặt để những người khác khỏi thấy. Trong thang máy cô quay mặt vào tường. Cửa mở ra các tầng nhà càng làm cô không yên tĩnh. Cuối cùng lên đến tầng sáu. Chúng tôi lên tầng thượng ngồi dưới một mái hiên.

Vì sao những lời nói của mẹ làm cháu rối loạn đến thế?

Cả bố và mẹ đều thực sự không thích cháu. Cháu chỉ là một vật thêm vướng mắc.

Cháu muốn nói sao?

Nếu không có cháu, mẹ cháu đã không gặp những vấn đề như vậy và bố cháu không cảm thấy bị ... trói buộc.

Cô nói những tiếng đó qua hàm răng nghiến chặt.

Cứ cho là sự việc xảy ra như cháu nói. Nếu họ cảm thấy thế, nghĩa là giận dữ, bị quấy rầy, trói buộc, thì tại sao điều đó làm cháu khổ sở?

Cháu yêu bố mẹ và muốn họ cũng yêu cháu.

Có nghĩa cháu cho là họ không yêu cháu?

Chao ôi. Có lẽ thế. Nếu yêu cháu tại sao họ lại nói thế?

Cháu nghĩ thế nào?

Cháu không biết.

Cháu thử đoán câu trả lời xem?

Cô cười yếu ớt.

Lại là một thủ thuật đấy chứ?

Nếu cháu cho là thế cũng được.

Có lẽ họ chỉ giận dữ thôi, như khi cháu gặp mặt bố, bác biết đấy. Cháu hành động như một cô gái cay nghiệt ghê gớm, nhưng cháu yên ông, thực sự yên ông. Cháu biết khi nóng giận người ta nói lung tung. Có lẽ họ không muốn nói thế nhưng dù sao cháu cũng có cảm giác là vì cháu.

Vì cháu à?

Mà họ ly dị nhau – cô nói - Nếu không có cháu, mọi việc sẽ dễ dàng hơn.

Cháu muốn nói gì?

Thế đấy! Mẹ cháu không cần vội vã về nhà để chuẩn bị bữa tối và chăm sóc cháu, còn bố cháu sẽ tự

do hơn.

Nếu không có cháu, bố mẹ cháu sẽ sống một cuộc đời khác, nhưng chẳng có gì chắc chắn. Tại sao cháu tự coi mình là nguyên nhân những vấn đề của họ hay nỗi khổ của họ?

Nếu do chăm sóc cháu mà họ khổ sở thì chẳng phải do lỗi của cháu sao?

Vì sao lại do lỗi của cháu?

Cháu không rõ. Thế đấy.

Cô nhảy dậy, qua cửa và biến đi trong thang gác. Một phút sau, cô xuất hiện lại và kêu to:

Cháu không muốn bị quở trách! Như vậy không công bằng! Cháu không làm gì! Chẳng là gì cả! – Cô cúi xuống phía trước như một tu sĩ quỳ trước bàn thờ - Khi cháu còn bé – cô khàn giọng lâm bầm - họ sống sung sướng. Nếu cháu quấy rầy họ, tại sao lúc đó họ không khổ sở?

Cô ngồi xuống đất trước mặt tôi.

Tại sao cháu nghĩ là lỗi của cháu? – tôi hỏi lại.

Cháu cũng không biết nữa. Thực đấy. Khi cháu nghe họ cãi nhau về cháu, cháu nghĩ như vậy. Nhưng họ cãi nhau về mọi việc.

Như vậy chứng tỏ thế nào?

Họ rất khổ sở. Và có lẽ cháu làm họ khổ sở hơn. Vì cháu là một đứa trẻ mà họ phải chăm sóc – cô tuyên bố.

Khi họ phải chăm sóc một đứa trẻ thì có bắt buộc họ phải khổ sở không?

Cô nghĩ rất lâu trước khi trả lời.

Không, bà say sưa chăm sóc khi có cháu. Bố mẹ cháu cũng vậy khi họ không xử sự đại dốt.

Như vậy là khi có cháu, bố mẹ cháu có lúc tươi vui, có lúc khổ sở. Sao cháu cảm thấy họ khổ sở là do mình?

Cô thở một hơi dài và nhăn trán lại.

Thật là, khi mẹ cháu kết tội bố làm cho mẹ khổ, cháu biết mẹ sai rồi. Cháu thấy mẹ nổi giận một mình rồi trách cứ bố. Đến một lúc cháu nghĩ mẹ tự giận mình. Bác biết không, cháu chưa bao giờ nghĩ đến điều đó.

Một nụ cười làm tươi tắn nét mặt cô.

Bây giờ cháu cảm thấy ra sao?

Tốt hơn nhiều. Nhưng cháu phải làm gì khi họ phàn nàn về nhau với cháu?

Cháu muốn làm thế nào?

Ngăn họ lại. Cháu có thể đề nghị họ thôi đi nhưng nếu họ không nghe cháu.

Lúc đó cháu cảm thấy sao?

Cháu tự thấy mình không hay?

Vì sao?

Có lẽ cháu sẽ đi đến chỗ tin họ nhưng không phải vậy. Nhất là mẹ. Mẹ sợ cháu sẽ đến sống với bố lắm. Chúng cháu không bao giờ nói với nhau về điều ấy nhưng cháu biết mẹ nghĩ gì.

Dominic ngẩng đầu lên.

Nếu bác nghe họ nói. Bố nói với cháu đôi khi mẹ lấy trộm tiền trong túi áo ông. Và mẹ cháu thì bảo bố chẳng bao giờ đem đủ tiền về nhà vì uống rượu hết. Cháu yêu cả hai người...nhưng thật khó.

Cái gì khó?

Phần lớn trường hợp cháu không biết ai phải. Cháu lắc đầu như một con ngốc và cố gắng không nghe họ. Cháu những muốn bảo họ đừng nói nữa.

Cô áp bàn tay vào đôi mắt:

Cháu chỉ muốn là cháu nhưng như vậy cháu sợ quá.

Vì sao như vậy làm cháu sợ? – tôi hỏi.

Dominic bỏ tay trên mặt xuống:

Cháu phải nói điều cháu nghĩ. Nếu cháu nói với mẹ cháu rằng mẹ ghen tức khi thấy cháu ngồi lại với bố...Lạy Chúa! Bà sẽ phát điên lên.

Điều gì làm cháu nghĩ như vậy?

Bác không biết rõ mẹ cháu đâu.

Cứ cho là bà phát điên lên. Sau đó thì sao?

Bà chửi mắng cháu và, có lẽ bà không nhìn cháu nữa - mặt cô tối sầm lại – bác nghĩ có thể như vậy không?

Bác không trả lời thay cháu được. Đôi mắt đẹp ạ. Chỉ mẹ cháu mới có thể trả lời câu hỏi đó. Cháu sẽ cảm thấy thế nào nếu bà không nhìn nhận cháu nữa?

Dominic đỏ dần mặt lên:

Ồ! Lạy Chúa! Sẽ thật khủng khiếp. Cháu không biết cháu sẽ làm thế nào. Có lẽ cháu có thể sống với bố. Hoặc với bà – Cô thờ dài – Bà nhận đưa cháu về ở với bà. Nhưng vấn đề không phải ở đó. Thật khủng khiếp nếu mẹ để cháu không nhìn nhận cháu.

Vì sao, Dominic?

Vì nếu bà không nhìn cháu thì ai sẽ nhìn cháu?

Theo cháu, điều đó tỏ ra bản thân cháu thế nào?

Là cháu không ra gì. Giọng nói của cô thất thần đi - Chứng tỏ cháu có điều gì đó không ổn nếu bố mẹ để cũng không nhìn nhận cháu.

Cháu tin thế à?

Cháu nghĩ đúng vậy.

Vì sao cháu nghĩ những lo sợ tệ hại của cháu là thực – ví dụ nếu bố mẹ không nhìn nhận cháu – thì có nghĩa việc gì đó của cháu trục trặc?

Bà thì yêu thương cháu – cô lắm bầm.

Tốt, từ đó cháu kết luận ra sao?

Chỉ bà là người có hạnh phúc trong gia đình. Có lẽ như vậy không có nghĩa trọng người cháu có gì trục trặc. Và cháu biết Francisca cũng vui sướng tiếp nhận cháu. Đó là cô bạn tốt nhất của cháu. Bác Barry ạ, có lẽ lúc này bố mẹ cháu thực sự ngớ ngẩn. Có lẽ vì quá khổ sở họ không thấy rõ sự việc.

Cháu bảo “có lẽ”. Có phải bao giờ cháu cũng nghĩ việc đó có nghĩa trong cháu có điều gì đó trục trặc?

Cháu nghĩ là có.

Vì sao cháu nghĩ như vậy?

Cháu không rõ. Thực sự cháu chẳng có lý do để nghĩ thế.

Nếu cháu thôi không nghĩ thế nữa thì cháu sợ có chuyện gì xảy đến?

Cô quay người, e lệ dấu mặt đi.

Lúc đó cháu sẽ vẫn là cháu.

Và như vậy nghĩa là thế nào?

Cháu nói rõ thâm tâm mình. Chắc bố mẹ sẽ ghét cháu, bỏ rơi cháu và ...Ồ! Ngớ ngẩn thật! Ít nhất cháu biết điều đó không nhất thiết có nghĩa là cháu không ra gì. Và bác biết sao không?

Sao?

Cháu không nghĩ dù sao họ cũng ghét cháu. Tuần trước khi cháu thật thà với bố, mọi việc trôi chảy. Còn hơn thế nữa.

Phản trao đổi còn lại, Dominic nói về sự khó chịu cô cảm thấy trước dư luận bạn bè về hoàn cảnh gia đình. Việc ly dị sắp đến của bố mẹ và những nhận xét của người khác làm cô bối rối. Cô sợ người ta nghĩ bố mẹ, nhất là bố, không yêu thương cô. Cô cảm thấy bị tổn thương trước dư luận đến mức cô định ninh là thế và tin ở sự phán xét của mình.

Khi chúng tôi sắp từ thượng đi xuống. Dominic dè dặt nhìn tôi nói:

Cháu mới học được một bản nhạc mới. Trước khi đi bác có muốn nghe không, bác Barry?

Rất sẵn lòng.

Cô chạy xuống thang gác rồi trở lại với chiếc sáo, thổi một bản nhạc đêm của Chopin viết cho dương cầm. Khi kết thúc cô cười rạng rỡ với đôi mắt ánh lên trong ánh nắng buổi chiều.

Hay thật! Cháu thực sự thả tâm hồn theo chiếc sáo. Tuyệt lắm.

Cô đỏ mặt.

Tuần sau chúng ta gặp lại nhau...gặp hay không? – tôi hỏi.

Sao bác lại hỏi cháu như vậy?

Đề do cháu quyết định nếu cháu muốn tiếp tục nói chuyện.

Cháu muốn chứ. Cũng...như bác nói, khá thích thú. Bác Barry à, bà cháu muốn biết bao giờ các bác đến dự những bữa ăn đã mặc cả mà bà nhận chuẩn bị. Theo bà tính toán, bà nợ các bác ba bữa rồi.

Bác nghĩ bà chỉ nợ hai thôi.

Không, bà nói bác đã mất thì giờ với cháu nhiều hơn bà nghĩ; như vậy, bà phải lo cho quyền lợi của bác.

Cả hai chúng tôi cùng cười.

Tốt đấy, thứ tư sau vậy. Bác sẽ báo cho Nicole.

Dominic nắm lấy tay tôi.

Cảm ơn bác Barry, đã nghe cháu chơi sáo. Trong khu này khó kiếm được một người chịu thưởng thức.

Cháu có tin vào bác. Không phải bác làm ơn cho cháu đâu. Bản nhạc của cháu là một món quà cho bất cứ ai chịu khó nghe.

Đôi má cô đỏ lên:

Và những trao đổi của chúng ta giúp cho cháu rất nhiều.

Càng hay.

Chúng tôi cười với nhau và cùng xuống khỏi sân thượng.

* * *

Dominic ngồi bên bờ cửa sổ, thẳng chân xuống. Từ tầng một cô có thể quan sát những hoạt động trên đường phố. Cô bé có đôi mắt tinh nhanh đột ngột quay đầu lại ngó lên chiếc đồng hồ treo tường. Bỏ cô hẹn thứ bảy này đến sớm nhưng bị chậm rồi. Dominic cầm ở tay phải một túi giấy đựng hai chiếc bánh kẹp thịt chuẩn bị thức ăn cho cuộc đi thăm vườn thú của hai bố con.

Mẹ cô giọng then thét bảo:

Không phải con ngồi đó mà làm ông ấy đến nhanh hơn đâu. Mẹ không làm sao hiểu nổi con. Ông ấy bỏ chúng ta chết đứng ở đây và sang thứ bảy nào con cũng chỉ chờ đợi. Chà! Con chẳng còn bé bỏng gì và nếu con muốn cứ thế...thì mặc con, cứ tự do. Nói với ông thứ tư phải trả tiền nhà đấy. Và mẶc mẶc xác ông với số phòng ở ông phải trả tiền thuê. Thứ tư phải trả tiền nhà, chấm hết.

Đồng ý, Dominic trả lời

Cô đã nghe yêu cầu của mẹ nhưng không muốn rời nơi quan sát một phút nào.

Bà Selin nghi ngờ con gái. Bà lao qua phòng, lại đứng khoanh tay gần cửa sổ.

Tiếng “đồng ý” có ý nghĩa là con sẽ nói với ông ấy chứ?

Vâng, con sẽ nói.

Con gái, nghe này, mẹ không muốn kể lể với con, nhưng câu chuyện này mới lạ...với mọi người chúng ta. Ai có thể nghĩ mẹ lấy một tay say rượu như thế? Đồ bần tiện! Nhìn xem, chậm hai mươi phút rồi. Mẹ nghĩ ông ấy chẳng cần, kể cả cuộc sống tùy thuộc vào đấy. Sao hôm nay con không đi với mẹ có hơn không?

Ồ! Mẹ ơi, con không thể...mẹ biết đấy. Chúng con đã có kế hoạch cả ngày. Bố sẽ đến mà.

Chà, sau khi đã làm hết mọi việc khác. đồ rác rưởi!

Bà đặt chiếc hôn nhẹ vào má con gái.

Tối mẹ về. Con đi đừng quên khóa cửa.

Dominic gật đầu, không rời mắt khỏi đường phố. Tuy tiếng sập cửa làm cô giật nảy mình, cô cảm thấy nhẹ người được ở một mình, thoải mái mơ mộng không bị mẹ quây rối. Hình ảnh những bước đi của bố xâm chiếm trí óc cô. Cứ mỗi bước ông đưa người từ trước ra sau, làm ông có dáng đi hơi khập khiễng, hầu như theo một nhịp điệu. Nét đặc biệt ấy làm con gái ông nhận được ông từ rất xa và ông không mất hút giữa đám đông.

Không một người nào đi qua lọt khỏi con mắt cô. Bỗng một người cao to chỗ góc phố, bước nhanh trên hè. Cô cảm thấy rần rần trong người, hình dung ngay cảnh tượng bố cô thể hiện khao khát chạy lại với cô. Cô quên ngay việc cô đã chờ đến nửa giờ.

Đứng trên bậc cửa sổ, cô giơ cánh tay chào, chờ ông ngược mắt lên nhà, điều đã thành lệ của họ từ khi bố ra đi. Cô ngừng thở khi bong ông lại gần. Tuy người đàn ông có vẻ lớn và nhanh nhẹn hơn, Dominic bám vào cạm tường ban đầu và tiếp tục giơ tay vẫy, thậm chí khi người ấy đi qua nhà không ngẩng mặt lên, cô vẫn chào. Cuối cùng bàn tay bỏ thong xuống và Dominic để rơi người xuống bậc cửa.

Một cái nhìn nữa về phía đồng hồ xóa mất nụ cười. Một giờ trôi qua rồi. Dominic nhảy từ bậc cửa xuống, bấm số điện thoại của bố. Không có trả lời. Cô tin chắc ông đang trên đường đi sau khi có sự trao đổi ngắn về buôn bán hoặc nhiệm vụ gấp. Dù thế nào bố cũng đến...trong lòng cô cảm thấy thế. Trở về chỗ cũ, cô nép mình vào tường không để ý đến người mình ép lên nước sơn. Một toán đàn bà đẩy chiếc xe bốn bánh đi qua. Hai toán đàn ông đi lại trước cửa ngôi nhà bên cạnh. Một chàng trai bận quần áo chỉnh tề tản bộ trước đường phố, ngược mắt lên nhìn cô gái in bong lên cửa sổ, giơ tay chào. Cô cười, chào lại tuy không mấy hào hứng.

Một giờ nữa trôi qua. Dominic lại gọi điện cho bố không hiệu quả. Ngón tay cô thành thạo vặn núm đài. Không rời mắt khỏi đường phố, cô lắng người theo một bản nhạc rock. Nhưng những cử động của cô có vẻ khiên cưỡng, máy móc. Tiếng còi báo hiệu phát tin tức buổi trưa cho cô biết đã quá hẹn ba tiếng đồng hồ. Ông quên rồi chăng? Không thể thế! Những câu hỏi dồn lại trong đầu và sự bất lực giải đáp gây căng thẳng cho cô.

Trời mưa tóa nước trên lề đường và phủ mờ những ngôi nhà phía bên kia phố. Khí sắc Dominic tối sầm lại. Cô tự nhủ ông sẽ đến. Còn thì giờ, ông sẽ đến. Nhưng một giờ nữa trôi qua, rồi một giờ nữa. Đầu óc cô bất định. Ca nhạc bỗng đổi với cô có vẻ buồn bã, lạc điệu. Dominic tắt đài và đi đi lại lại trong phòng khách. Cô chộp lấy chiếc áo, trèo lên bậc cửa sổ. Đầu cô lắc lư theo bản nhạc của Modza cô vừa học được. Cô tưởng tượng một lý do riêng của bố ở chỗ này chỗ nọ, ảo tưởng đó cho cô thêm nghị lực. Cô tự an ủi mình rồi bố sẽ đến.

Đến mười lăm giờ, sau giờ hẹn gặp mặt sáu tiếng, cô cất áo trở lại ngôi vào quan sát. Mưa đã tạnh nhường chỗ cho ánh nắng muộn màng lấp lánh trên mặt đường nhựa. Cô dõi theo từng người ở góc phố cho đến lúc ngủ thiếp đi.

Tiếng chìa khóa mở cửa đánh thức cô dậy. Đã mười bảy giờ. Cô nhìn ra cửa. Chắc bố rồi, cô nghĩ, không những đến chậm mà còn vụng về. Cô sửa gọng chiếc áo và vuốt lại tóc. Mấy giây sau, cửa mở.

Khi bà Garon nhìn gặp cái nhìn đăm đăm của con gái, bà đoán biết chuyện gì đã xảy ra.

Thế đấy! Con gái khốn khổ. Mẹ không thể tin được! Bà rít lên và nặng nề bước vào phòng. Tay ngu xuẩn ấy không đến! Mẹ xin lỗi, con thật yếu. Hay thật! Con chờ đợi ở đây một mình suốt cả ngày, nếu biết trước mẹ đã về sớm hơn, chắc chắn thế!

Được thôi mẹ ạ. Như vậy con có dịp tập luyện sáo - Giọng cô vỡ ra.

Mẹ không ngờ ông ta đối với con như vậy. bây giờ con hiểu rồi chứ? Không thể tin ông ấy được. Để đến lúc mẹ gặp ...ông ta phải trả giá!

Có lẽ bố gặp một trở ngại nghiêm trọng.

Con bao giờ cũng bảo chữa cho ông ấy. Đối với ông thì tuyệt vời lắm nhưng con xem, đúng như mẹ đã làm mười lăm năm gần đây và con thấy việc đó đã đưa mẹ đi đến đâu.

Dominic ngoảnh đi, ép má vào cửa kính lạnh.

Selin Garon ngồi ở bậc cửa sổ trước mặt con gái, bỗng nhận ra sự khắt khe trong lời nói của mình. Bà cúi xuống ôm lấy con gái, xoa lưng cô để xóa đi nỗi phiền của cô. Lần đầu tiên từ khi chồng bà đột ngột bỏ đi, bà thả mình cho nỗi buồn cắn rứt bà. Bà khóc và thân hình run lên giần giật.

Mẹ khóc nức nở là Dominic lạ lùng. Lúc đầu cô cảm thấy hoang mang, bất lực. Rồi đôi bàn tay tự nhiên đưa lên vỗ về người đàn bà có vẻ nghiêm khắc, xa cách với cô đã mấy tuần nay. Trong lúc an ủi mẹ với những cử chỉ chậm và đều, đôi mắt cô đầy lệ.

Mẹ bình tĩnh lại đi mẹ. Việc đó sẽ qua thôi, con hứa với mẹ thế.

* * *

Tuần sau đó, khi tôi bước vào phòng Nicole, Dominic đã ở đó, đang bận rộn căng những tấm vẽ.

Anh thấy trợ lý mới của tôi ra sao? – Nicole hỏi tôi vừa lấy cán bút vẽ gãi đầu - Cuối cùng cô ấy quyết định làm việc.

Một người giúp việc có nghiệp vụ hay một nô lệ đây? – tôi hỏi.

Cô gái có đôi mắt tinh nhanh nhìn tôi cười láu lỉnh.

Chúng tôi trao đổi với nhau – Nicole lại nói – Phương thức đổi chác của anh làm bà cháu cô ấy thích lắm, tôi cũng học tập anh đấy.

Bác Barry, bác ấy sẽ cho cháu bức vẽ gần chiếc ghế tựa.

Cô chỉ bức vẽ theo nghệ thuật ấn tượng thể hiện đám trẻ con nhảy thành vòng tròn.

Tôi có số đỏ - Nicole nói - Nếu những khách hàng hào phóng sau khi sử dụng không đem cho tôi một số tác phẩm thì tôi chẳng có gì mà đổi chác.

Thật tuyệt phải không bác Barry? – Dominic thổ lộ trong lúc say sưa ngắm bức vẽ.

Đúng là một kỳ công nhỏ - tôi nói.

Nicole và tôi duyệt lại tập ảnh tiếp theo mà anh đã chuẩn bị, găm những tấm đã chọn vào chiếc bảng treo phía sau bàn vẽ.

Dominic chăm chỉ làm việc, mặt vẩy những chấm sơn. Cô sử dụng bút vẽ nhẹ nhàng, thành thạo, đưa những nét chính xác, đúng nghề nghiệp.

Cháu làm xong rồi – cô kêu lên.

Tốt lắm – Nicole trả lời – Cháu rửa ráy đi để những tấm đó khô đã.

Cô biến vào phòng tắm. Chúng tôi thôi tranh luận về những hình vẽ in vào sách. Nicole xin lỗi đi giao một bức tranh cho khách hàng.

Dominic trở vào phòng, mặt và tay sạch sẽ. tôi đưa cho cô một chiếc khăn mặt lấy trên dây quần áo.

Bác sẵn sàng bắt đầu lúc nào cháu muốn, tôi nói.

Bác nói chuyện ở đây được không? – cô hỏi.

Ở đâu cũng được.

Dominic thu xếp chỗ bên bàn uống cà phê.

Cháu làm rồi – cô bẽn lễn nói.

Làm gì?

Câu chuyện dài lắm. Bác biết không? Thứ bảy tuần trước bố cháu không đến và mẹ cháu rất giận. Bà khóc trước mặt cháu lần đầu tiên từ khi bố cháu đi và cháu nghĩ đã giúp được bà. Thực đây. Nói như vậy có vẻ ngốc không?

Cháu nghĩ sao?

Dominic mỉm cười.

Không, có lẽ không. Dù sao cháu cũng tự cảm thấy ... mạnh mẽ hơn. Ngày hôm sau cháu nói hết với mẹ...rằng cháu nghĩ bà ghen tức, làm ầm lên và chính vì thế mà bao giờ mẹ cũng phá phách bố. Cháu biết mẹ sẽ nổi điên lên và đúng vậy...bà mắng chửi cháu, cả lúc cháu nói cháu yêu bà, bà cũng kêu kên bảo ngậm miệng lại.

Thế nào, sao cháu kể với bác nhưng chuyện đó mà lại cười.

Cô nghiêng đầu và nhăn trán:

Sau hôm đó khi mẹ đánh thức cháu dậy để chuẩn bị đi học, mẹ bảo cháu nói đúng, rằng nhiều khi người ta không muốn nghe sự thật. Khi cháu bảo cháu sợ mẹ không nhìn nhận cháu nữa, mẹ ôm chặt lấy cháu.

Cảm giác của cô bỗng thay đổi hẳn.

Cháu cảm thấy thế nào?

Cháu nghĩ đến bố cháu. Đối với bố không dễ như thế đâu. Ông sẽ không tin khi cháu bảo do cháu nghĩ vậy. Và không phải chỉ có thế. Như cháu đã nói, cuối tuần trước ông không đến với cháu. Bác Barry ạ, cháu cố gắng không khổ sở vì vấn đề đó, nhưng cháu cũng hơi khổ tâm.

Khổ tâm cũng được – Cháu đã khổ tâm, thế thôi. Không có tình cảm tốt hay xấu, đơn giản chỉ là những cơ hội để hiểu được những điều người ta nghĩ.

Cháu biết thế. Cháu cảm thấy rất nhẹ nhàng sau khi nói với bố, dù ông không nghe hoặc phủ nhận lời cháu.

Nhưng hôm thứ bảy, cháu ngồi trên bậc cửa sổ chờ bố suốt ngày – cô hạ giọng – cháu buồn lắm.

Về vấn đề gì?

Cô lấy bàn tay che mặt:

Cháu biết việc bố không đến không có nghĩa là cháu không tốt nên ông không muốn gặp cháu. Nhưng không ngăn được việc cháu muốn gặp bố.

Đúng rồi. Nhưng muốn gặp bố và buồn bã vì không gặp được là hai vấn đề khác nhau. Sao cháu buồn thế?

Cháu muốn gặp bố - cô nói giọng rất bé.

Bác biết. Nhưng tại sao việc không gặp bố làm cháu rối loạn đến thế?

Ông không bao giờ trở về nữa chẳng?

Cháu tưởng thế à?

Cháu không rõ nhưng có thể như vậy hay chỉ đơn giản bố cho là gặp cháu quá phiền phức. Thật tệ hại.

Cháu muốn nói sao?

Cháu nói chuyện với bố để quan hệ thân mật hơn. Nhưng bố không nghe cháu. Bây giờ cháu chẳng gặp bố nữa. Và nếu không bao giờ cháu được gặp nữa?

Thì sao?

Cháu muốn gặp bố hàng cuối tuần, như trước đây. Tại cháu nói với bố đấy!

Cháu nghĩ thế nào?

Nếu cháu không nói gì thì mọi việc sẽ như cũ.

Có thể, nhưng có phải cháu muốn thế không?

Không, khi thật! Không và có.

Nước trong ấm sôi làm chúng tôi gián đoạn.

Bác sẽ lại ngay.

Tôi chuẩn bị nhanh nước uống và trở lại ngồi trước mặt cô.

Cháu đã suy nghĩ – cô nói – Cháu hài lòng đã nói với bố những điều cháu cảm thấy. Cháu không muốn bố coi cháu đúng như một đứa bé. Cháu cũng là người. Cháu chỉ sợ bố không bao giờ trở về nữa.

Vì sao cháu cho là ông không bao giờ trở về nữa?

Ngốc lắm, đúng không? – cô nói.

Không hẳn thế; nhưng nếu đúng cháu nghĩ vậy, cháu có thể tự hỏi mình tại sao.

Ông đã bỏ mẹ cháu. Ông có thể bỏ rơi cháu nốt.

Cô lắc đầu và thở dài.

Cháu tin như vậy.... nhưng chỉ có lúc thôi.

Ta hãy xét những “lúc” đó. Cứ cho rằng những điều cháu sợ là thực, ông không trở về nữa thì điều gì làm cháu bối rối hơn cả?

Đôi mắt cô nhìn từ đầu bàn đến cuối bàn.

Cháu sẽ không có bố.

Dominic! Nếu cháu không bối rối về việc tuần trước ông không đến thì việc gì sẽ xảy ra?

Cháu sợ chẳng làm gì để sửa chữa tình thế.

Có phải cháu bảo cứ khổ sở thì cháu tin chắc sẽ làm cái gì đó để sửa chữa tình thế?

Chà, cháu nghĩ như vậy.

Tại sao cháu nghĩ phải khổ sở mới làm được?

Thực ra cháu cũng không tin thế.

Phải chăng có thể cháu chấp nhận một tình thế trong lúc vẫn mong muốn thay đổi nó?

Cô cười nhẹ nhàng.

Đúng vậy! Sao cháu lại không nghĩ thế sớm hơn? Cháu đã làm nhiều việc theo cách đó. Cháu vẫn luôn nghĩ khi đã chấp nhận một tình thế thì người ta không tìm cách thay đổi nó.

Cháu có nghĩ thế nữa không?

Ngốc thật. Và bác biết sao không? Dù có khổ sở thì cháu cũng không thay đổi – cô nói.

Cháu muốn gì? – tôi hỏi.

Tìm gặp bố, thế đấy- cô tuyên bố với giọng nói kéo dài – Cháu sẽ đi gọi bố và có lẽ bố sẽ nghe cháu.

Nếu không thì sao?

Dominic tắc lưỡi:

Cháu lại gọi cho đến lúc bố nghe cháu nói. Hay thật, không sợ hãi gì thật tốt.

Giờ nói chuyện tiếp đó, cô nói về tình cảm, ý nghĩ của mình về nhà trường và bạn bè. Vừa nói chúng tôi vừa vẽ một bức tranh bằng những bút chì của Nicole. Bức vẽ thể hiện bà của Dominic ngồi trên một chiếc ngai giữa cảng New York – một phác họa mới về tượng nữ thần Tự do. Thay cho ngọn đuốc, Dominic vẽ một cây cao su lớn ở tay phải bà. Phía dưới tác phẩm bé nhỏ đó, tôi viết dòng chữ:

Kính tặng bà ... "Không có gì gian dối", của Dominic và Barry.

IV

CÂU CHUYỆN CỦA JANNET

Lớp học chia thành bốn nhóm. Các trẻ em đều chăm chú; Jannet lên tám tuổi dùng ngón trỏ chỉ theo từng chữ, từng hàng như số lớn bạn bè của em được xếp vào nhóm kém hơn. Bỗng em ngừng chỉ, giơ cao tay nhưng thầy giáo không thấy. Nhiều phút trôi qua. Cô bé giơ tay lên, cao hơn.

Em muốn gì?

Ông Cantin cuối cùng nhìn thấy.

Em xin ra ngoài được không ạ? –Cô bé lí nhí xin phép.

Nói to lên.

Em xin ra ngoài ạ.

Giọng nói to và khản thiết làm em giật mình. Em nhìn các bạn với cảm giác phiền phiền rõ rệt.

Được! Nhưng lần này đừng mất nhiều thì giờ đấy. Làm việc cần đi rồi trở lại lớp ngay.

Những tiếng cười rộ lên trong lớp. Jannet đỏ mặt ngồi xuống.

Jannet, thầy bảo em có thể đi ra!

Em dụt dề đứng dậy và bước nhanh ra khỏi lớp. Trong nhà vệ sinh, cô bé bị những cơn đau dạ dày

và buồn nôn, dựa vào một bức ngăn và nôn. Em ngồi vững xuống một góc, nhắm mắt lại chờ đợi, hy vọng chóng qua khỏi cơn đau thường xuyên này.

Hai mươi phút sau em trở vào lớp. Trong lúc em lướt vào chỗ ngồi, ông Cantin cao giọng gọi:

Jannet, lên đây!

Em đến trước mặt thầy giáo, đầu nghiêng về một bên, ngón tay cuộn đi cuộn lại một sợi chỉ sổ từ chiếc áo ngắn.

Em nghe này, - ông nhẹ giọng nói – em ra đến hai mươi phút. Có gì không ổn chẳng? Jannet, trả lời thầy đi. Thầy không cần em đâu. Có phải em đau đốn gì không?

Cô bé lắc đầu.

Vậy, nếu không có gì em không có lý do gì ở mãi trong nhà vệ sinh. Thầy đã dặn em trước khi đi ra rồi – Ông thở ra một tiếng và vỗ vai em bình thường tuy thân mến – Đây là lần cuối thầy cảnh cáo em, em nhớ lấy. Bây giờ em về chỗ, đọc cho xong bài đi.

Sự chăm chú lúc đầu của Jannet đã tan biến,. Em nhìn vào sách trang này sang trang khác cho xong rồi dán mắt vào một loạt những hình vẽ treo trên bảng gần cửa ra vào.

Jannet, em đọc chưa? Ông Cantin hỏi.

Em cúi ngay đầu xuống và nhìn vào sách. Đôi mắt mờ đi, còn nghiêng đầu về một bên như để tránh nhìn thẳng vào sách. Mái tóc dài, đen và cặp lông mày đóng khung khuôn mặt nhỏ có những nét tế nhị. Chiếc mũi nhỏ, đôi môi dễ thương và nước da màu mận chín làm em có vẻ ngoài hồng hào, đôi bàn tay và cánh tay thanh mảnh.

Lơ đãng vì tiếng tích tắc đồng hồ, cô nhìn như bị thôi miên vào chiếc kim dài quay trên mặt đồng hồ rồi lại dán mắt vào những hình vẽ. Rõ ràng em chưa làm xong công việc của mình.

Jannet và Dernie, các em có vẻ có thì giờ nhìn ngắm lên trời, thầy cho là các em làm bài xong rồi. Hai em lên trước đây. Nào, nhanh! - Thầy giáo nói giọng nghiêm khắc và vỗ hai tay vào nhau như một huấn luyện viên bóng đá – chúng ta không có thì giờ.

Khi hai đứa bé đến trước ông, ông để chúng quay mặt xuống lớp.

Jannet, bắt đầu từ em – Ông nhìn em thái độ hiền lành nhưng cương quyết - ở chương sáu, tại sao ông nội Tonat ra đi lúc nửa đêm?

Em nhìn dăm dăm vào đôi giày đang đi.

Em có nghe câu hỏi của thầy không? – Thầy giáo hỏi giọng bức mình.

Em gật đầu tỏ ra có.

Thế em trả lời đi.

Em không biết. Cô bé thì thầm không ngẩng đầu lên.

Thế thầy phải làm gì em đây? Em chưa xong bài mà có thì giờ ngắm nhìn xung quanh.

Vừa phật ý vừa thích thái độ e ngại của em, ông bảo em ở lại sau buổi học.

Khi ăn trưa, trong lúc các bạn ăn uống và nói chuyện như sáo, Jannet lấy sách ra đọc, tránh xao lãng vì tiếng nói và hoạt động của bạn bè. Quay lưng về phía các bạn, em gắng sức cầm đầu vào sách.

Tiếng thì thầm của hai bé gái ngồi phía đầu kia bàn làm em chú ý. Em không nhìn thẳng vào họ nhưng biết họ đang vừa bí mật nói chuyện và chỉ tay vào em.

Naddin ngồi bên cạnh Jannet, nhìn họ cười trách móc.

Bạn đừng bận tâm, mấy đứa ngốc ấy mà. Nào, Jannet, bạn có muốn mình giúp học bài sử không? Jannet lắc đầu, cương quyết từ chối sự giúp đỡ.

Thầy Cantin sẽ không biết đâu. Mình có thể nói lại với bạn trong hai phút...thế thôi – Naddin có nài.

Không, để mình xoay sở lấy – Jannet nói chắc chắn.

Như vậy là ngốc – Jannet ạ - élen ở phái bên kia bàn nói.

Bạn cứ lo việc của mình đi – Naddin nói với élen. Jannet muốn tự học lấy mà - rồi cầm tay Jannet dẫn lại một chiếc ghế dài vắng vẻ để sát tường.

Không cần thiết đâu - Jannet nói - Cảm ơn bạn.

élen là con bé điên dại. Dù sao mình không muốn ngồi đó mà. Bạn khẳng khẳng không muốn mình giúp đỡ à?

Chỉ nói với mình đọc chữ này ra sao thôi.

Trong nửa giờ tiến đó, Jannet chăm chú đọc sách, hỏi Naddin một số chữ nhưng không nhận sự giúp đỡ hoàn toàn. Sau buổi học, ông Cantin lại hỏi em:

Em thân mến – nghe này, ông bắt đầu với giọng bố con - thầy không biết làm thế nào để em chú ý hơn. Em đáng được một điểm xấu nữa trong bài học hôm nay. Khi thầy bảo em đọc một bài sử, thầy không nói chơi. Em biết là sau đó thầy sẽ hỏi em đấy.

Jannet nhìn vào bàn tay, xoa ngón tay với nhau, ý thức được thân hình đồ sộ một trăm hai mươi kilo của mình tương phản với bóng dáng nhỏ bé của em. Em trách cái nhìn của thầy.

Có lẽ thầy phải nói chuyện với bố mẹ em, em nghĩ thế nào?

Jannet lầm bầm nói em đã đọc bài sử.

Thế sao em không trả lời câu hỏi của thầy? – Ông nói nhát gừng, cảm thấy tình cảm xấu đi vì sự nói dối hiển nhiên đó.

Đồng ý, thầy cho em ngay một dịp may nữa. ở chương cuối, tại sao Tonat chạy trở về kho thóc ngay trước trận lụt?

Tuy Jannet vừa đọc xong cách đây ba giờ, những chi tiết của câu chuyện rồi mù trong đầu em. Em bực bội nheo mắt lại.

Thế nào?

Thưa thầy em không nhớ nữa – em nói giọng run run.

Cô bé, khi nói với tôi cần nhìn vào tôi. Mặt tôi không in trên sàn nhà.

Em liếc nhanh vào thầy rồi lại quay đi.

Những buổi vắng mặt cùng thói quen mơ màng trong lớp sẽ làm em chậm tiến bộ. Em hiểu không?

Jannet gật đầu và kìm hãm sự muốn khóc. Em muốn nói với thầy em đã thực sự cố gắng nhưng nói không ra thành lời. Trong hành lang, em tựa người vào tường, vừa ngáp nhìn cuốn sách nắm trong tay. Em rụt vai lại như bị lạnh và để rơi cuốn sách. Chẳng nhìn lại, em chạy ra cổng trường.

* * *

Bầu trời trùm bong tối lên khu nhà người Hoa. Đèn Neon chiếu sang. Tiếng trống kèn lẫn lộn tiếng cười đùa của trẻ em. Tôi lách qua đám người lang thang trên đường, quay trái đi về hướng phòng trà Gioi Lieng.

Chiang kể với tôi về cháu ông – Jannet - với những chi tiết lẫn lộn. Với cương vị thầy lang, chính ông đã khám bệnh cho cô bé khi bị bệnh, thường vẫn luôn xảy ra, ông cho ta. Lúc đầu ông nghi vì sức lực mạnh mai, bèn bồi dưỡng bằng thuốc lá giàu đạm và những thuốc đông tình yêu khác. Không có kết quả, ông cho thử một loạt các biện pháp tìm xem sự thiếu hụt về hệ thống miễn nhiễm. Nhưng về yêu té mà nói, Jannet là một thân hình hoàn hảo, có sức khỏe dồi dào.

Cô bé cũng mắc không ít một loạt bệnh từ sung phổi đến đau dạ dày. Mỗi cơn đau làm yếu sức lực cô và trong cô bé tiêu tụy thêm. Vừa thiếu cân, cô vừa mất đi một ít sức sống. Gia đình và thầy giáo đều nhận xét cô bé càng ngày càng suy sụp. Tuy cố gắng, Jannet hình như ngày càng chán học. Điểm kém nhiều không chấp nhận được. Ban giám hiệu đưa ra giả thuyết cô bé bị sức ép quá mạnh vì phải nói và suy nghĩ bằng tiếng Pháp trong lúc về nhà chủ yếu là nói tiếng Trung Hoa. Có lẽ điều đó ảnh hưởng đến việc học tập của em.

Sức ép nào? Ông Chiang cãi lại trong buổi báo cáo vừa rồi ở cuộc họp phụ huynh học sinh.

Ông biết cháu ông sống trong một môi trường giống như môi trường những trẻ em Trung Hoa khác đang phát triển tốt.

Lo lắng vì sự co mình lại hay hay “sự thụt lùi” của cô bé như ông gọi. Chiang nghĩ đến những giả thuyết xa lạ với kinh nghiệm của ông. Ông nghĩ, cô bé bị “rối loạn tư duy”. Ông tổ chức cuộc gặp giữa cô bé và tôi, hứa với tôi một bữa cơm thịnh soạn và cung cấp một năm chè nhài, món quà mà ông biết tôi không từ chối.

Khi tôi bước vào quán, một người nhỏ bé đi từ lối chính ra, vừa đi vừa chào các khách hàng. Ông nắm chặt tay tôi, lắc mạnh và cười rất duyên với tôi.

Chào ông Kaufman, ông rất dễ nhận ra. Tôi là Daniel Lieng. Ông Chiang đã tả ông rất giống thật và dự đoán về loại bluson ông đang mặc - Ông ta có nụ cười bí hiểm trước cảm giác kinh ngạc của tôi - Anh! Phần lớn người ta hiểu sai giọng nói...đặc biệt của tôi. Vâng, tôi là sản phẩm chính công ở đây; tôi rời bỏ quê hương để tìm vận may. Như ông thấy đây, tôi không làm giàu được nhưng cũng có tiếng tuy chi khiêm tốn thôi.

Ông lại cười, chỉ tấm biển đèn huỳnh quang treo trước nhà hàng.

Ít ra thì tên tôi cũng được khắc bằng chữ sang chổi.

Không để tôi nói một lời, ông tiếp tục:

Mời ông vào và đừng bận khoản vì tôi, tôi ba hoa không sửa chữa được - Ngay lúc đi ông cũng quay đầu lại nói với tôi - Ông tôi không kiên trì học tiếng Pháp. Ông bảo người phương Tây nói quá nhiều. Sáng sang ông bắt tôi viết câu ngạn ngữ cổ của Phật giáo “Người nói thì không biết, người biết không nói” - Điều đó không bao giờ tác động đến tôi.

Tôi đang thấy rõ - tôi mỉm cười xác nhận.

Nhưng - ông lại nói - lúc mười bảy tuổi, tôi hiểu ra có gì không chính trong câu ngạn ngữ này và tôi sửa lại - Ông ngừng lời, chỉ cho tôi một tấm khung có những chữ Hán viết rất đẹp trên giấy bản. Tôi dịch câu của Daniel: “Người biết nói để biết được nhiều hơn”

Chúng tôi cùng cười, tôi hoan nghênh câu nói ấy.

Ông dẫn tôi vào một gian phòng nhỏ phía sau cửa hàng, ngăn tiếng nói chuyện ồn ào và tiếng bát đĩa bằng một bức màn. Với một thái độ lịch sự có gia giáo, ông Lieng khẽ nghiêng người trước người đàn bà và cô bé ngồi ở bàn. Thái độ của ông khác hẳn câu chuyện ông nói một mình trước đây.

Thưa ông Kaufman - Ông nói - Đây là Sue Lieng, vợ tôi và con gái chúng tôi, Jannet.

Rất sung sướng được làm quen với hai người - tôi nói - chú ý tới khuôn mặt như đồ sứ của đứa bé.

Sue Lieng nắm cánh tay chồng. Bà nhiệt tình nói với tôi:

Chúng tôi rất hân hạnh được ông đến chơi. Anh Chiang nhà tôi không ngớt khen ngợi ông. chúng tôi để các ông lại cùng nhau.

Không hoàn toàn thế - Ông Liang nói thêm - vì người phục vụ sẽ mang vào những đặc sản của gia đình. Nĩa hoặc dùng đũa? Ông hỏi tôi vừa hài hước chỉ chiếc khay đũa đũa.

Dùng đũa thôi - tôi trả lời.

Thích thúc vì lời tôi đáp, ông đi ra, kéo chiếc màn lại. Trong lúc tôi quay về phía cô bé, ông ló đầu qua bức màn, ho và mỉm cười.

Mong ông thứ lỗi. Một điều cuối cùng. Tôi biết ông hay ăn rau, vì vậy không có thịt trong món ăn nào. Chính con gái tôi chọn món ăn để được vinh dự mời ông. Xin cảm ơn.

Ông dừng lại một chút nhìn con gái, nháy mắt với cô, nhẹ nhàng sờ vào tay tôi rồi đi ra.

Jannet tránh nhìn tôi. Đôi mắt to kín đáo nhìn vào vùng vai tôi, làm cô có vẻ khiêm tốn, lịch sự không như tuổi cô.

Bác là Barry, một người bạn của bác Chiang của cháu...có lẽ cháu biết rồi.

Cô gật đầu không ngẩng lên nhìn.

Tốt - tôi nói - có lẽ chúng ta có thể nói chuyện về lý do chúng ta cùng ăn với nhau hôm nay, đồng ý chứ?

Jannet không trả lời, bối rối cắn móng tay.

Cháu không chào bác à? - tôi hỏi.

Xin chào bác, cô nói giọng nhẹ nhàng và bền lễn.

Chào cháu - tôi trả lời - thật lạ, nhưng khi người ta để một chỗ mới, người ta thích người khác nói chuyện với mình, đúng không?

Cô lại gật đầu.

Bác đã tự nhủ như vậy. Bố cháu khéo để cho người ta thoải mái.

Trong lúc đó người phục vụ mang vào hai bát súp lớn.

Có dùng giấm không, Jannet.

Không, cảm ơn bác – cô nói.

Chúng tôi im lặng ăn súp. Tôi chọn những mẫu thức ăn lạ nổi lên trong bát tôi để xem khác với những món ăn ở phần lớn các hiệu ăn Trung Hoa khác như thế nào. Thử về về Jannet, nhận thấy cô theo dõi tôi, không nhìn thẳng mà thì thoảng ngó nhanh việc tôi làm.

Súp thật ngon! – tôi nói và ngạc nhiên thấy bát của cô còn đầy.

Cháu không muốn ăn súp à?

Cô yếu ớt lắc đầu; ngón tay thon dài vẽ những vòng tròn trên khăn bàn trắng. tôi bỗng húp một cái sọt. Cô cười, vui vẻ.

A!- tôi kêu lên giọng rất kịch để làm cô chú ý – cháu thấy như vậy buồn cười à...có lẽ thế thật. ở nhà bác, không phải bác thao húp sọt sọt đâu nhé.

Ai thao? – cô hỏi.

Sudi, vợ bác. Bà ấy to giọng lắm và khi và húp sọt sọt, người ta nghĩ là bà thổi tù và. Cháu có biết tù và không?

Cô gật đầu.

Người phục vụ thu dọn bát, đưa vào cho chúng tôi món thức ăn giảm và hai đôi dĩa.

Cháu ăn chứ? – tôi hỏi.

Cô nhìn tôi rồi cúi xuống, tôi xem như một cử chỉ đồng ý. Tôi chọn những miếng cua, tôm tằm bột và rưới nước sốt có tỏi.

Vừa ăn tôi vừa khâm phục cô bé sử dụng thành thạo đôi dĩa như kéo dài thêm đôi tay. Tuy tôi đã tập ăn dĩa từ khi còn bé, nhưng vẫn như học một loại tiếng nước ngoài. Cuối cùng người ta có thể nói năng trôi chảy nhưng không bao giờ thành thạo. Những ngón tay của Jannet tự hoạt động còn tay tôi còn chờ nã điều khiển.

Cháu dùng nữa có thao như dùng dĩa không? - Tôi hỏi.

Có – cô trả lời – cháu dùng cũng như nhau.

Nhiều khi, điều dễ dàng với người này không dễ với người khác.

Jannet không ăn nữa đôi mắt cô lướt trên chiếc bàn và im lặng thừa nhận lời tôi nói.

Nếu bác hỏi cháu một câu, cháu có trả lời không?

Tùy theo câu hỏi bác ạ.

Như vậy bác cứ thử nhé. Theo cháu, tại sao chúng tôi cùng ngồi ăn với nhau?

Để nói chuyện.

Về vấn đề gì?

Về cháu.

Và như vậy đôi với cháu ra sao?

Cháu sợ - cô vẫn có vẻ xa cách không nhìn vào tôi.

Cháu sợ gì?

Nếu bác nghĩ cháu đàn độn, người ta có thôi không chăm sóc cháu nữa không?

A! - Tôi thở ra - Để bác nói với cháu một điều về bác. Bác có hàng đồng công việc khác nhau, viết sách, chơi với trẻ em. Bác cũng nói chuyện với người ta, để các loại người, lớn, bé không phân biệt. Thường bác nêu lên những câu hỏi. Hàng lô câu hỏi.

Tôi cúi xuống, nghiêng đầu về một bên, cách bàn mấy phân và mỉm cười. Không có phản ứng gì.

Nhiều khi – tôi tiếp tục – người ta học được nhiều điều thật tốt đẹp ở bản thân khi trả lời những câu hỏi của bác. Và không có những câu trả lời xấu, tốt, không có những câu trả lời thông minh hay đàn độn...chỉ là những câu trả lời. Họ và bác đều cố gắng sức tối đa. Bác không biết trường học của cháu và thầy giáo cháu. Bác không đến đây vì họ. Bác sẽ không nói với ai về cuộc trao đổi của chúng ta trừ phi cháu yêu cầu. Cháu hiểu chứ?

Cô bé gặt đầu.

Người phục vụ vào, thất vọng thấy chúng tôi chưa ăn xong món giăm. Jannet chờ tôi cầm đĩa rồi bắt đầu ăn.

Bố mẹ cháu là những chủ nhân tuyệt diệu, cháu biết không?

Bố cháu không phải là ông chủ, bố nói với cháu thế. Đôi khi người ta gọi ông là đầu bếp, chủ nhân hay người quản lý, nhưng ông thích nhất là chủ nhân. Mẹ cháu chỉ làm đôi lúc ở đây thôi

Bác biết.

Tôi mỉm cười, tưởng tượng ông bố đang kể các chức vụ của mình cho con gái.

Nói sợ bác tưởng cháu đàn độn. Vì sao?

Cô ăn mấy con tôm trước khi trả lời:

Đó là điều mọi người nghĩ về cháu. Cháu không thích thú.

Sao không?

Vì như vậy làm cháu buồn.

Điều gì làm cháu buồn khi người ta cho là cháu đàn độn?

Cháu trước đây bao giờ cũng...Ồ! Cháu có khó khăn trong học tập ở trường – cô công nhận vừa quay đôi đĩa – Cháu không biết tại sao, mà đối với những đứa trẻ khác thì dễ hơn. Năm nay cháu học lớp ba, càng tệ hại nữa. Thầy Cantin nói là cháu không cố gắng.

Thế cháu có cố gắng không?

Có thể nói là có.

Cháu muốn nói sao?

Lúc đầu bao giờ cháu cũng cố gắng nhưng sau đó chẳng hiểu sao cháu không tập trung tư tưởng được.

Tại sao, có gì xảy ra vậy?

Ví dụ, trong lúc đọc, cháu bực bội đến mức không nhìn vào bài được.

Cái gì làm cháu bực bội?

ý nghĩ cháu sẽ cố gắng như những lần trước nhưng chẳng đi đâu đâu.

Cô lấy tay che mắt và khóc nức nở.

Có gì thế, Jannet.

Cháu nghĩ cháu sẽ nôn.

Làm sao cháu biết thế?

Cháu cảm thấy, cũng như ở trường vậy.

Cháu nói rõ cho bác nghe cháu cảm thấy ra sao?

Cháu có một cảm giác kỳ lạ trong dạ dày.

Sao cháu nghĩ là sẽ nôn? – tôi hỏi.

Bao giờ cũng xảy ra như vậy.

Bây giờ cháu có muốn nôn không?

Sau một lúc im lặng, cô bỏ tay bưng mặt xuống.

Cháu muốn, nhưng khi bác hỏi cháu, cháu không muốn nữa.

Cháu cảm thấy thế nào?

Cô sờ vào dạ dày có vẻ kinh ngạc.

Tốt.

Điều gì làm cháu kinh ngạc?

Cơn khó chịu biến mất. Lạ thật. Chỉ cần cháu không muốn nữa và thế là nó biến mất.

Cơn khó chịu đó? nó đến do điều khiển à?

Jannet bực nhợt người. Cô chéo tay dưới cằm, cúi gập xuống, run cả toàn thân.

Trong lúc này cháu cảm thấy ra sao?

Cháu lạnh và lại khó chịu.

Vì sao?

Cháu cảm thấy bị ôm, thế thôi.

Theo cháu, nếu không ôm sẽ xảy ra việc gì?

Chúng ta sẽ tiếp tục nói chuyện.

Đôi mắt cô dán vào mắt tôi, là đầu tiên từ đầu bữa ăn.

Có phải cháu muốn nói cháu bị ôm để tránh nói chuyện?

Cô ngoảnh mặt đi, môi vẫn mím chặt. Tôi chờ đợi một lúc lâu. Người phục vụ vào lúc Jannet đang khóc. Anh bước lùi ra không đặt thức ăn. Một giây sau Daniel lộ đầu vào màn. Tôi ra hiệu để mặc chúng tôi. Ông dụt dề bước đi.

Jannet, không có gì buộc cháu ngồi lại đây và nói ra. Cháu hoàn toàn có quyền đi nếu muốn. Chính cháu quyết định lấy và quyết định thế nào cũng đúng thôi.

Cô bé gạt đầu ra hiệu thừa nhận và gắng lau nước mắt làm cô nhìn mờ đi. Cô không có biểu hiện nào sẽ đứng dậy.

Tại sao cháu khóc?

Cháu bị bối rối vì câu hỏi.

Sao vậy?

Vì cháu đã biết câu trả lời.

Cháu nói cháu bác nghe được không?

Đúng vậy, nếu cháu ôm, cháu không thể nói được. Cũng như ở lớp vậy. Trước thì cháu làm ra vẻ ốm để ở nhà. Đôi khi cháu thực sự cũng có đau dạ dày hay cảm cúm. Bây giờ nếu cháu có chuẩn bị cuộc kiểm tra quan trọng và cháu nghĩ đến nhiều quá thì cháu bị ốm thật.

Khi cháu nghĩ về cuộc kiểm tra đó, cháu thấy thế nào?

Cháu sợ. Cháu không muốn tham dự.

Và sau đó cháu nghĩ gì?

Thế này, hôm thứ hai cháu suốt ngày thử đọc to lên và rồi cháu buồn ho và sau đó đau họng. Thật là lòng. Đúng như cháu thường hay làm.

Nghĩa là sao?

Làm ra vẻ thế. Trừ lúc này, cháu không làm ra vẻ nữa thì điều đó đến thật. Đôi mắt cô long lanh thể hiện rõ cảm giác lo lắng. Bác nghĩ có thể thế được không?

Cháu nghĩ thế nào về điều đó?

Bác muốn nói mỗi lần cháu ốm là vì cháu muốn?

Cháu nghĩ sao? Bác không thể trả lời thay cháu – tôi nói. Vừa cười, cô nói:

Vậy, cháu cho là có thể, không phải bao giờ cũng như thế nhưng có lúc thôi. Thế là cháu có thể ngăn nó lại, đúng không? Cháu không biết làm thế nào.

Có lẽ cũng dễ dàng như khi bị ốm thôi. Chỉ cần cháu quyết định vẫn mạnh khỏe hoặc là nhớ lấy điều đó dù không muốn đi học. Cháu thấy thế nào?

Cháu làm được. Vừa rồi khi bác nêu câu hỏi đó với cháu, cháu không muốn ốm nữa và cái đau biến mất như phép lạ. Cháu không tưởng tượng thế được, cháu không cần bao giờ cũng phải ốm. Thật không hay khi vắng mặt ở trường vì như vậy.

Cô nhắm mắt lại và dí mũi xuống bàn.

Và nếu cháu cứ nghĩ về cuộc kiểm tra sắp tới, cháu lại vẫn sợ?

Giả sử như vậy – cháu sợ gì?

Cháu nghĩ là không trả lời được các câu hỏi.

Và tại sao việc đó cháu khổ sở?

Cháu ghét bị nhiều sai sót.

Tất nhiên, bác hiểu – tôi tuyên bố - cháu không muốn làm bài sai, nhưng tại sao khi làm sai cháu khổ sở?

Vì cháu biết không bao giờ cháu thoát được.

Tại sao cháu nghĩ thế?

Vì đã nhiều lần như vậy rồi.

Việc gì đã xảy ra nhiều lần?

Cháu bức bối đến nỗi không đọc được những trang sách nữa.

Sao cháu lại nghĩ lần kiểm tra sắp tới cũng thế?

Cháu không rõ, có lẽ sẽ không như vậy, nhưng nếu việc đó xảy ra thì thế nào?

Theo cháu, nếu cháu không lo lắng về việc đó thì sẽ xảy ra việc gì?

Có nguy cơ cháu không học bài và cháu sẽ trượt.

Có phải cháu muốn nói sự lo lắng thúc đẩy cháu học và muốn có kết quả?

Vâng, nhưng như vậy là ngốc, vì dù cháu có học thì nỗi lo sợ cũng làm cho cháu không đạt được.

Cháu có nghĩ rằng cháu có thể không lo lắng mà cũng không ảnh hưởng gì đến nguyện vọng đạt kết quả?

Chà – Cô nói giọng không vững vàng.

Có vẻ như cháu chẳng tin như vậy thực sự - cô cười gượng gạo.

Nào, cháu không tin điều gì? – tôi hỏi.

Nếu việc học tập của cháu không tiến bộ?

Câu hỏi hay đấy. Nếu thế cháu cảm thấy thế nào?

Nếu cháu cố gắng, ít nhất lương tâm cháu cũng không cắn rứt. Trước đây cháu sợ quá nên không thử xem. Bác biết không, khi cháu không sợ, ví dụ khi cháu ghi đầu đề dưới những hình vẽ của cháu, hầu như cháu viết không bị lỗi – Cô nhìn tôi cười - Chắc chắn khi cháu không sợ thì là một việc khác hẳn. Nói chuyện với bác thật dễ, bác Barry ạ.

Chà, như dùng đũa ấy mà. Cháu cảm thấy thế nào?

Tốt hơn, tốt hơn nhiều. Cháu hài lòng vì không bị ốm, cô tắc lưỡi. Cháu trở lại ngay.

Cô tuột xuống ghế và biến vào nhà bếp. Tôi nghe cô nói tiếng Hoa với một người nào đó. Một phút sau cô trở lại cùng người phục vụ mang vào hai đĩa thức ăn ngon. Sau đó người phục vụ lui ra.

Cháu sẵn sàng chưa? Tôi nói và nắm lấy đũa.

Cháu sẵn sàng rồi, cô trả lời và nhanh nhẹn gấp thức ăn. Cô rõ ràng thoải mái hơn nhưng còn tránh nhìn lâu vào mắt tôi.

Ông Lieng đưa vào cho chúng tôi món tráng miệng: các loại quả và đá xếp thành một cụm hoa.

Bữa ăn rất thịnh soạn, ông Lieng ạ. Xin cảm ơn ông bà. Nhưng cuộc trò chuyện với con gái ông là quà đẹp nhất cho tôi.

Jannet liếc mắt nhìn bố.

Nếu con gái ông và tôi cùng ra hiệu bánh mua một loại bánh tôi thích thì ông thấy có trở ngại gì không?

Ông Lieng gật đầu ưng thuận và còn nhờ tôi mua thêm cho vợ ông và ông loại bánh đó.

Jannet và tôi cầm tay đi bên nhau, chú ý tập trung vào hoạt động trên phố đông đúc. Tôi ngừng lại ở một sạp rau quả mua bắp cải và những quả chuối vàng, xanh.

Cháu có thích chuối không? – tôi hỏi cô bé.

Có ạ.

Được! Để xem nào – tôi nói và tìm một quả chuối chín trong túi – A! đây rồi.

Tôi bỏ quả chuối vào túi cô. Jannet chặc lưỡi, hơi nghiêng mình tỏ rõ tình cảm. Chúng tôi tiếp tục đi, lách qua những tán người qua lại, cười, nói, lượn trước các tủ hàng.

Jannet đan những ngón tay mảnh mai trong tay tôi, bóp mạnh tay tôi, bước đi có vẻ nghiêm trang, đôi vai hơi cúi, mắt nhìn xuống đất. Hai đứa trẻ chạy qua chúng tôi. Chúng giơ tay chào, cô bạn nhí của tôi cũng miễn cưỡng chào lại. Một ông già bán báo, chống gậy đứng sau sạp hàng, gọi Jannet bằng tiếng Trung Quốc. Cô bé trả lời ngay thái độ lễ phép, kính trọng.

Trong hiệu bánh, đồng thời cũng là phòng trà, có một dãy bàn bố trí dọc theo tường. Phía bên kia cửa hiệu là những chiếc bàn và ghế nhỏ. Đầu buổi tối, số người rất đông.

Cháu chọn lấy một bàn nào cháu thích – tôi nói với cô bé.

Không ngần ngại, cô chọn chiếc bàn trống độc nhất. Chúng tôi để chiếc áo pull của cô và chiếc bluson lên ghế giữ chỗ ngồi, lượn trước trẻ kính để mua kẹo.

Một người đàn ông trung niên rậm râu hình như biết Jannet. Ông nồng nhiệt chào cô bé vừa cười nói với cô. Cô bé có vẻ mến ông nhưng vẫn giữ khoảng cách. Câu chuyện của họ sắp xong thì vừa lúc một cậu con trai, bận áo choàng trắng, mang lại bàn cho chúng tôi những thức ăn đã gọi.

Jannet chỉ ăn một chiếc bánh. Cô nhắm nháp nước chè rất có duyên, đôi tay thon thả cầm chén. Trong lúc tôi ăn chiếc bánh thứ ba, cô xin lỗi và đi đến một bảng quảng cáo dán trên tường. Những hình vẽ các vũ nữ bận áo quần nhiều màu làm tôi để ý. Phía dưới bảng quảng cáo có nhiều hàng dài chữ Hán.

Nghiêng nhẹ đầu như lần đầu gặp tôi, Jannet đứng trước bảng với một tư thế lạ lùng. Cô đứng để có thể nhìn vào bên chữ không nhìn thẳng. Thái độ có cái gì quá thận trọng và xa xôi.

Cô chỉ một ngón tay vào hàng bên phải tôi trước khi chỉnh lại, đưa vào hàng đầu bên trái. Nếu tôi không nhầm, chữ Hán đọc từ trên xuống dưới nhưng cũng từ trái sang phải như chữ Pháp. Vì sao cô ngập ngừng?

Xin chào bác, cô trở lại ngồi vào bàn, nói.

Bác ra đây một tí rồi trở lại ngay – tôi bảo.

Tôi lại chỗ người thủ quỹ xin một tờ giấy và chiếc bút chì. Ông đưa cho tôi chiếc bút máy và nhiều tờ giấy nhỏ trong tập của một người phục vụ. Trở lại bàn ăn, tôi vỗ vào tay Jannet.

Chúng ta làm một thí nghiệm. Cháu cầm bút và viết những chữ này, được không?

Cô thay đổi tư thế và ngồi vào đầu chiếc ghế.

Sẵn sàng chứ? Tốt, ta làm nào? Cháu viết chữ “a”, rồi “m”, “l”, “tôi”, “c”. Bây giờ viết chữ “r”, “d”, “y”, “s”, “b”.

Cứ thế tiếp tục. Cô càng viết nhanh tôi càng đọc nhanh. Phản xạ của cô hầu như kịp thời trừ một số trường hợp. Như, cô ngập ngừng đọc khi tôi đọc những chữ “b”, “p”, “a” và “s”.

Nhiều lần cô lẫn lộn chữ “b” và “d” trước khi biết sai và viết lại.

Bây giờ chúng ta hơi sửa đổi luật chơi. Bác viết chữ và cháu đọc.

Tuy hơi tự hào được tôi chú ý, cô cũng nhận xét:

Thế có hơi ngốc không? Cháu đang học lớp ba chứ không phải lớp một.

Cháu nghĩ là bác quên điều rất quan trọng đó sao? Cháu hãy nhớ đây là một cuộc thí nghiệm, không phải bài học.

Mỗi lần tôi viết một chữ, cô đọc lên. ở đây phản xạ cũng có những lúc sai sót. Cô lẫn lộn chữ “b” và chữ “d”, cũng như “d” và “p”. Ngoài ra cô phân biệt kém chữ “l” và “s”. Đó là những lỗi thông thường của một đứa trẻ mới tập đọc nhưng với cô bé biết viết đã ba năm nay, việc lẫn lộn đó nêu lên hàng loạt vấn đề.

Chúng tôi tiếp tục chơi một lúc lâu, Jannet vẫn luôn vấp phải những chữ đó. Cô nghiêng đầu để liếc nhìn tôi viết, như cách cô đã nhìn tấm bảng quảng cáo trên tường cũng như nhìn người khác. Đột nhiên cô quay mặt hẳn đi thôi không chơi nữa.

Cháu cảm thấy thế nào? - tôi hỏi cô bé.

Bác thấy đấy, việc học tập ở trường đối với cháu không dễ.

Đây không phải là việc học tập ở trường, ít nhất thì cũng không hoàn toàn. Jannet, bác nghĩ là chúng ta đã có một phát hiện cảm động!

Mặt cô rạng lên ngay theo nhiệt tình của tôi.

Nhiều khi người ta quá bận bịu với phát xét người khác và nói về phong cách của họ mà thực sự không thấy rõ. Khi cháu muốn đọc bảng quảng cáo, cháu suýt đọc không đúng hàng. Nhưng chữ Hán và chữ Pháp đều đọc từ trái sang phải, không lý do gì mà cháu lẫn lộn... trừ phi cháu bị rối loạn thị lực. Đề bác giải thích cho. Khi chúng ta còn bí tí, chúng ta phát triển những khuynh hướng sở thích... ví dụ dùng tay phải hay trái. Cháu thường dùng tay nào nhất?

Cả hai.

Cháu có viết được cả hai tay không?

Trước đây cháu viết được, nhưng bây giờ thường cháu viết tay phải và vẽ bằng tay trái.

Đây là một phần bác muốn nói với cháu. Trở lại vấn đề sở thích. Khi chúng tôi phát triển sở thích, chúng ta ngày càng làm thường xuyên hơn gần như máy móc. Nhiều người tự hỏi nên viết bằng tay nào, họ mặc nhiên dùng theo sở thích. Chúng ta sử dụng đôi mắt cũng thế. Lúc còn nhỏ chúng ta theo một sở thích: do đó chúng ta xem xét đồ vật từ trái sang phải hoặc ngược lại, hoặc từ cao xuống thấp. Cháu hiểu chứ?

Chà, nhưng bác có thể nói thông thả hơn được không?

Tất nhiên, tôi mỉm cười nói – Những sở thích đó giúp chúng ta hiểu chúng ta trông thấy và làm như thế nào. Nhưng đôi khi chúng ta không có sở thích riêng.

Có phải đó là trường hợp của cháu không?

Chắc chắn rất có thể. Vậy, nếu chúng ta không có sở thích riêng, mỗi lần chúng ta nhìn một vật gì, cat phải quyết định xem làm như thế nào, nghĩa là từ trái sang phải hay từ phải sang trái. Như vậy mất thì giờ và trong một số trường hợp, như với những chữ “d” và “b”, có thể rất phiền phức. Việc đó có hại cho khả năng của cháu về đọc và viết, làm phức tạp một việc mà đối với người khác chỉ là trò chơi trẻ con. Và điều đó không liên quan gì đến trí thông minh của cháu cả - Tôi búng vào mũi cô. Điều đó cũng không thể làm cháu ốm hay cứ tưởng mình đàn độn... như bác đã nói với cháu, chúng ta làm như vậy có lý do rất cụ thể.

Bây giờ cháu biết điều đó rồi.

Đúng là rất tuyệt – tôi nói

Vì sao?

Bởi vì ngày hôm nay chúng ta học được khối điều. Có lẽ chúng ta phát hiện ra một vấn đề luyện tập.

Nhưng tại sao điều đó rất tuyệt? – cô hỏi

Vì cháu có thể vượt qua vấn đề này nhờ luyện tập rất đơn giản; lúc đó cháu biết ngay phải đọc từ bên nào của trang sách, cháu không lẫn lộn chữ nữa và dễ dàng làm những việc khác mà chúng ta chưa nói đến. Cháu có muốn làm một thí nghiệm khác với bác không?

Có! Có! Cháu xin bác đấy – cô nói.

Nhìn vào bác đây. Không, không phải như thế. Ngẩng đầu lên, tôi lấy tay giữ trán cô - Thế, tốt hơn rồi. Nhắm mắt lại. Tốt. Bây giờ thả lỏng người. Bác không muốn cháu mở mắt trước khi bác ăn xong chiếc bánh này.

Chúng tôi cùng cười.

Cháu ăn gian nhé.

Cô lại nhắm mắt và chờ. Tôi ăn xong, uống một ngụm chè.

Tốt – tôi lại bảo – Khi bác ra lệnh cho cháu mở mắt, cháu mở mắt từ từ và nói xem cháu thấy mấy ngón tay cái. Tôi giơ tay phải và để ngón cái thẳng đứng lên.

Nào, nói đi.

Hai.

Chắc chắn không?

Chắc ạ, hai.

Tốt, bác đưa tay lại gần cháu và cháu nói xem hai ngón tay cái có nhập với nhau làm một không?

Trong lúc tôi đưa ngón cái lại gần mặt cô, cô kêu lên:

Thôi, bây giờ chỉ còn một.

Tôi để ngón tay cách cô khoảng 2 mét và hỏi cô thấy thế nào.

Cháu lại thấy hai ngón.

Cháu nghe bác này, bác muốn cháu chỉ nhìn thấy có một thôi.

Cô thử ra:

Làm thế nào được?

Cháu tập trung vào, cố gắng đi.

Một nụ cười rạng rỡ khuôn mặt cô.

Đúng! Đúng! Được rồi, cháu chỉ thấy có một ngón.

Tuyệt vời...cháu có thể thấy như thế, tôi nói vừa giờ hai cánh tay qua bàn ôm mặt cô vào tay. Chúng ta chưa giải đáp được hết nhưng đã có một số điều sang tỏ.

Tôi giải thích cho cô tôi đã nhận xét vấn đề thị lực của cô lần thứ hai như thế nào và việc nhìn ra hai và thiếu sở thích dùng tay phải hay trái có thể hại đến việc học tập của cô như thế nào. Nhờ những động tác luyện tập đơn giản và có lẽ chỉ đeo kính, cô có thể giải quyết tốt vấn đề này. Việc học tập ở trường sẽ dễ dàng hơn nhiều. Nhưng những cơn đau, việc từ chối nói với người khác hay là hình ảnh kém cỏi về mình, những vấn đề ấy liên quan đến những suy nghĩ và ý kiến của cô về bản thân mình; mà có thể theo cách giải quyết của vấn đề thị lực, nếu cô muốn, cô sẽ thay đổi được cách nghĩ.

Cháu đã biết cháu quyết định không ốm nữa, ít nhất không để bỏ học. Bác chỉ cho cháu những cách luyện tập đó được không?

Được thôi, nhưng có những người chuyên môn về việc này. Họ cũng xác định cho cháu những vấn đề khác về thị lực. Cháu có muốn bác trao đổi với bố mẹ cháu không?

Cô gật đầu:

Cháu có phải nói bố mẹ cháu làm ra ốm để bỏ học không?

ít nhất là đối với bác, chẳng có gì cháu “phải” làm. Như bác đã nói lúc đầu, đó là những ý nghĩ, những tình cảm của cháu, chính cháu phải quyết định.

Thế thì cháu sẽ nói – cô mạnh dạn bộc lộ - vì cháu muốn bố mẹ biết tình trạng của cháu càng ngày càng tốt hơn.

Trở về cửa hàng ăn của gia đình, tôi chờ ngoài nhà bếp trong lúc Jannet xông vào tìm bố mẹ. Góc phòng phía sau thủ quỹ nhiều người chờ bán trông. Món ăn và đĩa gỗ tạo ra một nhịp điệu âm thanh không ngừng. Giọng nói và tiếng ồn ào lẫn lộn trong một điệp khúc bất thường.

Sue Lieng sờ nhẹ vào tay tôi khẽ nghiêng mình – Xin ông thứ lỗi cho chúng tôi, lúc này nhà hàng vào giờ đông khác nhất, Jannet cho biết ông muốn trao đổi với chúng tôi. Chồng tôi đề nghị, nếu không phiền ông quá thì vào trong nhà bếp nói chuyện hoặc lùi lại một lúc khác.

Chúng tôi có thể trao đổi với nhau trong nhà bếp nếu bà không thấy có trở ngại.

Tôi bước qua cánh cửa, cửa sắt, vào trong một phòng rộng đang có nhiều hoạt động nhộn nhịp. Tay, chân người làm di động nhanh chóng nhưng không khí vẫn thoải mái, gần như êm dịu. Chuyện trò ở giới hạn tối thiểu, các đầu bếp chỉ trao đổi để giúp nhau chuẩn bị nhịp nhàng các món ăn.

Bếp trưởng quay lại phía chúng tôi gật đầu chào: Ông Daniel bận quần áo trắng trong khi làm việc. Chúng tôi mỉm cười với nhau. Ông bảo hai người phụ hoàn thành những món ăn đang bốc khói trên lò. Ông gọi vợ, con và ra hiệu cho tôi cùng tới một chiếc bàn ở góc phòng, thường là chỗ chuẩn bị thực phẩm.

Mọi người làm việc thật nhịp nhàng – tôi nói và khen ngợi tình đoàn kết trong công việc của những người đầu bếp.

Trong nhà bếp của tôi – ông Daniel trả lời – chúng tôi không làm việc mà đơn giản chỉ cùng nhau di động tới một mục đích.

Trong giây lát tôi trông ông như một thầy tu: kính cẩn, hiền lành, khôn ngoan. Rồi ông bỏ mắt vẻ đẹp đó, cười ranh mãnh cùng tôi.

Tôi biết ông và rất yêu Jannet. Phong thái vui vẻ của ông giúp chúng ta dễ đề cập đến vấn đề chúng

ta quan tâm. Tôi bắt đầu được không?

Daniel nhẹ nhàng dặn dò người làm một số việc rồi ra hiệu cho tôi bắt đầu.

Jannet và tôi hôm nay phát hiện ra nhiều điều tuyệt vời. Tôi biết cháu muốn trao đổi lại với ông bà, nhưng trước khi đi, tôi muốn thông báo một tin chắc sẽ làm ông bà rất ngạc nhiên. Khi chúng ta yêu một đứa trẻ, chúng ta cho chúng ta và cũng cho nó có dịp tìm tòi phát hiện.

Tôi quay lại phía Jannet

Cháu ngồi ngay ngắn trước mặt bố đi. Thế. Bây giờ nhắm mắt lại. Ông Lieng, ông giơ ngón tay cái lên. Tốt rồi, Jannet, cháu mở mắt ra và nói với bố cháu thấy gì.

Đôi mí mắt cô dần dần để lộ hai con ngươi đen.

Cháu thấy hai ngón tay cái.

Bố, mẹ cô nghi ngờ nhìn cô.

Tôi không hiểu – ông bố nói.

Chờ đã, một lát nữa ông sẽ hiểu thôi. Jannet, cháu có chắc chắn thấy hai ngón không?

Cô nghiêm chỉnh gật đầu.

Cháu có thể chỉ thấy một ngón không?

Hai mươi giây sau, cô kêu lên:

Được rồi! Cháu lại điều chỉnh được rồi!

Cháu nhắm mắt lại và thư giãn đi. Bây giờ bác muốn cháu nhìn bố theo cách cháu thích.

Mở mắt ra, cô hơi nghiêng đầu, quay đi và nhìn bố từ khóe mắt.

Nhờ ông giải thích cho chúng tôi đi – bà mẹ yêu cầu.

Trong lúc này tôi không thể khẳng định điều gì nhưng tôi nghĩ con gái và nhìn bố chỉ với một mắt. Cháu nhìn thành hai, như thấy hai ngón tay cái vì đại bộ phận thời gian hai con ắt không làm việc đều nhau. Chúng chỉ cùng nhìn một lần với nhau khi phải có sự cố gắng tập trung. Như vậy, những rối loạn về thị lực này làm phiền phức đến sự học tập của cháu như khi đọc, khi học, làm tính.

Tôi giải thích cho họ nguyên lý về sở thích bên phải – trái và cách họ cần phải tác động đem lại hiệu quả cho con gái họ.

Daniel nắm tay đám mạnh xuống bàn. Người làm ngoảnh cả lại. Tôi đặt bàn tay tôi lên nắm đám đang run của ông và hỏi điều gì khiến ông nổi giận.

Các thầy giáo cương quyết bảo cháu không cố gắng, cháu là một học sinh kém trong lúc suốt thời gian cháu rối loạn thị lực. Và tôi, bố cháu, cứ tưởng cháu không thiết đi học, thường phạt cháu về điểm xấu ở trường. Đôi mắt ông đầy lệ.

Bố! Bố đừng buồn. Từ nay sẽ khá hơn lên.

Sue Lieng ôm chặt lấy con gái.

Điều gì làm ông bất lực đến thế trong những việc đó?

Daniel làm như không nghe tôi hỏi.

Ông bà có muốn trao đổi về điều đó không?

Ông muốn nói về gì?

Chúng ta chỉ biết điều đó khi chúng ta bắt đầu nói chuyện – tôi nói – có một ngôn ngữ Trung Hoa rất hay “Ai biết thì nói để biết được nhiều hơn”

Daniel mỉm cười ngượng ngịu. Ông cúi mặt nhìn nắm đám rồi dần dần mở tay ra.

Ông thấy đấy, tôi nổi nóng lên. Việc gì đã có thì có rồi. Hơi thở của ông rít qua hàm răng nghiến chặt.

Thái độ có một vai trò chủ chốt trong mọi việc này – tôi nói thêm – Thái độ và lòng tin của Jannet đối với bản thân mình. Thái độ đối với ông bà, của các thầy giáo. Chúng tôi có một câu mà chúng tôi rất thích: “Yêu là chọn lựa để được hạnh phúc”... và yêu những đứa trẻ là một phần cuộc sống của ta, có nghĩa là sung sướng với chúng như chúng vốn thế. Thông thường người ta vội phán xét và phân loại những đứa trẻ hơi khác, những đứa khác một ít. Các thầy quá bận nên quên nhìn rõ chúng, nhận xét kỹ

chúng họ không mấy tin tưởng vào chúng và cứ để mặc chúng. Trường hợp đó dễ dàng bỏ qua loại vấn đề này.

Nhưng cháu đã kiểm tra thị lực ở trường – bà mẹ gắng gượng nói – và thị lực cháu rất tốt

Tất nhiên! Vì thế tôi bảo cháu thư giãn và nhắm mắt lại. Tôi muốn tránh cho cháu cố sức để nhìn cho rõ. Khi cháu kiểm tra thị lực, người ta thử từng mắt một nên không có vấn đề gì. Rồi khi thử cả 2 mắt, cháu phải thật nỗ lực để nhìn rõ chữ trên bảng. Khi cháu sử dụng được đồng thời hai mắt thì nhất định nhìn rõ. Nhưng bà biết đấy, vấn đề không phải ở chỗ đó. Trong sinh hoạt hàng ngày, cháu có những khó khăn nhưng cũng không để ý. Cháu tưởng mọi người cũng thấy như cháu, cháu nói với tôi như vậy. Chiang thì cho là cháu dẹt dẹt vì cách cháu nhìn ông ấy. Có lẽ - tôi nói và đặt tay vào vai Jannet – cháu đôi khi cũng dẹt dẹt nhưng cháu nghiêng đầu về một bên thực ra là để nhìn cho rõ.

Chúng tôi có thể làm được gì cho ông không? Ông bố hỏi.

Có, nhiều lắm. Tôi biết hai người chuyên trị tật này ở trẻ em. Họ sẽ đánh giá các mắt về thị lực của con gái ông rồi đề ra một chương trình tập luyện. Không đầy một tuần ông sẽ nhận thấy có khác đấy. Nếu Jannet chịu luyện tập, có ông bà giúp đỡ, vấn đề của cháu chắc sẽ khỏi hẳn.

Daniel và Sue Lieng có vẻ yên lòng và cười với cô bé.

à! Tôi suýt quên – tôi nói và đặt một hộp nhỏ lên bà - Chiếc hộp này thường thôi nhưng đựng hai chiếc bánh ngon tuyệt.

* * *

Ba tuần lễ sau, Jannet và tôi có một cuộc trao đổi thứ hai cũng ở chiếc bàn ấy ở phòng trà Gioi Ling. Cô bé mang đôi kính nhỏ nhìn thẳng vào mặt tôi tuy thường vẫn quay mặt. Những nguyên nhân sinh lý khiến cô tránh nhìn thẳng mắt đi thì cô lại thấy những khó chịu khác gắn liền theo đó. Điều gì khiến cô khó chịu? Cô nêu lên một loạt ý nghĩ:

Cháu không thông minh. Cháu là loại người làm cho người khác, nhất là bố mẹ, phải khổ sở, và chắc chắn có gì đó ở cháu không bình thường.

Quá trình bốn lần gặp gỡ tiếp theo, chúng tôi nghiên cứu những ý nghĩ đó từng phần một. Đại bộ phận do những suy đoán và tự kết tội mình về những khó khăn trong học tập bước đầu.

Không đều đặn nên những cuộc gặp gỡ của chúng tôi kéo dài trong thời gian ba tháng. Cuộc gặp gỡ lần thứ năm cuối cùng, thị lực của Jannet khá lên đến mức cô không cần dùng kính nữa, tuy vậy cô vẫn phải tập luyện mỗi ngày ba mươi phút.

Đã kết luận được, là ở cô không có gì trục trặc nữa, cô tán công tôi.

Bác Barry, hôm nay chúng ta thi nhìn thẳng. Chúng ta nhìn vào mắt nhau để xem ai nhìn được lâu hơn.

Bác báo trước là bác không để cháu thắng đâu.

Cô gật đầu. Chúng tôi cúi xuống bàn và ngược nhìn vào mắt nhau.

à, không! Khoan chơi trò ấy! – Daniel thái độ vui vẻ quan sát kiểu cách của chúng tôi - Để tôi đi ủ nóng bữa ăn của hai bác cháu. Tôi thấy trò đó không bao giờ dứt được. Nói xong ông biến đi.

Có vấn đề gì cháu muốn trao đổi trong lúc chúng ta nhìn nhau không? – tôi hỏi

Không, cô trả lời vắn tắt. Chúng ta đừng nói chuyện.

Trọng năm phút sau đó, tôi cảm thấy bị cuốn hút bởi cái nhìn xoi mói của cô. Mỗi lần tôi mò đi, tôi cố gắng nhìn lại cho rõ. Có lúc chúng tôi rất nghiêm chỉnh, có lúc lại cười với nhau, ít nhất hai lần chúng tôi cùng cười sung sướng chơi với nhau theo cách đặc biệt này. Co bảo:

Cháu học cho được sung sướng bằng cách này.

Tôi đồng tình.

Cháu là một học sinh và đồng thời cũng là một người thầy đấy – tôi nói.

Chúng tôi vẫn im lặng. Cuối cùng cô nói:

Chúng ta có thể cứ thế này tiếp tục đến mai. Chúng ta cùng dừng lại đi, như vậy sẽ không có ai thắng.

Đồng ý.

Cô đếm một, hai, ba và chúng tôi thôi nhìn nhau.

Cháu tuyệt lắm.

Cháu không sợ nữa – cô nhận xét – Và từ ba tháng nay cháu không đau nữa.

Sự tin tưởng của cô đưa lại sức lực cho những nét mảnh mai của cô.

Cuộc trao đổi của chúng tôi kết thúc trong thăm lặng đầy ý nghĩa. Tôi ôm chặt cô bé đã bớt phần yếu ớt.

Daniel đưa tôi ra đến cổng. Tôi quay lại để chào ông. Ông nói:

Trước khi ông đi, tôi muốn chỉ cho ông xem cái này.

Ông giơ tay chỉ lên tường chỗ treo bảng viết câu ngạn ngữ nhà Phật của ông đã được chữa lại. Một tấm bảng khác đóng khung cũng viết bằng chữ Hán rất đẹp treo bên cạnh. Ông khoe:

Tôi gọi nó là bồ sung mới của tôi. Không may đó không phải là một câu ngạn ngữ Trung Hoa, dù cách đây hàng nghìn năm một nhà hiền triết Trung Hoa đã nói tương tự - Ông bật cười, thực sự cảm nhận ý nghĩa hài hước của ông – Dù sao nó cũng rất đặc biệt, tuy ông nội tôi không thể đồng ý với tôi. Tôi dịch cho ông nghe. Tất cả những chữ phức tạp đó chỉ nói đơn giản là: “yêu là chọn lựa để được hạnh phúc”.

V

CÂU CHUYỆN DAVID

Trên bờ đường cong cong có sỏi đá, một ông già râu bạc đạp chiếc xe lên dốc. Chiếc khăn tay cuộn chặt quanh đầu thắt trước trán thấm mồ hôi từ tóc xuống. Khuôn mặt có nếp nhăn, đôi mắt ngời sáng. Dừng chiếc xe đạp đua trước đường cong, ông xuống xe, nhấc dễ dàng qua bậc xi măng. Lại lên xe, ông già đạp theo bờ đường, rẽ vào sân một ngôi nhà đơn sơ.

Đề bánh xe trước vào giá giữ, ông thực hiện một loạt động tác thể dục quay khớp đầu gối. Xong rồi, ông chấp tay lên đầu, uốn người về trái, phải, thở rống lên khi nghiêng mình tạo góc vuông với chân. Chiếc sơ mi kẻ ô vuông đỏ đen tuột khỏi quần để lộ một mảng da căng. Ông dặt ngay áo vào quần siết chặt thắt lưng rồi hít thở mạnh, ông cúi mình ra trước, giơ bàn tay chạm vào đất. Sau đó như một cựu chiến binh dừng cảm, ông đứng thẳng, ngẩng mặt lên trời thực hiện những động tác hô hấp đều đặn.

Tuy đã bảy mươi ba tuổi, cụ Charle Vélauxse có thân hình thon thả, cường tráng, mềm dẻo trong từng động tác.

Một chiếc ô tô của nhà trường dừng lại để một số trẻ em xuống tản đi các ngả. Một em bé trai, bận chiếc áo nịt loang lổ và chiếc quần mặc ngoài xắn đến đầu gối, chạy qua ông già để vào nhà. Thấy Vélauxse, David đứng ngay lại, bước lùi tám bước dài, mỗi tay giơ lên mỗi bên như để giữ thăng bằng. Cậu quay chiếc khăn quàng ngay ngắn với chiếc mũ casset xanh mà đường viền ôm lấy cổ.

Để xem nào, Vélauxse nói cô ý làm như nhà khoa học thác loạn trong phim loại hai... Mm... Mm... một cậu bé tóc dài hơn mặt và trông đằng sau như đằng trước.

Xoay người lại trên ngón chân, David cười với cụ

Ô, lạy Chúa! Ông già kêu lên, giả vờ kinh ngạc - Cậu đây à? Ông không ngờ đấy, đúng thế! Cháu có tài nghệ của một diễn viên kịch, một cậu bé mới bảy tuổi.

Bảy tuổi rồi – David chỉnh lại.

Đúng, đúng. Bảy tuổi rồi, ông già cười hơn nhăn nhở - Sức khỏe ra sao, cậu bé?

Tốt ạ. Cụ tập thể dục xong chưa?

Vừa xong - cụ trả lời giọng mạnh mẽ, làm những động tác uốn gối cuối cùng - Cậu bé có sức khỏe người ta có tất cả.

Cụ có muốn xem những bức vẽ của cháu không?

Ông già gật đầu, thực thà cuốn hút vào ý nghĩ chia sẻ đó.

David rút trong cặp ra nhiều bức vẽ. Cậu trải một bức lớn ra bãi cỏ, trong đó vẽ những loài động vật ở vườn thú màu sắc rực rỡ.

Chà! Cháu là một nghệ sĩ thực thụ! Đúng!.. một nghệ sĩ thực thụ.

Cụ thích thật à, cụ Vélauxse? – David hỏi.

Dĩ nhiên ông thích. Rất đẹp, rất đẹp, ông nói với cháu thế. Cháu nhớ là một nghệ sĩ, mỗi cầu thủ chơi bóng, mỗi người đua xe đạp, bất cứ ai cũng bắt đầu từ đâu đó. Cháu có khiếu nghệ sĩ, cậu bé ạ. Và ông biết nhìn nhận vì trước đây ông cũng vẽ làm gãy một chiếc bút rồi.

Ông già bỏ chiếc khăn buộc ở trán ra, cười với cậu bạn.

Cháu thấy cái này chứ? Nó ngăn mồ hôi chảy vào mắt ông, một mẹo vặt ấy mà. Bài kiểm tra của cháu thế nào?

Cậu bé cúi đầu, cắn môi. Đoán được câu trả lời, cụ nói tiếp.

Chà, không việc gì. Một số bài tốt, những bài khác còn tốt hơn, như lát đá ấy mà, thưa cậu David mặt dài - Cậu bé bắt đầu cười – Như vậy tốt hơn. Đúng, cậu ạ, rất tốt – Ông già rút trong túi ra một chiếc kẹo cao su – Ông mua cái này riêng cho cháu. Ông đã thử tất cả, không có đường. Ông không muốn cho cháu ăn cái gì để cháu bị sâu răng.

Xin cảm ơn cụ Vélauxse – David nói và cho kẹo vào mồm.

Ông già thân ái vỗ vào trán cậu.

Cháu giúp ông lắp xích vào xe được không? - Cậu bé hỏi.

Cháu đề nghị ông điều đó thật lạ. Đúng là ông cần.

Cho xích qua thân và bánh xe, cậu đóng hai chốt, lắp khóa.

Cháu trai làm tốt lắm. Mỗi lần ông nhìn cháu làm như thế, kinh ngạc thấy cháu thật nhanh nhẹn. Nào, cháu đi.

David đứng dậy, vung tay qua đầu như một võ sĩ chuyên nghiệp. Vui đùa theo ông già, cậu chào một cử chỉ tọa tượng.

Hai bạn già, trẻ nắm tay nhau vào trọng toà nhà. Họ theo thang máy lên cùng tầng rồi chia tay nhau, mỗi người về căn hộ nhà mình ở mỗi đầu hành lang

Cụ Vélauxse, chốc nữa cháu sang thăm cụ được không? – David hỏi.

Chắc chắn rồi. Một người già như ông bao giờ cũng hoan nghênh khách đến thăm. Con Jackaux già và Lulu cũng chờ cháu đây. Cháu muốn đến lúc nào cũng được, nghe không? Nói xong cụ đi vào nhà.

Bấm chuông một, rồi hai lần không có tiếng trả lời. David đập vào cánh cửa tay vẫn bấm vào chuông. Cậu nắm tay nắm mạnh, tăng thêm sự âm ỉ. Cánh cửa đột nhiên mở rộng.

Lạy Chúa, David, con không cần nóng nảy đến vậy. Đi vào đi. Bỏ mũ vào đúng chỗ!

Bước qua bậc cửa cậu còn đập một cái mạnh vào cánh cửa. Bà Jane tát cậu.

Mười phút sau, David lại mở cửa. Mẹ cậu nắm lấy áo cậu.

Này, cậu bé, không phải cậu muốn đi đâu thì đi như thế được. Ta là mẹ con. Thế con định đi đâu vậy?

Con lại đăng kia hành lang, đến nhà cụ Vélauxse. Nhẹ giọng lại, bà mẹ nói:

David, sao con không chơi với các bạn cùng lứa tuổi?

Con không có bạn.

Con không thử kết bạn thôi. Sao không chơi với Thomas ở tầng hai hay Julié tầng ba? Nếu bao giờ con cũng bên cạnh ông già ấy thì con không bao giờ có bạn.

Nhưng cụ Vélauxse là bạn con.

Con biết rõ là mẹ không nói về điều đó. Mẹ phải nói chuyện với bố. Đã đến lúc chúng ta sẽ làm cái gì đó.

Chẳng quan tâm đến những lời đó. David theo hành lang đi, gõ cửa nhà ông già đang khép hờ.

Cháu vào, vào đi... ông đang chờ đây – một giọng nói nhỏ.

David lướt vào căn nhà ông già. Mẹ cậu lắc đầu khi thấy cậu khép cánh cửa.

Cẩn thận, cẩn thận – con gái Vélauxse nói - Sợi dây mới này ông làm cho con Jackaux già. Ông cụ cười, chỉ vào một con thằn lằn đứng yên trong hốc rộng chạy dọc theo tường phòng khách – Khi ông làm xong nó có thể leo đến cửa sổ và sưởi nắng trên hiên - Từng sợi một cụ nới thành một sợi dây dài.

Giữa nhà, một chiếc lồng lớn từ sàn lên đến trần nhà trong đó là Lulu, một con chim to màu đen và da cam

Ngồi xuống đi, người xuống đi – con chim kêu lên giọng khan khan, lặp lại lời ông chủ.

Chưa đâu Lulu – cậu trả lời như nói với con người.

Ngồi xuống đi, ngồi xuống đi – con chim nói.

Suyt, suyt! Cụ Vélauxse ra lệnh.

Suyt, suyt! Vélauxse. Ngồi xuống đi, ngồi xuống đi. Bỗng con thằn lằn cựa quậy làm con chim chú ý vào chỗ khác.

Cuối cùng, yên ổn rồi – ông già lầm bầm - cậu bé và bếp đi... cháu thấy có gì dành cho cháu đây.

Ngạc nhiên, cậu bé chạy vào bếp, thấy hai chiếc bánh bích quy vị sô cô la. Cậu trèo lên một chiếc ghế nhăm nháp ngon lành trước khi trở lại phòng khách.

Những chiếc bánh bích quy ngon quá!

Cháu là bạn của ông, cháu đáng được hơn thế, cậu bé. Và cũng rất tự nhiên thôi. Thời nay không bao giờ người ta quá khôn ngoan. Nếu cháu muốn sống già như ông thì hãy ăn những gì tự nhiên với mình. Mọi màu mè cho vào thực phẩm không tốt cho ai cả cho người cũng như cho thần lẩn.

Mẹ cháu nói những người không mua thực phẩm trong siêu thị như mọi người là kỳ cục.

Ông già quay đầu lại hơi chạnh lòng. Thấy thái độ ngây thơ của David, ông mỉm cười nói:

Được! Để rồi xem. Ông nghĩ mẹ cháu muốn nói những người đó khác thường. Nhưng cậu bé biết không, tất cả chúng ta đều khác nhau. Xem như Jackaux, khi ông mua nó, ở chỗ bán loài vật không có con gì khác. Cháu xem những đám xanh trên lưng...thật không con thần lẩn nào giống nó. Và con Lulu, người ta có thể nói là hiếm có một con nào một chân giá ba đôla như nó. Nhưng cháu xem nó đứng ra sao và tự chăm sóc mình như thế nào.

David nhìn chiếc chân độc nhất của con chim. Cậu vẫn nghĩ có điều gì đó là lạ ở con Lulu nhưng không dám hỏi.

Cụ nghĩ nếu cháu chỉ có một chân, cháu có thể đứng như nó được không? - cậu hỏi.

Ông không rõ – ông già trả lời ngay – Không ai biết được điều đó khi nó chưa đến. Cháu đừng lo cho ngày mai, cậu bé. Hôm nay cháu có hai chân, đó là điều đáng kể. Cứ tin ông đi.

Bây giờ cháu giúp cụ được không? David hỏi, thích thú thấy cụ sử dụng dụng cụ rất khéo léo.

Tất nhiên. Ông không biết cháu ra sao mà luôn đến lúc ông cần. Đi lại đây. Tốt, bây giờ nhìn kỹ ông đây rồi cháu cứ dùng kim này làm như thế.

Sau nhiều lần không có hiệu quả, ông già hướng dẫn cậu bé cho đến lúc cậu uốn con được thanh sắt. Hai người bạn cùng làm bên cạnh nhau một lúc.

Bỗng chuông cửa réo lên.

Ai đấy? Cụ Vélaukse hỏi to, không thay đổi tư thế, không ngừng làm công việc mình.

Thưa cụ, tôi đây. Con trai tôi có còn ở đây không ạ?

Có!

Xin cụ bảo cháu về nhà ngay cho.

Gian phòng lặng lẽ. Cụ nhìn David mặt đã đỏ lên vì giận.

Hê, cậu bé, thế nào vậy?

Cháu muốn ở lại đây - cậu đáp.

Nào! Việc gì có thời gian ấy. Ông và cháu còn nhiều lúc. Cháu sẽ trở lại sau. Đây không phải là lý do để nũng nịu. Nếu nói được, ông chắc Jackaux và Lulu cũng nói như vậy.

David ngẩng đầu, gương cười ra đi. Cụ Vélaukse vừa lẩm nhẩm hát vừa tiếp tục công việc một mình.

* * *

Thật lạ - bà Jane nói với giopngj không nao núng. Những sợi tóc đỏ dài, rõ ràng do nhuộm, rơi xuống trước mắt, che một phần đôi gò má cao và chiếc cằm góc cạnh. Hất nhanh đầu, bà đưa mái tóc ra phía sau vai. Những ngón tay vắn vè quai chiếc túi cầm tay, đôi mắt xanh nhìn vào bức tường, không bao giờ bà nhìn thẳng vào tôi trong lúc nói. Tất cả giáo viên trường cứ bảo là “chính tôi” phải giải quyết vấn đề. Họ ở đây như là một loại người thừa hành. Thật lạ, Cộ vắn của David, ông Cale với chiếc đầu bẹt và chiếc mũ ngu ngốc...người ta có thể cho là ông bị nhốt trong tù trong hai mươi năm gần đây. Và ông Gripfon, hiệu trưởng luôn tay gãi cằm và lắc đầu như Đức chúa cha. Cô Deuon, giáo viên, nhăn nhó đến nỗi cứ nghĩ đến cô là tôi lên cơn dạ dày. Và kỳ cục hơn cả là cô Tupan, nhà tâm lý học. Cô nóng nảy đến mức tôi nghĩ rằng cô có thể cãi ra cả quân ngay giữa cuộc họp. Tất cả bọn họ đều nói năng, chuyện trò như chẳng có gì xảy ra với bọn trẻ ngây thơ thân mến ấy. Thế này, tôi cho ông hay việc này: Trước khi đến trường David là một đứa con trai nhỏ đang yêu, không đập vào cánh cửa, không đốt lửa. Bây giờ cháu vô lễ với mọi người. Nó là một đứa bé chỉ mẹ nó có thể yêu thương, hơn nữa, ngày càng mất dạy. Tôi không biết điều gì đã xảy ra với cháu.

Cúi đầu xuống bà dùng ngón tay chùi khóe mắt:

Có Chúa biết tôi đã thử cố gắng – bà Jane nói tiếp – Sau khi Derni chết, tôi không có ai giúp đỡ. Chỉ có David và tôi. Một mình người đàn bà thật khó nuôi dạy con.

Bà đứng dậy đi lại đến cửa sổ. Vừa kéo cổ áo, bà vừa buông một tiếng chửi. Bỗng bà quay ngoắt người và lần đầu tiên nhìn thẳng vào mặt tôi.

Ông nghe chi, tôi đến đây vì David, không phải vì tôi.

Có gì khác đâu? Bà và cháu như là một nhóm mà – tôi nói – Cách bà cảm nhận, nhìn nhận sự việc, ảnh hưởng đến thái độ của bà đối với cháu. Nếu bà bình tĩnh hơn phần khởi, ý thức được mình hơn, bà sẽ trực tiếp giúp cho David.

Chà, đó là những lời nói hay nhưng không phải tôi có vấn đề. Chính là cháu: Chúng ta có thể nói từ trưa đến chiều cũng thế thôi. Nếu ông thấy được thái độ tự mãn của các giáo viên ở trường, họ coi tôi là một loại đàn bà “sông không ra gì”. Họ quý quyết trong đó, nhưng tôi có thể đọc được ý họ. “Này bà, bà làm hư con bà”. Quý tha ma bắt họ đi!

Điều gì làm họ bức bối trong cuộc gặp gỡ đó?

Jane trở về ghế ngồi, bắt chéo chân gần như thô bạo.

Tôi đã làm cho cậu con quý tử. Chúng tôi chỉ có nhau đã năm năm nay. Không ai nói với tôi là tôi không sẵn sàng đưa con trai mình. Không, tôi đã cố gắng hết sức.

Tại sao lời họ làm bà mất lòng?

Họ xem tôi là ai mà nói với tôi như vậy? Họ chỉ cần nhìn vào những lớp học của họ xem? Nếu cô Deuon mà là giáo viên của tôi, tôi cũng sẽ thành ngớ ngẩn mất. Họ xéo đi cho rảnh! – Bà xoa trán rồi khoanh tay trước ngực. Đôi bàn tay bà run lên.

Được, họ đối xử với bà theo cách đó, nhưng tại sao lời nói của họ làm bà khổ sở?

Tôi không biết. Bà chắc lưỡi và thở dài.

Bà có thể thử đoán ra câu trả lời không? – Tôi đề nghị.

Có lẽ họ có lý nhưng kẻ không ra gì ấy – bà nói. Đôi mắt bà đầy lệ. Má đỏ ra. Bà nhảy từ ghế dậy và lại đứng trước cửa sổ - Không phải hoàn toàn lỗi tại tôi. Tôi thực sự đã cố gắng, một mình với đứa con. Còn ông bố vứt đi, chỉ mỗi tháng đưa quà về một lần để được kính nể. Đúng vậy, bố là thiên thần và mẹ là một người cay nghiệt. Ông tưởng như vậy là dễ chịu ả? Tôi không than phiền gì đâu, hàng tuần vẫn nhận được tiền nhưng chỉ vì David ...hành động như chẳng yêu gì tôi. Bà xịu mặt xuống.

Tại sao như vậy lại làm bà đau khổ?

Nếu cháu không yêu tôi thì phải có một ý nghĩa gì đó.

ý nghĩ nào chẳng hạn?

Tôi không rõ. Có lẽ do trách nhiệm của tôi ...một ít.

Cụ thể là thế nào?

Tuần trước, khi thằng bé mất dạy đốt dụng cụ vẽ, nó về nhà có vẻ tự hào. Người ta muốn đuổi nó khỏi trường và nó chơi trò ta đây anh hùng.

Cái gì trong thái độ làm bà bức tức?

Mọi cái. Nếu con trai tôi làm như vậy, người ta sẽ nói nhiều về những điều tôi tiêm nhiễm cho nó.

Bà muốn nói gì?

Hê – bà Jane nói – như vậy là thế nào? Tra sét tôi à?

Tôi cười. Nhiều khi những câu hỏi giúp cho chúng ta hiểu được điều mình cảm thấy và biết. Bà không muốn thì chẳng cần trả lời.

Bà xoa bóp bắp thịt ở hàm.

Không, được thôi. Câu hỏi vừa rồi của ông thế nào?

Bà nhớ lại ra sao?

Câu hỏi nói về việc đó có ý nghĩa gì – bà nói – David phải là một đứa con trai ngoan và không phá rối mọi người nữa. Cháu mới bảy tuổi, chỉ là một thằng bé...bé tí! Tôi có một căn hộ trong một ngôi nhà tốt trẻ em xinh quanh ngoan, con những gia đình đáng kính. Tuy thế, David không chơi với chúng. Tệ hơn nữa nó thích đánh bạn với ông già lợm khom đó hơn với trẻ em cùng lứa tuổi. Thằng bé nhiều khi thật kỳ lạ to có cảm giác không hiểu nổi nó. Có lẽ vì tôi quá vụng về. Tôi phải mắc một sai lầm đâu đó – Bà thở dài – Chúng ta có phải tiếp tục không?

Sao bà không muốn tiếp tục?

Nếu tôi trả lời ông thì vẫn là tiếp tục – bà nói, gượng cười – Tôi không đến nỗi đàn độn như thế, cảm ơn – Bà mở cửa - cho tôi mấy phút.

Bà đi ra sân, nhìn những con sóc leo thật nhanh trên cây gần đó, thái độ nghiêm nghị, hầu như cứng nhắc nhường chỗ cho một nụ cười hiền lành. Đôi mắt bà ánh lên, lần đi theo chiếc lan can, mấy phút sau trở vào phòng. Nét mặt căng thẳng, bà nghiêng chặt răng rồi không nghiêng nữa làm hai bên hàm nổi lên. Đôi mắt bà đầy lệ, mặt bạc nhợt ra:

Tôi phải mạnh mẽ. Lúc đầu khi Derni mất, tôi suy sụp hẳn. Sợ tôi rối loạn thần kinh, bác sĩ cho tôi uống thuốc an thần còn mẹ tôi trông nom David. Tôi nhớ lại ngày tôi đến thăm cháu, tôi khóc nức nở. Tôi làm cháu sợ, vụng vụng chạy lại với bà. Sau việc đó, tôi cho thế là “hết”, phải mạnh mẽ, phải là một bà mẹ tốt – Jane thờ dài – Tôi sợ phải yếu đuối.

Bà cho “yếu đuối là như thế nào?

Suy sụp, như tôi đã từng thế. Không đối mặt với cuộc sống được. Nếu tôi nói nhiều có lẽ...

Có lẽ sao?

Có lẽ sẽ trở lại như trước đây – bà nói.

Bà tin như thế à?

Không, không thật tin. Bây giờ tôi khác, thực sự khác. Nhưng tôi vẫn còn hơi sợ.

Sợ gì?

Sợ không phải là một bà mẹ tốt, hiện nay hoặc sau này. Đôi khi đó dễ sai lạc. Trung thực mà nói, tôi cố gắng để được như vậy.

Nếu bà sợ thành một bà mẹ tồi thì bà lo sẽ có điều gì xảy ra? – tôi hỏi.

Tôi, tôi hiểu: sợ hãi không làm cho tôi thành người mẹ tốt hơn, việc đó chỉ khiến tôi nhiều lúc làm hư con tôi, còn lại là thời gian ngổ ngàng. Nhưng điều đó không thay đổi được việc tôi trở thành một người mẹ đáng sợ như tôi vẫn lo ngại.

Bà cho biết “người mẹ đáng sợ” là thế nào?

Việc đó ngày càng hiển nhiên đối với mọi người. Ông muốn bằng chứng gì nữa? Con trai tôi là một tay gây rối, là nạn dịch ở trường mà.

Và bà nghĩ những việc đó ra sao?

Hê, tôi cải tiến rồi. Trước đây khi David ngã bị thương, tôi cho là lỗi tại tôi. Trong một lần đến thăm tôi, bố tôi thấy trên đầu David có bثور, ông quở mắng tôi bảo không biết chăm sóc con. Và tôi tin như vậy. Theo ông cụ, tôi phải suốt ngày theo dõi con. Ông rõ không? Bây giờ điều đó tôi thấy có vẻ kỳ cục nhưng thời kỳ đó tôi tin thực sự. Một sự cố nhỏ đã là tai hại. Cuối cùng tôi sợ David có mặt – Jane xoa tay - chắc vì lẽ đó mà tôi đánh chửi và mắng cháu – Bà khóc – Tôi bao giờ cũng tự nhủ cháu xứng đáng phải thế, lạ Chúa! Nếu không tôi đã chặt tay tôi. Bố mẹ tôi không bao giờ đánh tôi. Không bao giờ! Nhưng tôi thấy tôi phải làm thế để cháu sống có nề nếp.

Bà Jane, bà mắng chửi và đánh David thì có đạt được như ý bà muốn không?

Không, mà ngược lại. Tôi nghĩ tôi đã biết điều đó từ đầu – bà nói vừa lau nước mắt.

Thế thì vì sao bà vẫn làm?

Tôi giận cháu quá, rất giận?

Về việc gì?

Đúng là một vòng sai lầm. Khi cháu bướng bỉnh, tôi nghĩ là tôi làm không tốt.

Bà muốn nói gì?

Cháu thiếu cái gì đó mà đáng lẽ tôi phải cho cháu. Khi tôi học lớp ba, tuy nóng nảy nhưng tôi vẫn là một học sinh tốt. Khi David vào lớp một, cháu bị trượt. Hay thật!

Vấn đề đó có điều gì làm bà phiền lòng đến thế?

Cháu là đứa bé thông minh. Chín tháng cháu đã nói được. Tôi hy vọng nhiều ở cháu – Tôi đã nghĩ cháu sẽ là một học sinh rất giỏi, cháu sẽ đạt kết quả dễ dàng.

Tại sao cháu không đạt kết quả bà lại khổ sở như thế?

Câu hỏi hay đâu – bà khẽ cười, nói – Như vậy có nghĩa tôi là một bà mẹ tồi. Thôi thật! Tôi không ngừng lặp lại vấn đề ấy. Tôi có làm phiền ông không?

Sao bà hỏi tôi như vậy?

Tôi khó tin được ông cứ ngồi như vậy, bình tĩnh đến thế và nghe tất cả những điều vớ vẩn này – bà trở lại ghế ngồi.

Này, sao bà không trả lời vào việc bà nhớ lại?

Câu chuyện về những kết quả học tập không ra gì của David ...không có nghĩa cháu không thông minh. Nhiều khi cháu ranh như một con khỉ; cháu học sử dụng bảng tính một mình, Dù sao một người bố, mẹ phải kích thích lòng ham học của con cái. Phải chỉ cho nó người ta cảm thấy ra sao, nhìn nhận vấn đề thế nào. Tôi đã làm cả nhưng David không quan tâm đến trường lớp và không muốn học.

Trẻ em có luôn luôn nói hay cảm thấy như bố mẹ chúng không?

Không, chắc chắn không?

Khi chúng cứ làm theo ý chúng, bố mẹ hay chính chúng chịu trách nhiệm?

Jane suy nghĩ một lúc.

Tôi cho là chính chúng. Người ta có thể khuyên bảo chúng nhưng không thể làm thay cho chúng được, đúng không?

Bà cười nửa miệng, khuôn mặt không động đậy.

Điều gì làm bà cười – tôi hỏi.

Tôi bỗng không cảm thấy mình có lỗi nữa.

Nhưng vẫn cảm thấy còn một chút chứ?

Tôi nghĩ là có.

Về vấn đề gì?

Có lẽ trước đây tôi làm không đúng, bà nói.

Nếu đúng vậy, bà cảm thấy thế nào?

Tôi thấy mình có lỗi, khổ sở.

Vì sao?

Vì tôi không muốn làm hỏng việc gì cả.

Khi bà nói mình có lỗi, có phải bà muốn nói bây giờ bà thấy khổ sở vì trước đây đã làm không đúng?

Vâng.

Vì sao bà Jane?

Tôi cũng không biết lắm nữa.

Nếu bà không cảm thấy mình có lỗi nữa thì bà sợ có việc gì sẽ xảy đến?

Có lẽ tôi lại sẽ làm sai nữa.

Bà muốn nói cứ dằn vặt về quá khứ, bà sẽ lo toan cho hiện tại?

Chà, như vậy có vẻ ngốc. Tôi vẫn làm thế để xác định mình là một người mẹ tốt.

Bà có chắc chắn mình làm thế không?

Ông xem! Tôi đã làm như vậy đây – bà nói và lắc đầu.

Nhưng bây giờ bà có nghĩ thế không?

Không, tôi không nghĩ vậy.

Bà có thể tỉnh táo và làm hết sức mình dù không cảm thấy mình có lỗi?

Tất nhiên. Bây giờ tôi có vẻ làm được, trước đây tôi không bao giờ nhìn mình như vậy. Không đến nỗi tôi – Bà ngừng lời, nhìn vào tôi và tiếp tục – Nhưng tôi không khổ sở về vấn đề David, trong khi ... Làm sao một người mẹ có thể không cảm thấy liên quan khi đứa con trai của mình có những phiền muộn?

Đối với bà phải chăng khổ sở và liên quan cũng có nghĩa như nhau?

Bà lại cười, vẫn giữ kẽ, nhưng nét mặt để lộ phần lớn tình cảm của mình.

Thế chúng khác nhau lắm à?

Đúng thế. Có cần thiết bà phải khổ sở vì trường hợp David để rồi cảm thấy mình liên quan không?

Không, thật lạ lùng. Nhưng có việc khác, việc quan trọng. Tôi luôn có cảm tưởng cháu làm tôi điên lên, như là cháu chi phối tôi ...đánh vào tình cảm tôi.

Như thế nào?

Có một chi tiết làm tôi nổi nóng. Cháu biết tôi không thích cháu đội chiếc cassette phía sau ra trước. Có lẽ cũng ngốc nhưng tôi không thích thế. Thế mà mỗi lần thấy tôi cháu xoay mũ lại để phản ứng lại tôi. Tôi không hiểu vì sao cháu làm như vậy.

Bà Jane, chúng ta có thể suy luận nhiều về nguyên nhân của cháu, nhưng chúng ta cũng chỉ hình thành những giả thuyết thôi. David có những lý do riêng để làm thế. Ở đây, chúng ta chỉ nghiên cứu điều gì làm bà bức mình khi cháu đội mũ ngược như vậy.

Cháu làm chỉ do ý đồ xấu thôi; nó rất biết việc nó làm.

Giả thiết bà nói đúng, cháu làm như vậy vì ý đồ xấu. Tại sao điều đó làm bà bận tâm?

Vì làm như vậy không đúng đắn.

Sao lại không?

Bà nắm chặt tay.

Tôi muốn cháu tôn trọng tôi.

Như vậy nghĩa là sao?

Cháu phải làm như tôi bảo!

Và nếu cháu không làm theo bà thì như thế có nghĩa gì?

Là cháu không cần nghe theo lời mẹ. Nếu cháu yêu tôi, cháu sẽ làm như tôi bảo.

Sao bà lại nghĩ vậy?

Vì đúng là thế - bà khẳng định.

Có khi nào bà không làm điều mà người khác đề nghị tuy bà vẫn yêu mến người ấy không?

Một nụ cười làm rạng rỡ khuôn mặt bà.

Thường như vậy. Tôi không nghe lời khuyên của mẹ tôi về vấn đề David tuy tôi vẫn yêu bà. Đến với bố tôi và cô bạn Annie cũng thế. Tôi thấy ông muốn nói gì rồi.

Bà Jane, có lẽ sẽ rất tốt khi xác nhận bà thấy được điều bà muốn nói. Bà tự tìm lấy những câu trả lời và quyết định từng lúc một bà nên làm thế nào.

Thật lạ, nhưng gần như tôi đã biết thế. Nghĩa là tôi cho rằng nếu hành động của David là xấu thì không nhất thiết cũng nghĩa là cháu không yêu tôi. Điều đó rõ ràng thật hiển nhiên...hay thật! không tưởng tượng được.

Điều gì không tưởng tượng được?

Tôi cảm thấy nhẹ người đi. Làm sao mà tôi có thể nhớ lại những việc đó nhỉ?

Sao điều đó lại quan trọng đến thế?

Vì tôi muốn nhớ lại điều đó – Bà im lặng một phút rồi mới nói – Ông ạ, tôi cảm thấy dạ dày tôi căng thắt lại. Tôi suýt lại rơi vào tình trạng sợ hãi cũ nhưng tôi ngừng lại giữa chừng – Jane rạng rỡ hẳn lên, cười thành thật với tôi, lần đầu tiên kể từ khi đến – Tôi nhớ lại vì tôi muốn thế.

Được rồi – tôi gật đầu nói - thứ ba tôi sẽ gặp David. Nếu bà thấy cần, tuần sau ta tiếp tục nói chuyện.

Thì giờ đi chóng thật! Bà nói rồi đứng dậy. Vuốt lại quần, bà dụt dề hỏi tôi:

Tôi có thể tâm sự với ông điều khác được không?

Tất nhiên được.

Chúng ta đã nói về những vấn đề của tôi. Nhưng cũng chẳng hay họ gì cho David. Ông có nhớ tôi đã nói với ông về không kết quả kém của cháu và những việc khác? Thế này, cháu được một điểm C trong lần kiểm tra đầu. Ông có biết tôi làm gì không? Tôi chửi mắng cháu, bảo cháu học tồi, đáng lẽ phải

được điểm Anh cho tôi. Tôi không một lời khuyên khác. Như vậy cháu phải khổ tâm lắm. Bây giờ tôi thấy rõ quá...

Bà giơ tay cho tôi. Nắm tay mạnh mẽ và sức lực, bà lắc cánh tay tôi làm tôi bất ngờ.

Còn vấn đề khác – bà vừa bước qua bậc cửa vừa nói.

Bà cho biết đi, tôi nói và cười với người đàn bà mà một giờ trước đây từ chối nói chuyện.

Chúng ta chưa nói về cách tôi phải cư xử với David.

Không “phải, bà Jane, trừ phi bà đặt ra một sự bắt buộc. Bà nói bây giờ đã thấy rõ, một số việc nào đó cũng không làm bà sợ hãi nữa. Không ai biết rõ hơn bà nên cư xử với David ra sao.

Bà lại hất mạnh đầu để lật một mái tóc phủ lên mặt.

Thật kỳ cục, nhưng nếu hôm qua ông nói như vậy với tôi, tôi cho là lạ lắm – bà cười – Cũng lạ nhưng đã từ lâu, đây là lần đầu tôi vội về để gặp con trai tôi.

* * *

Trời mưa nặng hạt đập vào cửa kính gần như át cả tiếng cô giáo đang dạy một bài lịch sử cho học sinh lớp hai. Tuy cô tả hình ảnh những chiếc xe ngựa kéo bằng ngựa qua những phong cảnh đầy màu sắc, những gương mặt trẻ em vẫn nhìn chăm chú qua cửa sổ, những bàn tay nhỏ nhắn vẫn nguệch ngoạc trên những tập giấy trắng tinh.

Cô Deuon ý thức được đã mất hơn một giờ với chúng. Trong nhiều năm cô đấu tranh để chinh lý chương trình học, đứng về phía “những đứa trẻ của mình”, như cuộc đời của cô phụ thuộc vào đó. Mười năm sau, cô buông tay và dựa theo sự đơn điệu của một chương trình mà cô buồn chán. Hàng năm học trò của cô, cũng chán như cô, nhìn mà không thấy cô hoặc đưa mắt vờ quanh phòng, biết cô giáo chỉ nói như một chiếc máy cho chóng xong. Trước đây, cô Deuon đã hai lần định xin thôi dạy. Mỗi lần cô tìm ra những con đường khác có thể vận dụng tài năng của mình cho đóng góp chung nhưng chưa bao giờ thấy có giải pháp hợp lý. Không làm sao hơn được, cô đành tiếp tục dạy sang sang vẫn muốn tránh không chịu ngã theo sự thúc giục mang mầm mống thất bại.

Khô khan và dẻo dai, lưỡi cô đập vào vòm miệng, cô tuân những lời nói như dòng nước từ vòi chảy ra không ngừng. Một bé gái chú ý cắn móng tay cho thật khéo. Một em khác gặm chiếc bút chì vừa nhìn con chim nhảy trong chuồng treo trước trường. Hai học sinh thì thầm nói chuyện. Một cậu con trai khá vạm vỡ tô màu chiếc máy bay xếp bằng giấy, sẽ bỏ sung vào đội bay bảy chiếc đã tập hợp cẩn thận trong học bàn. Đôi mí mắt một em bé gái mở hé, nhìn như bị thôi miên vào chiếc bảng đen trong lúc người lắt lư từ trước ra sau.

Tuy cô Deuon đã ngừng lời, học sinh vẫn có vẻ không nhận thấy. Cô cảm thấy như bị xúc phạm về thái độ thờ ơ khinh khi của học sinh, có vẻ nhưng hoàn toàn không biết đến sự có mặt của cô. Cô chú ý nhìn vào một chỗ cụ thể trong lớp. David đang ném những viên giấy nhỏ trong dãy ghế thứ ba bằng một chiếc súng cậu làm bằng hai chiếc bút chì và dây chun. Nhiệt tình tự nhiên của cậu bé thu hút sự chú ý của một số khan giả trong bạn bè của cậu.

Deuon xác định qua trò chuyện cởi mở có thể giáo huấn có hiệu quả một đứa trẻ vô kỷ luật. Nhưng David càng xúc phạm cô: cậu tỏ ra xa cách, kiêu căng và ượng vọng ngay từ lúc gặp cô, điều sỉ nhục cuối cùng về khả năng tiếp cận của cô với học sinh. Lúc đầu cô cố xóa bỏ thiên kiến, cho là do lỗi rối loạn của lứa tuổi các em. Cô tỏ ra cương quyết và đề phòng vì người ta xếp David vào lớp cô, nhưng thấy rõ sự lạnh lùng của cô không làm ảnh hưởng tới thái độ của David vào ngày đầu tiên, càng không lay chuyển được cậu. Cậu khẳng khái từ chối ngồi vào chỗ cô chỉ định ở phía sau để xa những học sinh chăm chỉ. Cậu cưỡng lại bằng cách cứ đứng lên. Cô Deuon nhả nhận nhưng cương quyết nói với cậu cô sẽ không tha thứ cách cư xử của cậu ở năm trước. Sau đó cậu đến ngồi với hai học sinh khác và làm những trò khôi hài đáng buồn bằng cách thì thầm thô lỗ với các bạn. Chúng cười làm cô giận hơn. Như thế cô biết cậu ta thắng thế nhưng tự an ủi là việc đó chỉ ngắn ngủi thôi.

Cô tiến hành chiến tranh với cậu bé. Chỉ một sự khiêu khích nhỏ của cậu, cô cũng đối xử nghiêm khắc. Nếu cô chỉ định mà cậu không phát biểu, cô bắt im lặng suốt cả buổi còn lại ngày hôm đó. Chỉ một sai lầm nhỏ, cô đưa cậu lên giám thị. Cô sẽ nhanh chóng bẻ gãy cậu. Nhưng tuần này rồi tháng khác những cố gắng của cô chỉ góp phần tăng thêm phong cách vô kỷ luật của cậu bé.

Hạnh kiểm của David không chỉ nguy hại cho quan hệ của cô với những học sinh khác mà thường làm cô ít chú ý đến cả lớp. Cô nghĩ cậu bé không có quyền làm mất thì giờ, không thể làm phiền bạn

bề do thái độ kỳ cục của cậu. Cậu em út của cô cũng có thái độ như thế, gây ra nhiều tiếng tăm phiền toái làm cho bố mẹ cô cũng ít chú ý đến cô. Và cậu ấy đã thắng. Cô đấu tranh với em cũng như hiện nay cô đấu tranh với David để chắc chắn không gây ra những hậu quả tương tự trong lớp cô. Vô ích, thắng bé chết tiệt, cô lăm bằm trong răng hai mươi học sinh cũng có quyền như cậu ấy.

Dù nếu Adam cũng quăng những viên giấy, cô làm như không biết, thì David choán hết sự chú ý của cô:

David, đứng dậy! Nhanh lên nào! Cô kêu lên.

David ngó quanh các bạn, một số bật lên cười.

Cậu vẫn ngồi. Trong lúc cô Deun đứng lên, cả lớp ngoảnh lại nhìn David vẫn đang ngồi.

Cậu bé, tôi bảo cậu đứng lên.

Tại sao ạ? – David hỏi, hoàn toàn ý thức được lý do làm cô giáo chú ý.

Tôi không nói hai lần! Tôi muốn em đứng lên. Cô thông thả đi xuống, mặt đỏ, tay phải nắm lại.

Như vậy không công bằng, không phải một mình em quăng những viên giấy.

Tôi bảo em đứng dậy!

Khi cô lại gần, cậu đứng dậy luôn vào chỗ ngồi ở hai hàng ghế xa hơn. Cả lớp cười rộ lên.

Tôi không đùa, David – cô nói, cố gắng kìm cơn nóng giận, biết rằng nếu cô thể hiện tình cảm mình, cậu bé sẽ thắng cũng như bao lần với em cô trước đây.

Bỗng David đứng dậy, tư thế nghiêm. Học sinh lại phá lên cười.

Tôi không cho phép em tiếp tục phá rối lớp này. Em nghe rõ chứ?

David vẫn đứng im.

Từ đầu khóa học đến nay em chỉ gây phiền toái. Chỉ những phiền toái. Lớp có chương trình rất nặng. Nếu em nghĩ đến các bạn, em không hành động như thế. Em đứng ra phía sau trong góc lớp. Còn một cử chỉ, một tiếng nói nữa, tôi sẽ đuổi em ra ngoài. Không có nhưng, nếu, có thể gì cả. Em hiểu không?

Em có thể lấy cuốn sách được không? – David hỏi.

Không. Em phải nghĩ đến điều đó trước khi bắn những viên giấy vào mặt mọi người.

Em không bắn giấy vào mặt ai cả.

Mũi cô cay cay – Vào thời đại khác có lẽ vào đầu thế kỷ, cô đã tát cho cậu bé rồi – Trong lớp vẫn có một học sinh như thế. Cô lăm bằm.

....

Không tranh luận nữa, ra sau đi.

David vâng theo.

Không thể, đứng vào góc.

Cậu thực hiện.

Các em, David không quan tâm tí nào đến các em. Em ấy chỉ nghĩ đến mình. Em ấy đáng khinh, thật đáng khinh.

Nhiều học sinh cô thích, ngồi phía trước từng hàng ghế nhìn mặt với David. Phản ứng của chúng củng cố thái độ của cô giáo.

Vừa giảng bài sử, cô vừa đưa mắt theo dõi cậu bé đứng phía sau lớp. Cô nghĩ chỉ cần một cử chỉ, một tiếng nói, mình sẽ đuổi cậu bé ra. Bỗng cô thấy thẹn. Mình hành động như một người ngốc, cô nghĩ vừa cố gắng tập trung vào bài.

David bắt đầu cựa quậy trong lớp. Cậu nghiêng bên chân này rồi chân kia vừa nhìn mặt giễu cô giáo đang theo dõi mình. Chán rồi, cậu nhắm mắt lại, cậu nhìn cô giáo có vẻ mải mê giảng bài. Thông thả, rất thông thả cậu tiến lại cửa sổ, hy vọng nhìn được có gì hay hay có thể bận tâm.

Em làm gì đấy? Cô Deun quát vừa nở nụ cười thỏa mãn.

Em chỉ tìm một chỗ đứng cho gọn thôi ạ, - David trả lời với vẻ như ngây ngô.

Em chỉ tìm một chỗ đứng gọn, cô dạy lại – Này! Có lạ kỳ không! Em đã quên vì sao phải đứng đó à? Hãy tìm chỗ “gọn” trong góc hoặc tôi đưa em lên ông giám thị và em sẽ hiểu tôi muốn nói gì.

David về lại chỗ cũ. Lần trước đưa em lên ông giám thị đã gây ra việc gọi điện thoại cho mẹ cậu đến, mất một buổi làm nên mẹ luôn quở mắng cậu. Định tránh không cho mẹ biết những chuyện rắc rối, cậu đứng im, như cô giáo mong muốn.

Khó đứng yên, cậu cho tay vào túi. Ngón tay cậu đụng phải mẩu bìa đánh lửa lúc ăn sang, cậu lấy trên bàn nhà bếp. Cậu gần như đã quên đi. Cậu cẩn thận quan sát lớp, biết chắc không ai ngó đến mình, rút miếng bìa ra lấy que diêm bật mạnh – Tia lửa mạnh làm cô giáo chú ý.

Lạy Chúa! David làm gì thế? – Cô kêu lên.

David bèn quăng miếng bìa và que diêm xuống đất đúng vào một đồng bàn vẽ và những bát chứa sơn cùng nguyên liệu dùng cho nghệ thuật. Chỉ mấy giây, một hộp chứa sơn bốc lửa.

Ôi, lạy Chúa! Cô Deuon hét lên – Các em đứng dậy ra ngoài! Lập tức! Nhanh! Jannet và Paul đừng chạy. Victor, lên báo cáo với ông giám thị.

Vừa nói cô vừa kéo còi cứu hỏa. Tiếng còi kèm theo tiếng kêu của học sinh và giáo viên tưởng như là một đám cháy lớn.

David đứng ngẩn người nhìn ngọn lửa lan từ bức vẽ này sang bức vẽ khác. Cậu giẫm vào tờ giấy đang cháy hy vọng dập tắt ngọn lửa.

Cô Deuon lao vào lớp, chạy giữa các hàng bàn ghế.

Cô nắm tay học sinh lôi xa ngọn lửa.

David, em là gì vậy? Em gây ra bao chuyện rắc rối vì việc này. Đừng bướng nữa...ra khỏi đây ngay.

Nước mắt chảy mờ mắt cậu bé. Không nghe lời cô giáo, không có cảm giác cô đang siết mạnh vào tay mình lôi đi, cậu tiếp tục giẫm chân xuống đất, mơ hồ nghĩ rằng đôi chân mình có thể xóa đi ngọn lửa và sự cố vừa xảy ra. Trong lúc đó, ông giám thị đi vào cùng một số người giúp việc, nhanh chóng dập tắt ngọn lửa.

Khó khăn lắm mới nén được cơn giận, ông Gripfon nắm cánh tay David lôi ra khỏi lớp.

* * *

Bà Jane đưa con đến phía dưới ngọn đồi. Hai dáng người dừng lại nhìn nhau. David chia tay mẹ và một mình leo lên đồi. Phía dưới, Jane đưa cao tay chào tôi, nhún vai và bước đi.

Cậu bé đi thoải mái theo các bậc không hề nhìn tôi. Tôi tựa vào bạo lợn sân nhà chờ cậu. Chiếc quần xanh, là cẩn thận kiểu lật gấu. Chiếc áo bó thêu cây nấm to làm nổi chiếc bụng tròn; mũ cắt kéo đội ngược trông như cái bát để trên đầu cậu.

Giữa đường đi lên, David ngừng lại, bước thụt lùi mấy bậc rồi lại dừng. Cậu nhìn tôi, chờ một lời bình luận nhưng không có. Tôi im lặng làm cậu ngạc nhiên. Chẳng chào hỏi gì, cậu lại leo lên ngôi nhà nhỏ của tôi trên đồi. Cậu nhảy những bậc cuối cùng bốn bước một và lại đứng hẳn trước mặt tôi. Đứng nghiêm, cậu nhìn vào chiếc khóa thắt lưng của tôi hơn là nhìn vào mặt.

Chào bác - cậu nhỏ giọng nói – Cháu là David.

Chào David, bác là Barry.

Đôi mắt cậu nhìn mặt tôi nghi ngờ:

Tên gì mà gốc vậy, cậu nói.

Tôi cười.

Vào đi! Vào đi!

Cậu bước theo tôi qua cánh cửa kính. Tôi ngồi trên chiếc ghế tựa và ra hiệu cho cậu ngồi trước mặt. Cậu không đáp, đứng chờ người trong một góc phòng.

Có phải bác muốn giết cháu không? - cậu hỏi.

Tôi tò mò nhìn cậu và sột sắng cười với cậu.

Cháu nghĩ sao?

Cháu không thấy sung - cậu buồn bã trả lời. Quay người trên gót chân, cậu ngồi xuống đất – cháu muốn ngồi đây.

Tùy cháu, tôi nói.

Cháu không muốn đến - cậu cho tôi biết.

Tại sao?

Cháu chẳng có gì không ổn cả.

Vì ông Gripfon nói thế rồi cô giáo, cả mẹ cháu nữa.

Cháu có tin họ không?

Bác nêu những câu hỏi thật ngớ ngẩn - cậu gượng cười.

Cháu David, những câu hỏi nhiều khi cho chúng ta biết khối vấn đề của mình. Vì sao câu hỏi của bác ngớ ngẩn?

Cháu nghĩ... tất cả những người lớn bao giờ cũng biết điều mình nói. Lời nói của họ nhuốm ý châm chọc.

Này! Nếu họ bình tĩnh và sang suốt thì có lẽ thế đấy. Người ta cũng có thể nói như vậy đối với những người nhỏ tức là trẻ em; nếu chúng phấn khởi và sang suốt, chúng cũng biết chúng nói về gì đấy.

David cười. Bác muốn nói cháu cũng biết như bác à?

Cháu nghĩ thế nào?

Có lẽ - cậu rõ ràng thích thú về yế kiên đó – Bác đang chơi cháu một vố hoặc thế nào?

Sao?

Này! Cách bác nói rất buồn cười. Cháu muốn nói... bác nói với cháu rất nhẹ nhàng.

Bác nói với cháu như nói với bất cứ ai vào thăm bác ở đây. Lớn, bé, trung bình, bất kể. Chúng ta cố gắng hết sức mình. Cháu nghĩ sao?

Đấy, bác lại bắt đầu nói nhẹ nhàng rồi.

Theo cháu “nói nhẹ nhàng” là thế nào?

Cậu đứng dậy, bước lại chiếc ghế nhưng không ngồi. Ông Gripfon, mẹ nói với cháu bao giờ cũng như cháu ngu ngốc. Không bao giờ có ai hỏi cháu biết gì. Cũng như sự cố đó, có một sự cố lớn ở trường... Ngừng ngay lời, cậu quay đi.

Sự cố lớn nào?

Bác có gặp mẹ cháu không? Cậu hỏi, bỏ qua câu hỏi.

Có, sao cháu hỏi bác thế.

Bởi vì, kể từ tuần trước, bà... bà lạ lắm.

Cháu muốn nói gì?

Ồ! Bà để cho cháu đội ngược mũ. Đối với mẹ như thế là một điều đáng kể đấy. Bao giờ bà cũng kêu lên vì chiếc cassette của cháu. Nhưng lần trước đây, bà nói với cháu nếu điều đó quan trọng với con đến thế thì mẹ đồng ý.

Điều đó tác động tới cháu ra sao?

Tốt lắm – cậu khẽ nói – Bác biết không, cháu cảm thấy rất kỳ cục khi mẹ nói thế và cháu sửa lại mũ. Chúng ta có thể chơi caro được không? Cháu thấy dễ chịu hơn nếu chơi một lúc.

Dĩ nhiên rồi. Nếu cháu muốn – tôi trả lời.

Đừng để cháu thắng đấy - cậu bảo thẳng tôi – Chú Deedee bao giờ cũng làm vậy, xem cháu như đứa bé tí mà.

Bác sẽ cố gắng hết sức, tôi trấn an cậu.

David vui vẻ ngồi lên ghế. Tôi đưa cho cậu một tờ giấy và bút chì, cậu kẻ ngay những hàng ngang hàng dọc đầy trang giấy. Ván đầu cậu bí rồi ván thứ hai, thứ ba. David có vẻ lung túng vì nghĩ là tôi dễ thua như chú cậu.

Bác bắt đầu lại đi, cậu nói..

Tôi nói thẳng, cậu vút bút chì, trở lại chỗ ngồi cũ, nắm đấm xuống sàn.

Cháu thấy thế nào David?

Cháu không muốn nói!

Tuy mất lòng, mặt cậu không thể hiện giận dữ thực sự. Cậu đấm tay trong mấy phút. Tôi ngồi xuống

gần, bắt chước cậu. David nghi ngờ nhìn tôi rồi thôi đấm. Tôi cũng làm thế. Khi cậu lại đấm tôi cũng lại làm thế. Cậu liếc mắt quan sát tôi. Bỗng nhiên cậu đứng lên nói:

Bác điên à - cậu lại ngồi vào chỗ của tôi trên ghế tựa, khoanh tay trước ngực.

Sao cháu nghĩ là bác điên? – tôi hỏi và ngồi đối diện với cậu. Cậu đỏ mặt - Thực sự bác không biết tại sao cháu cho là bác điên.

Đó là lời người ta nói với cháu khi cháu làm thế.

à bác biết rồi. Và cháu nghĩ như vậy có nghĩa là cháu điên à?

Nếu cháu nói không thì sao?

Câu trả lời của cháu không quan trọng. Bác nghĩ thế nào không thành vấn đề mà chính điều cháu nghĩ mới đáng kể.

David lạ lùng nhìn tôi.

Cháu không tin họ, cháu ghét họ. Cô Deuon, ông Gripfon, dì éver, Catherine, tất cả mọi người trừ cụ Vélauxse.

Tại sao cháu ghét họ?

Vì họ không yêu cháu.

Điều gì làm cháu khổ sở nếu họ không yêu cháu?

Cháu muốn người ta yêu cháu, cậu kéo dài giọng nói.

Dĩ nhiên! Nhưng như vậy không giải thích được tại sao cháu khổ sở nếu người ta không yêu cháu.

Vì không ai tạo điều kiện cho cháu.

Cháu muốn nói sao?

Thế này! Tuần trước did éver, mẹ và chú Deedee đi xem chiếu bóng, cháu muốn cùng đi. Một số bạn cháu đã xem phim đó, trẻ em cũng được vào. Mẹ bảo cháu không biết cư xử, chỉ gây rối và gì gì nữa. Cháu hứa sẽ giữ yên lặng nhưng bà không tin. Dì éver, chú Deedee cũng vậy...

Và lúc đó xảy ra chuyện gì?

Cháu ...thế là cháu kêu, nắm tay đấm xuống bàn. Cháu khóc. Cháu làm phiền họ đúng như họ đã nói.

Vì sao cháu hành động như vậy?

Vì họ đã nói cháu hung dữ.

Bác hiểu nhưng tại sao khi họ nói cháu hung dữ, cháu cư xử như vậy?

Để trả thù

Cháu muốn nói sao?

Cậu nắm chặt tay.

Thế này! Cháu muốn họ cũng khổ sở như cháu.

Tại sao?

Để họ cho cháu cùng đi.

Và họ có cho cháu đi không?

Không.

Theo cháu, nếu cháu không kêu khóc, đấm bàn thì sẽ xảy ra chuyện gì?

Họ không bao giờ cho cháu cùng đi.

Tại sao vậy? – tôi hỏi.

Cháu không biết. Khi cháu làm như vậy, họ không bao giờ cho cháu cùng đi. Nhưng nếu cháu không làm thế thì có nghĩa là việc đi xem chẳng quan trọng gì.

Cháu tin như vậy ư?

Cậu bé cười.

Cháu cho rằng chẳng cần phải kêu khóc để lưu ý mọi người một việc gì. Như với cụ Vélauxse ...khi cháu muốn đến thăm, cháu chỉ đơn giản hỏi cụ. Thường cụ đồng ý nhưng cũng có khi k. Cụ biết việc đó đối với cháu quan trọng.

Cháu cảm thấy ra sao, David?

OK - cậu vừa cười vừa trả lời – Cháu có thể trở lại đây không?

Dĩ nhiên rồi! Nhưng hôm nay còn thì giờ.

Cậu đứng dậy, lại phía cửa sổ ngắm mẹ đến.

Bác Barry bác biết không, không dễ chịu gì khi người ta luôn nghĩ mình hung dữ.

Khó chịu ở chỗ nào?

Không ai tạo điều kiện cho cháu. Khi cô Deun xếp cháu ngồi ở hàng cuối lớp, cháu biết cô muốn cháu xa những đứa trẻ coi là ngoan vì bà giáo năm trước đã kể cho cô nhiều điều về cháu.

Những “điều” gì?

Cháu gây nhiều rắc rối.

Như vậy làm cháu thấy thế nào?

Cậu quay đi, thọc tay vào túi quần. Im lặng. Bỗng tiếng nước nở của cậu bé vang khắp phòng. Tôi chờ cậu nín đi mới hỏi.

Vì sao bà giáo cũ kết tội cháu gây rắc rối lại làm cháu khổ sở đến vậy?

Cháu không muốn gây rối cho họ nhưng cháu không đủ sức.

Cháu muốn nói gì?

Cháu cứ làm, thế thôi.

Bác biết cháu có cảm tưởng thế. Cháu nêu một ví dụ minh họa điều cháu nói xem nào?

Ngồi xuống chiếc ghế tựa. David chơi với chiếc bút chì

Hôm qua cô Deun bắt cháu đứng vào góc lớp vì cháu nói chuyện những Alan và Magrette cũng nói mà cô chẳng bảo gì. Như thế không công bằng. Lúc đó cháu cho cô là ngu ngốc.

Khi làm việc gì đó mà mình không muốn thì cháu cho là “gây rắc rối” phải không?

Vâng.

Sao cháu cho cô giáo là ngu ngốc?

Vì cô như thế.

Tại sao?

Cô bao giờ cũng chỉ rình mò cháu, phạt cháu chứ không bao giờ phạt những đứa khác.

Cứ cho là cháu có lý. Vì sao cháu bực mình về việc đó?

Vì cháu không muốn người ta hành hạ cháu. Do đó cháu cho cô ấy là ngu ngốc.

Như vậy cháu cho cô ấy là ngu ngốc để cô không theo dõi cháu nữa à?

Cậu bé nhìn tôi cười:

Chà, chà.

Thế những “điều đó” tự nhiên cứ đến hay cháu làm vì một lý do nào đó?

Cháu cháu rằng cháu có lý, cậu kết luận. Một nụ cười rộng mở làm rạn khuôn mặt cậu.

Sao cháu cười?

Mẹ bao giờ cũng nói cháu không thể kìm mình được. Mỗi lần cháu làm như thế, cháu tự nhủ bà nói đúng. Nhưng thực tế cháu có thể kìm mình được. Như vậy có nghĩa là cháu đáng sợ...bác biết đấy... cháu làm quá lên.

Cháu nghĩ sao về điều đó?

Cháu không cảm thấy mình đáng sợ.

Đồng ý. Bao giờ cháu đã hiểu lý do cháu cho cô Deun là ngu ngốc, nhằm làm cô phiền lòng và vì thế cô sẽ đề mặc cháu, cũng có thể tự hỏi khi cháu làm như vậy thì có đạt yêu cầu không.

Cậu lắc đầu cắn môi.

Cháu cũng có thể tự hỏi nếu cháu không thể làm khác đi.

Cậu gật đầu.

ô! Mẹ cháu đây rồi - cậu nhìn qua cửa sổ nói – bác Barry, cháu có thể trở lại đây không?

Tất nhiên!

Với một cử chỉ tò mò, David lại gần tôi dụi dè giờ tay. Tôi nồng nhiệt siết chặt tay cậu. Nhìn thân hình chững chạc của tôi, cậu nói,

Một ngày nào đó, chúng ta có thân hình như nhau.

Về nhiều về, chúng ta đã có thân hình như nhau rồi David ạ.

* * *

Bà Jane quăn một lượt tóc quanh ngón tay bà nheo mắt lại khi nhìn thẳng vào tôi, rồi nét mặt bà giãn ra và sột sắng cười với tôi:

Tôi nghĩ đó là điều không thể có – bà bắt đầu nói – nhưng David đã có thay đổi. Chỉ một cuộc gặp gỡ mà đã có khác biệt rõ ràng. Không phải đã ổn tất cả nhưng có những việc tốt đẹp. Ông có biết thằng bé ngốc đó làm gì không? Tôi bảo cháu có thể đội mũ ngược nhưng rồi xé chiều nó đội lại ngay ngắn. Trông nó hiên lảnh đến thế và trước đây tôi nghĩ không bao giờ dừng từ đó để nói về con trai mình. Cháu không ương bướng với tôi nữa. Mẹ con thôi chống chọi nhau rồi.

Bà khẽ cười:

Tôi cho rằng tôi cũng đã thay đổi. Tôi không muốn nói mọi việc suôn sẻ nhưng tuần này đã tiến bộ. Nhưng có một việc, thực ra còn hơn nữa nhưng có một việc đặc biệt, làm tôi thực sự phiền lòng.

Việc gì vậy, tôi hỏi.

Ông già.

Ông già nào?

Ông cụ mà hầu như chiều nào David cũng ghé thăm. Một ông già dành thì giờ nhiều thế cho một đứa trẻ thật không bình thường.

Vì sao không bình thường?

Người ta chơi, tôi muốn nói là sử dụng thì giờ cho những người lớn tuổi.

Có lẽ phần nhiều là thế, nhưng tại sao lại không bình thường khi quan hệ với một người khác tuổi?

Đồng ý, không phải là không bình thường nhưng cháu để thời gian tốt nhất gặp gỡ ông già ấy.

Điều gì làm bà phân vân trong ý nghĩ đó?

Thế này! Điều đó không bình thường – bà nói.

Tại sao bà tin như vậy?

Một đứa trẻ con đó lại thích làm bạn với một ông già hơn với trẻ con đồng lứa là không tự nhiên.

Sao không được? Có gì không tự nhiên trong việc đó?

Tôi không biết có gì không tự nhiên trong việc đó. Tôi càng nghe tôi nói càng thấy vô lý. Không đến nỗi lạ kỳ như tôi nghĩ. Tôi cảm thấy lung túng quá.

Về điều gì?

Tôi, tôi cảm thấy thế này thế nọ nhưng khi nhìn lại kỹ, thực ra tôi chẳng có lý do gì. Thực tế lý do của tôi thật mơ hồ. Tôi không quen cách nói đó. Giả thử ông nội cháu ở phía đầu hành lang kia và David suốt ngày muốn chơi với ông thì tôi không thấy lạ. Thậm chí sẽ tuyệt vời, tôi cho là thế.

Thế đấy! Nếu điều đó không lạ và còn có thể rất tốt thì trong quan hệ còn có điều gì làm bà phiền lòng?

Chà! Tôi muốn cháu chơi với bọn trẻ cùng lứa tuổi.

Muốn cháu chơi với bọn trẻ cùng tuổi khác với phiền lòng vì cháu chơi với một ông già. Có điều gì làm bà không bằng lòng về việc đó nữa?

Bản thân ông già có tên thật kỳ cục: Vélauxse. Những người bình thường nuôi chó, mèo, những con vật quen thuộc trong nhà, đúng không? Thế mà con người ngớ ngẩn đó, ông ấy có một con thần lùn và một con chim nói được, không phải là con vẹt. Tôi không thích những việc đó.

Đúng ra thì việc gì làm bà không thích?

Tôi phải ở nhà chờ David đi học về...vì thế lương tôi thấp, nhưng điều đó chưa phải là quan trọng

nhất. Điều làm tôi buồn là lúc đi học về, David chẳng nói với tôi được ba câu mà vội vàng chạy sang ông Vélauxse. Thật không chịu được. Jane lắc đầu, hất lộn tóc rũ xuống ra sau vai.

Chính điều gì làm bà không chịu được?

Tôi chẳng rõ nữa – bà nói, đôi môi ướm.

Bà thử đoán xem.

Điều đó nói lên cháu không yêu tôi. Cháu thích một người ngoài hơn mẹ đẻ mình – Đôi mắt bà đầy lệ.

Vì sao điều đó làm bà khổ tâm?

Tôi không biết. Tôi muốn là một bà mẹ tốt, thật sự muốn vậy.

Sao bà lại nghĩ tình bạn giữa David và cụ Vélauxse làm cho bà trở thành một bà mẹ không tốt?

Bây giờ tôi nghĩ là tôi không tin thế. Tôi cho rằng ở nhà ông cụ có cái gì đó David thấy ...hấp dẫn. Tôi phải tội nếu biết được đó là cái gì. Tôi còn hơi giận dữ về việc đó nữa.

Nếu bà không thấy phiền lòng về quan hệ giữa David và Vélauxse thì bà sợ có điều gì xảy ra?

Lúc đó tôi sẽ chẳng làm gì để cải thiện tình hình.

Bà muốn nói bà giận dữ để muốn cải thiện tình hình ư?

Vâng, tôi lại loay quanh rồi. Thật vớ vẩn, đúng không?

Đây là cách của bà để phù hợp với lòng tin của mình – tôi nói – Nhưng bây giờ bà có tin là phải giận dữ để làm việc đó không?

Không. Dù xoay về hướng nào tôi cũng trở thành người điên. Tôi chưa bao giờ nghĩ có một cách xử sự nào khác, ông hiểu chứ?

Tôi gật đầu.

Ông Barry, đang có sự thay đổi. Từng ít một, tôi nhìn nhận sự việc một cách khác. Thực vậy, Tôi không cần phải giận dữ. Điều đó có vẻ đơn giản, quá đơn giản. Này! Ông nghe cho! Khi một vấn đề được giải quyết thì một vấn đề khác nảy sinh ngay. Tôi chưa giải quyết được vấn đề của tôi vì tôi chẳng biết phải làm thế nào.

Bà muốn làm gì?

Bà bật cười.

Ông đừng nói với tôi việc đó cũng dễ. Đồng ý, tôi sẽ thử xem. Có lẽ nếu tôi dự định một hoạt động gì đó với David, dẫn cháu đi xem phim, tô màu hoặc vẽ cùng với cháu, cháu sẽ ở nhà với tôi. Tôi gắng làm cho cháu thích thú. Và có lẽ, đúng thế như với trường hợp đội mũ, nếu tôi không làm cháu bức mình về việc ông Vélauxse, cháu sẽ thôi không phải ứng với tôi khi sang chơi với ông ấy. Như vậy đây, tôi thật thông minh! Bà cười với vẻ sần khau rồi đỏ mặt lên.

Bà cảm thấy thế nào?

Hơi khó chịu

Về vấn đề gì?

Ông già. Ông đứng ngơ ngẩn nhưng thật dễ mến, nhất là với David. Tôi bao giờ cũng cau có với ông nhưng ông vẫn tử tế với con trai tôi. Tuy vẫn gắt gỏng, nhưng tôi không xa lánh ông được. Lạy Chúa! Không hiểu sao tôi hành động như vậy.

Tại sao không nhân dịp đó bà tự hỏi mình?

OK. Bà Jane thân mến – bà nhại giọng tôi – Tại sao bà đối xử như thế với ông Vélauxse? – Vì tôi muốn ông đi khỏi đó – bà trả lời bằng cách nhấn mạnh giọng. – Nhưng như vậy không ổn phải không Jane? Bà nhẹ giọng nói:

Không. Trong thâm tâm tôi hối hận đã đối xử với ông như vậy, đã phỉ báng ông chỉ vì lý do không chịu đựng được tình trạng đó... ô! Xin lỗi về cách tôi nói.

Vì sao việc nhận thức đó làm bà khó chịu? tôi hỏi.

Điều đó chứng tỏ tôi không phải là một người dễ chịu.

Tại sao?

Vì những người dễ chịu không đối xử với người khác như vậy, ông không thấy thế sao?

Bà muốn nói gì?

Ông Barry ông biết tôi muốn nói gì rồi!

Cũng những lời nói đó từ miệng hai người có thể có nghĩa khác nhau.

Được, bà nói – ông đã thuyết phục được tôi. Này! Nếu ông cảm thấy thoải mái và dễ mến, ông sẽ dễ mến đối với mọi người. à! – Bà tròn mắt kêu lên?

A gì?

Tôi không thể nói tôi cảm thấy thoải mái gì thế làm sao tôi có thể dễ mến được? Nhưng trong thâm tâm, ông biết không, tôi còn cảm thấy hơi khó tâm đã đối xử với ông ấy như vậy.

Tại sao?

Tôi không rõ – bà trả lời vừa uốn người trên ghế. Bà cẩn thận vuốt nếp váy rồi lấy ngón tay đập nhẹ trên đùi – cảm giác có lỗi lạ thật.

Bà tin vào điều đó à?

Có – không. Có – không. Có – không. Tôi không biết nữa. Người ta chẳng đã nói những tội phạm tội tệ không thấy có lỗi về tội trạng của mình đó sao?

Theo bà, như thế có nghĩa thế nào?

Thế này! Chúng không cảm thấy có lỗi và chúng lại đơn giản tái phạm vì việc phạm lỗi đối với chúng không quan trọng.

Có phải bà sợ cũng sẽ xảy ra như vậy nếu bà không cảm thấy có lỗi về vấn đề cụ Vélaukse?

Lạ thật, Đúng, tôi nói như vậy, những bỏ ra ngoài lỗi lầm, tôi phải thay đổi với ông cụ.

Đồng ý, thế là bà nghĩ phải cảm thấy có lỗi để có thể dễ mến, thân mật và thông cảm với cụ?

Không, bà lắc đầu thờ ra. Tại sao trước đây tôi nghĩ rằng nói về mọi việc đó rất nặng nề? Ông biết không? Bây giờ tôi cảm thấy thoải mái thì đúng hơn. Không mơ hồ gì cả. Ông ạ, tuần trước tôi không ngừng xét đi xét lại những lời tôi nói trong cuộc trao đổi của chúng ta, và lần đầu tiên tôi hiểu trước đây tôi điên đảo vì mẹ tôi nói tôi làm một bà mẹ tồi, và tôi cho là họ đúng, còn bây giờ họ có thể kết luận tôi bao nhiêu, tôi cũng không tin họ.

Buổi trao đổi tiếp theo xoay quanh những khó khăn của bà khi chỉ là người đàn bà một mình với đứa trẻ. Jane thú nhận thường bà giẫy còi như không có David, ít nhất là lúc đầu vì sợ tình nhân lo sợ. Phân tích kỹ, bà hiểu nên gặp một người đàn ông không yêu trẻ em hoặc không muốn có chúng thì bà không muốn quan hệ với người đó nữa. Bà thỏa mãn xem con mình như là một sang lọc tinh vi và tự nhiên để bà đánh giá những người bà gặp. Ngoài ra Jane có phần tin là David đoán biết kế hoạch của bà vì thường thường khi có một người bạn đến, bà bảo con sang hàng xóm chơi.

Lạ thật – bà nhận xét – trong cuộc trao đổi này tôi đề ít nhất một nửa thời gian nói về những chuyện của tôi, tôi không suy nghĩ: “Jane này, cô làm gì ở đây? Cô đến đây nhằm vào việc giúp đỡ David kia mà?” Nhưng tôi cho rằng mọi việc tôi làm hay cảm thấy, bằng cách này hay cách khác... đều phản xạ đến David.

* * *

Chiếc xe buýt của trường rống lên rồi dừng lại. Những cánh cửa mở đổ xuống một đám trẻ em, tản ra trên bãi cỏ cắt xén cẩn thận đến tận công vào ngôi nhà. David xuống sau, nhìn vào giá đề xe hy vọng thấy chiếc xe đạp đua của cụ Vélaukse, sung sướng biết cụ vẫn ở nhà.

Chạy nhanh theo các bậc thang, cậu lên đến tầng ba mệt đứt hơi. Cậu nhảy tới nhà mình bấm chuông. Cậu xoay chiếc cassette trước ra sau rồi sửa lại như cũ. Một nụ cười nở trên môi. Mẹ cậu mở cửa, ngạc nhiên thấy cậu có vẻ vang rạng rỡ như vậy.

Chào mẹ - cậu nói và chạy vào nhà cất sách vở.

Này con! Jane nói - mẹ nghĩ đi phố chơi cũng thích đấy, chúng ta ăn kem và đi dạo.

Đặc biệt thích kem, David liếc nhìn qua hành lang. Cậu cau mày vẻ nghi ngờ.

Mẹ nói đùa à?

Mẹ có vẻ đùa cợt gì không?

Mẹ đi thật chứ?

Thật – bà nói – Có một cuộc trưng bày rất hay ở phố. Con không ôm hôn mẹ à?

David không để phải nói thêm.

Chúng ta lùi lại đến mai được không mẹ?

Mẹ không rõ ngày mai còn k. Chúng ta đi ngay hôm nay, bây giờ nếu con muốn.

Có việc là, David bắt đầu nói, cụ Vélaukse ...ơ..và con định hoàn thành đường hầm cho Jackaux. Con không thể bỏ rơi cụ. Con là người giúp việc của cụ.

Bà Jane quay mặt đi thờ dài. Tuy buồn và thất vọng, bà phần khởi thấy mình dễ dàng chấp nhận yêu cầu của con.

Con muốn vậy cũng được.

Ngày mai chúng ta đi có được không? - cậu hỏi.

Đề rồi xem – bà nói, không sẵn sàng hứa hẹn, tự nhủ không biết mình có quá chiều con không, có thất bại trong cuộc đấu tranh ngầm giữa bà và ông già ở đầu hành lang không? Bà gọi với:

Này con! – Bà ngạc nhiên với chính giọng nói nhiệt tình của mình – Con chơi thoải mái với ông bạn đi. Mẹ sẽ gặp con vào bữa ăn tối.

Không nhìn mẹ, David lướt ra khỏi nhà sang chỗ ông già.

Ông chờ cháu đấy, hướng đạo sinh. Hôm nay chúng ta làm nốt phần cuối và con Jackaux già có thể hưởng ánh nắng. Một thú vui của con thần lẩn - cụ Vélaukse giơ tay chào con bò sát dài khoảng nửa mét, đang nghiêng đầu trước khi đập đuôi lên cát như để tán thành lời nói của ông già.

Hôm nay là ngày N. Đặt díit xuống, cậu bé...cháu đến đúng lúc lắm, thật đấy.

David ngồi bên cạnh cụ Vélaukse, cầm kim và giúp cụ tết phần cuối chiếc lưới sắt. Ông cụ gạt đầu tán thưởng việc làm của cậu bé.

Cậu bé này, nhiều người sẽ tự hào có một đứa con trai như cháu đấy. Đúng thế, cháu khéo tay lạ lùng.

Còn đầu của cháu? – David hỏi.

Cháu nghĩ khéo tay mà không có óc à? Cậu bé ơi, hai thứ đó thành đôi như mưa và mây vậy, ông tin là cháu biết rồi, ông chắc chắn thế đấy.

David cười với ông bạn rồi dặt nối sợi dây cuối cùng.

Hoan hô! Xong rồi. Có thể lấp bây giờ không thừa cụ?

Tất nhiên! Nhưng trước hết cần chắt đốt đã rồi mới làm việc được – Ông già nói và dặt tay David.

Họ đi vào bếp. Hai cốc sữa nhỏ và một đĩa bánh bích quy sôcôla chờ họ. Hai người im lặng ăn, vừa cắn bánh vừa cười với nhau liên tục.

Trở lại phòng khách, họ để chiếc lưới sắt áp vào tường. Vélaukse phá lên cười khi nhận ra quá dài.

Như vậy mới gọi là biết đo – Dùng chiếc bút, cụ đánh dấu đoạn thừa ra - Tốt rồi, bây giờ cắt bớt - Cụ đưa kim cho David và chỉ chỗ cần cắt.

Cậu bé cẩn thận cắt theo đường đánh dấu, bấm từng sợi sắt. Vélaukse theo dõi, gạt đầu tán thành rồi đứng dậy nói:

Đã đến lúc vén màn lên, để cô To Họng vào đời. Những ngón tay khéo léo của ông cụ tháo sáu nút giữ tấm vải bao quanh chuông chim. Tấm vải xám rơi xuống đất.

Vélaukse, Vélaukse – Lulu kêu lên. Nó đứng trên một thành ngang với chiếc chân độc nhất, thân hình màu đen và da cam đung đưa.

Nào, để ông già yên, để ta và cậu bé bình tĩnh một chút.

Vélaukse ngẩng chiếc ống bằng sắt trong lúc David tháo chiếc dây sau cùng. Cậu nâng tấm thêu lên thấy vừa khớp với tường. Hai người cùng cười.

Cháu làm tốt đấy chứ? – David hỏi.

Ông già hướng dẫn vỗ nhẹ vào vai cậu và nheo mắt nhìn thay cho trả lời.

Có tiếng chuông cửa.

Vâng, vâng, ai đây? –Vélauxse hỏi.

Thưa cụ tôi đây, mẹ của David đây.

Mẹ - David kêu lên, con vừa mới tới, chưa xong việc mà.

Tôi nghĩ hai người cần sự hỗ trợ.

David sững sốt nhìn ông già.

Đề xuống đã. Chúng ta cần có người giúp đỡ. Vừa mở cửa, Vélauxse cười cời mở với Jane, nhìn khách sau đôi mắt nhắm nheo, miệng cụ tròn lại cất tiếng chào thân mật.

Bà đến đúng lúc lắm thưa bà. Cầm tay, cụ dắt Jane vào phòng khách, David há miệng nhìn mẹ.

Chào David, bà nói cố hết sức vô tư. Những ngón tay bà kéo tay áo.

Ồ! Chào mẹ - David trả lời.

Rất sung sướng thấy hai người thân thiện – ông già mỉm cười nói – Hai người làm thành một nhóm rất hay.

Jane lần lượt nhìn ông già rồi con trai không ngừng.

Ông già nhìn quanh có vẻ dụt dè:

Tốt, có việc đây. Ông để hai người trợ thủ ở hai đầu chiếc lưới sắt. Họ cùng nhau nâng nó lên áp vào tường, Vélauxse siết chặt những thanh đỡ còn David giữ đầu tấm lưới Jane dùng vai giữ thẳng bằng.

Khi làm xong, Vélauxse kéo chiếc cửa chuồng để con vật có thể đi vào đường ống bằng tấm lưới sắt cuộn lại.

Nào, Jackaux đừng sợ - cụ nói - Mặt trời chiếu cho mày cả ngày – một tiếng thì thăm dịu dàng từ cổ họng cụ. Thấy con bò sát tiến vào đường ống trên những đôi chân thấp ngắn. Vélauxse nghiêm trang ngừng đầu. David nhảy lên vui sướng hoan hô con vật.

Bà Jane ạ, mọi sinh vật đều có những nét đặc biệt như anh bạn Jackaux ... như David, người bạn và trợ thủ chính của tôi. Cụ quàng tay lên vai cậu bé vừa nhìn con Jackaux sưỡi nắng trong đường ống lưới sắt.

Jane quan sát Vélauxse và con trai bà, hân hoan thấy họ tôn trọng con vật bò sát và sự kính trọng, tình thương yêu họ thể hiện với nhau. Trong lúc bà thở dài có gì đó đọng vào bà, ngoảnh lại, thấy những ngón tay nhỏ của con trai nắm chặt lấy tay bà.

* * *

Cậu bé ôm hôn mẹ rồi nhào lên bậc từng bốn cái một. Jane giơ tay chào tôi vừa cười tự nhiên.

Con trai bà lại gần tôi không chút dụt dè như muốn truyền cho tôi khả năng của cậu và nhìn thẳng vào mắt tôi.

Xin chào bác Gấu lớn, cậu nói, kiêu hãnh dùng tên các trẻ con thường gọi tôi.

Chào cháu David.

Trong lúc cậu ngồi bệt xuống sàn nhà, tôi ngồi trên đầu kia thăm đối diện với cậu. Tôi ngồi xếp bằng chân. David cũng ngồi thế, cố bắt chước tôi. Khi tôi cười, cậu cười. Tôi gãi cằm, cậu cũng làm thế.

Chúng ta ở đây dành cho nhau – tôi nói – bác vì cháu và cháu vì bác.

Mấy phút trôi qua chúng tôi không trò chuyện gì. Cuối cùng cậu nói:

Phải chăng bác sẽ giết cháu? - Cậu cười ngớ ngẩn, thích thú vì câu hỏi của mình. Choài người về chiếc bàn, cậu lấy một tờ giấy xếp hình máy bay rồi dùng ngón cái và ngón trỏ tung lại phía tôi. Tôi bắt lấy khi nó đang bay.

Hay thật! Cháu thử làm như bác xem được không?

Tôi ném thử về cậu. Cậu bắt lấy.

A! Cậu kêu lên, ngạc nhiên về sự thành thạo của mình.

Hôm nay có vấn đề gì đặc biệt cháu muốn bàn không? Tôi hỏi.

Ngoài những chiếc máy bay giấy à?

Hoặc là gồm cả những chiếc máy bay ấy.

David vắn ngón tay không nói một lời.

Mẹ cháu sang nhà cụ Vélauxse giúp chúng cháu ghép đường ống vào tường cho con thần lẩn. Bà dễ mền đến thế.

Việc đó làm cháu nghĩ sao?

Hình như là bây giờ cháu yêu mẹ hơn. Bà không đối xử với cháu như chú Deedee, cô Deuon, ông Gripfon và ông quản lý quán cà phê và... Một nụ cười chấm dứt sự kể tên. Vấn đề thực sự là cô Deuon, cô giáo của cháu.

Cô ấy có vấn đề ra sao?

Bác có nhớ chúng ta đã nói với nhau không? Cháu kể với bác, cháu phá rồi những người khác để đạt mục đích nhưng không được. Thế rồi cháu cố gắng tỏ ra dễ mền cũng không được nốt. Cô ấy không nghe cháu.

Cháu muốn nói gì?

Thomas và Paulo viên giấy bắn nhau trong lúc “Bốn mắt” viết một bài toán trên bảng.

Bốn mắt là ai?

Cô Deuon - cậu nói hơi lung túng – bác biết không – cô mang đôi kính cũ rất dày nhiều khi có vẻ có bốn mắt.

Cậu nghĩ chốc lát để tôi nói, chờ đợi một lời quả trách. Tôi im lặng khiến cậu tiếp tục:

Thế này! Trong lúc chúng bắn nhau, Paulo vô tình đập vào sau đầu Liser. Đây là cô bé hay khóc nhất lớp... rồi bác có biết sao không? Cô Deuon vội vã xuống giữa hai hàng ghế, kéo cháu ra và lại bắt cháu đứng vào góc lần nữa. Cháu trình bày với cô cháu không làm gì cả cũng mất công. Mặt cô đỏ gay. Tan lớp cháu lại nói với cô cháu không có lỗi. Trung thực – bác Barry ạ, cháu không la hét, không đập ngăn bàn, không chửi rủa. Cháu tỏ ra dễ mền, thật ngoan nhưng cô chẳng coi ra gì. Cháu ghét cô ấy.

Vì sao, David?

Vì cô vẫn quả trách cháu dù cháu không làm gì, dù cháu thực sự ngoan.

Cô quả trách cháu thì cháu bất bình về việc gì?

Như vậy không đúng.

Cháu muốn nói sao?

Cháu muốn cô không luôn luôn coi cháu có lỗi. Nhưng cháu làm thế nào đây nếu cô không tin cháu?

Cháu nghĩ thế nào?

Cứ đơn giản phải ngoan, không gây rắc rối. Nhưng như vậy không dễ. Cứ cho rằng cô không biết là cháu đã ngoan, không bao giờ biết thì sao?

Cháu không muốn phải ngoan nếu cô không nhận thấy.

Tại sao không?

Bởi vì, nếu dù thế nào cháu cũng bị quả trách thì ích gì? - Giọng cậu vỡ ra, Cháu không muốn gây rắc rối. Không ai tin cháu cả. Khi diêm bật cháy, mọi người đều cho là cháu cố ý. Nhưng không đúng. Cháu sợ nên ném xuống đất - Cậu khóc, đôi vai rung lên.

Điều gì làm cháu đau khổ thế?

Họ không tin cháu, không ai tin cháu cả.

Trong việc họ không tin cháu, điều gì làm cháu đau khổ?

Cháu không biết làm thế nào bác ạ. Mẹ đã có thay đổi nhưng cô Deuon vẫn thế.

Cứ cho là cô vẫn thế như cháu nói. Tại sao điều đó làm cháu đau khổ đến vậy?

David duỗi dài chân đến khi giày chạm vào giày tôi.

Cô luôn nghĩ cháu là đứa xấu - cậu trả lời.

Nếu đúng thế thì sao cháu cũng đau khổ?

Có lẽ như vậy có nghĩa là cháu xấu thật ... dù sao cô là cô giáo. Và lúc đó cháu càng ngày càng gây nhiều rắc rối.

Vì sao cháu tin rằng nếu cô Deuon nghĩ cháu là đứa xấu thì có nghĩa là cháu xấu?

Cháu không biết – David lắc đầu trả lời.

Trong lúc này, cô Deuon có nghĩ là cháu xấu không?

Cháu nghĩ là có đấy.

Tốt. Thế trong lúc này cháu có tin cô ấy không?

Cậu bé lắc đầu lia lịa.

Nếu vậy tại sao cháu nghĩ nếu ngày mai cô ấy nghĩ thế, cháu sẽ đồng ý với cô ấy?

David nhún vai.

Cháu cho rằng nếu cô tiếp tục nói thế và cứ nói, có lẽ...

Có lẽ sao?

Có lẽ cuối cùng cháu sẽ tin cô ấy.

Cháu nghĩ thế à? –tôi hỏi.

Không, không hẳn thế

David, nếu cháu không quan tâm đến những gì cô Deuon nói, cháu sợ sẽ xảy ra điều gì?

Lúc ấy cháu nghĩ cháu ngoan...cũng chẳng để làm gì. Cô chẳng chú ý gì đến cháu và những đứa trẻ khác cũng vậy.

Những có phải là sự chú ý mà cháu muốn không?

Không, cháu không nghĩ thế. Nhưng thế thì cháu phải cư xử đúng mức để làm gì?

Không phải vấn đề cháu “phải” mà là cháu muốn làm.

Cậu cười khẽ và quay đi.

Có gì vậy cháu?

Khi mẹ tỏ ra dễ mến và cháu cũng dễ mến với bà, cháu thích điều đó hơn.

Thế cháu muốn cư xử ra sao?

Như đối với cụ Vélauxse. Cụ đối xử tốt với cháu. Còn cô Deuon không thích cháu.

Và như vậy làm cho cháu thấy thế nào?

Tốt thôi, cho đến khi cô gây chuyện với cháu.

Nếu cô gây chuyện với cháu, cháu sẽ cảm thấy sao?

Cháu sẽ giận cô.

Tại sao?

Cháu không rõ. Vì cháu có cảm giác thật ngốc; cháu tỏ ra dễ mến với cô và tất cả, cô lại phạt cháu đứng vào góc lớp.

Trong mọi sự việc đó, điều gì làm cháu phiền lòng?

Cháu không muốn phải đứng vào góc – David tuyên bố.

Bác biết nhưng tại sao đứng vào góc lớp lại bất mãn đến thế?

Vì bọn trẻ khác.

Chúng làm gì?

Chúng sẽ nghĩ là cháu xấu dù không đúng thế.

Vì sao điều đó làm cháu đau khổ?

Vì cháu muốn chúng thích cháu, chỉ một ít cũng được.

Thế cháu nghĩ nếu bị đứng vào góc lớp thì chúng không thích cháu à?

Một số không thích cháu nhưng những đứa ấy không đáng kể. Nếu cháu tỏ ra dễ mến với chúng, chắc cháu sẽ thích cháu – David mỉm cười rồi lấy vẻ nghiêm trang – còn đối với cô Deuon?

Đối với cô Deuon thì sao? Tôi hỏi

Cháu sẽ phải làm thế nào?

David, cháu muốn làm gì?

Cháu sẽ thử tỏ ra dễ mến, không khó đâu. Với cụ Vélauxse bao giờ cháu cũng dễ mến và dễ dàng

lắm.

Miệng xéch tận mang tai. D tỏ ra kinh ngạc với lời nói của chính mình.

Hay lắm! Trước đây cháu nghĩ rất khó tỏ ra dễ mến, và bác biết không, khi cháu gây rắc rối cháu huênh hoang nhưng phần nhiều là cháu kinh hãi. Ô! Chúng ta có thể nói về chuyện khác được không?

Tùy ý cháu - tôi trả lời.

Bác Barry, bác có đồng ý nói chuyện với mẹ cháu về những kỳ thi kiểm tra, điểm số, mọi việc đó không? Cháu có thể làm tốt hơn nhưng cháu muốn để bà yên cho cháu một thời gian.

David, tại sao cháu không tự nói với mẹ.

Cháu ư?

Đúng.

Nhưng bà không nghe cháu.

Sao cháu nghĩ thế?

Vì chưa bao giờ mẹ nghe cháu nói.

Trước đây thì như vậy nhưng bây giờ?

Cậu bé tiu ngu nhìn tôi rồi cắn môi:

Cháu sẽ thử xem.

Và nếu mẹ không nghe cháu, cháu cảm thấy thế nào?

Cháu lại cố gắng cho đến lúc mẹ nghe cháu - cậu phá lên cười – Cháu thực sự nói với mẹ, không đâm đá mưu mẹo gì.

David nêu lên vấn đề những đứa trẻ khác từ chối không chơi với cậu. Đi sâu vào quan hệ của cậu với bạn bè, cậu hiểu ra chính cậu xa lánh bạn vì sợ chúng cho cậu là xấu và không thích cậu. Khi tôi hỏi vì sao cậu nghĩ mình là một đứa trẻ lếu láo, cậu lung tung không tự tìm ra câu trả lời mà vẫn lặp lại lời nói của những người khác về cậu. Cậu có tin vào những lời đó không? Không. Mỗi lần trở lại vấn đề đó, những câu trả lời của cậu dần dần rõ ràng. Cậu nghĩ mình không phải một kẻ xấu, chỉ hay giận dữ thôi và cậu quyết định để cơn giận của cậu cũng mất đi.

Chuẩn bị ra về, David hỏi cậu có thể trở lại được không?

Dĩ nhiên rồi! Nhưng bác tự nhủ tại sao bao giờ trước khi về cháu luôn hỏi câu đó.

Để cháu tin chắc. Cháu không có thói quen nghĩ người khác muốn gặp lại mình, trừ cụ Vélauxse và có lẽ bây giờ ... cả mẹ nữa.

* * *

David trở lại ba lần gặp tôi, giữa tôi và mẹ cậu trao đổi với nhau gấp đôi số lần đó. Jane nói về những suy nghĩ của bà đối với bản thân và bố mẹ bà, đặc biệt về hậu quả tai hại theo nhận xét của mẹ bà. Không những bà tiếp tục nghiên cứu về những khó khăn trong quan hệ giữa bà và con trai, mà những phát hiện của bà kéo theo những thay đổi nhanh chóng ở bà.

Nhận ra nỗi khó chịu đối với David bà cảm thấy khi đi chơi với người tình, bà yêu cầu con ở nhà. Phần lớn những người bạn của bà mến ngay cậu bé dụt dè ra mở cửa cho họ. Cụ Vélauxse trước đây bị loại khỏi nhà bà, nay trở thành người khách thường xuyên và ăn tối ở đó ít nhất mỗi tuần hai lần.

Bà Jane khoảng một tháng mới đủ Cantin đảm gặp cô Deuon nói chuyện. Hai người đàn bà cùng ngồi nói chuyện với nhau một buổi chiều trong quán cà phê gần trường. Lúc đầu cô giáo bác bỏ mọi lời nói của Jane, từ chối thay đổi quan niệm đối với David. Cô khẳng khái bảo đã giúp cậu bé mọi cách để cư xử đúng mực nhưng cậu vẫn phá rối lớp học không kể đến cô và bạn bè. “Cô có nhận thấy có sự thay đổi nào ở tháng vừa rồi không?”. “Không, chẳng thay đổi gì. Hoặc là rất “ít”, cô nói. Tuy Jane nghi ngờ nhận định của cô giáo không đúng, bà tiếp tục thăm dò, tìm điểm mấu chốt để khiến cô điều chỉnh lại quan điểm. Khi cô Deuon kết tội bà là một người mẹ không tốt, bà không bào chữa nhưng giải thích con trai bà và bà cố gắng thay đổi vì hạnh phúc của mỗi người như thế nào.

Cuộc gặp gỡ đó không làm bà Jane quá lạc quan thì ba hôm sau, David chạy sộc vào nhà báo tin cô Deuon, chẳng giải thích gì, đã cho cậu ngồi lên phía trước ở hàng ghế thứ ba, chỗ cô thường dành cho những học sinh tiên bộ hơn.

Ba tháng tiếp đó, David được chuyển từ nhóm học sinh chậm tiến bộ lên nhóm tiến bộ. Những điểm số A, Biết thay thế cho điểm C, D thường ghi góc trên phía trái những bài kiểm tra của cậu bé.

Sau một tháng, cậu điện thoại cho tôi.

Xin chào – tôi nằm ống nghe lên tiếng.

Chào bác Gấu lớn - cậu nói – Cháu David đây, bác có nhớ cháu không?

Nhớ chứ David. Con người ngồi ở ghế đầu, hàng thứ ba sao rồi?

Bác nhớ đấy - cậu vừa cười vừa kêu lên – Đúng là cháu bao giờ cũng ngồi ghế đầu. Bác Barry, cháu đến thăm bác được không?

Luôn luôn câu hỏi đó, phải không? Thế này! Bác vẫn có câu trả lời ấy. Dĩ nhiên cháu đến được cháu đến thăm làm bác rất vui.

Sáng thứ bảy tiếp đó, tôi đang lười biếng nằm trên văng chờ cậu bạn trẻ thì có tiếng nói làm tôi chú ý. Nhìn xuống chân đồi, tôi thấy David. Cậu có vẻ lớn hơn, thanh mảnh hơn và đi đứng có vẻ chín chắn hơn. Đầu không đội cassette. Một ông già mang chiếc hộp đứng cạnh cậu với nụ cười rạng rỡ xóa bớt đi những nếp nhăn trên mặt. Một cô bé tóc vàng tết đuôi ngựa bám vào tay bà Jane. Cả nhóm bước lên bậc đá đều như một người. David thong thả đặt chân lên bậc thứ nhất rồi chạy nhanh lên các bậc tiếp.

Tôi siết chặt tay cậu.

Hê! David! Cháu có vẻ đúng cách lắm. Nhìn mắt cháu bác biết cháu đã bước được một chặng đường sau lần gặp cháu cuối cùng. Rất tuyệt.

Quay về phía ông già, tôi cười.

Và cụ chắc là cụ Vélaukse nổi tiếng, người bảo vệ thần lẩn, chim và những đứa trẻ lạ thường.

Tôi chỉ còn phải tìm một con gấu như David của chúng ta, ông cụ nói. Chúng tôi cười với nhau như đã quen biết từ lâu.

Hôm nay là ngày may mắn của bác – tôi nói với cô bé đang chờ được giới thiệu – Bác là Barry, còn cháu tên gì?

Cô dụt dẹt nắm tay tôi.

Cháu là Liser.

Rất sung sướng làm quen với cháu, Liser

Tên đó to nghe quen quen. Cử chỉ của David ra hiệu ném giấy, rồi ôm đầu vờ khóc làm tôi nhớ lại cô bé bị đánh phải trong cuộc chiến ném giấy.

à, đúng! Cháu là cô bé trong lớp của cô Deuon.

Cô bé nhìn David, rõ ràng bối rối thấy tôi cũng nhớ về cô.

Chúng tôi nhìn nhau không nói gì trong mấy phút.

Nào, con trình bày đi – bà Jane nói với con trai.

Thế này! Bác br, chúng cháu làm một cái gì đặc biệt biểu bác... tất cả mọi người đây. Có thể nói đây là món quà của cháu nhưng mọi người cùng làm.

Vélaukse để chiếc hộp xuống đất, để lộ một mô phỏng nhỏ về ngôi nhà của tôi trên đồi. Bên trong một cậu bé đội mũ cassette xanh ngồi đối diện một con gấu lớn. Phiếu điểm của David dán trên mái: ba điểm A., hai điểm B và một điểm C. Bên cạnh phiếu điểm là dòng chữ: “Cháu không ranh ma, cháu chỉ thật sung sướng...rất cảm ơn! David”.

VI.

CÂU CHUYỆN CỦA ROBERTITO

Sinh trưởng trong một làng nhỏ ở Mehico, Roberto Sotto vừa đi làm công vừa dành dụm tiền đi học. Sau nhiều năm vất vả với nhiều nghề khác nhau, Roberto cùng người vợ trẻ lên phương Bắc, dùng số tiền tiết kiệm mua một cửa hàng nhỏ.

Đã chín ngày liên tiếp anh đèn buro điện với hy vọng nhận được một buro phẩm gửi từ Hoa Kỳ.

Một nhân viên mặc đồng phục vội gọi tên anh. Buro phẩm đã tới.

Chờ khi một mình trên xe anh mới xé bỏ giấy bọc hàng. Đôi mắt anh nhắm lại. Anh đã nhận biết bao hứa hẹn không thực hiện được, bao bế tắc nặng nề. Một sinh viên tốt nghiệp anh quen biết ở trung tâm nghiên cứu bệnh thần kinh ở Huston mà lần trước anh mang đứa con trai đến chữa, gửi cho anh một bài báo trong tạp chí Dân chúng. Bài báo kể về chuyện một gia đình chữa trị có kết quả cho đứa con của họ mà các chuyên gia cho là không chữa được. Bài báo được dịch ra tiếng Tây Ban Nha, anh và vợ đọc đi đọc lại. Trong bài báo, người ta có nói đến một cuốn sách đã kể lại việc chữa đó và khuyến khích người đọc tiếp tục nghiên cứu, tìm hiểu, và họ đã nhờ một người bạn ở Hoa Kỳ mua cho họ cuốn sách này.

Roberto thận trọng mở buro phẩm, ảnh một cô bé khuôn mặt trắng bệch như sứ choán hết tờ bìa cuốn sách. Đôi mắt đen ánh lên trông giống như mắt con anh. Giấy bọc cuốn sách đầy những hàng chữ lớn. Roberto bức mình không đọc được tiếng Anh. Cho xe chạy. Tìm anh đập muôn vỡ ra, trán anh đổ mồ hôi. Anh hướng xe về phía Nam để đến nhà ông Jame, giáo viên và là nhà biên dịch.

Bà Jame mời anh vào, mời uống nước, Roberto lắc đầu từ chối. Mấy phút sau ông Jame bước ra, lịch sự chào anh. Ông có cảm tình với gia đình Roberto và đứa con kỳ lạ của họ, đã nhiều lần dịch tài liệu, bài báo cho họ. Triền vọng lớn của kế hoạch mới làm ông quyết tâm hứa với anh. Jame gật đầu, xác định dự định dịch cuốn sách trong sáu tuần như thỏa thuận. “Sáu tuần – Roberto tự nhủ - là cả một cuộc đời”

Việc dịch thuật thận trọng không cho phép rút ngắn thời hạn nhưng Jame hiểu rõ Roberto rất nóng lòng nên bỏ các cuộc hẹn gấp để dịch cuốn sách trong ba tuần.

* * *

Câu chuyện và thông tin trong những trang sách khác hẳn những gì vợ chồng Sotto được nghe và đọc cho đến lúc đó. Thay vì bắt đứa trẻ thực hiện đúng những việc làm coi như thích hợp do các thầy thuốc hướng dẫn, đôi vợ chồng người New York và là tác giả của cuốn sách này xâm nhập vào thế giới của con trai họ, phù hợp theo những phong cách được xem là kỳ lạ của con với một tình thương yêu và độ lượng trái ngược với những lý luận từ trước tới nay vẫn áp dụng đối với loại bệnh đó.

Đọc bản dịch cuốn sách, lần đầu tiên trong ba năm, vợ chồng Roberto cảm thấy dồi dào những cảm nghĩ. Hoàn cảnh riêng của họ lúc đầu đưa họ lên Mehico, rồi đến những bệnh viện, viện nghiên cứu của nhiều thành phố ở Mỹ. Con trai họ, Robertito đã trải qua ba chương trình chữa trị khác nhau không có kết quả. Đứa bé lần lượt được xem là một đứa bé không hoàn toàn, bị thương tổn não, rồi chẩn đoán phổ biến là một loại bệnh rối loạn thần kinh không chữa được. Rất nhiều trẻ em bị bệnh này, thường sau một bức tường vô hình và khó hiểu, suốt đời uống thuốc mê, lẫn lộn một mình trên chất thải của mình và bị lãng quên trên sàn nhà một bệnh viện. Triệu chứng của Robertito phù hợp với hình ảnh đáng buồn này.

Tuy vậy gia đình Sotto không xuôi tay, không nản lòng tìm tòi. Tuy mất phương hướng vì những phương pháp và lời bài bác cổ hữu về mọi thay đổi cách xử lý, họ đăng ký chữa trị Robertito theo một chương trình được nhiều chuyên gia khuyến bảo. Một năm làm việc không có kết quả rõ ràng. Họ quay lại “tập dượt theo mẫu”, một phương pháp luyện tập giác quan gọi lại những giai đoạn phát triển của đứa bé, hy vọng nó sẽ nhớ lại một số yếu tố về cuộc sống. Lo lắng, họ nhìn các thầy thuốc bọc đứa con họ, lúc ba tuổi, kéo lê, khắp phòng. Họ thấy Robertito buộc phải bò như đứa bé mới sinh, trong lúc người nhân viên chỉ đứng theo sách hướng dẫn, làm như không nghe thấy tiếng kêu của nó. Ở đây cũng thế, phương pháp chẳng đưa lại kết quả gì ngoài sự tăng thêm lòng giận dữ và nỗi buồn bã của đứa trẻ. Gia đình Sotto cũng áp dụng biện pháp tăng cường phân tử trực tiếp (cho uống nhiều loại vitamin) nhưng vô hiệu.

Vợ chồng Roberto quyết định quan hệ với những người ở New York, tìm hiểu và cố gắng thử một phương pháp độc đáo nào đó. Vì thế ông Jame nhân danh vợ chồng họ gửi đi một điện tín. Nhiều tuần lễ qua đi không có trả lời. Vợ chồng họ gửi đi bức thư thứ hai trước khi dùng điện thoại trực tiếp. Một

người đàn bà trả lời và xin lỗi vì đã nhận điện tín và thư nhưng những người nhận chưa đọc được vì họ đang ở nước ngoài. Bà đoán chắc với gia đình Sotto sẽ trả lời đồng thời mong họ kiên nhẫn vì thư từ đến từ cả thế giới cũng đang ùn lại chờ trả lời. Đầu tháng sau vợ chồng Sotto nhận được một bức thư dài từ NewYork. Người ta đã nhận giúp đỡ.

Hồi hải quân điện thoại, hai bố mẹ trẻ đầy lo âu nói tiếng Tây Ban Nha trong lúc ông Jame phiên dịch nói của họ cho người điện đàm ở xa.

Ông ấy nói – Jame tuyên bố với vợ chồng Sotto – thái độ xử lý là đáng kể nhất. Ông muốn anh chị biết cho, vợ chồng ông làm hết sức mình để san sẻ hiểu biết của họ với anh chị và chỉ vì mọi điều anh chị muốn học nhưng – ông ấy nhấn mạnh điểm này – ông không hứa hẹn điều kỳ diệu và không đảm bảo một sự thay đổi gì. Đứa trẻ là một người không quen cần tôn trọng.

Chị vợ áp tay vào miệng nén ý muốn gào lên câu trả lời. Chị luôn luôn cảm thấy đơn độc trong tình yêu và lòng thương mến đối với đứa con trai mà mọi người đều khinh khi.

Vâng, vâng, họ rất hiểu ý ông – Jame khẳng định – ông đứng thẳng lưng với một cử chỉ độc đoán và nói to vào máy.

Họ chuẩn bị cho cuộc hành trình đến NewYork. Roberto nhờ Jame cách điều chỉnh chương trình giảng dạy. Roberto yêu cầu người an hem họ phụ trách việc bán hàng trong lúc anh đi vắng. Chị vợ mua quần áo cho Robertito, cô sức làm mọi cái để con chị được tôn trọng và nhận chữa trị.

Họ đến sân bay, sẽ bay thẳng đến bờ biển phía Đông.

Robertito đảo cặp mắt đen mênh mông trước khi nhìn vào, tuy không thấy, đôi bàn tay mình múa may như con chim cạnh đầu cậu. Đôi gò má cao làm tăng thêm khuôn mặt rộng. Mọi dáng dấp như được gọt dũa tinh xảo: mũi rất thẳng, môi cong tinh tế, nước da đồng, cả mái tóc đen, cứng được cắt xén cẩn thận quanh khuôn mặt. Cậu con trai bốn tuổi này có một thân hình và vẻ đẹp rõ ràng, sẽ là bức ảnh tuyệt mỹ trên một chiếc bưu thiếp ở Mehico quê hương cậu.

Nhưng chỉ một tiếp xúc ngắn ngủi để để phủ bóng đen lên sắc đẹp, hình dáng hoàn chỉnh đó. Ngồi bên cạnh bố mẹ ở sân bay, Roberto Sotto không hề nhìn những người xung quanh, không hờ môi nói lời nào, không ngừng múa tay cạnh đầu. Khi người mẹ muốn sửa lại chiếc áo cho cậu, cậu lùi tránh tay mẹ, bề ngoài xem như không lọt vào tầm nhìn trông trái của cậu. Thỉnh thoảng cậu kêu âm lên một cách lạ lùng, trẻ con, nhưng hầu như không động môi, không thay đổi cảm giác cố định của cậu.

* * *

Tối chủ nhật - Đến nơi.

Tiếng chuông điện thoại réo lên giữa tiếng nhạc đang chơi trong nhà, Sudi vợ tôi ra hiệu cho tôi nói là ông Jame đang ở đầu dây. Chúng tôi cười với nhau vì ý nghĩ lại lao vào một cuộc phiêu lưu mới với một đứa trẻ đặc biệt.

Chào ông Jame, hoan nghênh ông đến NewYork. Đi đường khỏe chứ?

Tuyệt vời, chuyến bay thật tốt – ông trả lời.

Còn vợ chồng Sotto và Robertito ra sao?

Họ cũng khỏe. Chúng tôi thuê phòng đêm nay ở khách sạn sân bay. Gia đình Sotto muốn biết mấy giờ ông có thể gặp họ khi xong công việc của ông.

Chà! Tôi kêu lên, nhận thấy họ đi hàng nghìn cây số để đến một cuộc gặp mặt có lẽ chỉ trong mấy tiếng đồng hồ. Sudi và tôi cả ngày mai rảnh việc, và nếu cần cả ngày kia, ngày kia.

Tôi lắng nghe trong lúc ông dịch lại lời tôi nói.

Gia đình Sotto rất cảm ơn ông bà nhà về sự niềm nở đó. Họ đến vào lúc nào cũng được. Mấy giờ thuận tiện cho ông nhất?

Mời họ đến vào chín giờ. Ông Jame này, nhờ nói với họ chúng tôi cố gắng san sẻ với họ những hiểu biết của chúng tôi và rất sung sướng được làm việc đó – tôi nói thêm.

Trước khi gia đình Sotto đến, Sudi và tôi để ra nhiều giờ bàn bạc những điều kiện thích hợp nhất cùng làm việc với họ và Robertito. Vì họ từ năm nghìn cây số đến với chúng tôi, chúng tôi quyết định, trái với lệ thường là thử làm theo nước rút. Theo thông lệ chúng tôi làm việc với bố mẹ và đứa con đặc biệt của họ hạn chế trong những cuộc viếng thăm đơn giản hoặc hàng loạt cuộc gặp gỡ rải rác trong nhiều tháng. Tuy chúng tôi nhận thấy có những thay đổi tự phát và khí quản ở một số trẻ em, trong

phần lớn trường hợp, do thiếu thời gian và môi trường phức tạp quanh đứa trẻ làm trở ngại cho công việc.

Một sự trợ cấp cho phép chúng tôi giúp đỡ những người bỏ sọt một hệ thống hướng dẫn viên yêu thương và độ lượng bao quanh con cái họ, ngày đêm săn sóc... một sự phối hợp tác động của chương trình làm hồi sinh nhanh chóng và đáng kinh ngạc trường hợp con trai chúng tôi. Một ý nghĩ chợt nảy ra nhưng chúng tôi không nói ra ngay. Trong lúc này, với gia đình Sotto chúng tôi sẽ làm hết sức mình... không phải than phiền vì những gì chúng tôi không có mà hân hoan vì những gì chúng tôi có.

* * *

Thứ hai – Ngày đầu tiên.

Người giúp việc bếp núc của chúng tôi đến trước hết, chiếc áo sơ mi đen mặc cẩn thận với quần cùng màu, túi đồ đạc đeo trên lưng. Cô đến chuẩn bị ăn uống và chăm sóc mấy đứa con chúng tôi trong lúc chúng tôi làm việc với gia đình người Mehico.

Mấy phút sau, một chiếc taxi đưa gia đình Sotto đến đậu trước cổng. Ông Jame khẽ nghiêng mình siết tay tôi rồi Sudi. Rất long trọng ông giới thiệu với chúng tôi Roberto Sotto, một con người đẹp trai, cao lớn, gần bốn mươi tuổi. Anh này ăn mặc giản dị, cúi đầu bắt tay tôi.

Chị vợ, cao và lực lưỡng đứng chờ với đứa con trai. Chị chú ý theo dõi nét mặt chúng tôi trong lúc giới thiệu. Rồi chị mạnh dạn nhìn thẳng vào mắt chúng tôi với nụ cười dẹt dẹt.

Robertito nhảy đều đặn trên ngón chân. Người mẹ quỳ xuống nói với cậu bằng một giọng rất âu yếm. Nhưng chị nói với một người điếc, nhiệt tình của chị không qua được bức tường vô hình bao quanh con trai chị. Khi đứng lên, đôi mắt chị đượm một nỗi buồn sâu sắc. Muốn khóc, chị tránh nhìn vào chúng tôi.

Vô cảm trước cảnh đó, Roberto cầm lặng múa bàn tay còn rảnh.

Những người khách ngồi xuống chiếc ghế tựa dài trong phòng, chúng tôi im lặng quan sát họ và trong những phút đầu, dành trao đổi với họ những nụ cười thông cảm. Sự lo âu thường làm những khuôn mặt nhay cảm của họ âm u. Chị vợ nhiều lần kín đáo giữ tay con trai để ngăn nói dưng vung vẩy. Rồi Roberto hăng to giọng để nói cho rõ. Anh đưa từ chiếc vali to ra một mớ tài liệu và kể chi tiết về câu chuyện của Robertito. Jame dịch tỉ mỉ từng lời nói của anh, từng chi tiết. Vừa nói Roberto vừa có những cử chỉ cảm động. Mỗi lần nhìn con trai, giọng anh lạc đi và đôi mắt mờ đi.

Những tài liệu Roberto đưa cho chúng tôi là một mớ dị dạng về báo cáo và chẩn đoán ngược nhau. Ba trong số đó nêu ra một sự phán quyết rõ ràng và một phỏng đoán mơ hồ: Robertito bị rối loạn thần kinh. Hai cho là thiếu năng nghiêm trọng. Một bản khác đưa ra giả thiết bị tổn thương não sau một trường hợp viêm não. Báo cáo mới nhất nói mơ hồ về một bệnh phức tạp rối loạn sinh hóa không rõ. Những trang giấy đầy danh từ khoa học; những ẩn dụ trong xét đoán về lý thuyết mà phần nhiều chỉ dựa vào mười lăm phút khám nghiệm. Hơn nữa, không báo cáo yêu tế nào đề nghị rõ ràng cách chữa trị. Không một phân tích nào tả rõ hoặc nêu lên những đặc điểm của đứa trẻ trước mặt chúng tôi.

Trong lúc bố nói, cậu bé vụng về ngồi xuống ghế. Cậu uốn éo thân hình như một đứa trẻ nâng người lên. Đôi lúc một tiếng than thở thoát ra từ cổ họng. Cậu múa tay không ngớt. Tuy thế nét mặt cậu có vẻ bình thản.

Anh Sotto nghi ngờ lợi ích của những bản báo cáo này – ông Jame phiên dịch – những chương trình mà con ông theo chữa trị cũng vậy.

Ông hỏi giúp vì sao anh muốn chúng tôi biết chi tiết như vậy?

Anh nói vì quá lo lắng cho con trai và không phải đến đây như ...nói thế nào nhỉ, ơ...như những người ngây thơ hay không biết gì.

Tôi gật đầu, nhìn vào mắt Roberto rồi vợ anh. Chúng tôi trước đây cũng đã chữa chạy như vậy cho con trai Raul mình không kết quả.

Im lặng như một con mèo, người giúp việc vào phòng với một khay cà phê và trà. Cô cũng đem cho Robertito một cốc lớn nước ngọt. Người mẹ dẫn ngay con trai vào bếp sợ nó quăng cốc đi hoặc để rơi xuống ghế. Hình như thường khi uống xong, cậu lơ đãng buông tay để rơi cốc, chén xuống đất. Khi họ trở lại phòng khách, Sudi đến ngồi trên sàn gần Robertito, nhẹ nhàng vỗ đùi cậu. Thấy cậu tránh đi, và mỉm cười rút tay dần. Robertito múa tay với một sức lực mới.

Khi ngoảnh lại để nói với Jame, tôi nhận ra chúng tôi có xu hướng nhìn cậu bé khi nói. Tôi bèn nghiêng mình về phía trước và nhìn thẳng vào vợ chồng Sotto.

Jame, ông nói với vợ chồng Sotto – tôi thích nhìn họ trong lúc nói vì đôi mắt chúng tôi phát hiện ra những thông tin rất quan trọng. Nói với họ từ ngữ chỉ là một cách để nói thôi.

Khi Jame phiên dịch lời tôi, họ cười gật đầu.

Và tôi sẽ nói thẳng với anh chị - tôi nói thêm.

Chúng tôi quyết định trong buổi còn lại làm việc thẳng với Robertito, ít nhất là đến bữa ăn tối. Rồi buổi tối chúng tôi có thể trao đổi với vợ chồng Sotto ...nghiên cứu những tình cảm, thái độ của họ. Chúng tôi muốn ngồi riêng với Robertito không giải trí gì. Chúng tôi cho vợ chồng Sotto mượn xe để có thể đi lại một khách sạn trong vùng. Jame sẵn sàng lái xe.

Sudi đưa Robertito vào phòng tắm, chỗ chúng tôi vẫn dùng cho con trai tôi. Gian phòng này có môi trường đơn giản, không ồn ào...những bức tường trần, không có cửa sổ, có tiếng vang, không ánh sáng chói chang. Không gian khép kín đó cho phép chúng tôi tiếp xúc gần gũi với đứa trẻ.

Chúng tôi ngồi đối diện nhau, lưng tựa hẳn vào tường. Cậu bé đi vòng quanh không mục đích. Cậu vung về bước nhón chân, đôi tay múa mạnh mẽ. Chúng tôi ghi lại những đặc điểm riêng của đứa trẻ.

Robertito không bao giờ nhìn thẳng vào vật gì, vào ai nhưng rõ ràng cậu có thể trông thấy. Khi Sudi rút một chiếc bánh bích quy trong túi ra, giờ trước mặt cậu, cậu không thấy hoặc giả vờ không thấy. Ngược lại khi bà để bên cạnh cậu, cậu ngoảnh ngay lại cầm lấy. Robertito nhận ra một phần lớn xung quanh cậu, vì vậy cậu có thể dễ dàng nhìn thấy tay cậu múa may ở một bên đầu mình.

Tuy cậu thích nhìn nghiêng, chúng tôi nhận thấy cậu cũng nhìn thẳng vào chiếc bánh bích quy trong lúc nắm lấy, tuy chỉ chột lắt. Một lúc khác, khi Sudi thấy cậu lắng tai nghe tiếng còi ở xa, bà bật ngón tay ngay trước con mắt cậu. Không có phản ứng gì không cả nháy mắt. Xem ra cậu có thể hãm cái nhìn để tập trung giác quan khác.

Mặc dù không có phản ứng về phần lớn tiếng động, cậu bé chăm chú lắng nghe những tiếng gần như không nhận ra. Gian phòng vang lên tiếng nhạc say đắm của Chopin, Robertito lắc đầu từ trái sang phải vừa chập lười một cách lạ lùng. Một cảm giác sợ hãi xen lẫn kính trọng thể hiện trên mặt cậu. Trong cái nhìn của cậu có cái gì đó làm tôi nghĩ đến khuôn mặt bình thản và cởi mở của một nữ tu sĩ Tây Tạng.

Chúng tôi nhìn cậu bé trong tình trạng tự nhiên để cậu làm được gì thì làm, vừa nghĩ đến những ngón tay thuộc buộc tay cậu lại để khỏi múa may, đến những nhà tâm lý học đọc bọc cậu lại trong chăn kéo lê đi khắp phòng. Chúng tôi nghĩ đến những bác sĩ đề nghị cho điện tác động để chữa những hành động “kỳ lạ” và “không tha thứ được”. Như vậy mọi người dưới bầu trời của cậu bé Robertito biến thành những người xử án hoặc đao phủ.

Người ta có quyền đặt những câu hỏi nghiêm chỉnh với những người xử lý thô bạo và thù địch đối với một đứa trẻ đau đớn vì rối loạn chức năng và cảm thấy khó khăn trong quan hệ với người khác. Nhưng nhà chuyên môn lặn tránh mặt này và không chịu nghiên cứu lại phương pháp của mình khi thấy “không tiên bộ”, bằng lòng xếp đứa trẻ vào loại sinh vật không giáo dục được hoặc không chữa trị được.

Chúng tôi không bạo giờ tác động để Robertito ngừng lại hoặc khuyến khích một hành động hay phản ứng gì. Chúng tôi tiếp xúc với cậu bé với thái độ “*yêu thương là lựa chọn để được hạnh phúc*”. Chúng tôi không đặt điều kiện, không chờ đợi gì. Hơn thế, chúng tôi không phán xét điều gì tốt hay xấu, thích hợp hay không thích hợp. Thực vậy, cũng như tất cả chúng ta, cậu bé lạ lùng này đã cố gắng hết sức mình.

Tôn trọng nhân cách và thể giới của cậu, chúng tôi quyết định nếu cậu không thể hòa nhập được với chúng tôi, chúng tôi sẽ hòa nhập với cậu, nếu có thể, chúng tôi bắc một nhịp cầu qua sự im lặng của cậu và khuyến khích cậu để cậu muốn cùng chúng tôi, tham gia những hoạt động của chúng tôi. Như thế, chúng tôi cố gắng tạo ra một môi trường tình cảm, yêu thương, đẹp đẽ mà cậu có thể bước vào.

Để hòa nhập trong thế giới của cậu, chúng tôi bắt chước cậu. Khi cậu múa cánh tay, chúng tôi cũng múa tay. Khi cậu chập lười, chúng tôi cũng làm thế. Thấy cậu đo nhón chân chúng tôi vận dụng cách đi ấy. Cậu gập lên chúng tôi cũng gập lên. Chúng tôi đi theo cậu, nắm lấy những lúc cậu ra hiệu cho chúng tôi. Thái độ bắt chước đó không phải là chiến lược, cũng không phải giả vờ, chúng tôi thực sự

cùng với cậu, đi lại nghiêm chỉnh, tham gia như một người bạn thương mến đôi với cậu “Này Robertito, các bác đây, các bác chơi với cháu và yêu cháu”.

Chúng tôi theo đuổi buổi tiếp xúc đến mệt cả người. Sau tám tiếng, đồng hồ chỉ gần mười tám giờ chúng tôi ra khỏi phòng tắm. Sudi, Robertito và tôi. Vợ chồng Sotto đã trở lại, đang chờ đợi.

Chờ đã – tôi cười nói với họ, đi trước câu hỏi của họ - Chúng tôi đã qua một ngày tốt đẹp cùng nhau, trong phòng tắm. Sau nhiều giờ quan sát con trai anh chị, Sudi và tôi làm theo cháu. Chúng tôi bắt chước những hành động nhỏ của cháu với thái độ yêu thương và chấp nhận.

Người mẹ nắm lấy tay con dặt vào ghế tựa.

Con ngồi xuống. Ngồi xuống - chị nói cương quyết nhưng với giọng âu yếm. Rồi quay về phía chúng tôi, chị hỏi- Cháu có phản ứng gì không aj? Cháu có biết có ông bà ở đây không?

Tôi biết chị muốn Robertito có tiến bộ. Chúng tôi cũng muốn thế, Sudi nói – không có lúc nào cháu hành động một cách thông cảm với chúng tôi. Như vậy không thể nói cháu ý thức được sự có mặt của chúng tôi – Sudi đưa bàn tay lên ngực - với một cách nào đó, trong thâm tâm tôi biết đó là điều đáng kể. Chúng ta phải tin tưởng vào điều đó và để mọi việc tiến triển.

Chị ta gật đầu đồng ý, cố gắng che giấu sự thất vọng.

Roberto bắt đầu nói rất nhanh; Jame phẩy tay để anh chậm lại:

Chúng tôi đã gặp con ông bà, Bryn và Théa thật đẹp, dễ thương và Raul, chà! Raul thật ...không ngờ được. Tôi không nghĩ cháu...bình thường đến vậy, Cháu tự giới thiệu, ngồi trên đùi tôi và xin gặp Robertito. Khi tôi bảo ông bà đang ở trong phòng tắm với Robertito, cháu lắc đầu như một ông già và hỏi có phải Robertito bị bệnh không?

Đôi mắt Sudi đắm lệt:

Xin chờ tí. Tôi đi tìm các cháu. Tôi biết chúng vội gặp để biết Robertito.

Bà gọi các con từ dưới nhà. Tiếng chân của chúng làm rung sàn nhà phía cầu thang.

Bryn xuất hiện trước nhất.

ồ! Robertito – cháu kêu lên - bạn xinh quá!

Théa và Raul theo sau. Bọn trẻ vây quanh người bạn mới. Chúng cười và nói chuyện xởi lởi.

Nhìn xem đôi mắt bụ bẫm của bạn ấy – Raul kêu lên – con thích đôi má quá.

Mọi trẻ em có đôi má tròn mặc nhiên là bạn đặc biệt của Raul. Sau mấy phút, Raul rõ ràng bị lạc hướng, ngoảnh về mẹ.

Mẹ ơi, sao bạn ấy không nói với con? Bạn không trả lời. Khi con muốn nắm tay, bạn ấy lánh con.

Con nhớ lại điều mẹ đã nói với con, Raul – Sudi trả lời – Robertito không nói được. Có lẽ một ngày nào đó bạn ấy sẽ nói, nhưng bây giờ thì không thể. Và rồi, bạn không muốn người ta sờ tới, nhưng như vậy không có nghĩa bạn không yêu con.

Diwan và Mactan cũng không nói được. Robertito cũng bị bệnh như hai bạn ấy! – Raul suy nghĩ và nói.

Đúng, tôi trả lời.

Jame nhỏ giọng phiên dịch những lời nói chuyện của chúng tôi.

Théa đứng gần Robertito cười vui vẻ vừa múa tay như cậu ấy. Đây là cách cháu chào. Trong một chớp mắt, cậu ngừng múa và chúng tôi có cảm giác cậu nhìn thẳng vào Théa.

Như đã dự định, những người khách của chúng tôi đi ăn tối và trở lại vào hai mươi giờ. Raul đã đi ngủ. Người giúp việc chúng tôi, có Bryn và Théa hỗ trợ, đưa Robertito về phòng riêng. Các cô con gái muốn làm việc với cậu, hòa nhập vào thế giới của cậu như trước đây chúng đã làm với em mình.

Chúng tôi mời khách uống nước nho.

Ông vẫn ở đây chứ, Jame? – tôi vừa hỏi vừa đùa.

Vâng, nhất định rồi, thưa ông Kaufman.

Con người nhiệt tình và giản dị này ít khi cười.

Tôi nghiêng người ra phía trước, nhìn vào mắt Sotto hỏi:

Chị cảm thấy thế nào nếu con trai chị không thay đổi, nếu cháu không bao giờ có thể làm gì khác hơn những việc chị thấy hôm nay?

Jame mở tròn mắt. Rồi bắt chước ngữ điệu của tôi, ông phiên dịch lại, Roberto thờ dài. Chị vợ đỏ mặt và khép hờ đôi mắt. Một cảm giác đau đớn thể hiện trên mặt. Chị chống chọi với ý muốn khóc hoặc kêu lên.

Hết sức dịu dàng, tôi lặp lại câu hỏi. Jame ngáp ngừng rồi cũng lặp lại. Lần này chị Sotto buông mình theo tình cảm và khóc nức nở. Roberto đỡ lấy vợ, khó khăn lắm mới kìm chế nổi mình.

Khi lấy lại bình tĩnh, chị vợ nói:

Sẽ thật khủng khiếp, ông không nghĩ thế sao?

Và như vậy là bắt đầu cuộc trao đổi đầu tiên giữa chúng tôi.

Thế này, tôi nói, điều tôi nghĩ không quan trọng bằng điều chị nghĩ. Đây là con trai chị, nỗi đau khổ của chị. Điều gì trong đó kinh khủng đến thế?

Cháu không làm gì được một mình.

Chị muốn nói gì?

Cháu không tự ăn, tự mặc được. Bẩn thỉu, không nói. Và tình trạng đó kéo dài vô tận.

Đồng ý. Trong tất cả những việc cháu không làm được có, điều gì làm chị đau lòng đến vậy?

Phần lớn trẻ em cùng tuổi cháu làm được nhiều việc. Tuy cháu đã bốn tuổi, cháu như một bé mới sinh. Người ta nhìn cháu, dè bủ cháu. Tôi không thể chịu được điều đó.

Vì sao?

Cháu không phải một con quái vật. Tôi không muốn cháu bị đối xử như thế.

Chị nói sao?

Những tiếng xầm xì, chỉ trỏ, cười cợt.

Trong mọi chuyện đóm điều gì làm chị đau khổ?

Chị nhìn chồng đang im lặng, chăm chú theo dõi cuộc nói chuyện.

Tôi...tôi, chị lấp bắp, tôi sợ cháu sẽ luôn luôn như vậy.

Vì sao chị tin như thế?

Vì tôi chẳng nhận thấy có sự thay đổi nào - chị trả lời – Vì cháu lớn lên mà chẳng học điều gì mới hơn.

Vì nỗi lo sợ của chị nhìn vào tương lai, tại sao chị tin rằng Robertito cho đến nay học được rất ít hoặc không học được gì có nghĩa là cháu luôn luôn sẽ như vậy?

Chị nhìn tôi có vẻ thẹn:

Tôi không rõ. Tôi cho rằng điều đó có nghĩa nhất thiết cháu sẽ luôn luôn như vậy.

Chị ngắt lời để chùi mắt

OK. - chị lại nói vừa bẽn lễn cười – nhưng cách cháu sống như thế làm tôi đau khổ.

Theo chị, nếu tình trạng của cháu không làm chị đau khổ nữa thì chuyện gì sẽ xảy ra?

Có lẽ tôi không làm gì để cải thiện tình hình.

Chị muốn nói nỗi lo buồn thúc đẩy chị mong muốn thay đổi tình hình?

Vâng.

Nét mặt Roberto sang lên, nhưng khi anh đứng dậy để nói, tôi để một ngón tay lên môi.

Lại quay về phía chị vợ, tôi nói:

Tại sao chị nghĩ phải đau khổ để đạt được điều mình muốn?

Tôi không tin như vậy - chị trả lời chắc chắn – Nhưng tôi cho rằng mình hành động như đã tin - chị lắc đầu - Tất cả những cái đó đối với tôi rất mới mẻ.

Điều gì mới mẻ?- tôi hỏi.

Thế này, nếu con tôi đau yếu và tôi không đau khổ, như vậy có lẽ muốn nói là tôi không yêu cháu. Chị kết luận.

Đồng ý – Sudi can thiệp - để tôi chuyển điều khẳng định của chị sang dạng câu hỏi. Nếu con chị đau yếu và không làm chị đau khổ, có phải chị không yêu cháu không?

Tôi không biết, tôi không chắc chắn như vậy nữa - chị lắm bầm.

Chị cho là thế nào? Sudi tiếp tục.

Tôi càng nghĩ đến điều đó tôi càng thấy thật ngốc. Tại sao người ta phải đau khổ khi người mình yêu thương bị đau yếu? Thường người ta bận bịu về chăm sóc họ mà không có thì giờ buồn rầu...tuy vậy, người ta vẫn yêu họ. Tôi biết, tôi đã trải qua tình trạng đó khi mẹ tôi ốm.

Lần đầu tiên từ khi đến chị có một nụ cười thật thà. Chị không ngừng gật đầu.

Tôi xin lỗi Roberto vì đã ra hiệu cho anh và cảm ơn anh đã im lặng.

Anh hiểu:

Ông Barry, anh nói – tôi mong ông biết mỗi khi ông nêu câu hỏi, tôi cố gắng tự mình cũng trả lời. Những câu trả lời của vợ tôi cũng là tiếng vọng những suy nghĩ của tôi. Tôi thường tự hỏi tình trạng đó có kéo dài mãi không. Bây giờ quan niệm của tôi đã thay đổi.

Chúng tôi tiếp tục trao đổi đến gần ba giờ sáng. Roberto bế con lên xe. Chúng tôi tiễn mọi người ở lề đường.

Đêm nay chúng tôi học được nhiều nhất – Jame nói và siết chặt tay tôi.

Cuối tuần có lẽ tôi sẽ nêu với ông những câu hỏi – tôi nói.

Roberto bắt tay Sudi và tôi. Đôi tay anh run lên khi nhiệt liệt cảm ơn chúng tôi bằng tiếng Tây Ban Nha.

Chín giờ sáng mai, tôi kêu lên trong lúc chiếc xe bắt đầu chạy.

* * *

Thứ ba – ngày thứ hai.

Gia đình Sotto đến lúc chín giờ. Trước khi vào, vợ chồng Roberto, mắt đỏ lên, cùng hỏi hã nói. Jame giơ tay lên như trọng tài, hơi lung túng làm hai người im tiếng. Chị vợ chỉ vào chồng. Anh nói:

Sáng nay hiện tượng lạ và tốt đẹp xảy ra ở khách sạn. Thông thường khi Robertito ngủ dậy, cháu ngồi trên giường múa tay và chập lưởi. Cháu có vẻ thờ ơ, mắt hoonf như không biết làm gì. Cháu cứ ngồi thế cho đến lúc nào có người đến. Sáng nay hoàn toàn khác. Cháu ngồi trên giường như thường lệ nhưng có vẻ suy nghĩ hơn. Cháu không múa tay, không phát ra tiếng nào. Cháu bước xuống giường, quả quyết đi thẳng vào phòng tắm. Và cháu chờ ở đó ...trong phòng tắm!

Tôi gật đầu. Tuyệt lắm. Ngỡ ngàng vì tin đó. Trong lúc Roberto nói, một hiện tượng khác có ý nghĩa xảy ra. Cậu bé Robertito bỏ chúng tôi, nhón chân đi qua phòng khách, dọc theo hành lang vào phòng tắm. Một sợi dây hình thành và được xác định lại.

Sudi rạng rỡ với niềm tự hào của người mẹ và đôi mắt ánh lên. Bà vẫy chào chúng tôi và chạy theo học trò của mình.

Chào Robertito – bà vui vẻ nói và đóng cửa phòng lại.

Tôi nói với vợ chồng Sotto:

Chúng tôi muốn cả hai người theo dõi buổi tập dượt, mỗi người một lần. Chỗ tốt nhất là bồn tắm nhưng một khi cửa kính đóng rồi, anh chị đừng làm phiền chúng tôi. Tôi đã để một chiếc ghế để anh chị có thể nhìn qua cánh cửa.

Tôi muốn vợ tôi đến trước – Roberto vỗ vào vai vợ để nhường chị điều mà anh cho là một vinh hạnh – chúng tôi đồng ý cả.

Còn điều nữa – tôi nói thêm nhìn vào Jame – chúng tôi cho rằng nếu Robertito hiểu một số chữ quanh cháu thì phải là tiếng Tây Ban Nha, vì vậy Sudi và tôi định chỉ nói với cháu bằng tiếng Tây Ban Nha. Ông có thể dạy nhanh cho chúng tôi một danh sách những từ thông thường hoặc cả những câu ngắn?

Dĩ nhiên – Jame trả lời – Tôi sẽ ghi cho ông một số từ bằng hai thứ tiếng.

Ông viết chữ to – tôi nói – vì tôi sẽ dán vào tường phòng tắm để Sudi và tôi thấy rõ.

Bảng danh sách làm xong, chúng tôi chú ý nhắm lại những từ và câu: nước, nhạc, nói, nhìn, nước

ngọt, sữa, con mắt, tay, miệng, nói với tôi, nụ hôn, ở đây, đặt xuống đó, tôi yêu cháu.

Chị Sotto ngồi sau cửa kính, chúng tôi bắt đầu ngày làm việc với con chị trong phòng tắm. Sudi đã mở nhạc và ngồi với cậu trên sàn. Họ cùng lắc người từ trái sang phải. Một nụ cười lạ lùng trên khuôn mặt tròn của Robertito, có vẻ như cậu đang chơi đùa. Các hoạt động cứ tiếp tục. Cậu làm gì chúng tôi bắt chước làm thế.

Đến trưa Roberto thay thế vợ. Người giúp việc đưa bữa ăn đến cho Robertito, Thường cậu ăn bốc bằng tay, làm rơi vãi thức ăn lên đùi và xuống đất. Nhưng vì muốn cậu phát triển tầm nhìn tiếp xúc, chúng tôi đút cho cậu... mỗi lần một miếng. Lúc đầu chúng tôi phải cầm miếng bánh bên cạnh bàn tay cậu múa để cậu chú ý. Rồi chúng tôi đưa lên giữa đôi mắt chúng tôi, cách mặt vài ba phân và cười. Cùng lúc, chúng tôi nói dịu dàng để giữ lại sự chú ý của cậu. Robertito vụng về nắm lấy, mô hồ vung vẩy như tay cậu không thật sự thuộc về người mình.

Cháu ăn đi – Sudi nói mỗi khi đưa cho cậu một miếng – Ô! Robertito, Robertito bà bỗng kêu lên. Cháu ngoan lắm.

Bà quay đầu lại, cổ nén cảm kích.

Barry, Barry! Nó nhìn vào mắt em trong một giây. Em cam đoan với anh. Thẳng ngay vào mắt!

Trong mấy giờ sau đó, chúng tôi cảm thấy Robertito quan sát chúng tôi trong lúc chúng tôi quan sát cậu. Có một lúc, trong khi chúng tôi cùng múa tay, cậu ngừng ngay lại để chúng tôi múa một mình. Cậu tỏ mò ghé nhìn chúng tôi. Chúng tôi hạ tay xuống. Cậu lại múa tiếp. Chúng tôi cũng làm theo. Một nụ cười khó tin thể hiện trên mặt cậu. Cậu đã hiểu. Tôi không ngờ được, nhưng cậu đã hiểu! Chỉ sau một ngày rưỡi.

Chúng tôi đưa cho cậu một số đồ chơi đơn giản, cậu vứt đi ngay. Sudi và tôi thỉnh thoảng vuốt ve chân cậu. Robertito tránh đi. Cuối cùng, chiều đến cậu dễ yên khi đụng chạm vào người. Tôi vuốt ve đôi cánh tay cậu. Hết sức thông thả và nhẹ nhàng, tôi sờ vào bụng và lưng cậu. Cậu bé thôi múa đôi bàn tay. Đột nhiên cậu đứng dậy đi vòng quanh. Chúng tôi làm theo cậu.

Bữa ăn tối cũng đưa vào cho cậu trong phòng tắm. Chúng tôi lại phải ganh đua với động tác múa tay của cậu để lưu ý cậu vào bữa ăn. Tôi đưa từng miếng lên giữa đôi mắt tôi và cười, lặp lại lễ lễ buổi trưa. Lần này cậu có vẻ chú ý hơn. Bôn lả cậu mạnh dạn nhìn tôi, tuy mỗi lần chỉ trong mấy giây. Một sự tiếp xúc về tầm nhìn đã thể hiện thực sự và bất chợt! Cậu đã có những bước tiến quan trọng.

Một đứa trẻ theo khí lực của mình, thực hiện theo sự vận động bên trong mình, phát triển tốt hơn nhiều, dễ dàng đạt được điều nó muốn. Nếu một ngày nào đó Robertito muốn leo núi, chúng tôi biết nó phải tự leo... không phải theo lệnh của một người khác mà theo chính khí lực của mình.

Kh vợ chồng Sotto đi ăn tối trở lại, người giúp việc và mấy đứa con tôi lại dẫn Robertito vào phòng riêng.

Hằng giọng âm ỹ, Roberto quay lại hỏi tôi:

Ông có chỉ cho cháu ăn bằng thìa, muốn không?

Ồ - tôi cười trả lời – trong lúc này chúng tôi không thử dạy cho cháu những việc làm cụ thể. Chúng tôi cố gắng tạo ra những môi liên quan, bắc những nhịp cầu. Việc tiếp xúc bằng mắt là chủ yếu. Trẻ em học tập bằng cách làm theo người lớn. Nếu Robertito không nhìn, không nghe chúng ta, chắc chắn cháu sẽ không học được những sinh hoạt trong môi trường chúng ta như thế nào và bản thân cháu cũng không thể sinh hoạt được.

Tôi nghĩ một tí để họ có thời gian tiếp nhận lời tôi nói và để đặt mọi việc vào nghi vấn nếu họ muốn.

Đôi với cháu làm việc đó khó hơn nhiều so với một đứa trẻ khác – tôi nói thêm – chúng tôi phải tạo một môi trường đặc biệt cho cháu. Ví dụ Robertito rất bị tác động bởi tiếng ồn. Khi âm ỹ, cháu bịt tai lại để tự vệ. Với anh và tôi, tiếng ho là tiếng ho, những với con trai anh tiếng ho có lẽ vang lên như tiếng động đất. Vì vậy, chúng tôi mở nhạc thật nhẹ và nói rất dịu dàng.

Vâng, đúng – chị Sotto nói – Tôi để ý thấy khi nhiều người trong cùng phòng, cháu có xu hướng múa tay mạnh hơn hoặc lảng tránh xa ra. Đồng người rất ôn ào.

Và nhìn thấy rất khó chịu – Sudi nói thêm.

Các sự việc bắt đầu phù hợp với nhau – Roberto giọng phấn khích run run nói – Bây giờ tôi nhớ lại, nói chung cháu không bao giờ nhìn thẳng vào người khác. Thực tế cháu có vẻ dễ chịu hơn khi chỉ một

mình; trước đây tôi không hiểu điều đó.

Thế anh chị rút ra kết luận gì? – tôi hỏi.

Roberto ngẩng đầu lên:

Nếu chúng tôi muốn tiếp xúc với cháu hoặc dạy cháu việc gì, tốt nhất là nên làm khi ít người... riêng mình với cháu như chúng ta làm ở đây. Bây giờ tôi hiểu được lợi ích thực sự của phòng tắm.

Tuyệt lắm – tôi nói – Những nhận xét của anh chị quan trọng hơn của chúng tôi. Anh chị sẽ làm như vậy rồi trong những ngày tới chỉ có anh chị thôi. Anh chị tự tìm ra những dấu hiệu và quyết định nên hành động ra sao.

Nghĩ về các nhà chuyên môn đã tuyên bố Robertito vô cảm – Sudi nói - thế mà chúng tôi ghi nhận được nhiều phản ứng nhỏ của cháu... trong tâm nhìn, về những vỗ về, những cử chỉ làm theo của chúng tôi. Không tin được nhưng một số người bỏ qua những chi tiết nhỏ nhất đó. Chúng tôi biết, khi thông cảm với tất cả những dấu hiệu đó, nhỏ hay to cũng thế, người ta tạo được dipp kiến lập một sự tiếp xúc có ý nghĩa.

Cháu thích ăn lắm – tôi nói thêm – Anh chị có thể tạo nên một sự tiếp xúc về tầm nhìn. Nụ cười của chúng ta, sự nhiệt tình là một cách chào mời. Khi cháu ăn, có thể cháu nhìn lên và thấy mặt chúng ta. Trong lúc đó chúng ta có thể nói với cháu bằng mắt, bằng nét mặt, giọng nói.

Tôi hiểu – Roberto nói – ông nói là phải ở đó với cháu và vì cháu.

Hơn cả thế. Chúng tôi nói phải dẫn dắt cháu – tôi nhấn mạnh – Trước tiên: chấp nhận, hình thành sự tiếp xúc, theo cháu vào thế giới riêng của nó. Việc thứ hai: bằng thái độ và ở một nơi gọi cảm, chúng ta kéo cháu lại với mình... làm thế nào để cháu dám thử xem. Chỉ đến lúc đó, cháu mới sẵn sàng thu nhận một số việc gì đấy. Và sẽ có kết quả nếu cháu bị tác động, cảm nhận được mình và cuối cùng quan sát chúng ta, lúc đó cháu tự mình học được nhiều điều.

Dù cách nào – Sudi nói và chạm vào tay chị Sotto - phải tin tưởng đứa trẻ. Và có lòng tin, người ta sẽ tin tưởng.

Nhưng có những...ờ, nói thế nào nhỉ? – Roberto đáp ứng.

Nói thế nào cũng được – tôi trấn an anh

Thế này, có những trở ngại cụ thể. Thính giác của cháu bị ngắt đoạn chẳng hạn.

Tôi không rõ đó là một trở ngại hay đó là cách cháu tự bảo vệ mình. Rõ ràng cháu trông thấy và nghe được.

Còn trí nhớ của cháu? – Roberto tiếp tục - Lần hỏi cháu quên hết mọi cái. Hàng ngày cháu nhìn vào bàn tay như mới thấy lần đầu.

Tôi cũng nhận thấy điều đó. Nhất là về thức ăn mà cháu rất thích. Cháu háo hức nhìn theo cho đến khi không thấy nữa vì khuất sau bàn tay tôi hoặc trong túi áo tôi. Khi đã ngoài tầm nhìn, cháu có vẻ quên mất ngay. Đây là một dạng rối loạn trí nhớ.

Chúng ta không làm sao chữa được điều đó - Roberto kết luận.

Chúng ta hình dung điều đó dưới dạng huy động, Thầy thuốc thường cho rằng hai người cùng chấn thương sọ não như nhau sau chứng xuất huyết sẽ cầm và liệt vì những trung tâm phát triển tiếng nói và hạnh động bị phá hủy. Tuy vậy, sau một năm một bệnh nhân nói và đi lại bình thường còn người kia vẫn cầm và liệt. Nếu người ta đề nghị giải thích, các thầy thuốc bảo “đây là do nguyện vọng được sống”.

Thực tế, người tập nói và tập đi lại cần có nhưng con đường mới trong não, tạo ra những mối liên quan mới giữa những hũ hổng. Công việc đó cần một khí lực không ngờ, con người đó phải có sự huy động triệt để. Mấu chốt là chỗ đó. Người ta gọi “nguyện vọng được sống” hay huy động chính khả năng và khí lực chúng ta dành làm một nhiệm vụ mà người khác cho là không thể được. Và đó là điều tôi muốn Robertito làm. Nhưng người ta không thể đem lại cho cháu nguyện vọng đó. Người ta chỉ ở bên cạnh như một bà đỡ để giúp cháu tự mình tìm lấy.

Ông nghĩ cháu rồi có tìm được không? – Chị Sotto hỏi.

Chúng ta không thể biết được. Chúng ta chỉ có thể nhắc nhở ta điều mình mong muốn cho Robertito, cho bản thân chúng ta và làm hết sức mình để đạt mục đích. Độ lượng cũng là để tự cháu quyết định đến với chúng ta hoặc không đến. Việc đó dẫn tôi đặt cho chị một câu hỏi. Nếu con trai chị không thay

đổi gì được, nếu cháu không học được gì hơn những gì hôm nay cháu biết thì chị cảm thấy thế nào?

Vợ chồng Sotto nhìn nhau, Roberto thở dài. Chị vợ đối diện với tôi, nói:

Không phải bao giờ cũng dễ dàng trả lời câu hỏi đó.

Vì sao? - Tôi hỏi

Chị đỏ mặt, nước mắt ứa ra.

Điều gì làm chị đau khổ thế?

Tôi ước ao làm mẹ hơn bất cứ ai. Yêu mến một đứa con và cảm thấy nó yêu mình. Không phải...

Chị ngừng lời, liếc nhìn chồng, vuốt má chồng và nói:

Tôi biết anh ấy cũng thế. Chúng tôi cố gắng yêu mến Robertito mà cháu xa lánh chúng tôi.

Chị nghĩ vậy à?

Không phải rõ ràng là vậy ư? - chị hỏi lại.

Căn cứ vào đâu mà chị cho là rõ ràng như vậy?

Nếu tôi muốn ôm hôn cháu, cháu tránh tôi ra.

Vì sao chị nghĩ một cử chỉ thật lười là một sự xa lánh?

Câu hỏi hay thật – Roberto cúi xuống phía trước nói xen vào – Tôi nghĩ tôi đã luôn luôn tin thế. Nhưng nếu cháu rất nhạy cảm, cháu có thể tìm cách bảo vệ mình theo lối đó...như với vấn đề thánh giá. Như vậy, khi tôi gọi cháu, đường dây không hoạt động, cháu không có phản ứng gì. Và có lẽ thậm chí cháu sợ lắm – Anh bực bội lau trán – Tôi quá bận tâm và phật ý do cháu lánh xa nên chưa bao giờ tự hỏi vì sao cháu lại làm như vậy.

Còn bây giờ? – tôi hỏi.

Bây giờ có những khả năng khác. Tôi nhìn việc đó với con mắt khác.

Để tôi hỏi lại anh. Anh có nghĩ một cử chỉ thật lười là một sự xa lánh không?

Tôi không nghĩ là mình còn tin như vậy.

Anh không nghĩ nhưng anh chưa thật chắc chắn.

Roberto bẽn lễn cười.

Tôi tin là tôi đang có một quyết định.

Về vấn đề gì?

Về ý nghĩa của những chuyện đó. Nếu Robertito làm hết sức để tự bảo vệ, tôi rất vui lòng chấp nhận. Tôi muốn cháu có thể làm việc đó cho mình.

Một nụ cười rạng rỡ khuôn mặt anh.

Điều gì làm anh cười? – Sudi hỏi.

Việc chúng ta giả thử những điều dễ dàng theo một cách nào đó, tôi nghĩ cử chỉ của Robertito có ý nghĩa gì đó đối với tôiví dụ nếu tôi là một người bố tốt hơn, cháu sẽ tiếp nhận những vuốt ve âu yếm của tôi.

Anh còn tin như thế không?

Không, Roberto xác định.

Còn chị? – Sudi hỏi

Tôi có thể thấy Robertito cố gắng giữ gìn mình như thế nào ...như cách độc nhất cháu biết. Tôi có thể chấp nhận. Điều đó không nhất thiết có nghĩa chúng tôi không phải bố mẹ tốt. Nhưng bà Sudi, bà biết không, tôi muốn ôm chặt lấy con tôi trên tay. Tôi muốn cháu ôm tôi trên tay cháu.

Tôi biết chị mong muốn thế đến mức nào. Tôi cũng đã trải qua như vậy – Sudi nhẹ nhàng nói – Nhưng đau khổ vì không có thể khác với mong muốn có thể. Vì sao không trao đổi âu yếm với cháu làm chị buồn phiền đến thế?

Tôi cảm thấy mình trống rỗng.

Đó là điều chị muốn nhưng trong lúc này gặp tình trạng như vậy chị cảm thấy ra sao?- tôi hỏi.

OK. - chị ngập ngừng nói – Tôi thấy rõ ràng hơn. Người ta cuộc sống thế làm mình điên lên khi cố

gắng làm cuộc sống phù hợp với ước mơ. Bây giờ tôi nhận ra điều đó.

Chị đứng dậy và quay lưng về phía chúng tôi.

Có việc gì thế. Roberto nhảy lại bên chị hỏi.

Không sao - chị trả lời – em vừa hiểu được điều gì đó. Có thể em chưa bao giờ thực sự yêu thương Robertito trong tình trạng của con; em luôn yêu con vì điều em hy vọng con sẽ tiến bộ, một đứa con trai như những đứa khác.

Không đúng – Roberto khẳng định – Em yêu con và cho nó rất nhiều.

Vâng, em biết, có thể là đúng thế. Em gắng vuốt ve con, hát cho con nghe, nói chuyện, dạy cho con nhiều điều ... thậm chí đưa con vào nề nếp. Nhưng có lẽ bây giờ em có thể cho con nhiều hơn hẳn bằng cách chấp nhận và yêu thương con trong tình trạng của Robertito.

* * *

Thứ tư – Ngày thứ ba.

Gia đình Sotto đến đúng chín giờ. Trước khi chúng tôi kịp ngồi, chị Sotto sôi nổi nói. Rồi bỗng chị khóc. Roberto ôm lấy vợ, nhẹ nhàng nói với Jame. Ông quay lại phía chúng tôi:

Anh Sotto nhờ tôi giải thích với ông bà việc xảy ra đêm qua trên xe. Như thường lệ, Robertito ngồi ở ghế sau với mẹ. Mọi lần cậu khoanh tay trước ngực, gập người xuống ngủ. Đêm vừa rồi cậu làm một việc thật bất ngờ. Cậu sát lại gần mẹ, để bàn tay lên cánh tay mẹ, gục đầu vào vai mẹ ngủ.

Jame, người phiên dịch đáng kính, rút khăn tay trong túi áo ra lau nước mắt.

Chúng tôi tất cả đứng yên, im lặng, mỉm cười và xúc động nhìn người mẹ đã chờ trong bốn năm nay đứa con của mình làm một cử chỉ như thế. Chị Sotto ôm chặt Sudi rồi ôm hôn tôi. Con trai chị thông dong đi qua phòng bước tới môi trường nhà tắm của cậu. Sudi ôm hôn Jame rồi đi theo cậu học trò.

Tôi thật sững sốt - chị Sotto bắt đầu nói – cách ông và bà Sudi làm với Robertito đã làm thái độ của cháu thay đổi đối với chúng tôi.

Bởi vì chị khác biệt với cháu – tôi nói - Mỗi tối chị nhìn lại những đau khổ của mình và những niềm tin kèm theo. Mà mỗi lần chị điều chỉnh lòng tin, đồng thời chị thay đổi thái độ và tình cảm đối với bản thân mình và đối với con chị. Chị nên nhớ ở đây không có vấn đề thủ thuật hoặc giả vờ. Khi chúng ta độ lượng hơn Robertito cũng nhận thấy.

Tôi không rõ chúng tôi đã thật độ lượng chưa – Roberto công nhận.

Nếu anh chị độ lượng trong lúc này, rõ ràng thái độ anh chị đã thay đổi. Chúng ta có thể xem xét kỹ hơn vào đêm nay, nhưng bây giờ chúng tôi muốn thấy anh chị thực hiện với con trai mình. Đồng ý chứ?

Hai anh chị vui vẻ nhận lời.

Robertito nhìn, tiếp xúc nhiều hơn. Chốc chốc cậu nhìn thẳng vào chúng tôi, đôi lúc từ tám đến mười giây. Chúng tôi nhận thấy cậu múa tay và ngừng lại nhiều hơn với hy vọng trỗi hơn chúng tôi. Cậu cười dễ dàng hơn nhiều. Dù phần nhiều cậu còn quan sát từ bên cạnh, có vẻ cậu hiểu chúng tôi ở đây là vì cậu, không đòi hỏi, không điều kiện. Khi Sudi múa tay nhanh hơn cậu, Robertito phá lên cười và cả hai chặc lưỡi một lúc lâu.

Vợ chồng Sotto tiếp xúc với con trong buổi chiều. Sudi và tôi lần lượt cùng làm với họ.

Những đợt nhìn tiếp xúc ngẫu nhiên của Robertito tăng lên một cách có ý nghĩa. Mẹ cậu vừa cho cậu ăn vừa nhìn vào mắt cậu. Chúng tôi chia bữa ăn ra làm hai đề thử làm thí nghiệm. Roberto để những nhánh rau rải rác trong phòng. Robertito quan sát và khi bố cậu vừa đặt xuống là vô lấy ngay. Một lần Roberto để những mẩu cà rốt lên chiếc giá quá cao nhưng để con thấy được. Lúc đầu cậu đứng im, tầm nhìn trống rỗng. Rồi rất thông thả và hợp cách, cậu giơ tay lên sờ mẩu cà trên giá. Mấy giây sau cậu nắm được. Một thành tích đáng ngạc nhiên đối với cậu bé này. Mỗi lúc lại thấy cậu tiến bộ rõ rệt trước mắt chúng tôi. Nóng lòng vì vui thích, chúng tôi quyết định cho sự hoạt động qua lại giữa cậu và bố mẹ phức tạp hơn một tí. Roberto để những cốc nước ngọt và nước ở nhiều chỗ khác nhau trong phòng, cho cậu thấy được nhưng ngoài tầm với. Cậu háo hức nhìn cốc nước cam mà cậu không lấy được.

Nước ngọt, nước ngọt, nước ngọt – người bố lặp đi lặp lại -uống đi, Robertito. Nước ngọt – sau năm giây, anh đưa cốc nước ngọt cho đứa con cầm. Trò chơi đó tiếp tục cho đến cuối ngày.

Robertito trở nên hiểu biết hơn và đòi hỏi hơn, chúng tôi gắng đáp ứng kịp thời. Mỗi lần cậu có vẻ

muôn ăn bằng cách lấy thức ăn hoặc lại đứng gần nhìn, chúng tôi đến giúp cậu ngay.

Cuối buổi tập dượt, chị Sotto đưa cho con một loại đồ chơi gồm một số đoạn gỗ xếp chồng nhau. Mỗi lần con làm rơi những đoạn gỗ, chị xếp chồng chúng lại. Trong lúc chúng tôi ra khỏi phòng tắm, Robertito cúi xuống và xếp đoạn này lên đoạn khác. Chúng tôi vỗ tay, hoan hô vui sướng làm cậu đi ra khỏi phòng.

Sau bữa ăn tối chúng tôi lại trao đổi với vợ chồng Sotto. Họ khám phá cụ thể những phiền muộn, nêu ra những suy nghĩ khác nữa. Chúng tôi trả lời những câu hỏi về cách phải làm để tiếp tục chữa trị cho Robertito khi về Mehico. Họ càng chấp nhận và tin tưởng, càng thấy rõ sẽ tìm được những lời giải đáp cho những câu hỏi nêu ra.

* * *

Thứ năm – Ngày thứ tư.

Một tiến bộ mới đưa hy vọng lại cho buổi tập sang của Robertito. Từ những phút đầu, vợ chồng Sotto tăng cường đụng chạm vào người con. Có một lúc Robertito ngả vào đầu gối mẹ, miệng há và thỏa mãn. Chị Sotto quàng tay ôm lấy con thì cậu tránh đi và nhảy dậy. Năm phút sau cho con những chiếc cốc lồng vào nhau, cậu vui vẻ vung vẩy bên cạnh đầu trước khi ném đi. Họ lặp lại việc đó nhiều lần. Chúng tôi nhận xét, cậu múa tay còn rất vụng về nhưng đã có một sự nhanh nhẹn nào đó.

Bữa ăn trưa tiến hành như bữa tối hôm trước. Giữa bữa ăn, Roberto cho con ăn, nhìn vào đôi mắt cậu trước khi để thức ăn còn lại vào những chỗ khác nhau trong phòng. Lần này cậu không nhìn theo bố. Cậu nắm lấy cốc nước ngọt để trên sàn nhà. Cậu đưa lên miệng nhưng cố nấp dậy không uống được. Roberto làm ra vẻ chộp lấy cốc nước nhưng ngừng lại và chờ đợi. Con anh bước lại chỗ bố và làm rơi chiếc cốc xuống chân. Roberto cho con uống ngay. Ngờ Robertito không biết việc mình làm anh làm lại thí nghiệm với chai nước. Cậu bé vô lý và lần này vứt thẳng vào chân bố.

Sau bữa ăn trưa, chúng tôi đề nghị Jame vào bồn tắm. Ông tựa lưng vào tường quan sát đứa bé mà ông bắt đầu yêu.

Việc nói chuyện thường xuyên với Robertito và nêu tên những vật cảm đến làm một tình huống quan trọng trong chương trình. Chúng tôi gợi ý với vợ chồng Sotto dùng những từ, những câu thật ngắn. Ngược lại để thể hiện tình thương hoặc nhiệt tình, họ phải dự phòng mọi từ ngữ dồi dào hơn.

* * *

Thứ sáu – Ngày thứ năm

Dù đến ngày sau cùng chúng tôi vẫn tiếp tục quan sát và khám phá, chúng tôi cũng xem xét lại những hiện tượng xảy ra trong tuần vừa qua. Những tiến bộ rõ rệt của cậu bé thật lạ lùng. Trước đây hoàn toàn u ê, bây giờ cậu ngồi trên đùi chúng tôi vừa cười vừa nhìn chúng tôi. Đứa trẻ chưa bao giờ thể hiện một ý muốn gì hay thể hiện khả năng từ nay đã tìm được những vật bị giấu đi và mang được những chai nước ngọt cho những người khác. Đứa trẻ với cái nhìn đăm đăm, không ngớt múa tay đã bỏ rơi những kiểu cách cố hữu để cầm những chiếc cốc bằng nhựa và chồng xếp những khối gỗ nhỏ. Vẫn quen với một số dụng cụ cũ nhưng cậu đã ít múa tay hoặc lắc người hơn trước nhiều. Cậu đã tiến những bước không lồ để đến với chúng tôi một cách hoàn toàn mới lạ đối với cậu.

Hôm đó chị Sotto bắt đầu buổi tập bằng cách đưa những chiếc cốc lồng vào nhau cho con. Cậu xoay đi xoay lại trước mắt rồi quăng lại phía đầu kia gian phòng. Cười cười, chị nhặt những chiếc cốc để lồng chúng vào nhau. Robertito múa nhẹ đôi tay, liếc nhìn quan sát mẹ làm. Nhiều lần cậu nhìn thẳng vào mẹ. Chị lại đưa cốc cho con; cậu để rơi xuống sàn. Việc là đó kéo dài gần hai mươi phút, chị Sotto nói với con và chỉ cách lồng những chiếc cốc vào nhau.

Roberto cho con ăn trưa nhưng vẫn làm, bón cho con một số miếng và giấu những phần khác trong phòng. Anh để thức uống ở tầm với của đứa trẻ, cậu đưa cốc cho bố.

Uống đi, Robertito. Nước ngọt, nước ngọt, Roberto lặp đi lặp lại và rót nước ngọt vào cốc

Ăn xong, cậu bé ngồi xuống sàn, lắc người từ trái sang phải. Người bố bắt chước con. Cả hai...cười với nhau.

Tuy chúng tôi nói rất khẽ, chúng tôi nhận thấy Robertito càng ngày càng chịu được tiếng động mạnh. Cậu rõ ràng thích âm nhạc bằng cách bấm nút máy ghi âm cho đến khi mẹ cậu mở máy.

Chúng tôi kết thúc buổi tập vào giữa buổi chiều và tập hợp nhau lại ở phòng khác. Mấy phút sau

Bryn đi học về, ôm hôn mọi người. Théo và Raul ồn ào bước vào. Mấy giây sau con trai chúng tôi chạy lại chỗ Robertito vuốt ve má cậu. Tiếng cười vang lên trong phòng lẫn tiếng chặc lưỡi của Robertito.

Jame tiếp tục phiên dịch, chúng tôi nói chuyện thoải mái, thân mật. Théo ngồi trên đùi tôi, Raul vuốt ve Robertito, Bryn ngồi như một người đàn bà bên cạnh Roberto và Sudi, hớn hờ cười với chị Sotto. Trong một thời gian, chúng tôi trở thành một gia đình thương yêu nhau mà những thành viên chia sẻ niềm vui, nỗi buồn, hoan hỉ vì có mặt bên nhau.

Chuyện trò một lúc, tôi đưa bọn trẻ vào phòng kề cận bếp ăn. Bryn và Théo đòi được phụ trách Robertito. Trở lại phòng khách, tôi cười với vợ chồng Sotto đang hỏi hả ghi một danh sách như chương trình của lớp học.

Danh sách gì vậy? – tôi hỏi.

Chúng tôi ghi để chắc chắn không quên điều gì, Roberto xác định.

Có gì cần phải nhớ?

Roberto phá lên cười.

Ông Barry ông đùa đấy à?

Không.

Tôi ghi tất cả những trò chơi chúng ta sang tạo ra cho Robertito, những vấn đề phải theo dõi, những dấu hiệu cần xem xét.

Thế đã hết chưa? – tôi hỏi.

Hết rồi – Roberto trả lời.

Sao anh không ghi cả những vấn đề chúng ta đề cập đến trong những đêm dài vừa qua.

Những vấn đề đó thuộc về chúng tôi – anh trả lời.

Thế anh bảo công việc chúng ta làm với Robertito không thuộc về anh chị à?

Anh cười, trả lời:

Tôi ...tôi cho rằng có.

Roberto, anh có thể cứ tiếp tục ghi chép. Tôi chỉ muốn làm rõ mục đích của anh thôi. Nhiều khi chúng ta nhận thấy mình vận dụng đúng một cách xử sự...lần thì chúng ta đau khổ, lần khác lại vì chúng ta cảm thấy thoải mái.

Tôi nắm lấy tay Sudi nhìn vào đôi mắt ánh lên của bà trước khi quay sang vợ chồng Sotto.

Lý do tôi nói về bản danh sách ghi chép vì tôi muốn anh chị biết anh chị là chuyên gia của chính mình, về việc của mình và hoàn cảnh của mình. Anh chị đừng xem bản ghi chép như một người hướng dẫn cho tương lai, nó chỉ làm một kỷ niệm của quá khứ. Nếu Sudi và tôi đề nghị anh chị quay về bên trái và ngày mai anh chị thấy quay về bên phải có lợi hơn thì cứ tin vào lý trí của mình và quay về bên phải.

Không có quy tắc nào cả - Sudi nói xen vào - Chỉ những lựa chọn và quyết định của anh chị là đáng kể. Và anh chị biết rõ hơn ai hết, thậm chí biết rõ hơn chúng tôi, anh chị phải làm như thế nào.

Tôi muốn nêu lên một câu hỏi, đặc biệt với chị Sotto – tôi nói – Tôi đã hỏi chị như vậy hàng ngày hoặc gần như suốt cả tuần nay. Nếu Robertito vẫn ở tình trạng nguyên như hôm nay, không học được gì thêm thì chị cảm thấy thế nào?

Chị cười:

Ông Barry, ngày đầu lúc ông hỏi tôi câu đó, tôi bối rối, bực tức đến mức muốn tránh khỏi đây và không bao giờ trở lại. Sao? Tôi chạy qua năm nghìn cây số để trả lời một câu hỏi ngớ ngẩn như vậy à? Đối với tôi lúc đó chỉ có câu trả lời: sẽ rất khủng khiếp nếu con trai tôi không có gì tiên bộ - một hơi thở dài nhẹ nhõm toát ra từ lồng ngực chị - Bây giờ tôi chấp nhận sự việc đó. Trước tôi không hiểu cần chấp nhận Robertito như vốn dĩ thế, mà tôi không tán thành cháu, chê bai cháu.

Như cách nói với một người với dĩ thế là không tốt, phải khác đi người ta mới chấp nhận – Sudi nhận xét.

Vâng, tôi hiểu - chị Sotto nói – Tuy tôi muốn con tôi hơn thế và cố gắng theo hướng đó, bây giờ tôi

hiếu rõ con tôi hơn và có thể hoan nghênh cháu ...hết lòng. ô, lạy Chúa! Tôi cảm thấy độ lượng hơn nhiều với chính mình – Đôi mắt chị sang lên và toát ra một nét hiền hậu hoàn toàn mới.

Bryn chạy xộc vào phòng, mở to mắt. Cháu đưa ngón tay lên môi để chúng tôi im lặng và ra hiệu chúng tôi đi nhanh theo cháu. Chúng tôi vào nhà bếp. Một chai nước ngọt để trên giá cao. Robertito cố hết sức giơ cao tay nhưng không với tới. Một tiếng nói lạ phát ra trong họng cháu...mà chúng tôi bỗng hiểu ra: “Nước ngọt. Nước ngọt. Nước ngọt.”. Chị Sotto vừa cười vừa khóc đưa nước ngọt cho con.

Khi chúng tôi lại phòng khách, tôi thấy Roberto ngồi một mình, mặt đỏ gay. Chị Sotto nhẹ nhàng ngồi bên cạnh anh, nói nhỏ với Jame. ông này nói:

Chị Sotto nghĩ rằng Roberto muốn ngồi một mình một lúc.

Anh chị Sotto đứng dậy

Nói với họ cứ ở lại đây, chúng tôi sang phòng khác. Rồi tôi quay ra bảo người giúp việc và mấy đứa con chăm giữ Robertito trong nhà bếp cho Sudi và tôi vào phòng riêng. Tiếng nước nở nén lại của một người đàn ông qua tường dội đến chúng tôi.

Trong lúc đó Robertito nói hai từ để thể hiện ý muốn của mình.

Sau đó chúng tôi lại tụ họp ở phòng khác. Jame nói với tôi:

Anh Sotto muốn nói với ông điều gì đó nhưng sợ làm phiền ông.

Tôi cười.

Ông nói với anh ấy là không có chuyện gì đâu. Nếu tôi phiền lòng thì do tôi tạo ra cho tôi. Có gì thì anh cứ nói hết đi.

Jame trao đổi với vợ chồng Sotto.

Gia đình Sotto muốn thù lao trả ơn ông. Họ tính ông đã làm việc với họ và đưa bé gần tám mươi tiếng trọng tuần này. Họ cho rằng bà Sudi và ông gác lại những hoạt động khác để có thể làm việc đó. Họ muốn tặng ông bà một sự bù đắp việc hướng dẫn của ông bà.

Tôi cúi mình về phía trước, để tay to lên tay Roberto và chị Sotto, nhìn kỹ vào khuôn mặt đầy cảm xúc của họ.

Trước hết, tôi không bị phiền toái gì, tôi hiểu ý đồ của anh chị. Nếu tôi muốn được trả công, tôi đã nói ra từ đầu. Chúng tôi cần nhắc đề có mặt giúp đỡ anh chị. Được biết anh chị, biết con trai anh chị, nhận xét những tiến bộ của cháu đã dồi dào cháu chúng tôi lắm rồi. Tuần lễ này thật tuyệt vời và đầy đủ. Niềm vui của anh chị ban thưởng rộng rãi cho chúng tôi rồi.

Roberto gật đầu, đôi mắt chị vợ ánh lên. Tình thương yêu gắn chúng tôi lại với nhau rõ rệt. Bỗng tiếng còi xe vang lên. Jame xin lỗi đi ra bảo lái xe chờ. Roberto xem lại hộ chiếu và vé máy bay.

Sudi nén nước mắt ôm hôn Roberto, chị vợ và cậu bé Robertito. Tôi và con cái siết chặt tay họ. Rồi tôi quay sang Jame bắt tay ông thay cho lời chào. Chúng tôi ôm nhau, vỗ vào lưng nhau và cùng cười.

Thưa ông Kaufman, tôi không chóng thay đổi nhưng đã học được nhiều trong tuần lễ này. Ngay hôm đầu ông bảo tôi gọi ông là Barry. Tôi sẵn sàng gọi thế trong lúc này.

Chúa bảo vệ cho ông, Jame – tôi vừa cười vừa nói.

Ông cũng thế Barry. Xin tạm biệt – ông nói. Rồi ông ôm chặt Sudi.

Tôi không có gì để nói – Roberto khẳng định trong hơi thở - Tình cảm của tôi không biết nói ra lời.

Anh nghiêng mình và đưa cả gia đình theo lối ra xe.

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách : Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>